ચતુર સુંદર

સ્ત્રી વિલાસ

મોટી ગરબાવળી.

એકથી ત્રીસ ભાગ.

સુધારા વધારા સાથે

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

બુકસેલર મંગળદાસ જોઈતારામ

રીચીરોડ—અમદાવાદ.

આવૃત્તિ ૧૦ મી. પ્રત ૫૦૦૦ | પ્રસિદ્ધ કર્તાએ સર્વ હક સ્વાધીન રાખ્યા છે | સંવત ૧૯૮૭ સને ૧૯૩૧

કિંમત ૦-૧૨-૦

શ્રી

ચતુર સુંદર

વિલાસ મોટી ગરબાવળી

૩૦ ભાગ.

સુધારા વધારા સાથે

—:૦:—

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

બુકસેલર મંગળદાસ જોઇતારામ

રીચીરોડ—અમદાવાદ.

આવૃત્તિ ૧૦ મી. } પ્રસિદ્ધ કર્તાએ સર્વ હક્ક { સંવત ૧૯૮૭
પ્રત ૫૦૦૦ } સ્વાધીન રાખ્યા છે. { સને ૧૯૩૧

અમદાવાદ-પાનકોર નાકે વાસુદેવ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં
ઈશ્વરલાલ મોતીલાલે છાપી.

કિંમત ૦-૧૨-૦

અનુક્રમણિકા

—(+)—

ચતુર સુંદર સ્ત્રી વિલાસ

મોટી ગરબાવલી

ભાગ પહેલો

શ્રી ગણેશાય નમઃ શ્રી શારદાય નમઃ શ્રી ગુરૂભ્યો નમઃ

શ્રી નાથજી સત્ય છે.

(૧) શ્રી નાથજીના મહીના

કારતક માસે ક્હાનજી મુકી ચાલ્યા પરદેશ
હું છું નારીને નાનકડી જોબન બાળેરે વેશ.
ગોકુળ આવો શ્રી નાથજી. ગો૦ ૧

માગસર માસેરે માવજી, સામીરે તેડ:
પીંજર લાગ્યા ઝુરવા આંખે આંસુડાની રેલ. ગો૦ ૨

પોષ માસેને દેહડી, તોય સ્નેહ ના વિસરાય;
આડો હીમાળો ઉલટયો, તેથી કંપેરે કાય. ગો૦ ૩

મહા માસેરે સેજડી, બીજી વેરણુ રાત;
પીઉજી મારેરે ઘેર નહી, કેમ જાય દીવસ મહારાજા ગો૦ ૪

ફાગણે ફુલ્યા ફુલડે ફુલ્યા કેસર કેરાં ઝાડ;
તેનાં છંટાવું છાંટણું, ઉડે અબીલ ગુલાલ. ગો૦ ૫

ચઇતર ચપો મોરીઓ, મોરી અરાડે ભાર;
માલણ લાવેરે પાગરા કાચી કળીયોનો હાર. ગો૦ ૬
વઇશાખેરે વન વેડીયાં, વેડી આંબલીયાની સાંખ;
રસ ઘોળાવુંરે વાટકી, જમીએ કોના સંગાથ. ગો૦ ૭
જેઠે જાણ્યું રે આવશે, ન આવ્યા શામ શરીર;
અપઇયારે પીયુ પીયુ કરે, મારે હઇરે નવ રહે ધીર. ગો૦ ૮
અષાડેરે ઘન ઉલટયો, માથે ચડયોરે ઘનઘોર
વીજલડીરે ચમકા કરે; બોલે મધુરા શા મોર ગો૦ ૯
શ્રાવણ વરસ્યો સરવડે, નદીએ નીર અપાર
કોયલડી ટહુકા કરે, બેસી આંબલીયાની ડાળ. ગો૦ ૧૦
ભાદરવો ભલે ગાજીયો. વરસે મુશળધાર;
પીયુજી મારા મધુપુરમાં સાલે સોકલડી અપાર. ગો૦ ૧૧
આસો માસ દીવાલડી, આવ્યા શામ શરીર;
થાળ ભરૂરે સબ મોતીડે વધાવું શુભદ્રાના વીર ગો૦ ૧૨
બારે માસ પુરા થયા. કહે છે કવીરે કરજોડ;
થાય તેનારે પુરજો. કોડ શ્રી રણછોડ. ગો૦ ૧૩

જીવણ પ્રાણના મહીના

રથ આવ્યા અકરૂરના, નંદ દરબાર;
શબ્દ ભરે છે સુંદરી, વળી જુએ છે વાટ.
રથ જોડીને રાઘવ ચાલ્યારે મથુરાને તે મારગ ઝાલ્યારે.
વ્હાલો ડોકવાળી જુએરે નેણ ભરીને રાધીકા રૂવેરે;
મારા બાળા તે પણના બેલીરે; શું જુઓ છો માથા મેલીરે;
જીવનપ્રાણ છો આત્મારામ છો ૧

કારતક મહીને કંથ સીધાવ્યા, રહી ન શકે નારી,
અંતરજામી નથી અજાણ્યા, હંસ ઉડયા રહી હારી;
મેંતો શંભુજીની સેવા ન કીધીરે, મેલી થાપણ ઓળવી લીધીરે
જીવનપ્રાણ છો આત્મારામ છો
માગશર મહીને મેલી ગયા જઇ બેઠા જગદીશ.
કોઈ સંદેશો લાવો શ્યામનો, તેને ચરણે નમાવું શીશ.
હું બનાવું રસોઇ બત્રીશરે જીવણપ્રાણ છો આત્મારામ છો. ૨
પોષ મહીનાની પ્રીતડી, જોબનની જંજાળ;
જમણ હતાં તે જમી ગયા, ઠાલા મેલ્યા થાળ,
હરીરે ઠાલા મેલ્યા થાળરે, એવી જોબન તણી જંજાળરે;
બાઇઓ, સુખે ભજો શ્રીગોપાળરે, જીવનપ્રાણ છો આત્મારામ છો ૩
મહા મહીનાની ટાઢલી અતિ રાતે અંધકાર;
આચન લોચન વહી ગયા, હરીને માથે બંધાવું પાપ.
મહા વીરહની તે વેદના થાય ને, હુંથી એકલડી ન રહેવાયરે;
મારી થરથર કંપે કાયરે, જીવનપ્રાણ છો, આત્મારામ છો. ૪
ફાગણ ફુલ્યો ફુલડે રમતા માધવરાય:
આ શું ભુલી સુંદરી, હરી તજી ગયા જમની બાંહરે;
વાલે સોળસે ગોપીયો માંયરે કાનુડાને કંઇ ના કહેવાયરે;
વહાલો મુકી ગયા વનમાંયરે, જીવનપ્રાણ છો આત્મારામ છો. ૫
ચઇતર ચંપો મોરીયો પીળા આવ્યા પાન;
નાવ્યો નાગર નાવલો, મને તેનું લાગ્યું છે તાનરે,
મને તેનું લાગ્યું તાનરે, મને હરી ભજ્યાની હામરે;
કોઈ દેખાડો શ્રી રામરે, જીવનપ્રાણ છો આત્મારામ છો. ૬

વઈશાખે વાયા વાવલા, મુખથી ઉડ્યું નુર;
તાપ તપે તનકું તપે અને હરી મેલી ગયા છે દુરરે;
એવો આવ્યો છે માથે ઉનાળોરે, એવો કપટી કાનુડો કાળોરે;
મને મુકી ગયો મોરલીવાળોરે જીવનપ્રાણ છો આત્મારામ છો. ૭
જેઠે જાણ્યું આવશે વેગે વીઠલ રામ;
ચંદન ઢોળું વાડકે, વીંજણે ઢોળું વાય.
હરીને વીંજણે ઢોળું વાયરે, મારી ઘડી પલક જુગ જાયરે,
મારા કાળજામાં કંઇ કંઇ થાયરે, જીવનપ્રાણ છો, આત્મારામ છો ૮
અષાઢ ચમકે વીજળી ઘન ઘરજે ઘનઘોર;
આંસુડે ભીંજાય ચુંદડી, મીઠડા બોલે મોર;
એવા મીઠડા બોલે મોરરે, કરે બપઇયા કલોલરે;
મારૂં જાગે જોબનનું જોરરે, જીવણપ્રાણ છો, આત્મારામ છો.
શ્રાવણ વરસે સરવડે નહાવું નીરમલ નીર,
પહેર્યાં પીતાંબર પોતીયાં ઓઢણુ આછા ચીર,
હરી ઓઢણુ આછાં ચીરરે, આપણ નહાતા જમના તીરરે,
એવી રીતે ઢળ્યા શરીરરે, જીવણપ્રાણ છો, આત્મારામ છો. ૧૦
ભાદરવો ભલે ગાજીઓ, પણ ના આવ્યા બળવીર,
ચીર હતાં તે હરી ગયા, મારૂં શાને ઢાંકું શરીરરે;
મારી પહોંચે નજર ન નાંખીરે, વહાલે ભરવાડની ગત રાખીરે;
શામળીએ ન જોયું ઝાંખીરે જીવનપ્રાણ છો, આત્મારામ છો. ૧૧
આસો માસો ભલે આવીયો, સૌને પુરી આશ;
તોરણ બાંધ્યાં ટોડલે, એમ ગાય હરી જન દાસરે,
ઘેર ઘેર મંગળ ગાયરે, ત્યાં થઈ થેઇકાર થાયરે,
શ્રોતા વક્તાના સંકટ જાયરે, જીવનપ્રાણ છો, આત્મારામ છો, ૧૨

રસીયાજીના મહીના

ગરબી.

શ્રી ગુરૂદેવ વલ્લભને ચરણે લાગુરે રસીયાજી,
તેર માસ હરી ગુણ ગાવા મન લાગુ હો રંગ રસીયાજી. ૧
કારતક માસે કેમ ગયા છો મુકીરે રસીયાજી,
પ્રાણજીવન પ્રભુ શી વાતો હું ચુકી હો રંગ રસીયાજી. ૨
ચુકી તો પણ દાસી દોષ સમાવોરે રસીયાજી,
સારા સમજો મનમાં કાંઈ લાવો હો રંગ રસીયાજી. ૩
અબળા જન અમો અવગુણ કેરી ખાણરે રસીયાજી
તો પણ નાથ નિભાવો ઝાલો પ્રાણ હો રંગ રસીયાજી ૪
જેવી તેવી કીંકરી કહાવું તમારીરે રસીયાજી,
દાસ દયાના પ્રીતમ લ્યો શુધ મારી હો રંગ રસીયાજી. ૫
માગશર માસે મળવા મન અકળાયરે રસીયાજી,
પ્રીત તણી પીડા કંઇએ ન કહેવાય હો રંગ રસીયાજી. ૬
બીડયું સીડયું પણ અંતર ભડકે લાગેરે રસીયાજી,
કાળજું છેદી કંદ્રપના શર વાગે હો રંગ રસીયાજી. ૭
વીરહ વીકળ થઇ કળ ન પડે નીશદીનરે રસીયાજી
તાલાવેલી લાગી માહરે તન હો રંગ રસીયાજી, ૮
દુઃખ દાવાનળ પ્રગટયો કેમ સહેવાયરે રસીયાજી,
ધીરજ રાખુ પણ કયાં લગી રહેવાય હો રંગ રસીયાજી. ૯
નીશ્ચે પ્રાણ જશે તલપી હવે મારોરે રસીયાજી
દાસ દયાના પ્રીતમ પ્રાણ બચાવો હો રંગ રસીયાજી ૧૦
પોષ માસે રોષ રૂદેથી મુકાયરે રસીયાજી
અબળાનાં આધાર અવસર ચુકયા હો રંગ રસીયાજી. ૧૧

ઘણું શું કહીએ સમર લેજોરે રસીયાજી,
વીજોગ પાખે અવર ડંડ કાંઈ દેજો હો રંગ રસીયાજી ૧૨
આ દુઃખ નહી પતિ જો શકે મારોરે રસીયાજી,
તેથી કષ્ટ ઘણું તે મન ઉતારે હો રંગ રસીયાજી. ૧૩
એક અદકું હવે તે શું કહીએરે રસીયાજી,
ચતુર શીરોમણી ચતુરાનુ દુઃખ લઇએ હો રંગ રસીયાજી, ૧૪
આ જોબનમાં આપી સુખને માણોરે રસીયાજી,
દાસ દયાના પ્રીતમજી તક જાણો હો રંગ રસીયાજી. ૧૫
માહા માસે તો મારા સમ ઘેર આવોરો રસીયાજી,
આ રસ્તામાં દંપતી લે સુખ લ્હાવો હો રંગ રસીયાજી ૧૬
પ્રથમ અમો એમાં કાંઇએ નવ લહેતાંરે રસીયાજી,
શીખવી સમજાવી શું મેલ્યાં વહેતાં હો રંગ રસીયાજી. ૧૭
વ્હાલા થઇને વેર શું વાળ્યુંરે રસીયાજી
આવડું શીદ કરયું જ્યારે નોતું જાવું હો રંગ રસીયાજી. ૧૮
વીરહ વહનીમાં ધીકું છું નીશ દહાડોરે રસીયાજી
દાસ દયાના પ્રીતમજી મને કહાડો હો રંગ રસીયાજી ૧૯
પ્રેમ પંથમાં કાપો કપટી ન સારોરે રસીયાજી
આવડું શીદ કરયું જ્યારે નોતું જાવું હો રંગ રસીયાજી ૨૦
ફાગણ કેસુ ફુલ્યા હું કરમાણીરે રસીયાંજી
આ વનેમાંથી પીયુ સીચ્યું ન પુરૂં પાણી હો રંગ રસીયાજી ૨૧
વસંત રૂતુ તો સહુને વહાલી લાગોરે રસીયાજી,
તમ પાખે મને બાણ રૂદેમાં વાગે હો રંગ રસીયાજી, ૨૨
અબીલ ગુલાલને કેસરનાં રંગ ઘોળીરે રસીયાજી.
વીલાસ સુખ નવ લીધું મુંજ ઉર હોથી હો રંગ રસીયાજી. ૨૩

સુખની રૂતુ શોકયની સંગે સોહીએરે રસીયાજી,
ધ્રુસડકે રોવું તો હમારે જોઇએ હો રંગ રસીયાજી. ૨૪
પ્રથમ થકી પ્રભુએ નવ નાખ્યાં મારીરે રસીયાજી,
દાસ દયાના પ્રીતમ આ ગતી ધારી હો રંસીયાજી. ૨૫
ચઈતર ચંદ્ર કીરણ સહુને સુખકારીરે રસીયાજી,
એકલડીને લાગે નેહ કટારી હો રંગ રસીયાજી. ૨૬
સુખકારી હતા તે સહુ દુખ દે છેરે રસીયાજી,
જોઈ જોઈ સંભારી સુખ આંસુ વહે છે હો રંગ રસીયાજી. ૨૭
કહે કોઇ શું કરમ તણો એ દોષરે રસીયાજી,
સો દરપણ પણ ન આણો રોષ હોય રંગ રસીયાજી. ૨૮
આ દહાડા કયાં મુકયા હતા સંતાડીરે રસીયાજી,
જોબન અવસર આવો આપ્યો કહાડી હો રંગ રસીયાજી. ૨૯
તમે કહેતા તે અમો માનતા સાચુંરે રસીયાજી,
દાસ દયાના પ્રીતમ કીધું કાચું હો રંગ રસીયાજી. ૩૦
વઇશાખ વ્રજ સુનું સઘળું દીસેરે રસીયાજી,
જન ઝાઝા પણ કોને મન જઈ રીઝે હો રંગ રસીયાજી. ૩૧
સરવે સરોવર સુકા ચાતક લેખેરે રસીયાજી,
ચંદ્ર વીના જેમ ચકોર ઉજડ દેખે હો રંગ રસીયાજી. ૩૨
વીત્યુ હોય તે એ સાચું પરમાણેરે રસીયાજી,
પીડા પસુતાની શું વંઝા જાણે હો રંગ રસીયાજી. ૩૩
વીરહ વેદના ઘણી કઠણ બહું દુખથીરે રસીયાજી,
વેઠે તે જાણે ન કહેવાય મુખથી હો રંગ રસીયાજી. ૩૪
સ્નેહ તણો ઘા મલમ થકી ન રૂઝાયરે રસીયાજી,
દાસ દયાના પ્રીતમથી સુખ થાય હો રંગ રસીયાજી. ૩૫

જેઠ માસે તો સહુ સરોવર સુકા રહેછેરે રસીયાજી,
મુજ લોચન ધારા નવ સુકી વહે છે હો રંગ રસીયાજી. ૩૬
ગ્રીસ્મરૂતુને તાપે તન અકળાયરે રસીયાજી,
પવન ફુવારાથી તે સદા સમાય હો રંગ રસીયાજી. ૩૭
ગ્રીસ્મતાને દીપ વાયુથી વામેરે રંગ રસાયાજી,
વીરહ વન્હી આ પર્વને વૃદ્ધિ પામે હો રંગ રસીયાજી. ૩૮
પય ઉભરાયું તે છાંટે નીર સમાયરે રસીયાજી,
તાતુ તેલ મળે જળ ભડકા થાય હોય રસીયાજી. ૩૯
પ્રેમ પાવકની પીડ સહુ દુખતી અળગીરે રસીયાજી,
દાશ દયાના પ્રીતમ તમથી વળગી હો રંગ રસીયાજી. ૪૦
અશાડ માસે અતી ઉંડું દુખ સાલેરે રસીયાજી,
પંખીડા પણ મળીને માળો ઘાલે હો રંગ રસીયાજી. ૪૧
કોને કહીએ ને કહે અદેખા થઇએરે રસીયાજી,
અંતર આગે ઢાંકથી ધીકી મરીએ હો રંગ રસીયાજી, ૪૨
કીડા કાષ્ટ જેમ ખોખું કરે ખાઈ બધુંરે રસીયાજી,
તેમ વીરહ કીડો કાળજુ કરડી ખાધું હો રંગ રસીયાજી. ૪૩
ઉપરથી તન સારૂં સઉ કોઇ દેખેરે રસીયાજી,
ભીતર ભડકો પ્રાણ પોતાનો પેખે હો રંગ રસીયાજી. ૪૪
જે જાણે તે મુરખ કહે એ વાતરે રસીયાજી,
દાસ દયાના પ્રીતમ દુખ બહુ ભાન હો રંગ રસીયાજી. ૪૫
શ્રાવણ માસ સરવડે વરસ્યો મંદીર રસીયાજી,
પાવસરૂતુ શોભા થઇ વૃંદાવન હો રંગ રસીયાજી. ૪૬
વૃક્ષે વળગી વેલડીયું નવ છોડીરે રંગ રસીયાજી,
હવે મારી બેલ તો નાંખી તોડીરે હો રંગ રસીયાજી ૪૭

એક દીવસ આપણા ત્યાં વાતે વળગ્યારે રંગ રસીયાજી.
ઘન વરસ્યો ભીન્યાં પણ ન થયાં અળગાં હો રંગ રસીયાજી. ૪૮
મેં પણ સાત સહેવાઈ નહી ઘણુ કંપીરે રસીયાજી,
ત્યારે તમે મુજને લઈ હઇયાશું ચાંપી હો રંગ રસીયાજી. ૪૯
સંભારી તે સુખે કાળજડું ફાટેરે રસીયાજી,
દાસ દયાના પ્રીતમ વિસારી શા માટે હો રંગ રસીયાજી. ૫૦
પુરૂષોતમ મારે આશા તમારી રસીયાજી.
પુરવ પુન્ય થશે જુઓ મન વીચારી હો રંગ રસીયાજી. ૫૧
આતુર જન સંતોષો કરી સન્માનરે રસીયાજી.
અધરાઅ્રત પાઇ આપો જીવતદાન હો રંગ રસીયાજી. ૫૨
આ એક માસ તો પુન્યદાનનો દહાડોરે રસીયાજી,
પ્રભુ પધારતાં સેવા કરૂં કર ટાઢાડો હો રંગ રસીયાજી. ૫૩
અવર દેશ શેવ્યાની શ્રદ્ધા છે નહીરે રસીયાજી
પુરૂષોતમ પરણીને અવર ઘટે નહી હો રંગ રસીયાજી. ૫૪
પ્રાણ જશે તોયે તમ વીના નહી ભજીયેરે રસીયાજી.
દાસ દયાના સ્વામી એમ સમજીએ હો રંગ રસીયાજી. ૫૫
ભાદરવે ભડ વરસે ચપળા ચમકેરે રંગ રસીયાજી,
એ સમે હું આવી પાલવ ઝમકે હો રંગ રસીયાજી. ૫૬
હું ભીની સુખી ઘન વરસ્યો આકાશેરે રસીયાજી,
પીતાંબર હોરાડી લીધી પાસે હો રંગ રસીયાજી. ૫૭
સઘળું સુખ કાંઇ પ્રકટ નથી કહેવાતુંરે રસીયાજી,
વીઠલ પણ કાંઇ કહું છું નથી રહેવાતું હો રંગ રસીયાજી. ૫૮
પાલવ પાથરી કાલાવાલા કરીનેરે રસીયાજી,
પગે લાગી કહું છું ફરી ફરીને હો રંગ રસીયાજી. ૫૯

વીરહ દુઃખ નથી સહેવાતું હવે આવોરે રસીયાજી.
દાસ દયાના પ્રીતમ શું તલસાવો હો રંગ રસીયાજી. ૬૦
આશ્વીન ચાલ્યો સદા મહાસુખકારીરે રસીયાજી.
વામ આંખલડી ફરકે છે કાંઇ મારી હો રંગ રસીયાજી. ૬૧
રાસ રમણની રૃતુ આવી તમે જાણોરે રસીયાજી,
બીહારી લીલાના સુખ જાણો હો રંગ રસીયાજી. ૬૨
શરદ પુનમની નીશે પુરણ શશી પ્રગટીયોરે રસીયાજી,
તમથી રમતાં સુખ દુખ માહારા મટશે હો રંગ રસીયાજી. ૬૩
કરૂણાનીધી છો માટે કરૂણા કરશોરે રસીયાજી,
વહાલાંની વીનતી રૃદેમાં ધરશો હો રંગ રસીયાજી. ૬૪
આનંદ ઉપજ્યો ઉરમાં વાલમ રસિયાજી,
દાસ દયાના પ્રીતમજી મને મળીયા હો રંગ રસીયાજી. ૬૫

ભાગ બીજો.

ગોપીઓનો સ્તુતીના મહીના.

(કારતકે કાજલ તજ્યું. એ રાગ.)

કારતકે કોટી કલપના કરીએ, ગોકુળીયામાં ઘેલાં થઇ ફરીએ;
સુખ દુખ સરવે સહીએ, ઓધવ મારી સ્તુતી કહેજો.
દુઃખરે મારૂં દીલ મધે લેજો. ઓધવ૦ ૧
માગશરે મેણાં લીધાં માથે, જીવણજીએ વચન આપ્યાં હાથે;
કે રજની રમીશું તમારી સાથે. ઓધવ૦ ૨
પોસે તો ધીરજ કેમ ધરીએ, કહો તો વહાલા વીખડાં પી મરીયે;
જીવણ વીના જીવીને શું કરીએ. ઓધવ૦ ૩
માહે તો મીત્રી તોડી મારી, વાલે મારે કુબજા કરી નારી;
આ શું કીધું મોહન મોરારી. ઓધવ૦ ૪

ફાગણુ ફીકર કરૂં મનમાં દિવસ રાત ચીંતા મનમાં;
વીખુટી જેમ હરણી ફરે વનમાં ઓધવ૦ ૫
ચઇતરે કરે ચીત ચાળા, મુકી ચાલ્યા મોરલીવાળા;
દરશન તમે દોને નંદલાલા. ઓધવ૦ ૬
વઇશાખે વનમાં કોયલ બોલે, તેથી મારાં ત્રણુ ભોવન ડોલે;
જોબન મારૂ જાય છે જકજાલે. ઓધવ૦ ૭
જેઠે તો જળ ભરીઆં નેણે, બંધન મારા હરિવરને કહેણે;
ખટકે વાલા નાથ તણે મેણે. ઓધવ૦ ૮
અસાડે તો ઇંદ્રધરા વરસો પીઉ વિના મન મારૂ તલસે;
મોહનવર મેહેર હવે કરશે. ઓધવ૦ ૯
શ્રાવણુ સાંભળ સાપેલી. નંમેરા તો નાથ ગયા મેલી;
ગોકુળીયામાં થઇને ફરૂં ઘેલી. ઓધવ૦ ૧૦
ભાદરવે ભુદર ભેટો અમને, ઝાઝું હવે શું કહીએ તમને
વાયદો કરી વાલ્યા અમને. ઓધવ૦ ૧૧
આસો માસે આવી દીવાળી, ઘેરરે આવ્યા મોહન મોરારી;
હળી મળી સઉ સખી લ્યો તાળી. ઓધવ૦ ૧૨
બારેરે માસે રાગે તો કરીયા, દાસ રણુછોડના સ્વામી મળીયા;
તેથી મારા જન્મ મરણુ ટળીયા. ઓધવ૦ ૧૩

૫. પતીને પરદેશ ન જવા દેવાના મહીના.

(ઓધવજી સંદેશો કહેજો શામને એ રાગ.)

કારતક મહીને અબળા કહે છે કંથને,
હવે શીયાળો આવ્યો સ્વામીનાથજો;
હીમાળુ વા વાયોરે હલકી ટાઢમાં.

શું શોધો પરદેશ જવાનો સાથજો,
એ મહીને નવ જઇએ પીઉ પરદેશમાં. ૧

માગશર મહીને હોંશ ઘણી મન માંહ્યરે;
રસીયા રંગ રમ્યાની માજમ રાતજો,
ઘુંઘટડો કાઢીને ઘર આગળ ફરૂં;
પીયુ મેલો પરદેશ જવાની વાતજો,
એ મહીને નવ જઇએ પીઉ પરદેશમાં. ૨

પોતે જે અબળાને પીઉડે પરહરી,
તે નારીનાં પુરણ મળીઆં પાપજો:
સાસરીએ રહીને તે શા સુખ ભોગવે,
મહીયરમાં નવ મોઢે માને બાપજો.
એ મહીને નવ જઇએ પીયુ પરદેશજો. ૩

મહા મહીને નવ કરીએ નાથ મુસાફરી.
ઘઉ માટે જઈ લાવો ખોરી જાર જો
વહેંચીને જમશુંરે મારા વાલમા
જરૂર નહી જાવા દઉં ઘરની બ્હાર જો;
એ મહીને નવ જઇએ પીઉ પરદેશમાં. ૪

ફાગ દમે ફાગણમાં નરને નારીયો,
ઘેર ઘેર નૌતમ કૌતક નવલા થાય જો.
જે નારીનો નાવલીયો નાશી ગયો,
કહે તેણે કેમ નજરે જોયું જાય જો;
એ મહીને નવ જઇએ પીઉ પરદેશમાં ૫

ચઇતરમાં ચતુરને પંથ ન ચાલવું,
જે વર નારી સારી ચતુર સુજાણજો,
વહાલ પણે વચને પીઉને વશ કરે,

નીરખાયું તે પડયું રહે પરીઆણુ જો:
એ મહીને નવ જઇએ પીઉ પરદેશમાં.
વાવલીયા વાયા તે પીયુ વઇશાખના
રજ ઉઠીને મારૂં માણેકુ મેલું થાય જો;
નથનીનું મોતીરે હીરો હારનો.
કહો પુરહાથે તે કયમ ધીર્યા જાય જો,
એ મહીને નવ જઇએ પીયુ પરદેશમાં
જેઠે તો પરદેશ જાવું દોહ્યલું,
ધુમ ધીખે ને લાય જેવી લુ વાય જો,
કોમળ છે કાયા રે મારા કંથજી
વણ સીચ્યા જેમ ફુલડીયાં કરમાય જો.
એ મહીને નવ જઇએ પીઉ પરદેશમાં.
અંબર ધન છાયોરે માસ અસાઢમાં,
મોર બોલે ને મેહ વરસે મુશળધારજો,
કચરો ને કાદવરે મચી છે મેદની,
પંખી માળા ધાલે ઠારો ઠાર જો,
એ મહીને નવ જઇએ પીઉ પરદેશમાં.
શ્રાવણમાં શીવ પુજીને મુખથી માગીયે,
વા'લાનો નવ થજો કદી વિજોગ જો,
ઉમીઆના સ્વામીજી આપે એટલું,
સાસુના જાયાનો નિત્ય સંજોગજો,
એ મહીને નવ જઇએ પીઉ પરદેશમાં.
ભાદરવો ભરજોબનનો ફરી નહી મળે,
વહી જાશે જેમ નદીઓ કેરાં નીર જો
એવારે દીવસ એળે નવ કહાડીએ,

વાત વિચારી જુઓ નણંદના વીર જો,
એ મહીને નવ જઇએ પીઉ પરદેશમાં. ૧૧
આસોનાં દીવસ તો અતિ રળીઆમણા,
ખાવું પીવું કરવા નવલા ખેલ જો,
ભેગા બેસી જમીએ રમીએ સોગટે,
છાતીમાં બીડીને રાખું છેલ જો,
એ મહીને નવ જઇએ પીઉ પરદેશમાં. ૧૨
માસ અધીકમાં અધીકપણે શું કીજીએ,
રહો જોડીને નેણ સંગાથે નેણ જો.
જેમ ન આખો થયો કાચ બીલોરનો,
એ મહીને નવ જઇએ પીઉ પરદેશમાં ૧૩

ભરથરીજીના મહિના ચાલ લાવણી ૬

ચઇતર પીછલે પોર રામનોમિકો જન્મ લીયા.
અવધવેરી સુખલામ સખી સિલ મંગળ ચાર કીયા-
ખબર જબ દશરથ પાઇરે.
દેતદાન ગજરાજ ગેદીન ઠેકી બીઆઇ
સભા સબ ફુલનસે છાઇ.
કરમ લેખ ના મીટે કરો કોઇ લાખન ચતુરાઇ;
રામ ચલે બનબાસ રોવત કઉશલ્યા માઇ ટેક માસ ૧
લગહીત વઇશાખ કે કઇ બાવર કરદારી,
ધીક જીવણુ ધિક્કાર ભયા જદ તુમમસ મા તારી,
દુખ તુમ નાગરિકો દીતોરે,
તીન લોકકે નાથ રામ તીને બનબાસી કીને

કુમત કુમત એસી બન આઇ કરમ રામ. માસ ૨

જેઠ પાંચ મિલ કહે ભરથકુ ગાદી બેઠ રહો.

ભરત ધરત કાનપર હાથ પંચ મેદી ગરદન મત મારો,
સરે નહી એ બાતન કાજે,

હમ તો હરિકે દાસ રામ અજોધ્યાકે રાજા
બાત એ સબકે મન ભાઇ કરમ રામ, માસ, ૩

અસાડ આસારામ મિલનકી મનમે લાગ રહી,

કોઇ રામ બન યાહી બતાવો કહી.
નગરકે નર ઓર સબ નારી.

રથ ડોલે ગજરાજ રાજે સબ ભરત સંગ તઇયારી;
નદી મુનિ સાગરકું ધાઇ, કરમ રામ. માસ. ૪

શ્રાવણ સીગંમેર પુર પહોંચે ભીડ ભઇ આઇ.

ભીલન જાર કટક દળ સોજે લડનેકી તઇયારી,
ભરથરી પુછ કરાર કરો.

રામ શીયા કે કાજ નિકટ તુંજ ગંગા તીર મરો
ખબર જબ ભરથને પાઈ કરમ રામ. માસ. ૫

ભાદો ભીલ ભરતસે ભેટ કરેં બનમેં.

કંદમુળ ફળફુલ ભરતસે ભેટ કરે બનમેં.
ભરથને આગે કર લીને,

ભરથ રાજમુનિ બસ પ્રાગમેં, જાય દરસ દીને;
પ્રોગકી દુનિયા ઉઠ ગઇ કરમ રામ, માસ. ૬

કુંવારકીએ બીજ માહરા મુનિ કુસલાયે,

દો કરજોડ પ્રકમા કરે કૌશલ્યા માતાએ,
હમારો જીવન સફળ ભવન સફળ ભયા.

ઇતની બાત સુન મુનિ સબ, આશીર્વાદ દીઓ,

ભરતકું માતા સમજાઇ. કરમ રામ. માસ. ૭
કારતીક કુચ પ્રાગસે કીયો, ચીત્રકોટ કરાયે,
અંગ ભભુત માથે પર જટા રામ લક્ષ્મણને પાયે,
ભરથ શીર ચરણોપે લાયે;
ચરણ ઉઠાય હીરદેસે નેન નીર બહાયે. ૨
સિંધાસન બેઠે રઘુરાઈ, કરમ રામ. માસ. ૮
અંગહને વારમવાર ભરતકું રઘુબર સમજાવે;
જાવ અજોધ્યા રાજ કરો મુનિ સબ સુખ પાવે,
ભરથ તુમ લોટ જાવ ભાઈ, બારા બરસે બીત જાયગે તે પીછે.
હમ આઇ ભરતસે એ સમજાઇ કરમ રામ માસ. ૯
પોશે આશ રામ મીલનકું, જુદ ગઈ બીર ધની,
ગુરૂ વશીષ્ઠ મુનિ સમજાવે કહે અપની;
બીનતી બહોત બાત કીની.
રામ કૃપાપતી ચરણ ખવરાવું ભરથકું દીની
ભરત તુમ લોટ જાવ ભાઇ કરમ રામ. માસ. ૧૦
મહા મનાયે સાન ગયે હે; લગે એ રામ,
જનકપુરકું લનખ પહોંચે ભરમ અજોધ્યા ગામ. ૨
ખવરાવું ગાદી ધરદીની.
રામચંદ્રસે અધિક તપસ્યા ભરથને કીની;
બડાઇ ચેહીસે પાઇ કરમ રામ. માસ. ૧૧
લંકા મારા ગરદ કર ડારી રાજ વીભીશણકું દીનો
લોટકે અજોધ્યા આયે;
શીવ સનકાદીક વાદ મુનિ સબ દરશનકું થાઓ;
ગાદી બેઠે રઘુરાઇ કરમ રામ. માસ. ૧૨

નબે શાલ અષીક મહીના અંગ હનુ ગહન પડે,
લાલનદાસ બાસ બરોલીરામ રામ ઉચરે,
ભરતકી એહી બાસ માસી.
સવઇયા સુનવઇ તરે હટે જમકી ફાંસી,
બદલે એસી લખ આઈ કરમ લેચ રામ ચલો. માસ ૧૩

નંદલાલના મહીના (૭)

આવોને નંદલાલ રમવા આવોનેરે.
નિરભે થયા છો નાથ, રમવા આવોનેરે ૧
કારતક તો તે કષ્ટે કહાડયો ભરદરીએ જેમ જહાજ
માગશર મહીને મારગડે મેલી હવે અમારૂં કોણુ છે બેલી,
ગીરધર વીના થઇ ઘેલી, રમવા આવોનેરે ૨
પોષમાસે જીવન આણુ તજું છું. લોકડીઆની લાજ લોપું છું.
સંસાર તાજ કરૂં છું રમવા આવોનેરે. ૩
મહા મહીને મન્દીરીયારે સુના હરીવીના આસનીયા સુના.
વહાલા વિના જાય છે જોબનીયાં, રમવા આવોનેરે, ૪
ફાગણ ફગફગતીરે હોળી અબીલ ગુલાલે ભરાવુરે ઝોળી
વહાલા વિના ખેલે કોણુ હોળી રમવા આવોનેરે, ૫
ચઇતરે ચીંતાયે લાગી સુની સેજલડીમાં ઝબકીને જાગી.
વહાલાની લેહે મને લાગી. રમવા આવોનેરે. ૬
વઇશાખ વાવલીયારેવાયા આંખ ઉઘાડી ચોદશ જોયા,
આંસુડાં પાલવડે લોયાં, રમવા આવોનેરે. ૭
જેઠ માસે જગજીવન આવે, વૈષ્ણવ સરવે વધામણી લાવે,
વહાલો મારો કાંઇ ન કહાવે, રમવાનેરે, ૮

અષાડે હું અબળાને નારી, જોબન દરીઓ પુર છે ભારી
પીયુના વચનને વિચારી. રમવા આવોનેરે ૯
શ્રાવણ તો સરવડીએ વરશે, નદીએ નીર ઘણેરારે ભરશે
વહાલો મારો શી રીતે ઉતરશે રમવા આવોનેરે ૧૦
ભાદરવો ભર દરીએરે ગાજે લીલા વનપલ્લવ છાજે
વહાલો મારો કાંઇ ન લાજે. રમવા આવોનેરે. ૧૧
આસો માસે દેવદીવાળી લોક વણે બહુ સેવ સુંવાળી.
વહાલા વિના તે જમે, કોણ વળી રમવા આવોનેરે. ૧૨

કૃષ્ણના મહીના ૮.

કારતક કૃષ્ણ ગયા મેલી. મારા ઘેર આવો વનમાળી.
કુબજા કેમ રે ગમે કાળી. આવો હરી રાસ રમવા વહાલા
માગશર મારગડે રમતાં; ભેરાં બેસી ભોજનીયાં જમતાં.
હવે હરી કેમ નથી ગમતાં આવો હરી. ૨
પોષે તો શોસ પડયા અમને, ત્રીકમજી શું કહીએ તમને
દીલાસા શારે દીધા અમને આવો હરી. ૩
માઘે મહા અંધારી રાત્યો, કુલડાંએ બીછાવી ખાટયો,
વહાલે લીધી મથુરાં વાટયો. આવો હરી. ૪
ફાગણે પેર ફરે હોરા. પહેરણ ચરણાને ચોળી,
ચુંદડી મારી કેસરમાં રોળી. આવો હરી. ૫
ચઇતરે ચીત કરે ચાળા, મધુવન મોરલાઓ વાળા,
દરસન દો ડાકોર તીરથવાળા. આવો હરી. ૬
વઇસાખે વાટલડી જોતી ઉભી રહી ધ્રુસકે રોતી,
પાલવડે આંસુડાં લોતી. આવો હરી. ૭

જેઠે જગજીવન આવે વધામણી સહુ લોકો લાવે,
વહાલો મારો કશુંએ નવ કહાવે, આવો હરી. ૮
અષાઢે અબળા રહી ઝાંખી હવાલે મારે ભરજોબન રાખી,
વિચારો તે વાત થશે વાંકી આવો હરી. ૯
શ્રાવણ તો સરવડીએ વરસે નદીએ નીર ઘણાં ચઢશે,
વહાલો મારો શી રીતે ઉતરશે. આવો હરી. ૧૦
ભાદરવો ભલીતરે ગાજે વહાલા થઇ વિહવળ તમ કાજે,
વહાલો મારો જરીએ ના લાજે આવો હરી. ૧૧
આસો માસો આવી દીવાળી, સેવો વણું કે સુવાળી,
વહાલા વિના આ શી દીવાળી. આવો હરી. ૧૨

રાધીકાના મહીના ૯

કહોને સખી કારતક કેમ જાશે, કે વનમાં મોરલી કોણ વાશે;
કે મહીનો દાણ થાશે, જુમના દો પાણી, ૧
કે માગશરે મન મારૂં મળીયું, કે વિષયા ભવ થકી ટળીયું,
કે જેમ લુણ પાણીમાં ભળીયું, કે જુમના ૨
કે પોષે સોસ પડયા અમને, વહાલા મારા શું નમીએ તમને
કે દીલાસો દીધા છે અમને, કે જુમના. ૩
કે માઘ મકર તણે માતે, કે ફુલડીયાં વેરતી ખાતે,
કે વાલાજી મારાં મથુરાંની વાટે, કે જુમના. ૪
કે ફાગણે ફર ફરે હોળી કે આછા ચરણાને ચોળી,
કે ચુંદડી કેશરમાં રોળી કે જુમના ૫
ચઇતરે ચુતુરા ચીત ધરતી વહાલાજીના ગુણ ગાતી ફરતી,
કે તોયે મારે વહાલે કીધી નરતી કે જુમના. ૬

કે વઇશાખ વાયા વાવલીઆ કે ઘેર પધારો નાવલીઆ.
કે દુધડે ધોઉં તારા પાવલીઆ, કે જુમના. ૭
જેઠે જગજીવન આવ્યા, કે સઉ લોક વધામણી લાવ્યા,
વહાલાજી મારા કશુએ ના લાવ્યા, કે જુમના. ૮
અષાઢે અબળા થઇ ઝાંખી, વહાલે મારે ભર જોબનમાં રાખી,
વિચારો હવે વાત થશે વાકી, કે જુમના ૯
શ્રાવણ સરવડીએ વરસે, કે નીર નદીએ ઘણાં ઢળશે,
કે કોયલડી ટહુકલી કરશે, કે જુમના. ૧૦
ભાદરવો ભલી પેરે ગાજે, સઇયર ઘેર વલોણું વાજે,
તે તો મારા રૂદીયામાં દાજે, જુમના. ૧૧
આસોની રજની અટવાળી કે શેવ વણું કે સુંવાળી,
કે વહાલા વિના આ શી દીવાળી કે જુમના. ૧૨
કે રાધાને હાથે સોનાની ચુડી, રમતાં દીશે છે રૂડી,
દુઃખરે સરવે ગયાં છે બુડી જુમના. ૧૩

બહુચરાજીના મહીના ૧૦

ચઇતરે ચીત ઘણું બાધુ, નમી નમી બહુચર આરાધુ,
મન મારૂં ગોખે જઇ લાગ્યું, શેવોને તમે શંખલપુર રાણી;
વઈશાખે વાવલીયા વાયા, માજીનાં ઘટે તળે આવ્યા.
અંબાજીની મોટી છે માયા, સેવોને ૨
જેઠે તો જુગતી છે સારી, હરિહર બ્રહ્મ થકી વારી.
ગોખ ઉપર જાઉ બલીહારી. સેવોને. ૩
અષાડે મેઘ ઘણા ગાજે, છત્ર શીર બહુચરને છાજે,
ચોઘડીયા તો અદભુત વાજે. સેવોને. ૪

શ્રાવણુ સરવડીએ વરસ્યો માજીને ભજશો તો તરશો;
નીકર તમે અથડાતાં મરશો. શેવોને ૫
ભાદરવો ભલીપેરે ગાજ્યો સેવકને સનમુખ તો થાજ્યો;
બુડતા બાવલડી સાહાજ્યો. શેવોને ૬
આસોમાં આવી દીવાળી આવ્યા છે અંબાને કાળી
ગરબે રમે મોટાં મહાકાળી શેવોને ૭
કારતકે કોયલડી બોલે ના આવે માજીને તોલે;
તે જોતાં ત્રીભોવન ડોલે ૮
માગશર માનસરોવર નાહે ચાચર આવી ગરબા તો ગાએ;
સેવકની મા કરજો સાહે, શેવોને ૯
પોષે પ્રીત ઘણી ધારી પાંડવ લીધા ઉગારી;
કૌરવ સરવે ગયા હારી. શેવોને ૧૦
માહે તો મને નથી ગમતું મન મારૂં રહે છે ભમતું;
મન મારૂં માજીમાં રમતુ. શેવોને ૧૧
ફાગણે ફર ફરતી હોળી પહેર્યાં માએ ચરણાને ચોળી;
કેસર બહુ છાંટયા છે ઘોળી. શેવોને ૧૨
બારે માસ પુરણ કીધા દઈતને દંડ ભલા દીધા
દેવતા સહુ ઉગારી લીધા. શેવોને ૧૩
આસો સુદ બીજને બુધવારે બારે માસ રચ્યા નીરધારે,
વલ્લભ કરજો મા વાહરે. શેવોને ૧૪

થોભણદાસના મહીના [૧૧]

કારતકે કોડામણીરે, શોભા પુનમ કેરો ચંદ વાલા;
રાધા કરે હરીની વીનતીરે, ચરણે રાખો ગોવિંદ વાલા,
માગસર મલી ગયારે, પીઉ ગયા પરદેશ વાલા,

ભરજોબનમાં ભામનીરે અબળ બાળવેશ વાલા. ૨
પોષ માસે પુછામણીરે, સાંભળ સહીયર વાત વાલા;
શ્રીકૃષ્ણ ચાલ્યા દ્વારકારે, સોળસો ગોપીઓનો નાથ વાલા. ૩
મહા મહીને મન માહરે, ચીતડું વ્યાકુળ થાય વાલા,
શમણાં લાગ્યાં શ્રીરામનાંરે, દીઠાં જાદવરાવ વાલા. ૪
ફાગણ માસે ફરફીયાંરે, વાગે છે તાલ મરદંગ વાલા;
મધુરી શી વગાડે વાલો વાંસળીરે હોળી ખેલે ગોવિંદ વાલા ૫
ચઈતર ચિન્તા ઘણી રે નાવ્યો નાવલહાર વાલા;
કોઇ લાવે પીઉની વધામણીરે, આપું એકાવન હાર વાલા ૬
વૈશાખે વન વેડીયારે વેરી છે દાડમ દ્રાક્ષ વાલા,
કોયલડી ટઉકા કરેરે, સરવે લાગે એનો સાદ વાલા. ૭
જેઠ મહીને રણ તપેરે જેના ઉવાળાના તાપ વાલા,
લંકામાં જ્વાળા પ્રજળેરે ઉભા રહો રઘુનાથ વાલા. ૮
અષાડ માસ ભલે ઉલટયોને થાય વિજળીઓના વેગ વાલા
ભલીરે ઉલટી બીની વાદળીરે વરસ્યા ભારે મેઘ વાલા ૯
શ્રાવણ વરસે સરવરીએરે નદીએ નીરમળ નીર વાલા,
ભીજે તે રાણી પદમણીરે, ભીંજાય દક્ષીણી ચીર વાલા. ૧૦
ભાદરવો ભલે ગાજીઓરે શીતળ થયાં શરીર વાલા,
ગોરાદે ભીંજાયા ઘર આંગણુંરે, પીઉડો ભીંજાય પરદેશ વાલા. ૧૧
આસો માસ દીવાલડીરે, સુંદર સજે શણગાર વાલા,
લીલાવટ ટીલડી સોહામણીરે, કંઠે એકાવળ હાર વાલા. ૧૨
બારે માસ પુરાં થયારે, આવેલો અધિક માસ વાલા,
ગાય શીખેરે સાંભળેરે વિનવે થોભણદાસ વાલા. ૧૩

ભાગ ૩ જો.

અંબાજીના મહિના [૧૨]

કારતક માસે કરૂણા કરો મુજ માતરે મા અંબાજી
અલબેલી અંબા સાંભળ મારી વાતરે મા અંબાજી ૧
વાત સાંભળીને સમરૂ શ્રી હરીનાથરે મા અંબાજી
તારા દરશનની મને મોટી અંબા આશરે મા અંબાજી ૨
માગશર માસે મન મળવા અકળાયારે મા અંબાજી
તારી ઇચ્છા કરતાં અંબા દીન વહી જાયરે મા અંબાજી ૩
દીન વહી જાયરે આશા મુજને મોટીરે મા અંબાજી
તારા રંગમંડપમાં હું નવ આવી લોટીરે મા અંબાજી ૪
પોષ માસે તુજને મળવા શોધુરે મા અંબાજી
મુજ રાંક ઉપર શો ધરાવો રોશરે મા અંબાજી ૫
રોશ ન ધરીએ તમે દેવી છો દયાળરે મા અંબાજી
જેવું નામ ધરાવે સેવક જન પતિપાળરે મા અંબાજી ૬
મહા મહીને કોઇ વત સાંભળ્યા તમારારે મા અંબાજી
મા શું જુવો છો કુડાં કરમ અમારારે મા અંબાજી ૭
કુડા કરમની કરણી છે મધ્યાનેરે મા અંબાજી
તારા દરશનનું મને મોટું ધ્યાનરે મા અંબાજી ૮
ફાગણ માસે ફરીફરી ઉલટે અંગરે મા અંબાજી
રંગ ભર્યો મનડા નવ કરવો ભંગરે મા અંબાજી ૯
ભંગ ન કરશો તનડું અમારૂં તલપેરે મા અંબાજી
ચીત અમારૂં શરણે આવી અટકેરે મા અંબાજી ૧૦
ચઇતર મહીને ચીંતા મુજને ઝાઝીરે મા અંબાજી
જન્મ ધરી નવ નીરખ્યા અંબા માજીરે મા અંબાજી ૧૧
નવ નીરખ્યા મેં અંબા અકળ સ્વરૂપરે મા અંબાજી

મા વળતી ક્યાંથી દેખીશ માતા રૂપરે — મા અંબાજી ૧૨
વઈશાખ મહીને વરસ જાય દેહ નાઠીરે — મા અંબાજી
મા લવે વળતી વેળા રહી છે માઠીરે — મા અંબાજી ૧૩
વેળા માઠી મોઢું દુખરે — મા અંબાજી
વળતી ક્યાંથી દેખીશ માના મુખરે — મા અંબાજી ૧૪
જેઠ માસે મુજને તેડો ઠેઠરે — મા અંબાજી
નહીં તેડો તો જીવણ જાશે વેઠરે — મા અંબાજી ૧૫
જેઠ માસે તે મીથ્યા થાશે જન્મરે — મા અંબાજી
ભાગ્ય નથી પણ ઓછાં મારાં કરમરે — મા અંબાજી ૧૬
અષાડ માસે અટક ન ધરીએ માતરે — મા અંબાજી
તારા દરશન માટે તલસે મારૂં તનરે — મા અંબાજી ૧૭
તન તલસે ને દયા ન આવે માહારીરે — મા અંબાજી
મા દયાળુ દીલથી શું મુકો છો કાઢીરે — મા અંબાજી ૧૮
શ્રાવણ માસે સંઘ ભરાય બહુ ભારેરે — મા અંબાજી
મા ઇચ્છા હોય તે આવે તમારે પારેરે — મા અંબાજી ૧૯
મા સંઘ ભરાયને સઉને ઇચ્છા થાયરે — મા અંબાજી
મા પાપી હોય તે નિશ્ચે પાવન થાયરે — મા અંબાજી ૨૦
ભાદરવામાં શીદને મન ભમાવોરે — મા અંબાજી
તારાં દુર્લભ દર્શન આપી તાપ શમાવોરે — મા અંબાજી ૨૧
તાપ શમાવી શીતળ કરજો છાયરે — મા અંબાજી
શીશ નમાવતાં પ્રાયશ્ચિત પ્રલે થાયરે — મા અંબાજી ૨૨
આસો માસે અરજી સાંભળો વહેલીરે — મા અંબાજી
મા આરાસુરમાં કરો આનંદની હેલીરે — મા અંબાજી ૨૩
હેલી કરીને પુરો મનની આશરે — મા અંબાજી

સેવક જનને તેડો તમારી પાસરે મા અંબાજી ૨૪
માસ બારે પુરા કીધા માતરે મા અંબાજી
મા વીશ્રામપરી વિશ્વાસ ન કરશો ઘાતરે મા અંબાજી ૨૫
તેરમો મહીનો પુરૂષોતમ કહેવાયરે માં અંબાજી
મા હરી પ્રતાપે પુરૂષોતમ સહુ ચહાયરે મા અંબાજી ૨૬
આરાસુરમાં નીત આનંદ થાયરે મા અંબાજી
કરજોડી બાપુ સેવક ગાયરે મા અંબાજી ૨૭

સીતાજીના મહિના ૧૩

સાખીયો

મારા શ્યામ સુંદર શ્રી રામરે કોને આશરે રહીએ,
મારા પલ પલ માની પ્રમાણુરે, લાલના સંગ લઇએ,
ઘરબાર અલગ ઘનશ્યામરે, મારા સમ નવ જઇએ. ટેક.
કારતકે કેમ કાઢીયે, જુગ જેવી પળ જાય.
તાગ નથી જેમ તોડીયે, પણ મળવાને મન અકળાય મા. ૧
જોબન દરીયા ઘુઘવે, પીયુ દેશાવર દુર
અણુજાણ્યા અનુભવી, તે શું નરનું જાણે નુરરે મા. ૨
માગશરે ઘેર વિજોગણી પીયુ પરદેશ પ્રયાણુ
ખવાયે અળગું ખોળીયું, જેના પરવશ પડીયા પ્રાણુરે મા. ૩
જળથી જુદી માછલી રાખો કરી વિવેક.
વારૂ મારા વાલ્રમાં એવા પ્રાણુ ન રહે પલ એકરે. મા. ૪
પોશે પ્રિતમ પ્રીતડી, વિરહુ બાણુ વા વહાય,
એ ઘાયલનો અંત નહિ એનું તન તરફડીયા ખાયરે મા. ૫
ખાવું પીવું ખેલવું, ઓઢણુ પહેરણુ અંગ;
બોલવું ચાલવું, બેસવું અને પોઢવું ન ગમે પલંગરે. મા. ૬

માથે મન તલસે ઘણું, ઝુરે વિજોગણુ નાર,
લક્ષ વીંછીની વેદના ઉપજે ચીતમાં અનેક વિચાર મા. ૭
ફાગણુ હોળી ફાલતી ફાગણુ રમે સઉ કોય
એક હોળી મારે આંગણે બીજી હઇયે હોળી હોયરે મા. ૮
ભીતરમાં ભડકા બળે જન દેખે નહી ઝાળ
વરખા મારે વીધવીધે, જેને ડસીઓ વીરહવ્યાધી વ્યાળરે. મા. ૯
ચઈતર ચકાર ચીતની સશી વિદેશી શામ,
ભર જોબનમાં એકલી એતો દાઝયા ઉપર જેમ ડામરે મા. ૧૦
સુભાગીઆ જે સાસરા, સજોડ સ્નેહ સહીત,
કયમ કરી વસીએ એકલાં રાણી જાયો જન્મીએ રીતરે મા. ૧૧
વા વાયા વઇશાખના આંબે આવી સાખ
ભોગી ભમે વિદેશમાં થાય હૃદય બળી ખાખરે મા. ૧૨
મુંગાને સ્વપ્નુ થયું મનમાં રહી મુંઝાય
પ્રીતીનું તો પારખું જે જીભે કહ્યું નવ જાયરે. મા. ૧૩
જેઠ તણા તડકા પડે લાય જેવી લુ વાય
સુના મંદીર સુના માળીયા સુની સેજલડી ખાવા ધાયરે. મા. ૧૪
જાય ન રજની દીન જાતાં, રાત ગયે દીન ન જાય;
વીરહ દુઃખ સ્વામી તણાં એતે નજરે જોઇ કેમ જાયરે, મા. ૧૫
અષાડ ઝબકે દામની, ઘન ગરજે માંય;
બપઇયા પીઉ પીઉ કરે, સીણી વિરહણી વ્યાકુળ થાયરે. મા. ૧૬
દેવ દાનવ પશુ પક્ષી, માનવ તો કોણુ માત્ર
જીવતાં પ્રેમ વિજોગીયું ગાળે વિરહ વિરહીજન માત્રરે. મા. ૧૭
શ્રાવણુ વરસે સરવડે નદીએ આવે નીર,
લીલી ભૂમી ભાસે ભલી, ગાજે તરવર ઘોર ગંભીરરે. મા. ૧૮

ઘોર અંધારી રાતડી ઝરમર વરસે મેહ;
આંખેથી આંસુ ઢળે, જેનો સ્વામી ગયો તજી સ્નેહરે. મા. ૧૯

ભાદરવો ગરજે ભલો, રાજવી સૌ વૈભોગ.
રગમાં રઉ રઉ રોગ એ જેને વહાલાનો થાય વીજોગરે મા. ૨૦

ચંપા ચંપેલી મોગરા, નવપલ્લવ નવ થાય,
વીરહણી જાત જવાસીઓ, તે તો શોચે સુકાઇ જાયરે, મા. ૨૧

આશો આવ્યાં નોરતાં રમેજમે નરનાર;
દીવસ દીવાળી દોહલા, તે તો જાણે કીરતાર મા. ૨૨

દંપતી અંગ ઉમંગમાં ગાનતાન ગીત રંગ
અંગરાગ અદભુત થયા, જયજયકાર જણાવે અનંગ મા. ૨૩

મનમોહન અધીક માસથી થાય પ્રભુ પ્રસન્ન;
સંગ સીતા જેમ રાખીયા તેમ ટળે વિરહે વ્યાધી દનરે મા. ૨૪

લાલજીના મહીના.

લાલજી કારતક મહીને રથ જાદવરાયે નોતર્યા,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧

લાલજી માગશર મહીને મેલી મથુરા ગયા,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૨

લાલજી પોશ મહીને પોપટ બેઠો પાંજરે,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૩

લાલજી મહા મહીનાની સેજલડી સુની પડી,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૪

લાલજી ફાગણ મહીને ઘેરૈયો,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૫

લાલજી ચૈત્ર મહીને ચતરભુજ ચાલ્યા ચાકરીરે
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૬

લાલજી વૈશાખ મહીને વાયે હીંડોળા ઝુલતા,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૭
લાલજી જેઠ મહીને જુગજીવન ઘેર આવીયા,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૮
લાલજી અષાડ મહીને અબળાને સુખ આપજો,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૯
લાલજી શ્રાવણ મહીને સરવડેથી વરસીઓ,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૦
લાલજી ભાદરવો ભલી પેરે ગાજીઓ,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૧
લાલજી આસો માસે દીવાળી ભલે આવીયા,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૨
લાલજી ફુલવાડીમાં રંગ્યાં લાલમ લાકડાં,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૩
લાલજી તેની રે ઘડાવું નવરંગ પાવડીઓ,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૪
લાલજી પાવડીઓ પહેરીને મહારે મોલે આવજો,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૫
લાલજી પાવડીઓથી રઠયા તો ભલે પડયા,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૬
લાલજી બળતી ઝળતી બોલું છું પણ ઘણી ખમા,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૭

વેરાગના મહીના

કારતક આવ્યો એ સખી સજીઓ સોળ શણગાર;
ઓઢવાના નવરંગ ચુંદડી, કંઠે એકાવળ હાર,
હવે તો ઘરમાં નથી ગોઠતું, જાણે લઉં વઇરાગ ટેક૦
માગશરે મુકી ગયા મનમાં ન આણી મેરે
રીસ કરી મથુરા ગયા, કુબ્જા શું કીધી લ્હેર. ૧
કહો હરી કેમ રહું એકલી મારો શો અપરાધ;
હવે તો ઘરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઇ વઇરાગ. ૨
પોષ મહિનાની પુનમે સમણું લાગ્યાં સાર;
સોળે શણગાર પ્રભુ મેં ધર્યા, ના આવ્યા દીનદયાળ ૩
કહો હરી કેમ રહું એકલી મારો શો અપરાધ;
હવે તો ઘરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઉં વઇરાગ. ૪
મહા મહીનાની સેજમાં આવી વેરણ રાત;
હઇડે મારા વીસરી રમશું કોની સંગાથ, ૫
કહો હરી કેમ રહું એકલી મારો શો અપરાધ;
હવે તો ઘરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઉં વઇરાગ ૬
ફાગણ ફાલ્યો ફુલડે વનમાં કેશર લાલ
કસ્તુરીના છાટણાં ઉડે છે અબીલ ગુલાલ ૭
કહો હરી કેમ રહું એકલી, મારો શો અપરાધ
હવે તો ઘરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઉ વઇરાગ, ૮
ચઇતર ચંપો મોરીઓ, મોરી છે દાડમ દ્રાક્ષ,
કોયલડી ટહુકા કરે ભમર ભરે ગુંજાર. ૯
કહો હરી કેમ રહું એકલી મારો શો અપરાધ;
હવે તો ઘરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઉ વઇરાગ. ૧૦

વઇશાખે વાયા વાવલા તપે રાધાજીનું તન;
રાધા બોલડા લઇ રડયાં નથી બોલ્યાનું મન. ૧૧
કહો હરી કેમ રહું એકલી, મારો શો અપરાધ;
હવે તો ઘરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઉ વઇરાગ ૧૨
જેઠ મહીને જદુરાયજી છુટી રાધાજીના વેણુ;
રાધા અબોલડા લેઇ રહયાં નથી બોલ્યાનું મન ૧૩
કહો હરી કેમ રહું એકલી મારો શો અપરાધ;
હવે તો ઘરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઇ વઇરાગ. ૧૪
અશાડ આવી ઉલટયો મેઉલો માંડયો છે જોસ,
ગોરી ભીંજાય ઘર આંગણે પીયુ ભીજાય પરદેશ. ૧૫
કહો હરી કેમ રહું એકલી મારો શો અપરાધ;
હવે તો ઘરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઉ વઇરાગ. ૧૬
શ્રાવણ વરસ્યો સરવડે નદીએ નીર્મળ નીર;
સુપનાતરમાં દેખીયા હરી હળધરના વીર; ૧૭
કહો હરી કેમ રહું એકલી મારો શો અપરાધ,
હવે તો ઘરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઉ વઇરાગ; ૧૮
ભાદરવો ભલો ગાજીઓ ભલે વરસ્યો છે મેઘ;
વીજલડી ચમકા કરે ચોદશ ચાલ્યાં નીર. ૧૯
કહો હરી કેમ રહું એકલી મારો શો અપરાધ;
હવે તો ઘરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઉ વઇરાગ. ૨૦
આસો માસે નવરાતડી નવ દહાડા નવ રાત;
સઉ ગોપીઓ ટોળે મળી માંડવલી મંગળ ગાય. ૨૧
કહો હરી કેમ રહું એકલી મારો શો અપરાધ;
હવે તો ઘરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઉ વઇરાગ- ૨૨

ભાગ ૪ થો.

નરસીંહ મહારાજનો ગરબો.

ગણપતિ સરસ્તીને સમરૂં બેઉ રહું કર જોડરે,
નરસીંહજીનો ગરબો ગાતાં કોઇ મા દેશો ખોડ, નરહરી લટકાળા.
ધણી મહેર કરો મહારાજ ગુણનીધી છોગાળા; ટેક. ૧
લહેરીપુરે દરવાજે જાતાં, જમણા હાથની ઓળરે;
રાજેશ્વર શીવાજીના સ્વામી, નરસીંહજીની પોળ. નર૦ ૨
શહેર તણી છે શી કહું શોભા વરણ વસે છે અઢારરે;
નરસિંહજીના રાજ્યમાં કોઇને દુઃખ નહીં તલ ભારરે. નર૦ ૩
ડોશીવાણીયા નાણાવટી ને ગાંધી સરયા સારરે,
બેઉ ઓળમાં બહુ છે વસ્તી ચુડગરને કંસાર. નર૦ ૪
પુર્વ દીશાએ અષ્ટ ભુજાને ઉત્તર બહુચર ગાજેરે
પશ્ચીમમાં તો પીર વસે છે, દક્ષીણ હનુંમંત બીરાજે. નર૦ ૫
ચાર દીશાએ જબરી ચોકી બીજા દેવ અપારરે,
શહેર વચે નરસીંહજી ગાજે સહું શતરૂને ભાર. નર૦ ૬
સીંહાસન આસન ઉપર અલબેલો બીરાજેરે,
મંદીરની તે શું કહું શોભા નીત્ય ચોઘડીયાં વાગે. નર૦ ૭
પીતાંબર જરકસીના વાઘા પાઘ કલંકી પટકોરે,
મોર મુગટને કાને કુંડળ જોઇ ચીતમાં લાગે ચટકો. નર૦ ૮
હીમ હીરાને માણેક મોતી, શોભાનો નહી પારરે,
આભુષણ શોભા દેખી, મન કરે વીચાર નર૦ ૯

નીત નીત શોભા નઉતમ નયણે, જોતાં પહોંચે આશરે,
જમણે હાથે જોત દીવાની, અખંડ બારે માસ   નર૦ ૧૦
નરસીંહની નીતી કહીએ, ત્રણ લોકથી ઝાઝીરે;
ધીનાં ટાંકાં ઘેર ભર્યાં પણ, નરસીંહ લોક પર રાજી. નર૦ ૧૧
સમે આરતી શોભે કેવી, આનંદ સરખું થાય રે;
ઘંટને ઘડીયાળો વાગે, ગાન ગુણીજન ગાય.   નર૦ ૧૨
દશરાને દીવસે વ્હાલો, અંબાડીમાં બીરાજેરે,
અઇરાવતની શોભા દેખી કામકોટીક વા લાજે.   નર૦ ૧૩
આઠમ ચઉદશ દીવાળીએ આનંદ ઓચ્છવ થાય રે:
શ્રાવણ માસની શી કહું શોભા, એ ન વરણવી જાય. નર૦ ૧૪
શ્રાવણ વદી ત્રીજને દહાડે કાજળનો મહીમાયરે,
પાછલી રાતે હીંડોળાના ઘુઘરા છુટી જાય.   નર૦ ૧૫
કારતક માસની શોભા કહીએ, પ્રભુનું લગ્ન થાય રે,
સુદ ચઉદશની દીવીયો જોતાં ગાત્ર નરમ થઇ જાય. નર૦ ૧૬
ચઉદશની તો દીવીયોને પુનમનો વરઘોડોરે,
તુલશી વાડીએ દરશન કરવા સજન સહુકો દોડો.   નર૦ ૧૭
ચારે પાસે ચમર ઢળેને, બહુ બોલે છડીદારરે,
જમા ખમા સહુ મુખમાંથી કહે છે, શોભાનો નહી પાર. નર૦ ૧૮
ઈન્દ્રાદિકને નારદ સર્વે અંતરિક્ષ જોવા આવેરે,
ધન ભાણાભાઇ ભાગ્ય તારૂં, નીત્ય લાડ લડાવે.   નર૦ ૧૯
ધન તાત માતા તારી, ધન તારો અવતારરે,
નીત પ્રભુને લાડ લડાવે ભાગ્ય તણો નહિ પાર.   નર૦ ૨૦
પરણાવીને પાછા વળ્યારે, આવ્યા રાજ અવાસરે,

તરેહ તરેહ આતશબાજી ઉડે પ્રભુની પાસ. નર૦ ૨૧

ત્યાંથી પ્રભુ આગળ પધાર્યા આવ્યા મંદીર મોઝારરે,

દેવ સર્વ વિમાને બેશી, કરે પુષ્પ વૃષ્ટિ અપાર. નર૦ ૨૨

મંદીર સામી શોભા કેવી દીપમાળ શોભેરે,

પોળ મધે મનમોહનજી, દરશને મન લોભે. નર૦ ૨૩

દયા કરી દરશન દેજો અંગમાં ઉલટ આણીરે,

કષ્ટ મારા સહુ કાપી નાંખો દાસ પોતાનો જાણી. નર૦ ૨૪

રંક ઉપર તો રીસ ન કરવી મહેર કરો મહારાજરે,

ગાંડો ઘેલો દાસ તમારો બાંહ્ય ગ્રહ્યાની લાજ. નર૦ ૨૫

નરસીંહજીનો ગરબો ગાયો સુણજો સહુ નર નારરે,

બેઉ કર જોડી શીવલાલ કહે પ્રભુ ઉતારો ભવ પાર. નર૦ ૨૬

શ્રી કૃષ્ણજીના દશ અવતારનો ગરબો.

મારા કૃષ્ણજીરે લોલ તે કંઠ કેરૂં ઝુમણુંરે લોલ.

હરી હઈયા કેરો હાર મારા વાલારે કૃષ્ણે વગાડી

રૂડી વાંસળીરે લોલ, ટેક૦

મારા કૃષ્ણજીરે લોલ પહેલે રૂપે કાનજીરે લોલ,

ધર્યો મચ્છતણો અવતાર મારા વાલારે, મચ્છે સમુદ્ર ગોળીયોરે લોલ.

માર્યા સંખા તે સુર મારા વાલારે. કૃષ્ણજી૦ ૧

મારા કૃષ્ણજીરે લોલ બીજે તે રૂપે કાનજીરે લોલ,

ધર્યો કચ્છ તણો અવતાર મારા વાલારે,

કચ્છે સમુદ્ર મથન કર્યોરે લોલ, મેરૂનો રવૈયો મારા વાલારે,

સમુદરની ગોળી કરીરે લોલ ધુમે ગોપીનો નાથ મારા વાલારે.

શેષનાગનાં નેતરાં કર્યારે લોલ કાઢયા તે ચઉદ રતન મારા

વાલારે. કૃષ્ણજી૦ ૨

મારા કૃષ્ણજીરે લોલ ત્રીજેને રૂપે કાનજીરે લોલ,
ધર્યો વારાહતણો અવતીર મારા વાલારે,
પૃથ્વી લઇ દાઢ ઉપર ધરીરે લોલ, પેઠા તે પાંચ પાતાળ મારા
વાલારે. કૃષ્ણજી૦ ૩
મારા કૃષ્ણજીરે લોલ ચોથેને રૂપે કાનજીરે લોલ,
ધર્યો નરસીંહ તણો અવતાર મારા વાલારે,
સ્થંભ ફોડીને પ્રગટ થયારે લોલ માર્યો તે હીરણાકંસ,
દઇત મારા વાલારે, ઉગાર્યો પ્રલ્હાદ ભક્તનેરે લોલ,
એવા ભક્તવત્સલ મારા વાલારે. કૃષ્ણજી૦ ૪
મારા કૃષ્ણજીરે લોલ પાંચમેને રૂપે કાનજીરે લોલ,
ધર્યો વામન તણો અવતાર મારા વાલારે,
ત્રણ ડગલા પૃથ્વી ભરીરે લોલ, બળી ચાંપ્યો પાતાળ મારા
વાલારે કૃષ્ણજી૦ ૫
મારા કૃષ્ણજીરે લોલ છઠ્ઠેને રૂપે કાનજીરે લોલ,
ધર્યો ફરસુરામનો અવતાર મારારે, ફરશી તે લીધી હાથમાંરે લોલ,
છેદ્યાં ક્ષત્રીઓના શીશ મારા વાલારે,
પુતનાને હાથે હણીરે લોલ, વાળ્યાં પીતાનાં વેર મારા વાલારે.
કૃષ્ણજી૦ ૬
મારા કૃષ્ણજીરે લોલ સાતમેને રૂપે કાનજીરે લોલ,
ધર્યો રામચંદ્ર અવતાર મારા વાલારે સીતા લઇ વન,
નીસર્યારે લોલ શેતુ બાંધ્યો પાહાણ મારા વાલારે,
રણમાં તે રાવણ રોળીઓરે લોલ, આપ્યા વિભીષણ રાજ મારા વાલારે
કૃષ્ણજી૦ ૭
મારા કૃષ્ણજીરે લોલ આઠમેને રૂપે કહાનજીરે લોલ,

ધર્યો કૃષ્ણ તણો અવતાર મારા વાલારે, મથુરામાં હરી
પ્રગટીયારે લોલ, ગોકુળ કીધો વાસ મારા વાલારે.
માર્યો તે મામા કંસનેરે લોલ, ગોપી લડાવ્યાં લાડ મારા વાલારે
માતા પિતા છોડાવીયારે આપ્યા ઉગ્રસેનને રાજ
મારા વાલરે કૃષ્ણજી૦ ૮
મારા કૃષ્ણજીરે લોલ નવમે રૂપે કાનજીરે લોલ ધર્યો બુદ્ધ
તણો અવતાર મારા વાલારે જપમાળા કરમા ધરીરે લોલ.
લીધું છે મુની વ્રત મારા વાલારે કૃષ્ણજી૦ ૯
મારા કૃષ્ણજીરે લોલ દશમેને રૂપે કાનજીરે લોલ ધર્યો
કલંકી અવતાર મારા વાલારે, ત્રણ પગલે ઘોડો હીંડે લોલરે
પૃથ્વી તો રસાતાળ મારા વાલારે કૃષ્ણજી૦ ૧૦
મારા કૃષ્ણજીરે લોલ, ગાય શીખેને સાંભળેરે લોલ.
પામે તે વઇકુંઠ વાસ મારા વાલારે મહેતો નરસઈ વીનવેરે લોલ,
રાખો ચરણ કમળ પાસ મારા વાલારે. કૃષ્ણજી૦ ૧૧

સીતાજીની કાંચળીનો ગરબો

(પરમેશ્વરીને પાયે પડી હો બહુચરી કહુ કળજુગનું કર્મ, એ રાગ)

કેકઇ ક્રોધમાં બોલીયાં હો બહુચરી રામ લક્ષમણ વન જાય, ૧
પહેલું તે વન રામે મેલીયું હો બહુચરી સીતાએ રોપ્યાં છે વૃક્ષ
અમરો ને ડમરો રોપીઓ હો બહુચરી રોપ્યાં છે દાડમ દ્રાક્ષ ૨
રાજા રાવણનો મરગલો હો બહુચરી વનફળ ચરી ચરી જાય,
ચરતાં સીતાએ ભાળીઓ હો બહુચરી કાંચલડી શીવડાય. ૩
સાવ સોનાનો કંચવો હો બહુચરી ચામડામાં શો સાર,

નહી કાકાના કુટુંબમાં હો બહુચરી નહી મામાને મોસાળ. ૪
નહી મઇયરમાં બાંધવો હો બહુચરી કોને ચડાવું પાડ:
સીતા મહીયરનાં પાતળાં હો બહુચરી કોણુ લડાવે લાડ. ૫
સીતાના બોલ સાંભળ્યા હો બહુચરી ધનુષ લીધું હાથ,
પહેલું તે બાણુ રામે ફેંક્યું હો બહુચરી જઈ પડયું દરીઆ સાથ ૬
બીજે તે બાણુ મૃગ મારીઓ હો બહુચરી ધાજો હો લક્ષ્મણુ વીર
સીતા કહે જાઓ દીએર હો બહુચરી હણ્યા તમારા વીર. ૭
ગેલી સીતા ગેલું ન બોલીએ હો બહુચરી રામ હણ્યા કેમ જાય
આણુ આવી છે શ્રીરામની હો બહુચરી લક્ષમણુ વાશે ધાય. ૮
રાવણુ આવ્યો જોગી વેશથી હો બહુચરી, ભીક્ષા દો સીતામાય,
આણો આપી છે શ્રીરામની હો બહુચરી ભીક્ષા આપી નવ જાય. ૯
એક પગ મુકો આણુમાં હો બહુચરી બીજો તે ઓણુા બહાર;
ખાંધે મુકીને રાવણુ ચાલીઓ હો બહુચરી હરી છે સીતાનાર ૧૦
મરગ મારીને રામ લાવ્યા હો બહુચરી નાંખ્યો મઢીની બહાર,
સુનાં મંદીર દીસે માળીઆં હો બહુચરી ક્યાં ગઇ સીતાનાર. ૧૧
રામ રૂવે લક્ષ્મણુ રીજવે હો બહુચરી ઘેલા ન રોશો રામ,
સીતા સરખી પરણુાવશું હો બહુચરી સીતા ધરાવશું નામ. ૧૨
જળજળ કમળ ન નીપજે હો બહુચરી વનવન અવર ના હોય,
ઘેર ઘેર સીતા ન નીપજે હો બહુચરી બંધવ વિચરી જાય, ૧૩
રામે તે પાનબીડાં ફેરવ્યાં હો બહુચરી કોઇ છે બળીઓ જોધ;
બીડું જીતે વનવો જતી હો બહુચરી લાવું સીતાની શોધ. ૧૪
ઠામ થેકી ઉપડયો હો બહુચરી, ગયો લંકા મોઝાર,
જોયાં ચોરાશી ચૌટાં હો બહુચરી, જોઈ જોઈ તો બાવન બજાર ૧૫
જોયાં મંદીર જોયાં માળીયાં હો બહુચરી, જોયું રાવણુનું રાજ

કંઇ સીતા દીઠાં નહિ હો બહુચરી ગયો પાણીયારીને ઘાટ. ૧૬
બાઇ પાણીયારી તને વીનવું હો બહુચરી, ક્યાં છે સીતામાય;
અશોક વાડીને ઝાડવે હો બહુચરી, ત્યાં જો તુજથી જવાય. ૧૭
ત્યાં થકી હનુમંત ઠેકીઓ હો બહુચરી, આશોપાલવને ડાળ;
પડતી મહેલી પવીત્રી હો બહુચરી, મહેલી તે સીતા નાર. ૧૮
મુદ્રીકા મારા રામની હો બહુચરી ક્યાંથી લાવ્યો હનુમાન;
કોને તને જોવા મોકલ્યો હો બહુચરી, કોને આલ્યાં એંધાણ. ૧૯
રામે જોવા મોકલ્યો હો બહુચરી, લક્ષમણે આલ્યાં એંધાણ,
ભાળ લેવા હું આવિયો હો બહુચરી, પંચવટીથી પ્રણામ. ૨૦
તરશો તે હઈશ બાઇ સાવજા હો બહુચરી તહાડાં તે નીર પી જા,
ભુખ્યો તે હઈશ બાઈ સાવજા હો બહુચરી પડયાંજ વનફળ ખા. ૨૧
ઝીઝાટને ઝપાટે હો બહુચરી, ખંખેરીને ખાય,
માળી આવ્યો માથા કુટતો હો બહુચરી, રાવણ પાસે જાય. ૨૨
રાવણ બળથી બોલીઓ હો બહુચરી, મારો બળીને બાણ,
મારજો લોઢેને લાકડે હો બહુચરી, મારજો એરણ ઘાણ. ૨૩
કુંભકરણે બાથા બીડીયા હો બહુચરી, માર્યું બળીને બાણ,
ઇંદ્રજીતે બાથા બીડીયા હો બહુચરી, કે હું વાળું એનો ઘાણ. ૨૪
નથી મરૂં લોઢાને લાકડે હો બહુચરી, શેને તજે તું પ્રાણ,
સાચુ બોલ બાઇ સાવજા હો બહુચરી, શેને તજે તું પ્રાણ. ૨૫
બધી લંકાના ગોદડાં હો બહુચરી, શરૂ ઘાણીનું તેલ,
મારે તે પુછડે બાંધજો હો બહુચરી અગની તેમાં મેલ. ૨૬
મોત વાંદરાનું તે થકી હો બહુચરી ચેતજે મનમાં ઝટ,
ત્યાં થકી ઉપડયો ઠેકડે હો બહુચરી, જઇ બેઠો લંકાગઢ. ૨૭

બાળ્યાં ચોરાસી ચકટા હો બહુચરી, બાળ્યાં છે બાવન બજાર;
રાખ્યાં વિભિષણુ ખોલડાં હો બહુચરી, આશોપાલવને ડાળ. ૨૮
લંકા બળે અતુલની હો બહુચરી હનુમાનને હસવું થાય,
જુના તે ગઢને ગાંદરે હો બહુચરી, નાગર નરસઈયો ગાય. ૨૯

અંબાજીનો ગરબો.

(ગોરમાના ગરબાનો રાગ)

હું તો ગણુપત લાગુ પાય કે ગાઉ ગરબો આરાસુરી તણોરે લોલ;
આરાસુરમાં બેઠી માત કે મહિમા અતિ ઘણોરે લોલ. ૧
માને પારે આવે લોક કે દુર બહુ દેશથીરે લોલ,
આવે બાળ જોબનને વૃદ્ધ કે અતિ ઘણા હેતથીરે લોલ. ૨
મા દીવસમાં ત્રણ રૂપ ધરે અતિ શોભતાંરે લોલ;
જોબન બાળ અને વળી વૃદ્ધ કે આયુધ ઓપતાંરે લોલ. ૩
માને છત્ર સોનાનું છાજે કે રત્નની ઝુલ્મ છેરે લોલ,
ફરતી હીરાની છે કોર કે છત્ર અમુલ્ય છેરે લોલ. ૪
કેસરી ઉપર બેઠી માત કે સહુ આયુધ ધરેરે લોલ;
કોટી સુરજ ઝાંખા થાય કે લલાટે આડ કરીરે લોલ. ૫
માને શોભીતા શણુગાર કે, શોભા શી કહુંરે લોલ.
માનો શેષ ન પામે પાર કે, હું તે શું લહુંરે લોલ. ૬
માને કંઠે એકાવન હાર કે શોભે અતિ ઘણોરે લોલ;
માને બાંહે બાજુબંધ કે ચુડો સોના તણોરે લોલ. ૭
હીરા રત્નતણી કંગણીઓ કે ચુનીઓ મોહી અતિ ઘણીરે લોલ;
સાચા મોતીનાં ગળુબંધ કે મધ્યે છે મણીરે લોલ. ૮
માને કાને કળાફુલ કે નાકે વાળી શોભતીરે લોલ,
માને સેંથો પુર્યો અનુપ કે દામણી ઓપતીરે લોલ. ૯

માને દશે આંગળીએ વેઢ કે ઝાંઝર ઝમઝમેરે લોલ;
કલા કાબીને તેડા કે ઝાંઝર ઝમઝમેરે લોલ. ૧૦
માને ચણીઓ ચોળીને ચીર કે ઓઢી ચુંદડીરે લોલ;
માને ચોક વચ્ચે સહુ નાર કે ફરે ફુદડીરે લોલ. ૧૧
માને ઘીની બળે છે જોત કે, જોઈ રવી થોભીઓરે લોલ;
માનુ તેજ જોઈ મન મોહે કે હું લોભીઓરે લોલ. ૧૨
માના દરશનથી દુઃખ જાય કે પાપ સહુ બળેરે લોલ;
શું કહું મંડપની શોભાય કે મુખમાં અમી ઝરેરે લોલ. ૧૩
માને માનસરોવર સાર કે માંહી અમૃત ભર્યુંરે લોલ,
તેમાં જો કોઈ જઇને ન્હાય કે તેહનું કામ સર્યુંરે લોલ. ૧૪
શું કહું સ્થાનકની શોભાય કે કામ મીના તણુંરે લોલ,
માનો પુનમે સંઘ ભરાય કે શું વરણુન કરૂંરે લોલ. ૧૫
ફરતી બંગલાને બેઠકો કે અતિ ઘણી ઓપતીરે લોલ,
માને સનમુખ છે એક વાવ્ય કે સુંદર શોભતીરે લોલ. ૧૬
ત્યાંથી ચાલ્યા ઉત્તર માંય કે સુંદર બાગ છેરે લોલ;
શું કહું આરાસુરની શોભાય કે રચના અથાગ છેરે લોલ, ૧૭
માને સુરીનર મુનીજન સેવે કે બ્રહ્મા ધ્યાન ધરેરે લોલ.
માને નીશદીન સનમુખ કે દેવ સ્તુતી કરેરે લોલ. ૧૮
માનો ગરબો જે કોઈ ગાય કે નીત્ય પાઠ કરેરે લોલ,
કોટીક પાપ પ્રલય થાય કે તે સહેજે તરેરે લોલ. ૧૯
માજી સેવક જાણી તારો કે કરૂણા કીજીએરે લોલ,
માજી દીન સેવક વીનતી કે ઉરમાં લીજીએરે લોલ. ૨૦
માજી ગુણ ગાવા નીશદીન કે બુદ્ધી આપજોરે લોલ;
સુણી રણછોડદાસની વીનતી કે શરણે રાખજોરે લોલ. ૧

ભાગ ૫ મો.

કાળીકાનો ગરબો.

જુગદેવીરે ગાઉ છું મહાકાળીરે,
જમ્યાએ વસજો માત પાવા વાળીરે;
સેવક જાણી તાહરો મા, શીર ઉપર ધરજો હાથ પાવા. ૨
હોંશ હઇડામાં થાય છે મા, ગુણ ગાવાનું છે મન. પાવા. ૩
દયા કરો તમ દાસને મા, તેથી ઉપજે બુદ્ધી પવન. પાવા. ૪
ગુણ ગંભીર છે તાહરા મા, કહેતાં ન આવે પાર. પાવા. ૫
બાળક બુદ્ધી શું મરૂં મા, જો હોય તારો આધાર. પાવા. ૬
નવતેરી નગરી વિષે મા, ચંપાવતી ચતુરસુજાણ. પાવા. ૭
સમ સરખું રાજ છે મા, મહી વસે અઢારે વરણ. પાવા. ૮
ત્યાં ચતુર નારીઓ અતી ઘણી મા, નીરમળ છે તેનું મન, પાવા. ૯
ગરબો ખેલે ચોકમાં મા, નવરાત્રી કેરે દીન. પાવા. ૧૦
શણગાર સરવે શોભતા મા, પહેરી હીરાગર ચીર. પાવા. ૧૧
ગુણવંતી ગરબે રમે મા, રાખીને મનશું ધીર. પાવા. ૧૨
તાળીની ઝડીઓ પાડે મા, ત્યાં શોભા નોતમ થાય. પાવા. ૧૩
કોકીલ શબ્દ સોહામણા મા, નવરંગી નારી ગાય. પાવા. ૧૪
તે પળે માતા આવીઆં મા, વીજળીના સરખું રૂપ. પાવા. ૧૫
સુરજ સરખાં શોભતાં મા, માએ રૂપ ધર્યું અદભુત. પાવા. ૧૬
રાણીઓ સર્વ ઝાંખી પડી મા, તેજ તણો અંબાર. પાવા. ૧૭
રાણીઓ મનમાં એમ ધરે મા, આ કો નવલી નાર. પાવા. ૧૮
રૂપ સ્વરૂપે આંગળી મા, જેની સોના સરખી કાય. પાવા. ૧૯
મધ્ય રાત્રે રાણીઓ પરવરી મા, જઈને વિનવીયોરે રાય, પાવા. ૨૦
રાણીઓ રાય આગળ કહે મા. સાંભળજો પ્રાણઆધાર. પાવા. ૨૧

એક રામા સુંદરી આવી છો મા, જ્યા બાવનમો બજાર પાવા. ૨૨
બત્રીસ લક્ષણુ આગળી મા, તે તો પદ્મણીનો અવતાર પાવા. ૨૩
તેને જોઈ ત્રિભોવન મોહી રહે મા, તે આગળ નહિ કો નાર પાવા. ૨૪
રાજાને નમી નમી મા, વળી સુરજ થયો પ્રકાશ પાવા. ૨૫
તે દિવસ ગયો અતિ દોહલો મા, મનડામાં મોટી હામ પાવા. ૨૬
વળી રાત પડી દીન આથમ્યો મા, ચોઘડીયાં ઠમકે બહાર પાવા. ૨૭
ઘેર ઘેરથી સહુ નીસર્યાં મા, ગરબે ગાવા સહુ નાર પાવા. ૨૮
રંગ મચ્યો સાહેલડી મા. એવામાં આવ્યાં માત; પાવા. ૨૯
ત્યાં રાણીએ દાસી મોકલી મા, રાય આગળ કહે વાત પાવા. ૩૦
ત્યાંથી પતાઇ રાવળ ઉઠયો મા, જોવાની નવલી નાર પાવા. ૩૧
આવી નીરખી નયણે ભરી મા, વિષય વહયો અપાર પાવા. ૩૨
નખ શીખ સુધી નીરખ્યાં મા, મુરછાએ પડીયો રાય પાવા. ૩૩
રાજા રૂપે મોહી રહયો મા, નારીશું લાગ્યો નેહ પાવા. ૩૪
રમતાં રજની વહી ગઇ મા, સહુ વળ્યાં પોતાને ઘેર પાવા. ૩૫
ત્યારે માતા ચાલ્યા એકલા મા, પતઇએ જાણી પેર પાવા. ૩૬
પાપી પુઠે પરવર્યાં મા, માતાનો જઇ ઝાલ્યો હાથ પાવા. ૩૭
માગ માગ મુખથી કહ્યું મા, એવું મુખથી બોલ્યાં માત પાવા. ૩૮
તારૂં રૂપ ધર્યું હઇયા વિષે મા, હું રાખીશ મારે ઘેર પાવા. ૩૯
ત્યાં મહેલ ચણાવું માણેકના મા, તેની કોઇ ન જાણે પેર પાવા. ૪૦
મારે મહોલે રાણીઓ અતી ઘણી મા, તેમાં પટરાણી આપ પાવા. ૪૧
ખાઓ પીઓ ખુબી કરો મા, રૂડી રાજ્ય સરખી રીત પાવા. ૪૨
ત્યારે કોપ કરીને બોલીયાં મા, તારૂં પ્રગટયું રાજા પાપ પાવા. ૪૩
તારૂં રાજ્ય જશે જડમુળમાંથી મા, આવી મળશે તારો હોઝ પાવા. ૪૪
ચેત ચેત તું અભાગિયા મા, ત્યાં રોપ્યો રણસ્થંભ પાવા. ૪૫

પોટ ચલાવી પાધરી મા, ભુડીયો દરવાજો બંધ પાવા. ૪૬
સુરદાસે રહીને પુછ્યું મા, શું ભયું છે માલ રસાળ પાવા. ૪૭
ત્યારે ભુડી માદી કારમી મા, મોગલાં મહીંથી નીકળ્યાં દહીત પાવા. ૪૮
ત્યારે સળીગે વાટળીયે સત્ય મુકાયું મા, જઇ પતઇને કહીપેર પાવા. ૪૯
જુધ મચ્યું જેમ જોરથી મા, થઇ ત્યાં રહયો ઉતપાત પાવા. ૫૦
તારે એવું દળ સઘળું રહ્યું મા, તે જુધ થયું વરસ બાર પાવા. ૫૧
લેઈ લશકર આગળ થયો મા, ભેળવીયો ચંડાળ પાવા. ૫૨
લોહી તણી નદીઓ વહી મા, ત્યાં વરત્યો હાહાકાર પાવા. ૫૩
તારે પતાઇ રાવળનું પત ગયું મા, જાણી જુગમાં વાત પાવા. ૫૪
તારે પતાઈ મનમાં સમજ્યો મા, મુજ ઉપર કોપ્યાં માત પાવા. ૫૫
કરગરતો રાજા ગયો મા, બેઉ કરજોડી હાથ પાવા. ૫૬
મુજ ઉપર માતા મહેર કરો મા, દળ સઘળું પાછું જાય પાવા. ૫૭
મહાકારી મનમાં એમ ધરે મા, સુબાને આપું સુખ પાવા. ૫૮
મા તું અનામી રાજીઓ મા, પતઇયાનું ટાળ્યું દુઃખ પાવા. ૫૯
જે ગાયે શાખે સાંભળે મા, તેની માતા પુરે આશ પાવા. ૬૦
મા તું ગુણવંત કારકા મા, ગુણ ગાય એ ગોકળદાસ પાવા. ૬૧

ગોરમાનો ગરબો.

ગોરમા ગણપત લાગુ પાય કે વાધાત્રાને વીનવુરે લોલ
ગોરમા ધરડોને ભરથાર તે, આપો શું મનેરે લોલ,
ગોરમા ધીક ધીક અવતાર કે શું હું કહું તનેરે લોલ,
ગોરમા રણુ સંબંધી મુજ તાત કે મા મારી પાપણીરે લોલ,
ગોરમા સંસાર કીધો સરપ કે, સજે થઇ સાપણીરે લોલ,
ગોરમા હું છું નાનું બાળ કે, પીઉં ઉટીયોરે લોલ.

ગોરમા દીઠો પડે છે ફાળ કે, મુરખ છે બુદ્ધિઓરે લોલ,
ગોરમા મારૂ જોબન કે પીઉ ઘરડો થયોરે લોલ
ગોરમા હું કરૂં કોકીલ શબ્દ કે પીયુ કે પીઉતો સુઇ રહેરે લોલ,
ગોરમા મુજને થયાં વરસ સોળ કે પીઉને એંશી થયારે લોલ,
ગોરમા દીઠે જાણું જક્ષ કે બુધ સઘળી ગઇરે લોલ,
ગોરમા શીયાળાની રાત કે, સરદ સોહામણીરે લોલ,
ગોરમા વૃક્ષ પીયુની જાત કે દીસે બીહામણીરે લોલ,
ગોરમા રજની રમવા ઇચ્છું કે આંજુ આંખડીરે લોલ,
ગોરમા ચેન કરતો તો બોલે ગ્રહી લાકડીરે લોલ,
ગોરમા શિયાળાની રાત કે સ્વાદ હોય અતિ ઘણોરે લોલ,
ગોરમા રજની વિતી એક કે આજ મારે આંખડીરે લોલ,
ગોરમા કંટક તમને બડકે, કહો કેમ મરેરે લોલ,
ગોરમા નવરાત્રીના દીન કે સરદ સોહામણીરે લોલ,
ગોરમા દુર્બળ મારા કંથ કે દીન જાય દોહ્યલારે લોલ
ગોરમા વિજ્યાદશમી દિન કે સહુ શણગાર સજેરે લોલ,
ગોરમા મારે ઘરડો કંથ કે ધીક અવતારનેરે લોલ,
ગોરમા સહુને મન દીવાળી કે મારે મન હુતાસણીરે લોલ,
ગોરમા મારા કરમના ભોગ કે હું નીસાસણીરે લોલ,
ગોરમા રાત ન દેખું કે જાણું દવ બળેરે લોલ,
ગોરમા મુજ સરખો પુરૂષ દેખું કે મન મારૂ બળેરે લોલ,
ગોરમા મારા કાળા કેશ કે એના ધોળા થયારે લોલ.
ગોરમા હું થઈ જોબન વેશ કે તન મારૂં બળેરે લોલ,
ગોરમા મોઢે આવે લાળ કે નેત્ર નિર ઝરેરે લોલ.
ગોરમા હું નવરંગી જેવી કે તન મારૂ બળેરે લોલ.

ગોરમા સેજ બિછાવે પુષ્પ કે તે દેખી ડરેરે લોલ.
ગોરમા સાસ ઉદ્રસને પીડા કે, પીડ઼ ઉંઘો સુવેરે લોલ,
ગોરમા આભુષણ પહેરૂ અંગ કે વસ્ત્ર બહુ ભાતનારે લોલ,
ગોરમા મીથ્યા થયો અવતાર કે અસ્ત્રી જાતમાંરે લોલ,
ગોરમા શું આપ્યો અવતાર નાગરી નાતમાંરે લોલ.
ગોરમા સુખ ન પામી એક કે દુખ બહું ભાતનારે લોલ,
ગોરમા જેને જોબન કંથ કે પુન્ય કીધા હશેરે લોલ,
ગોરમા મેં કીધાં બહુ પાપ કે હું વૃદ્ધની વહુરે લોલ,
ગોરમા ગોરીઓન વિત્યો એક કે, અધરણીની રીતનોરે લોલ,
ગોરમા પુરૂષ ન દીઠો એકકે, પુરી પ્રીતનોરે લોલ,
ગોરમા શીવજી પુંજુ સદાય પામું જોબન ધણીરે લોલ,
ગોરમા મન મારૂં બ્યાકુળ કે, એનું કેમ ગણ્યુંરે લોલ,
ગોરમા નહાંની સાસુ નણંદ કે, તો જીવતી રહુંરે લોલ,
ગોરમા પીયુજી આવે ઘેર કે હું ભમતી ફરૂંરે લોલ,
ગોરમા લાવ્યા એકજ વસ્ત્ર કે હું તો શું કરૂંરે લોલ,
ગોરમા દુખતાં ઉગ્યાં ઝાડ કે મુકયાં પારવારે લોલ,
ગોરમા હું સંપુર્ણ કુંભ કે મારી જાળવેરે લોલ,
ગોરમા લોક સાથે કરૂં હોંશ કે મા મારી વારતીરે લોલ,
ગોરમા જાણતાં દેતી ફાંસી કે વીખ દેઈ મારતીરે લોલ,
ગોરમા પીઉજી પોહોડયા બહાર કે જાણે થઉ સતીરે લોલ
ગોરમા હવે મરૂં સત્ય કે જે કરમની ગતીરે લોલ,
ગોરમા વિનંતી કરૂં છું એક કે કરમ તણી પતીરે લોલ,
ગોરમા કરજોડી લાગુ પાય કે સમર્થ દેજો પતીરે લોલ,

ગોરમાં વિનતી કરૂં છું એક કે આજ મુકી આંખળોરે લોલ.
ગોરમા સઉને દેજો જોડ કે માતા કરૂણા કરીરે લોલ.
ગોરમા કામી દેજો મંથ કે વલ્લભ કહે કરગરીરે લોલ.

બાળલીલાનો ગરબો.

કુંવરને વારોને વ્રજરાણી ટેક.

સહુ વ્રજનાર મળીને આવી, શ્રી યશોદાજીને ધામેરે,
લાડકવાયો પુત્ર કર્યો કયમ વસીએ ગોકુળ ગામ કુંવર ૧
એક કહે જળ ભરવા જાઉં ત્યારે ઘરમાં પેસે ગીરધારીરે,
માનશો નહિ પણ માંડી કહું તમે. સાંભળોને માત મારી. ૨
સાચ્ચું સંતાડ્યું હોય જે મારૂં તે ક્ષણ શોધી કહાડેરે
પોહોચે નહિ તો પીઢા માંડીને, તેથી ન પહોંચે તો પાડે. ૩
ત્યારે માતાજી એમ બોલ્યા તમે ચતુર થઇ કાં ચુકોરે,
જ્યાં એની દ્રષ્ટી પડે નહી ત્યાં અંધારે વસ્તુ મુકો ૪
યશોદા શું વિનંતી કહે વાણી મુકી જોયું અંધારા માંહેરે,
એની શી ચિંત થાય અજવાળું જઈ ઉભો રહે જ્યાંય, ૫
કૃષ્ણ માતા એણીપેર બોલ્યા ઘેલી ગોપી શીદ શોચે.
મહિ માખણ ઉંચું શીકે મુકો, ત્યાં બાળક નહિ પહોંચે. ૬
તવ બોલી એક બાળા આવો, હું શીકાની ગત દેખાડું રે.
સાણા સુતના જુઓ પરાક્રમ, થાય અંતરે ટાઢું રે. ૭
લાકડી લઇ ઉખલપર ચઢીને શીકેથી લઇ સહુ ખાયરે.
સખીને આપે તેથી તે વધે તો, માકળડાં પાય, ૮
માતા કહે એ બળથી ન પહોંચે. એવું ઉંચું તમે બાંધોરે

મહી તણું મુખ વસ્ત્ર બાંધી, સોય દોહડે સાંધો ૯
હજુ તમે લક્ષણ લાડકવાયાનાં ન જાણો માતરે,
ઘરમાં ગરીબ એ બારણે બીજે, વિતે તે જાણે વાત. ૧૦
એક સખીની ખાધે ચઢીને, અતિ ઉંચુ પણ ચાખેરે,
તેથી ન ફાવે તો દોણી, કરે કાણી, ખાયું તળે મુખ રાખે. ૧૧
ત્યાં માતાજી કહે બાળકને, હું કંઇ રીતે ખોળુંરે,
મહી માખણ મુકી મજુસમાં, દોને ત્રિયા તમે તાળું. ૧૨
એક કહે માડી એમ કરે તો થાય છે બમણું જ્ઞાનરે.
ખાવા ન પામે ત્યારે બીજી દે ગાળો. ભાખે પાત્ર બહુ કાન ૧૩
કંઇ ન ચાલે તો છોડે વાછરડાં, વેળા વિનો ધવરાવેરે,
સુતા બાળક તે જઇ જગાડે, ચુંટીઓ દેઇ રડાવે. ૧૪
એવું સુણીને કહે રાણીજી, દઇશ શીખામણ બાઇરે
મંદીરમાં પેઠો દેખો તો લાવજો એને આંહી, ૧૫
અરે માત મેં એક દીવસ તો સંતાઇ આવતો હેર્યોરે.
પેસી સદનમાં ખાવા વળગ્યો એટલે જઇને ઘેર્યો. ૧૬
મેં કહ્યું ચોર આજ આવ્યો દાવે, નહી જાવા દેઉં અહીશરે,
મરડી મુછ એણે કહ્યું મુજને, હું જઇશ તું જોઇ રહીશ. ૧૭
કરી કાળા એમ તો મહી ભર્યું મુખ એટલે જઇ મેં ઝાલ્યો,
કર્યો કોગળો મારી આંખમાં. હું ચોળવા રહી એ ચાલ્યો. ૧૮
એમ કહે મેં ઝાલ્યો તો આજ તો પણ એ નવ ગાંઠયોરે,
તોડી મુજ. મુક્તાફળ માળા હું વીણવા રહી વહાલો નાઠો. ૧૯
એટલામાં એક અબળા આવી. કહ્યું જુઓ લાવી ઝાલીરે.
છેડો ઉઘાડે તો પુત્ર પોતાનો લજવાણી પડી હાલી ૨૦
એવે યશોદાજી બોલ્યા. હાવાં સાચા સહુ હોશોરે.

મારો વાલો મારા ઘરમાં પોઢયો આવશે જાગીને. ૨૧
એવું કહેતાં પ્રભુ આંગણે આવ્યા નીદ્રામાંથી ઉઠીરે;
યશોમતિ કહે જુઓ આ મારો બાળક યુવતિ તમે સર્વે જુઠી. ૨૨
એમ કટાક્ષ કરી સહુ કામની, સામું શ્રીકૃષ્ણને જોયુંરે,
લોટ પોટ થઇ ગઈ સહુ લલના, પ્રીતમ મન પરોવ્યું. ૨૩
સામા સામી લોચન મળતાં કરી સમસ્યા છાનીરે,
સર્વે કહ્યું આવજો મારે મંદીર, મોહને લીધું માની. ૨૪
ગોપી ગોવીંદની ગત ન્યારી, શું જાણે સંસારરે,
હૈયે હેતને વડે વદનની કોણ લહે તેનો પાર. ૨૫
શીખે સાંભળે ગાયે ગરબો શ્રીકૃષ્ણ બાળ ચરિત્રરે,
દોલત પ્રભુ પ્રસન્ન થાયને પાવન થાય પવિત્ર. ૨૬

મુંબઇ સુરતનો ગરબો.

સારૂં સારૂંરે સુરત શહેર મુંબઇ અલબેલી
માંહી માલાજીની મેહેરે, મુંબઇ અલબેલી. ટેક.
સાત માળાની મેડી ચણાવી, માંહી બેઠાં શેઠાણીરે,
ચાકર મહેતા નજરે ચાલે, વાણીયાની બઈયર રાણી. મું. ૧
મુંબઈ રાણી સહુ ઠકરાણી, ભરે બેડે ન પાણીરે,
કાવડીયાતો પાણી આણે, પીયે પાણી શેઠાણી. મું. ૨
મુંબઇમાં કલ્લાં સાંકળાં કંઠલીનો નહી પારરે,
મુંબઇ શહેરનાં શાહુકારોને દેવાળાની શી વાર. મું. ૩
સુરતની તો સાડીઓને ઉપર કસબી કોરરે,
મુંબઈ શહેરમાં કાપડીયાને કોઇ માં દેશો ખોડ. મું. ૪

મુંબઇ શહેરમાં ઘણી ગાડીઓ, બગીઓનો નહિ પારરે,
સાંજ ફજર સૌ ફરવા નીકળે વાડી લાડી લઇ બહાર. મું. ૫
મુંબઇતો મારકીટમાં સુખડીઓ વેચાયરે,
તેથી માહીમનો હલવો સારો સૌ લેવા મન ચહાય. મું. ૬
મુંબઇમાં તો સરવે સુખ પણ ત્રણ પાંતીનું દુઃખરે,
ભાડું મોઘું બળતણ મોંઘું બંદર જાવું મુખ્ય. મું. ૭
મુંબઈના તો પાન બીડામાં સોપારીનો કટકોરે,
સાઠ વરસની ઘરડી ગાડર તોય ન મુકે લટકો. મું. ૮
અમદાવાદી હરામજાદી ખંભાતી ગોઝારીરે,
વડોદરાની વાંકી નારી સુરતની બલિહારી. મું. ૯

વડોદરાનો ગરબો,

ધન ધન વડોદરૂં શહેર રૂપે રંગીન
રૂપે રંગે છેલ છબીલું અલબેલું અપારરે,
વડોદરાનું વર્ણન કરતાં સુણજો નર ને નાર. રૂપે૦ ૧
બહાર પરાની વસ્તી ભરી શોભાનો નહી પારરે,
વીનવતાંમા વર્ણજ વીતે પરાં બાર બજાર, રૂપે૦ ૨
આકુતપરૂ અડાણિયું, ને કાસુપુરમાં ગોખાનુંરે,
ફોગટીયા સઉ ફતેપરામાં દેવાળીયાનું ઠેકાણું. રૂપે૦ ૩
સરશીઆની પાળજ ઉપર, જેઠીનો અખાડોરે,
અષ્ટ ભૂજા અલબેલી ઉભાં, પાછળ ગોસાઇ વાડો. રૂપે૦ ૪
સરસ નાથ છે સામી હોળે, વચડા વાઢી ત્યાંયરે,
અજબ તળાવની પાળે થઇને ચાલ્યા અઘડમાં જાય. રૂપે૦ ૫
લાલ દરવાજે બંબાખાનું. વાંદરીયો બુરજરે,

મીયાં મહમદની વાડી જાણે ઝળકી રહયો સુરજ. રૂપે૦ ૬
હાથીયાં ખાણુને દરવાજે કાંઇ હડીલો હનુમાનરે:
સમતળાવની પાળ ઉપર રામેશ્વર ભગવાન. રૂપે૦ ૭
ઘોઇયા દરવાજે થઇને સીધ વાયે જવાયરે;
અજારાખના દરવાજા સામી ચોખંડી કહેવાય. રૂપે૦ ૮
મરદાબારીએ થઇને ચાલ્યા કરવા રૂડું કાજરે,
લહડપીઠું મદનઝાંપો ગોસાંઈજી મહારાજ. રૂપે૦ ૯
સીધનાથનાં દર્શન કીધાં આવી ઉંચી પોળેરે
ચોરને બેઠા ગરદન મારે ભેસાણા ભાગોળ. રૂપે૦ ૧૦
બડું પડું છે બાલાજીનું ડાંડીયું બજારરે,
સકર કુઇને ઝાંપે રૂઢો માલ નામ સરદાર. રૂપે૦ ૧૧
આનંદપરામાં આવીબાને રાવપુરાને ઝાંપેરે
દાન દક્ષણા રૂઢી થાએ ગણપતરાવ ત્યાં આપે રૂપે૦ ૧૨
ઉભી બજારની શોભા સારી આવી ખારી વાવરે
સન્યાઇઇ છે રંગે રૂડું સુરસાગર તળાવ રૂપે૦ ૧૩
વડી વાડી વીના કાંટે નાંગરવાડો વિખ્યાતરે
આદીતવારે દરશન કીજે બેડી બહુચર માત રૂપે૦ ૧૪
ઉભે ચોકે લીમડી બજારે રૂડી શોભા થાયરે
મૃદંગ વાગે નારી નાચે ઝીણી કંઠે ગાય રૂપે૦ ૧૫
નીજામપરૂં ભુતડીને ઝાંપે રોકડીયા હનુમાન
સુરસાગર ગોપાટ દરવાજે ત્રણુજ ને કમાન રૂપે૦ ૧૬
શહેરની સર્વે રચના દીઠી શોભાનો નહી પારરે
હાથી ઘોડા પાલખીઓ ને વાંકડીઆ સવાર રૂપે૦ ૧૭
ચારે દીશામાં ચારે ચૌટા વચ્ચે માંડવી ચોકરે

ઉંચા મહેલ મેડીને અટારીને છજાં ઝરૂખાંને ગોખ રૂપે૦ ૧૮
માંડવીને કમાન ચોપાશે ચતુર કરે વેપારરે
કાછીઆ દુકાનો માંડે ઉભી હાથી લાર. રૂપે૦ ૧૯
ચોપાટ જોવા ચારે રસ્તા સરખા સરખી ઓળરે
પાણીને દરવાજે બેઠાં વાઘ કરે કલોલ. રૂપે૦ ૨૦
રાજે તળાવની સુંદર શોભા જોતામાં મન મોહેરે,
નારી સઉ જળ ભરવા જાએ નોતમ રચના હોય. રૂપે૦ ૨૧
રામપરે દરવાજો કહીએ દેરૂં છે સનમુખરે.
પરમેશ્વરનાં દર્શન કરતાં જાય જનમનાં દુઃખ. રૂપે૦ ૨૨
લહેરીપુરાની લહેર સૌથી શોભા છે ભરપુરરે,
સુરસાગર રત્નાગર જેવું લાગે બહુ રણુતુર. રૂપે૦ ૨૩
ચોથો દરવાજો ચાપાનરી શરશીઆના વાટરે,
વિસ્તારીને વર્ણન કીધું ચોય પોળનો હાટ. રૂપે૦ ૨૪
નગર નિરખ્યું મન હરખ્યું પ્રભુ થાય પ્રસન્નરે
નરસીંહજીની પોળમાં નરહરીના દર્શન રૂપે૦ ૨૫
રાજરાજે રણુછોડજીને મહાલક્ષ્મી મુજ માતરે
ગોરધનનાથ બળદેવજી ચાવો પુંડરીનાથ રૂપે૦ ૨૬
બલખતખાનું જનાનખાનું દીવાનખાનું પાસરે
ધરમ-તણી તો ધ્વજા ફરે છે ઉંચા મહેલ અવાસ. રૂપે૦ ૨૭
ઘણી કારીગરી કચેરીમાં જાતજાતનાં રંગરે
નોત્તમ નારી નાચ કરે છે કોમળ તેના અંગ. રૂપે૦ ૨૮
તરેહવારનું ટકોરખાનું ગોવીંદરાવનો મહેલરે
ગાયકવાડના મહાલ આગળ શોભા સઘળી સહેલ રૂપે૦ ૨૯
દાદા સાહેબ ને નાના બાવા સાહેબ મહારાજરે.

ગણુપતરાવ ઘણું જીવજોને; અંડ રહો આ રાજ   રૂપે૦ ૩૦

લાડ થોડા શીગોડ નાગર, દશા વીશા વણીકરે;
સોની સાળવી સુતાર છીપા, દરજી ઠીકા ઠીક,   રૂપે૦ ૩૧

પુના સતારા મુંબઇ જોયું, પુર્વ પશ્ચિમ દેશરે;
ઉતરતાં ઉદેપુર જોયું, પૃથ્વીના નરેશ.   રૂપે૦ ૩૨

બુંદીકોટા દીઠું દીલ્હી ને દીઠો ગઢ ગીરનારરે;
સુરતને અમદાવાદ જોયું કઠણુ કિલ્લો ધાર.   રૂપે૦ ૩૩

બલીહારી હું વડોદરાને, ધન ધન નરને નારરે;
વીર ક્ષેત્ર જેને જોયું નહી, તેનો એળે ગયો અવતાર.   રૂપે૦ ૩૪

વાંકી નારી વડોદરાની મહારાજાને રંકરે;
મૃગનેણીને વરણાગીથી, વળીઓ આડો આંક,   રૂપે૦ ૩૫

શહુકારોની દુકાનો ભારે ધરમ તણો અવતારરે;
ખુશાલચંદને શામળ બહેચર, લલુભાઇ શાહુકાર.   રૂપે૦ ૩૬

રતનજી કાનદાસ કહીએ, બાંધી પુનની પાળરે,
હરિભક્તિનો મહિમા મોટો, બીજા ભાવ મોરાલ.   રૂપે૦ ૩૭

રંગીલા જે ગરબો ગાશે રંગીલા નર નારરે.
રંગીલી તો લહાણીઓ લાવે રંગભેર શોભા થાય.   રૂપે૦ ૩૮

સંવત ઓગણીસ પાંચમાં તે સતરસે સીતેરરે,
નવરાત્રીમાં વરણુ કીધું, વડોદરૂં જે શહેર.   રૂપે૦ ૩૯

સહુ કોઇને કરૂં વિનંતી, કોઇમાં દેશો ખોડરે,
વડોદરાની રક્ષા કરજા રેવા ને રણછોડ.   રૂપે૦ ૪૦

ભગવત વાણી સાચી જાણી, મનમાં આણી ભાવરે,
વડોદરાનો ગરબો ગાતો. સહુ જન સુખીયા થાય.   રૂપે૦ ૪૧

મીરાયજ બાની મન ગમતી કરે, ઘણા શોખી જનરે,
મસ્તુબાગનો બંગલો જાણે ઇંદ્રાસન.   રૂપે૦ ૪૨

ભાગ ૬ ઠો

મહાકાળીનો ગરબો.

મા તું પાવાની પટરાણી કે કાળી કાળકારે લોલ
મા તારે ડુંગરે ચઢવું તે અતિ ઘણું દોહ્યલુંરે લોલ
મા તારી પ્રદક્ષણા કરવી કે વરણન શું કરૂરે લોલ
વિશ્વાસે તપ કરવા બેઠા કે કેવળ મુની થયારે લોલ
આવું રૂડું ચણિટું ચાંપાનેર કે, ચણિદ મળ્યારે લોલ
ત્યાં કાંઇ ગાતાતા ગરબા કે માજી આવીયાંરે લોલ
રાયે છેડલો સાહ્યો હાથ કે માજી પ્રસન્ન થયાંરે લોલ
માગ્ય માગ્ય ઘોડાની ઘોડાર કે હાથી ઝુલતારે લોલ
માગ્ય માગ્ય કુશળ ક્ષેમ કે જંજાળ અતી ઘણીરે લોલ
માગ માગ ગુજરાત સરખી ગાંદીકે ભદર બેસણાંરે લોલ
માગ માગ નવેખંડના રાજ્ય કે ચાંદો સુર્ય તપેરે લોલ
રાજાજીએ ખોદાવ્યું તળાવ કે પાણી નવ નિસર્યુંરે લોલ
મુગલે ખોદાવ્યું તળવ કે જલી દુધ ભર્યુંરે લોલ
માજીનો આવો છે મહિમાય કે કદિ નવ કહી શકેરે લોલ
માગ માગ એટલું વરદાન કે મારે મોહોલ પધારીએરે લોલ
ફટ ફટ પાવાના રાજન કે, એ શું માગીયુંરે લોલ,
આજથી છઠેને છ માસે કે મુળ તારૂં જશેરે લોલ,
એમ કહી માતા થયાં અલોપ કે પાવે હાથ ઘસી રહ્યારે લોલ
મુગલે ચઢાવી છે ફોજ કે પાવાગઢ ઘેરીયોરે લોલ
દરવાજે ઉભા દરવાન કે કોઇને પુછ્યુંરે લોલ

બહુચરાજીનો ગરબો.

બળદારી બહુચર માત જોવાને જઇએ,
જોવા જઇએ સુખીઆ થઇએ, આરાસુરમાં રહીએરે.

આપ આપણા મનની વિનતી જઇ બહુચરને કહીએ જોવા. ૧
આરાસુરમાં અંબા બીરાજે, પાવાગઢ મહાકાળીરે
દક્ષિણમાં તુળજા ભવાની, ચુંવાળમાં બહુચર બાળી જોવા. ૨
માને પાળે હવન થાય ને ચીર ચુંદડી હોમાયરે
બ્રાહ્મણ બેઠા વેદ ભણે છે, માતુની મંગળ ગાય. જોવા. ૩
માને પાયે જે કોઇ આવે તેની પુરે આશરે
કરજોડી જન વલ્લભ કહે મા હું તારો દાસ, જોવા. ૪

રેલવે ગાડીનો ગરબો.

ગાડી આવી ગુજરાત અગન કેરી ગાડી આવી.
ગાડી આવી હિંદુસ્તાન અગન કેરી ગાડીરે આવી,
પાણી છાંટે ઠામોઠામ, છાંટતાં તો ચાળા કરે છે;
દીવા બળે સારી રાત સીપાઇઓ તો ચોકી કરે છે,
સાખી—સરસ્વતી સ્વામીને વીનવું ગણપત લાગુ પાય;
ટોપીવાળા તારા રાજમાં, તારૂં કાકરીયું ફરી બંધાય.
અગન કેરી ગાડીરે આવી. ૨
ગાડી તારાં બેસણાં, ઇંદ્ર તણા વેમાન
આંકડે આંકડો મેળવ્યો, તેનો ઘડનારો ચતુર સુજાણ,
અગન કેરી ગાડીરે આવી. ૩
ગાડી આવી ઘંટ વાગીઆ ટીકીટ કરાવા જાય,
ઘડી એકનો વિલંબ પડે, તે તો ટીકીટ વિના અથડાય.
અગન કેરી ગાડીરે આવી. ૪
સ્ટેશન આવે ઘણાં બરફી પેંડાં વેચાય,
મોટા ઘરની શેઠાણીઓ તે તો ગાડીમાં બેસી ખાય.
અગન કેરી ગાડીરે આવી. ૫

સ્ટેશનો ઉંચા ઘણા દુર થકી દેખાય,
બાગ વચ્ચે એક બંગલો તેની શોભાનો નહી પાર.
અગન કેરી ગાડીરે આવી. ૬
આમદાવાદની દીકરી મુંબઇ તેનું મોસાળ;
સુરત તેનું સાસરૂં તેનો સેજે સંદેશો જાય અગન કેરી ગાડીરે આવી, ૭

અમદાવાદનું વર્ણન.

લાવ લાવ સખી એક કાગળ લખીએ હરીનેરે—એ રાગ.

અમદાવાદ નામે આજ શહેર છે સારૂંરે;
રાજા અંગ્રેજ કેરૂં રાજ પ્રજાને પ્યારૂંરે. ૧
ચઉટા વચ્ચે માણેકચોક શોભા છે ભારીરે;
વસે લક્ષપતિ બહુ લોક વડા વેપારીરે. ૨
નદી સાબરમતી વહે નીર, શહેર સમીપરે;
દેવતાઓનાં તેને તીર દેવળ દીપેરે. ૩
એવી જુગતી જોતાં અનેક મન લાગે મીઠુંરે;
પણ અચરત મોટું એક, દ્રષ્ટીએ દીઠુંરે. ૪
તીથી તેરશ પેહેલે પક્ષ; અસાડી આવેરે,
ત્યારે ગોર પુજાનો લક્ષ છોડીઓ લાવેરે. ૫
દીન પાંચ લગી એક અંન મોળું જમે છે રે,
મોટો હર્ષ ધરીને રોજ રમે છેરે. ૬
પુજે વાવી જવારા ઘેર ગોર રીઝાવારે,
જાએ પ્રીતે મળી સહુ પેર નદીએ નાહવારે. ૭
અન્યો અન્ય કરે ઉદપાત, નઠારૂં બકેછેરે,
ગઇ ગોર પુજાની વાત છાકી છકેછેરે. ૮
જેવી હોય હોળીની ઘેર એથી અતીશેરે;

બોલે ભડવાની પુત્રીએ પેર, દુષ્ટતા દીશેરે. ૯
તેના માત પીતાને ભ્રાત, પુરા હશે પાજીરે,
જ્યારે સાંભળતા હશે વાત, થતા હશે રાજીરે. ૧૦
ભાઈ સાહેબ આવી વાત, દેખે એવી રીતેરે.
તેની માતા પિતાની જાત પુછેછે પ્રીતેરે. ૧૧
ત્યારે કેવી વધે છે લાજ, મળે શાબાશીરે,
એવા નીરલજ લોકો આજ શહેરના વાશીરે. ૧૨
કરૂ વિનતી સમાચાર, શ્રવણે ધરજોરે,
તેના નામ લખી સરવ પત્ર, જાહેર કરજોરે. ૧૩
ઘણી નીંદ્રા લખજો શ્લોક, દેખાડજો નીતીરે,
જેથી લાજ પામે તે લોક, તજે તે રીતીરે. ૧૪
હવે કહું છું જોડીને હાથ, વીવેકીને ગમવારે,
એટી નિર્લજ છોડીઓ સાથ, ન જાવું રમવારે. ૧૫
લઇ ગોર પુજાનું નામ, કામ એ કરવુંરે,
મોટું પાપ ઠરે એ ઠામ દીલમાં ડરવુંરે. ૧૬
ધરી મોટો હરખ મનમાંહી વ્રત દીન જેદીરે,
પણ કુટવાં રોવાનું કાંઇ ન કરવું તેદીરે. ૧૭
છોટાપણામાં પડે જે ટેવ ટળે નહી ટાળીરે,
માટે નીણી શીખો તતખેવ, બોલો સંભાળીરે. ૧૮
કરી પુરીએ નહી કો ઠામ શાહેદી જુઠીરે,
લઇએ પરમેશ્વરનું નામ પ્રભાતે ઉઠીરે, ૧૯
પતી માતા પીતાની સેવ; કેડો કીજેરે,
જેથી દલપતરામનો દેવ દીલમાં રીઝેરે. ૨૦

ભાગ ૭ મો.

(બજરંગી હનુમાનનો ગરબો)

અંજનીનો જાયો હનુમાનરે સમરૂં બજરંગી
એને ચઢે છે તેલ સીંદુરરે સમરૂં બજરંગી
મારા રામ તણા રખવાળરે સમરૂં બજરંગી

સાખી.

શનીવારે કરૂં તમારી સ્થાપના, ને ભોમે કરૂ ભોવન
કપુરે ઉતારી તમારી આરતીરે, એવા સકળ સ્વરૂપ હનુમાનરે સ૦ ૧
માતાજીના વચન સાંભળીને, બાપના પાળવા બોલ
અજોધાનું રાજ મુકી રામ લક્ષમણરે ભોગવીયા વનવાસરે. ૨
રામે રથ જોડીયાને, સીતાને લીધા સાથ
વનના વલકત પહેરીયાને સાથે ચાલ્યા છે લક્ષમણ વીરરે. ૩
વનમાં જઇ મઢી કરીને, ત્યાં પુર્યો છે વાસ
લક્ષમણ સરખા બંધવા નહી મળેરે, તમને ફળનું લાવી
આપનાર કોણરે સ૦ ૪
રામ ઘોડે તલાવડીને લક્ષમણ બાંધે પાળ
સોના કેરે ઘડુલેરે સીતા ડમરોને મોગરો પાય રે સ૦ ૫
સીતાની વાડીમાં ડમરોને મૃગલા ચરીચરી જાય
કાલે મરાવું પેલા મૃગનેરે, મારાં કાચા તે વનફળ ખાયરે સ૦ ૬
મૃગને મારી કારમોને તેની પડાવું છાલ
તેનો સીવડાવું કંચવોરે, હું તો હીડુ ચમકતી ચાલરે સ૦ ૭

મરીચી મૃગ થઈ આવીયોરેને, રાણીને લાગી રાડ;
હો મારા રામજીરે, કંથ કાંચલડી સીવડાવોરે, સ૦ ૮
સુતર ભરેલો કંચવોરે ચામડાની શી રાડ,
આપણા સ્વાસ્થને કારણે પેલા પશુના શીદ લેવા પ્રાણુરે સ૦ ૯
સીતા કહે નહી પીયરીએ ને, નહી માને મોશાળ;
નથી મારે કંથ કલાગરાને મારા મનની કોણ પુરે આશરે, સ૦ ૧૦
ભાથામાંથી બાણ કાઢી અને રામજીએ લીધાં હાથ;
મૃગ મારવા રામ સંચર્યારે, મુકી સીતાને લક્ષમણ સાથરે સ૦ ૧૧
પહેલું બાણ રામે સાંધ્યુંને, વાગ્યું મૃગને શરીર;
મૃગ મરતાં પોકારીઓ, ધાજો ધાજો લક્ષમણ વીરરે. સ૦ ૧૨
સીતા કહે તમે સાંભળોને, બોલાવે તમ વીર;
લક્ષમણ કહે ખોટી વાત છેરે, કંથ કપટ જેવી વાતરે. સ૦ ૧૩
કપટ છે તમ દીલડા વિશે હું સમજી આ વાર;
ભીડ પડી બંધવને વન વિશેરે તમે એઠા કરો વીચારરે, સ૦ ૧૪
કુદ્રષ્ટી મુજ પર તમ તણીને તેમાં નહી સંદેહ
જાણ્યા તમને લક્ષમણ દીયરારે; જાણ્યાં પાપ તણાં આજરે સ૦ ૧૫
સીતાના વચન વાગ્યાં રૂદે વિશેને લક્ષ્મણને ચઢી રીસ.
વાઢીને ફરતી ચોકી મુકીનેરે, ચાલ્યા ત્યાંથી તે તો દીસરે. સ૦ ૧૬
ધુપ પડે ધરતી તપેરે, જોગી ઉભા બહાર;
સત્ય પાળવાના કારણે, ભીક્ષા આપો રામ કેરી નારરે, સ૦ ૧૭
આપવી હોય તો આપો મનેરે નીકર મુખે કો નાય;
વાર થાય મને ઘણી મારો સંઘ કેદાર નાથ જાયરે. સ૦ ૧૮
ઉંચી મેઠી આકાશમાંને નીચા સરોવર ઘાટ;
સીતાને રાવણ હરી ગયોરે, પછી મઢીમાં ઉડે છે કાગરે સ૦ ૧૯

રાવણુ જોઇ સીતા સતી, કરતાં ઘણો વીલાપ,
ન કહેવાનાં વચન લક્ષ્મણુને કહ્યારે લીધું પાપ માથે અમાપરે સ૦ ૨૦

સત્ય વચની સત્ય બાંધવા ને, સત્ય ચાલન હાર;
આગળ બુદ્ધી મારી પોહચી નહીરે, ઘણા ક્રર્યા તીરસ્કારરે. સ૦ ૨૧

નીચ બુદ્ધી સ્ત્રી જાતનીરે, નહી મનમાં કાંઈ વીચાર;
પોતાના સ્વારથને કારણેરે કરે પુરૂષ ખુવારરે, સ૦ ૨૨

મૃગ મારી રામ આવીઆને આડો ઉતર્યો સાપ;
ઓ મારા બંધવા આજે વિપ્રીત દીસે કાજરે, સ૦ ૨૩

ધનુષ્ય મેલ્યા ટુંકડાને બાણુ મેલ્યાં બહાર;
ઓ મારા સગુણ બાંધવારે, સકુળની નારરે. સ૦ ૨૪

મેં જાણ્યું લક્ષ્મણુ સુલક્ષણોને સારા કરશે કામ;
ના માર્યાં વનમાં મૃગલારે, નવ રાખી સકુળની નારરે. સ૦ ૨૫

કુવા ઢાકણુ ઢાકણુંરે, ખેતર ઢાકણુ વાડ;
બાપનું ઢાંકણુ બેટડોરે, ઘરનું ઢાંકણુ નારરે. સ૦ ૨૬

રામ રૂવેરે લક્ષમણુ રીઝવેને. ના રોસો મારા વીર;
બીજી પરણાવશું સુંદરીરે તેનું ધરાવશું સીતા નામરે, સ૦ ૨૭

જળ જળ કમળ ના નીપજે, વન વન ચંદન ન હોય;
સતી સીતા એક છેરે, એવી ઘેર ઘેર સીતા ના હોયરે. સ૦ ૨૮

રામ રૂવે લક્ષમણુ રૂવે રૂવે પંખી જન;
ના રૂવે હનુમાન એકલારે, એમને સીતા લાવ્યાની ઘણી હામરે સ૦ ૨૯

રામે બીડાં આપીયાંને, હનુમાને લીધાં હાથ;
આજ્ઞા આપો તો ઉઠીયેરે તેડી આવું સીતા માતરે. સ૦ ૩૦

ત્યાંથી હનુમાન ઉપડીયાને, પડયા લંકાની માંય;
જોયાં ચોરાશી ચઉટાંને જોયા બાવન બજારરે. સ૦ ૩૧

જોઇ રાવણુની રાણીઓને જોયા રાવણુના મહેલ,
જોઈ રાવણુની મેડીયોરે, પછી દીઠાં છે સીતા માયરે. સ૦ ૩૨
વાડીમાં જાઇ વનફળ લાવતાને. તેનો કરતા આહાર,
લીલી વાડી સુકી કરીરે પછી દીઠાં સીતા માયરે. સ૦ ૩૩
ક્યાંથી તમે અહીં આવીયાને, શું છે તમારૂં નામ,
કોણે તમને મોકલ્યારે અહીં શું છે તમારે કામરે સ૦ ૩૪
રામે અમને મોકલ્યાને, હનુમાન મારૂં નામ,
પંચવટીથી અમે આવીયારે મારે શોધ લેવાનું કામરે સ૦ ૩૫
આગળ દરીયો જળ ભરીયોને ત્યાં રાક્ષસનો ભય,
શી રીતે તમે આવીયારે, શાથી પહોંચી તમારી હામરે. સ૦ ૩૬
સાત સમુદર સુકા કરૂંને રાક્ષસનો વાળુ કેર;
આજ્ઞા હોયતો ઉડીયેરે લઇ જાવું માતાજી ઘેરરે. સ૦ ૩૭
વાડી સઘળી ઉજડ કરીને લગાડી લંકામાં લહાય,
અક્ષ યાદી કુંવર મારીયારે, વરતાવ્યો લંકામાં ત્રાસરે. સ૦ ૩૮
ત્યાંથી હનુમાન ઉડીઆને આવ્યા રામજી પાસ,
રામને સમાચાર આપીયારે કુશળ છે સીતા માયરે. સ૦ ૩૯
ત્યાં રામ ચાલીયાને આવ્યા લંકા માંય;
પથર કેરી પાળ બાંધીને સેન ઉતાર્યું પેલી પારરે. સ૦ ૪૦
લંકાગઢ રામ પહોંચીયાને રાવણુને થઇ છે જાણ;
ઇંદ્રજીત યુધ્ધે ચઢયોરે ત્યાં લક્ષ્મણુને મુરછા થાયરે. સ૦ ૪૧
કડવી હોજો લીંબડીને શીતળ હોજો છાંય,
બંધવ હોય બોલકારે, પણ અંતે સહાય પોતાની બાંયરે; સ૦ ૪૨
સુખમાં સાંભળે સુંદરીને દુઃખમાં સાંભરે રામ,
વનમાં સાંભળે બંધવોરે મારી ભાંગી જમણા હાથની બાંહરે. સ૦ ૪૩

નવ મહીના ઉદરમાં રાખીયાને નવ જાણી માની વાત,
બાળ પણુમાં જેની મા મરેરે, તેને ચો દીશાના વાયરે, સ૦ ૪૪
દુઃખના બેલી બંધવાને માડી જાયા વીર;
તેની તોલે કોઇ ન હોયરે, એ તો સુખ દુઃખમાં સાથરે, સ૦ ૪૫

લાવણી.

અજોધ્યા નગરીથી ચાલવું તેની ચાલ દો જન ભાઇરે
એકતો મારી જોડ ખંડીત થાય, એ દીન દોહલા કેમ જાય;
લક્ષમણ જાગ્યને હો જીરે બંધવ બોલને એક વાર. લ૦ ૪૬
માય વીના સુની બેટડીને, ભાઈ વીના સુની બેનરે.
એવો ગોળ મોળો કંસાર, તેનો સુનો સંસાર. લ૦ ૪૭
આવ્યાતા ત્રણુ જણુને જઇશું એકા એકરે,
માતા તે મારી પુછશે ત્યારે શો ઉતર દઇશ. લ૦ ૪૮
ચઉદ વરસ વન વિશે રહ્યા નવ જાણી સુખની વાતરે;
અંતે મને દગો કરીને તમે ચાલ્યા ગયા મુજ ભ્રાત. લ૦ ૪૯
બ્રમચરીય વૃત તમે પાળીયુંને તજી નિંદ્રાને આહારરે,
રાત દીવસ ચોકી કરી હમ તણી રહી ઘર બહાર. લ૦ ૫૦
પુત્ર વિના પરિવાર સુનો સ્ત્રી વિના ઘરબાર;
બંધુ વિના બેલ નહી કોઈની મિત્ર વિના શો વીચાર. લ૦ ૫૧
ભરત શતરૂઘન મને પુછસે કયાં ગયો લક્ષમણુ ભાઇરે;
આવી વાત તમારી સાંભળીને રોશે સુમીત્રા માઇરે. લ૦ ૫૨
ઉઠો બંધવ વાર થાય છે, મારવો રાવણુ રાયરે;
પછી જઇએ અવધપુર વીશે, સાથે લઇ સીતાય. લ૦ ૫૩
રામના વિલાપ જોઈ તે રૂવે સેના તમામ;

ધનવંતર વઇદ ઉપાય શોધીનેરે કીધી હનુમાનને આજ્ઞારે સ૦ ૫૪
હનુમંત હીંમત ધરીને દ્રોણાચલ લેવા જાય;
પલક એકમાં પાછા આવીયારે, વળી લક્ષમણની મુર્છાયરે. સ૦ ૫૫
કુંભ કર્ણ ઇંદ્રજીતને માર્યા. બળીયા કુમાર;
જમાઈ મરાયા સઘળા રાવણનારે. પછી રાય કરે વીચારરે. સ૦ ૫૬
અહી મહી મીત્ર પોતા તણાને તેડાવ્યો રાવણે સાર
રામ લક્ષમણને ચોરી ગયારે, મહીકાવતી નીરધારરે. સ૦ ૫૭
પ્રભાતે સોધ કીધી સેનામાંને. નવ દીઠા લક્ષમણને રામ;
શૈન્યા રોવા લાગી બધી રામનીરે, રોવા લાગ્યા અષ્ટ પ્રધાનરે. સ૦ ૫૮
હનુમાને પગલાં કહાડીયાંને આવ્યા સમુદર તીર;
મકધ્વજને ત્યાં બાંધીઆંરે એતે ગયા છે પેલી પારરે સ૦ ૫૯
દેવી દેરામા પેસીને ત્યાં ગયા તતખેવ;
રામ લક્ષમણ ત્યાં આવ્યારે એમને કીધી છે હનુમંતે સેવરે. સ૦ ૬૦
અહીરાવણનું મોત સાધીને તેને પણ માર્યો ઠાર;
તેની રાણીને વરદાન આપીયાંરે પછી આવ્યા લંકા મોઝારરે. સ૦ ૬૧
લંકામાં યુદ્ધ કરીને છેદયા રાવણનાં શીશ,
અસુરનો અંત આવીયોરે પછી હરખ પામ્યા જુગદીશરે. સ૦ ૬૨
રાણી કીધી મંદોદરીને, આપ્યું વિભીષણને રાજ.
સીતા લઇ રામ સંચર્યારે અજોધ્યા મોજારરે. સ૦ ૬૩
માતાએ મોતીડે વધાવીયાને હઇડે હરખ ન માય,
મોતી કેરા ચોક પુરીઆરે, લીલા નોતમ ત્યાં થાયરે. સ૦ ૬૪
છોડાવી અધરમ નગર તણીને, ટાળ્યાં પ્રજાનાં દુઃખ,
લાડ પાળ્યાં માતા તણાંરે લવલેશ રાખી નવ ભુખરે. સ૦ ૬૫
રૂડો ગરડો બજરંગી તણોને, વાંચો નીત્ય નરનાર;

હનુમંત કેરા પ્રતાપથીરે, છોટો કહે ઉતરો ભવપારરે; સ૦ ૬૬
(આ ગરબો અધુરો હોવાથી મેં પુરો કર્યો છે.)

સાત વાર

આદીતે આનંદ સહચર કહું છું રે.
મારૂં ગીરધર શું ઘરવાસ વ્રજમાં રહુંછુંરે;
સોમે પામ્યા સુખ શીવજી ફળીઆરે,
આ નંદજીનો લાલ મુજને મળીયારે.
આ મંગળે મને હેત હરીશું લાગ્યુંરે,
આ હૃદયકમળનું બાણ હઇએ વાગ્યુંરે.
આ બુધ આવ્યો સુધ જોવા જઈએરે.
આ છાની કરીએ ગુજ વહાલી થઇએરે,
આ બ્રસ્પતિ ગુણુ પ્રતાપ સુખ છે સહુનેરે,
આ અતિ ઘણો આનંદ રાધા વહુનેરે.
શુકરના સરવ બોલ સઉને ગમતારે
આ લેતા તાળી હાલ રજની રમતારે.
આ શનિવારે સંદેશો હરીરે કહાવ્યોરે;
આ જોગ બન્યો છે આજ રમવા આવોરે.
સાત વાર જે ગાય નરને નારીરે.
તેનો વઈકુંઠ વાસજ થાય દે મોરારીરે.

આઠ વાર

[કારતકે કાજળને દીજીયું એ રગ]

આદીતે સકળ કળા તારી. જાવુરે હુતો વદન કમળ વારી
શ્રીકમજી હું તો છું તારી આવોને ઘેર જસોમતીના જાયા.

મને લાગી તારી માયા, આવોને ૦૧

સોમે તો શોભે સોહાગી, મને તો તારી લેહે લાગી

કટારી કાળજે વાગી.

મંગળે તો મન વીચાર કરીએ, ધીરજ તો કઇ પેરે ધરીએ

દીવસ રાત રોઇ રોઇને મરીએ. આવોને૦ ૨

મંગળે મન વીચાર કરીએ, ધીરજ તો કઇ પેરે ધરીએ

દીવસ રાત રોઈ રોઇને મરીએ. આવોને૦ ૩

બુધે તો બુદ્ધિ વિચારો, દુખરે મારૂં દીલ મધે ધારો;
મુને તો વિરહગ્નિમાં શીદ બાળો. આવોને૦ ૪

ગુરૂવારે ગુણ ગાવા તારા, અવગુણ શા છે હમારા
આંખે વહે આંસુની ધારા. આવોને૦ ૫

શુક્રરે શું કહીએ હેલી નમેરા છો નાથ ગયા મેલી
હવે મારૂં થશે કોણ બેલી. આવોને૦ ૬

શનીવારે શામળીઓ આવ્યા, થાળ ભરીને મોતીડે વધાવ્યા:
ગોપીના સુખસાગર કાવ્યા. આવોને૦ ૭

સાત વાર સમજીને ગાશે, તેનાં સહુ દુઃખ દારિદ્ર જાશે,
કવી કહે સુખ સંપત થાશે. આવોને૦ ૮

પંદર તીથીઓ.

પડવે આવી પકડો મારી બાંયરે છોગાળા—એ રાહ

પડવે પ્રિતમ પ્રિત તજી કેમ ચાલ્યારે, ગીરધારી;

આનીતી કુબજાને મોહોલે માહાલ્યારે; ગીરધારી. ૧

બીજે બંસીવટમાં વાટયો જોતીરે, ગીરધારી.

કોઇ મળે મથુરાં વાટ પુછી લેતીરે, ગીરધારી. ૨

ત્રીજે ત્રીકમ તન મારાં તરફડતોરે, ગીરધારી.

ગોકુળીયામાં ઘેલાં ઘેલાં ફરતાંરે, હો ગીરધારી. ૩
ચોથે ચતુરભુજ શરણે રાખોરે, ગીરધારી
હરી સુખ દુઃખ કેરી વાત અમશું ભાખોરે હો ગીરધારી, ૪
પાંચમે પુરૂષોતમ કેમ વીસારીએ ગીરધારી
પ્રીત કરી કેમ વૃજની નારીરે, હો ગીરધારી. ૫
છઠીને દીન છોગાળો જો આવેરે, ગીરધારી
વાંસલડીના શબ્દે વન બોલાંવેરે, હો ગીરધારી. ૬
સાતમે શામળીઆ વીણ નવ ગમતુંરે, ગીરધારી,
રહે મનડું મારૂં ગીરધર પાછળ ભમતુંરે, હો ગીરધારી. ૭
આઠમે અલબેલા અંતરજામીરે ગીરધારી
લ્યો દાશીને સંગાથ ગરૂડાગામીરે, હો ગીરધારી. ૮
નોમે નઉતમ ખેલ કરે બ્રીજવાસીરે ગીરધારી
ન ગોઠે ગોઠે ગોવિંદ ખેલ રહું ઉદાશીરે, હો ગીરધારી. ૯
દશરાને દીન સરવ સજે શણગારરે ગીરધારી
પણ હરી વિણ લાગે આંખ તણા અંગારારેહો ગીરધારી. ૧૦
એકાદસીએ ઓછવ તે નવ ગમતારે, ગીરધારી
અલબેલા કામાગ્નિ રહે છે દમતોરે હો ગીરધારી. ૧૧
બારસે બહુ વિધથી ખેલે બાળારે, ગીરધારી
શા કારણે મુકી ગયા મને ગોવાળારે હો ગીરધારી. ૧૨
તરફે આ તનડુ ફરકી જાયરે. ગીરધારી
મોહન વીના તો મંદીર ખાવા ધાયરે. હો ગીરધારી. ૧૩
ચઉદશે ચીતમાં ગઈ છું ચુકીરે હો ગીરધારી,
માતા પીતાની લજ્યા મેં તો મુકીરે હો ગીરધારી, ૧૪
પુનમે દીન પુરણ પ્રગટે ચંદરે. ગીરધારી. ૧૫

શામળીઆ વિણુ કરૂં આક્રંદરે, હો ગીરધારી. ૧૫
આ પંજર તિથી હરિ વિયોગ દુઃખની ગાશેરે, ગીરધારી.
ધોવર્ધનનો સ્વામી પરશન થાશેરે, હો ગીરધારી. ૧૬

પંદર તીથીઓ.

પડવાની પણુ પ્રીત ગતમત ભુલીરે,
મારા હરીવીના એક વાત સર્વે સુનીરે. ૧
બીજે બાળે વેશ રહી છું બાળીરે,
આ ઘરમાં કેમ રહેવાય વાગે તાળીરે. ૨
ત્રીજે ત્રીભોવનરાય મંદીર પધારોરે,
હરી આવોરે આપણે ઘેર હેત વધારોરે ૩
ચોથે ચંચળ નાર ચતુરાં ચાલેરે,
પેલો ડાકાર કેરો વઇદ દુઃખડા ટાળેરે. ૪
પાંચમના પડદા હરી શું રાખ્યારે,
મારે પ્રેમ રસ પીવા કાજ હરીરસ ચાખ્યારે ૫
છઠીના લખીઆ લેખ તે કેમ ટળશેરે,
મારે પેલા ભવની પ્રીત આવી મળશેરે. ૬
સાતમના સંતાપ હરી શું અમનેરે,
આ શું કહીએ મહારાજ લાજ નહીં તમનેરે ૭
આંઠમે ઓછવ થાય હરી હોય હેલીરે,
મારે સોળ ગોપીઓનો સાથ રમવા ઘેલીરે, ૮
નોંમે નમેરા નાથ નગણુા ન થઇયેરે
ગોકુળીયું મેલી નાથ મથુરાં ન જઇએરે ૯

દશમે દીનેરાત દેહી મારી દાઝેરે
ઘેર નાવલીઓ રીસાય તે કેમ છાજેરે, ૧૦
એકા દશીના વ્રત મારે કરવુંરે
શ્રી જુમનાજીમાં સ્નાન કરી મારે તરવુંને, ૧૧
દ્વાદશીનેરે દન દરશન દેજોરે.
બાર શામળીઆ ભગવાન સન્મુખ રહેજોરે ૧૨
તેરસના તો કંઠ અમારા ટુટયારે
આ હરીહરી કરતાં હોઠ અમારા સુકાયરે ૧૩
ચઉદશે ના ચતુર નર શું આવ્યારે.
ઘેર રાધા સરખી નાર શું રીસાયરે. ૧૪
પુનમે પંદર તીથો પુરી કહાવેરે,
મુને સેજલડીએ સુતાં નિદ્રા ન આવેરે. ૧૫

પંદર તિથિઓ

હરી હઠ મેલને રાધે મેરી સંગ બોલને રાધે,
અબોલા બોલને રાધે ઘુઘટડા ખોલદે રાધે;
કહ્યા મેરા માનને રાધે. ટેક.
પડવે મોરી સાહેલડી, પિયુજી વાડીયે જાય;
પિયુજી લાવે દાડમ, ગોરી છોલેને પીયુજી ખાય,
હરી હઠ મેલને રાધે. ૧
બીજે મારી સાહેલડી. બાળો ઉગ્યો ચંદ
દાડમ કેરે દંતડે ગોરી આ શો માંડયો છે ફંદ
હરી હઠ મેલને રાધે. ૨
ત્રીજે મોરી સાહેલડી તરીઆજ વારોવાર

આ શું ભુલી સુંદરી, ભુલી કંકુને કાજળ સાર
હરી હઠ મેલને રાધે ૩
ચોથે અક મકતી મેં સુણી જોબન બાળે વેષ
ભરજોબનમાં એકલી જેના પીયુ ગયા પરદેશ.
હરી હઠ મેલને રાધે. ૪
પાંચમે મોરી સાહેલડી. પંથ પલંગ કંથ દુર.
ભરજોબનમાં એકલી મારૂં જોબ જાય ભરપુર
હરી હડ મેલને રાધે, ૫
છઠે મોરી સાહેલડી, જોજો જાતા બારોબાર
પરદેસી રાજ પધારશો. આપણે બેશીશું હારોહાર.
હરી હઠ મેલને રાધે. ૬
સાતમે મારી સાહેલડી, સાથેજ કીધો સ્નેહ,
ચોમાસાની રત ચીકણી, ઝીણા ઝરમર વરશે મેહ
હરી કઠ મેલને રાધે. ૭
આઠમે મોરી સાહેલડી આઠજ જોડા જોડ,
પરદેશી રાજ પધારશે, આપણે બેશીશું મોડા મોડ
હરી હઠ મેલને રાધે. ૮
નોમે મારી સાહેલડી, નવલાં પહેરૂં ચીર
દીપક લઈ મેડીયે ચડું મારે નયણે વછુટયાં નીર,
હરી હઠ મેલને રાધે.
દશમે મોરી સાહેલડી, દશરા પુજવા જાય,
પુજ્યા તે નર પામીયા, તેને મલ્યા પુરૂષોતમરાય.
હરી હઠ મેલને રાધે. ૧૦
અગીઆરશે મોરી સાહેલડી, મેં કીધી શીવરાત

પરોઢીએ ઉઠી પારણા કરૂં મને કૃષ્ણ જોવાની ઘણી ખાંત
હરી હઠ મેલને રાધે ૧૧
બારસે મોરી સાહેલડી, બારજ બાંધ્યા બંધ
કરનારા નર કહી ગયા. એ તો કદીએ ન છુટે બંધ
હરી હઠ મેલને રાધે. ૧૨
તેરશે મોરી સાહેલડી વાદળ વર્ષ્યા રંગ,
ઓસડની મુળી એક છે, મને ડસીયા કરણ ભોરંગ.
હરી હઠ મેલને રાધે. ૧૩
ચઉદશે મોરી સાહેલડી પાસા લીધા હાથ,
મેં જાણ્યું પડશે પાધરા, એ તો પડયા છે બારે વાટ,
હરી હઠ મેલને રાધે. ૧૪
પુનમે મારી સાહેલડી પુરીજ કરજો આશ;
મેં જાણ્યું હરી આવશે હવે થઇ બેઠી છું નીરાશ,
હરી હઠ મેલને રાધે. ૧૫

પંદર તિથિઓ.

સખી પડવે તે પંથે ચાલ્યારે મહાવનના તે મારગ ઝાલ્યારે;
સાથે સીતાને લક્ષમણ બાળા, રઘુપતિરામ રૂદેમાં રહેજોરે. ૧
સખી બીજે મઢીમાં બીરાજેરે એવાં નદીઓ તણાં નીર ગાજેરે,
રામ મેલી ગયા રૂડુ રાજ, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે. ૨
સખી ત્રીજે તે વન કેરી ઝાઢીરે, વન ફળ મંગાવે છે દહાડીરે,
સારી શોભે સીતાજીની વાઢીરે, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે. ૩
સખી ચોથે કેવડીઓ મહેકેરે, ફાલ્યા ફુલ્યોને મોગરો લેહેકરે;
એવી લીલી લતાઓ લેહેકે રઘુપતિ રામ રૂદયમાં રહેજોરે. ૪
સખી પાંચમે પોપટ પાળ્યો, પાંખ લીલીને કાંઠલો કાળોરે,

મુખે રામ ભણુતો ભાવ્યો રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે. ૫
સખી છઠે છેતરવા આવ્યોરે કુડો કપટી રાવણુ સાથે લાવ્યોરે
એ મુખનો મરગ બનાવ્યો, રઘુપતી રામ રૂદેમાં રહેજોરે. ૬
સખી સાતમે શ્રીહરી સમર્યારે, વાઢી ભેળા ઉડાડયા છે ભમરારે,
દુઃખ સહિત તાણ્યા છે ડમરા, રઘુપતી રામ રૂદેમાં રહેજોરે, ૭
સખી આઠમે એને નિહાળ્યોરે, ધનુષ ધારીને મરગલો માર્યોરે
મરગ મરતી વખતે પોકાર્યો, રઘુપતી રામ રૂદેમાં રહેજોરે, ૮
સખી નોમે તે નાંખ્યો તીરરે, જઈ વાગ્યા છે મરગ શરીરરે,
વારે ધાજો લક્ષમણુ વીર, રઘુપતી રામ રૂદેમાં રહેજોરે. ૯
સખી દશમે કહે લક્ષમણુનેરે, બોલી વીર બોલાવે છે તમનેરે,
આડી આણુ દીધી છે અમને, રઘુપતી રામ રૂદયમાં રહેજોરે. ૧૦
સખી એકાદશી અપવાશીરે, લંપટ લેવાનો લાગ તપાસીરે,
રાવણુ સીતાને લઇ ગયો નાશી, રઘુપતી રામ રૂદયમાં રહેજોરે, ૧૧
સખી બારશે હનુમાન બળીયારે, થેકી સમુદ્ર પાર નીકળ્યારે,
જઈ જોગમાયાને મળીયા, રઘુપતી રામ રૂદેમાં રહેજોરે, ૧૨
સખી તેરશે તંબાળુ ગાજેરે, હાક હનુમંત કેરી વાગેરે,
લાગ લંકાતે ગઢમાં લાગે, રઘુપતી રામ રૂદેમાં રહેજોરે, ૧૩
સખી ચઉદશે ચીત વિચારીરે ફોજ વાંદરાની રચી સારીરે;
રામે રાવણુ નાખ્યો મારી, રઘુપતી રામ રૂદેમાં રહેજોરે, ૧૪
સખી પુનમે પ્રભુજી આવ્યારે, થાળ ભરી મોતીડે વધાવ્યારે
માતા કૌશલ્યાને મન ભાવ્યા, રઘુપતી રામ રૂદેમાં રહેજોરે, ૧૫
સખી પંદર તીથી પુરીરે, એમાં એકે નથી અધુરીરે,
આત્મારામની વાણી મધુરી, રઘુપતી રામ રૂદેમાં રહેજોરે. ૧૬

જ્યારે રામચંદજી તથા લક્ષ્મણુજી વનવાસ ચાલ્યા ત્યારે સીતાએ કહ્યું કે હું પણ સાથે આવીશ, તે સમયે રામચંદ્રજીએ કહ્યું કે તમે પિયર જાઓ અથવા અહીં રહો.

તે વિષેનું ધોળ ૧

(મામેરૂં મોઘા મુલનું) એ રાગનું પણ તમો એક દોઢ જાસ્તી વળે છે,

રામ લક્ષમણ વનમાં સીધાવતાં, સતીને આવતાં સાથ
કહે રઘુનાથ, પધારો પીયર ભણી.
નહી તો અહીં રહો સાસરાના રાજ્યમાં હેતે હળી મળી સાસુ
સંગાથ નહી તો જોડી હાથ, પધારો૦ ૧
અમે વસ્તીમાં નહી વસીએ વનીતા, અમે કરશું જઇ વનવાસ.
તમે પામો ત્રાસ પધારો૦
સાથે રમે કે ઘોડું નહી રાખીએ નહી દાસી કે દાસ,
કોઇ અમ પાસ, પધારો૦ ૨
તમે કોશના પંથ કીધો નથી, તમે ચરણે ચાલવાથી પામો થાક,
લીટી ખેંચો નાક, પધારો૦
અમે વન ફળ ખાઈ ખુશીમાં રહીશું, કોઇ દીવસ તો કેવળ શાક
વીન લુણું પાત. પધારો૦ ૩
વનમાં નથી મંદીર નથી માળીયાં,નથી પોઢવા કાજ પલંગ
રંગીત નવ રંગ. પધારો૦
કરશું ઘાસકે પાનની ઝુંપડી, સુવા સાથરો તે ખુંચે અંગ;
એમાં સો ઉમંગ. પધારો૦ ૪
વનમાં હીરનાં ચીર નહીં મળે, વનમાં નહી મળે ફરતાં ફુલેલ
કે તેલ ધુપેલ. પધારો૦

વનમાં નહી મળે શાની સાહેલીઓ, ફરશો સંગ ખાત્યથી;
ખેલ ઉમંગ ભરેલ; પધારો૦ ૫
ઉષ્ણકાળે ઉના વાશે વાયરા, એવું દેખીને થાશે ઉદાસ;
જ્યારે જેઠ માસ. પધારો૦
વરસે મેઘને ઝબકે વીજળી, તેવે ટાણે તો તરૂ તળે વાસ,
નહીં છત્ર પાસ. પધારો૦ ૬
વનમાં ઘાતકી રહે છે રાક્ષસ ઘણા ચારે તરફ ફરે બહુ ચોર,
તેનું ઘણું જોર. પધારો૦
વનમાં વાઘ વરૂ ને વાંદરાં જેવાં ઘણાં વીચરે જનાવર ઘોર.
બચે નહી ઢોર. પધારો૦ ૭
મોટા પર્વત દેખીને મનની, તમને નજરે જોયા નહી જાયા:
દીઠે ખાવા ધાય. પધારો૦
તમે રાજ કન્યા કાયા કુમળી, વનવાસનાં દુઃખ ન વેઠાય,
કાયા કરમાય. પધારો૦ ૮
વનમાં અંધારૂં દેખી ડરો ઘણાં, નથી નિસર્યાં કદીએ ઘરબાર
છો નાજુક નાર. પધારો૦
તમે છોટી ઉમર સોળ વર્ષનાં નથી સંકટ વેઠયા લગાર;
તમે કોઇ વાર. પધારો૦ ૯
પરણી આવી પીયર ગયાં નથી તમને મળવાને ઇચ્છે છે,
માયા ચાંપે ચીશ થાય. પધારો૦
રાજા જનકજી તમને ઘણા, તેમના સંદેશા આવો રહાય;
તેડાં પાછાં જાય. પધારો૦ ૧૦
ભાત ભાતનાં ભોજને ભાવતાં તમને મોકલશે મહીપાળ;
પુરાવીને થાળ. પધારો૦

અમે અવધે ફરી જ્યારે આવીશું સ્નેહી તમારી સંભાળ,
ત્યારે તતકાળ. પધારો૦ ૧૯
રૂઠી મીથીલારી મન માનતી તેમાં પામશો પરમ વીરામ,
બાપને ગામ, પધારો૦
ગોરી તમને ગમે તેમ હું કરૂં, એમ દલપતરામનો શ્યામ,
કહે રાજો રામ પધારો પીયર ભણી૦ ૧૨

પછી સીતાજી બોલ્યા તેનું ઘોળ

રાગ ઉપર પ્રમાણે

એવું સાંભળી સીતાજી કહે સુણો સુંદર શ્યામ સુજાણ,
પ્યારા મારા પ્રાણ સાથે રાખો સ્નેહથી,
જુદા પડવાની વાત વાલા કહો, તેતો બોલ લાગે તીક્ષણ,
બાલ રઘુકુલ ભાણ. સાથે રાખો૦
સ્વામી જ્યાં તમે ત્યાં ઘર માહરૂ તમથી વેગળી તે પરદેશ
હું જાણું હંમેશ, સાથે રાખો૦ ૧
તમે જોગીનો વેશ જો ધારશો, હું જોગણનો ધારૂં વેશ,
જટા કરૂં કેશ, સાથે રાખો૦
સ્વામી તમે સુખી તો સુખ માહરે. તમે દુઃખમાં તો દુઃખ
મારે દેહ એમાં શો સંદેહ. સાથે રાખો૦ ૨
જે પરણ્યા પછી રહે પીયરમાં અવતાર બળ્યો ધીક.
એહ મુવા જેવી તેહ. સાથે રાખો૦
સ્વામી તમ વીના મંદીરને માળીઆ, ભાસે પર્વત મોટા.
સમાન વસ્તી તો વેરાન. સાથે રાખો૦ ૩
મહાવનમાં ભર વસ્તી ભાસસે, જ્યારે પામીશ દર્શન દાન,

કૃપાના નીધાન, સાથે રાખો૦

સાસુ સસરાને માત પીતા સહુ, ભલે જીવો કરી રૂડાં રાજ,
અમે મહારાજ. સાથે રાખો૦ ૪

સ્વામી શું કરૂ ભાઈ ભોજાઇને સ્વામી શું કરૂં સહચર સમાજ
કોનું નથી કાજ. સાથે રાખો૦

સાચું સગપણ જગમાં સ્વામી તણું બીજો સ્વાર્થી સઘળો
સંસાર કુટુંબ પરીવાર, સાથે રાખો૦ ૫

મારા લાડ પાલણુ તમે લાલજી, બીજો નથી આંસુનો લુછનાર,
કે એકે આધાર. સાથે રાખો૦

કાયા પ્રાણ થકી જો જુદી રહે, તો હું તમથી જુદી પડી છેક,
જીવું તજી ટેક. સાથે રાખો૦ ૬

જો કોઈ જળથી જુદી પડી માછલી રાખે દુધમાં કરી વીવેક,
જીવે પળ એક. સાથે રાખો૦

તમે સુખના સાગર રહો વેગળા, પછી શું કરૂં રાજને પાટ,
સંપત્તીના ઠાઠ. સાથે રાખો૦ ૭

મને હીરના ચીર ગમે નહિ, મને ન ગમે ઘરાણાંના ઘાટ,
મટાડો ઉચાટ. સાથે રાખો૦

હું તમ દીઠે થાઉં દેખતી, અણ દીઠે તો આંધળી ભીત,
જન્મની રીત. સાથે રાખો૦ ૮

મેં તો સ્નેહ તોડયા સહુ લોકથી, બાંધી તમ સંગે પુરણ પ્રીત,
ચોરાયું છે ચીત. સાથે રાખો૦

જમવું જીવન તમથી જુદા પડી, હોય વીધવિધના પકવાન.
તે વિખના નિસાન. સાથે રાખો૦ ૯

કરીએ ભોજન તમ સંગે ભાવથી. હોય કેવળ શાકને પાન,

તે મેવા સમાન. સાથે રાખો૦

પડશે તડકાને તાપ વઇશાખના તેતો જાણીશ ચંદ્ર પ્રકાશ,

રહી તમ પાસ. સાથે રાખો૦ ૧૦

મુજને મેલી પંથ પધારશો, આવી મળવાની ધરશો ન આશ,

નિશ્ચે પામું નાશ. સાથે રાખો૦

કરતી વાત ઢળી પડી ધરણીએ, નાર જનકી થઇ છે નીરાશ,

કહે લેતી શ્વાસ. સાથે રાખો૦ ૧૧

દયા કરી દેવ દલપતરામના, સતી સીતાને દેખી ઉદાસ,

જતાં વનવાસ. સાથે રાખ્યાં સ્નેહથી૦ ૧૨

રામચંદ્રજીએ સીતાજીને કાગળ લખ્યા તેનું ઘોળ.

મામેરૂ મોંઘા મુલનું એ રાગ.

સ્વસ્તિ શ્રી પુર લંકા સોહામણી,

જ્યાં રાજે છે જનક કુમારી, પ્રીતમ લખે પ્યારીને

રહે અખંડ એવાતણ તમતણું,

એવી આશીષ વાંચો અમારી. પ્રીતમ લખે પ્યારીને. ૧

ગોરી દેવના જોધે જુદા પડયાં.

પણ પ્રાણ મારા તુજ પાસ. પ્રીતમ૦

બેસુ બાગ બગીચી કે બંગલે.

રહું તમ વીના અધીક ઉદાસ. પ્રીતમ૦ ૨

તારો સ્નેહ ઘડીએ સાંભરે,

તારો ભાવ ભુલ્યો કેમ જાય. પ્રીતમ૦

તારા હેતથી હઇડું ભરાય છે.

તે તો લેખણથી ન લખાય. પ્રીતમ૦ ૩

મારે અર્થે તમે બાળપણ થકી,
તજ્યો સઘળો પીયર પરીવાર; પ્રીતમ૦
મારાં લેશ વચન નહી લોપીયાં,
નથી કોપીયા કદીએ લગાર, પ્રીતમ૦ ૪
વારા નમ્રતા અમૃતથી ગળી,
વળી શોભીતો શાન્ત સ્વભાવ; પ્રીતમ૦
જેથી મનની ઉદાસ તુરત મટે
તારા બોલનો એવો બનાવ પ્રીતમ૦ ૫
ગોરાદે તારા ગુણ કેમ વીસરે,
કેમ વીસરે વીશ્વાપ ભર્યા વેણ. પ્રીતમ૦
હેતે હસતુ વદન તારૂ વનીતા;
મારાં નીરખવા તલપે છે નેણ, પ્રીતમ૦ ૬
દિવસે તુજ વિના દિલમાં ગોઠે નહી,
પીવું પાણી કે જમવું અનાજ, પ્રીતમ૦
રાતે રોઇને આંખો રાતી થઇ;
લોક પુછે તો આવે છે લાજ, પ્રીતમ૦ ૭
ગોરી મનમાં ધીરજ ધરી રાખવી,
કાલે ભાગશે ભવના વીજોગ. પ્રીતમ૦
જેથી રાજે આપણને જગપતી;
એવો અહોનીશ કરજો ઉદ્યોગ. પ્રીતમ૦ ૮
જે જે વૃદ્ધ પાડોશીયો શુદ્ધ છે,
તેને પ્રીતથી કહેજો પ્રણામ, પ્રીતમ૦
વિભીક્ષણ મારા મીત્ર પ્રવીત્રને,
કહેજો જરૂરનું હોય જો કામ. પ્રીતમ૦ ૯

જોઇતી વસ્તુ જરૂર મંગાવજો,
કસી વાતે મુઝાવશો ન મન, પ્રીતમ૦
ક્યારે દેખીશું દીવસ આનંદના,
જાશે વીસરી દુખે ભર્યાં દીન. પ્રીતમ૦ ૧૦
જે જે પ્યારી તમારી સાહેલીયો,
તેને પ્રેમે કહેજો મારા જુહાર; પ્રીતમ૦
સાસુ સસરાની આશીશે સુંદરી,
મળશું ભામનીને ભરથાર, પ્રીતમ૦ ૧૧
વધે સ્નેહને સંપ સુજન સાથે,
તેવી તનમન રાખજો ટેક, પ્રીતમ૦
અમે થોડી અવધે હવે આવીશું,
એમ દલપતરામનો દેવ પ્રીતમ લખે પ્યારીને૦ ૧૨

પંદર તીથીઓ.

પડવે પાતાળીયા ગીરધારી મારે ઘેર આવજોરે લોલ;
બીજે બાળક એહું બાહારકે મેં સમજાવીયુંરે લોલ;
ત્રીજે ત્રણ ભુવનનો નાથ મોતીડે વધાવીએરે લોલ;
ચોથે ચંચળ બોલી નાર મથુરાની વાટમાંરે લોલ;
પાંચમે પગલાં ભરજો પ્રેમ કે મારે ઘેર આવજોરે લોલ;
છઠે છોગાળા ભગવાન કે ભગતને તારજોરે લોલ;
સાતમે સાદ કરે એક નાર કે ગોકુળ ગામનીરે લોલ;
આઠમે અવતરીઆ ભગવાન કે નીરખુ નાથનેરે લોલ;
નોમે નરત કરે એક નાર કે ગોકુળ ગામનીરે લોલ;
દશમે માર્યો કંસકે મથુરાની વાટમાંરે લોલ;
એકાદશી પરણી લાવ્યા નાર કે સતભામા ખરીરે લોલ.

બારશે બહુ બળીઆ ભગવાન કે દીશોદીશ વાપરીયે લોલ;
તેરશે ધન ધુવે એક નાર કે ગોકુળ ગામનીરે લોલ;
ચઉદશે બનશી વટને ચોક કે રાસ રમાડજોરે લોલ;
પુનમે પંદર તીથો થઇ પુરી કે ગુણ ગાઇ રહીરે લોલ.

મલાવરાવનો રાસડો.

પીતળ લોટા જળે ભર્યાંરે દાતણ કરતા જાઓરે મલાવરાવ,
શેહેરનો સુબો ક્યારે આવશેરે.
દાતણ કરશું વાડીએરે ફરતી ફીરંગીની ફોજરે મલાવરાવ શે૦ ૧
ચીની તે પ્યાલા તેલે ભર્યાંરે, મર્દન કરતા જાઓરે મલાવરાવ શે૦
મર્દન કરશું વાડીએરે ફરતી ફીરંગીની ફોજરે મલાવરાવ શે૦ ૨
તાંબા તે કુંડીઓ જળે ભરીરે નહાવણ કરતા જાવરે મલાવરાવ શે૦
નહાવણ કરશું વાડીએરે ફરતી ફીરંગીની ફોજરે મલાવરાવ શે૦ ૩
રાંધી રશોઇયો એમ રહીરે ભોજન કરતા જાઓરે મલાવરાવ શે૦
ભોજન કરશું વાડીએરે ફરતી ફીરંગીની ફોજરે મલાવરાવ શે૦ ૪
પાન સોપારીરે એલચીરે મુખવાસ કરતા જાઓરે મલાવરાવ શે૦
મુખવાસ કરશું વાડીએરે ફીરંગીની ફોજરે મલાવરાવ શે૦ ૫
સોના તે કેરા સોગટારે રમત રમતા જાઓરે મલાવરાવ શે૦
રમત રમશું વાડીએરે ફરતી ફીરંગીની ફોજરે મલાવરાવ શે૦ ૬
સીંચણ સામો ઢોલીઓરે પોઢણ કરતા જાઓરે મલાવરાવ શે૦
ક્યાંથી આવ્યા પીટયા જાંગલારે માથે ટોપી બુરોવેશરે મલાવરાવ શે૦ ૭
રાણી રૂવે રંગમહેલમાં દાસીઓ રૂવે દરબાર રે મલાવરાવ શે૦ ૮
શહેર છોડી સુબો નીસર્યોરે લીધી નડીયાદની વાટરે મલાવરાવ શે૦
હાટે રૂવે હાટ વાણીઓરે ચોરે રૂવે ચારણ ભાટરે મલાવરાવ શે૦ ૯

ભાગ ૮ મો.

અભિમન્યુનો ચકાવો.

સરસ્વતી સ્વામીને વીનવુંરે ગણપત લાગુ પાયરે,
અજોધ્યા નગરીમાં દહીતાણી નાઠાં ગયા વનમાંહીરે,
વનમાં જઇ અઇલોચન જનમ્યા
સોના કામડીને રૂપાના ભાલા અઇલોચન રમવા નીસર્યારે
જઈ રહ્યા જઇ રહ્યા વગડા વચ્ચે,
વનરે વગડામાં એક પંખી જનાવર;
તેરે જનાવર અઇલોચને માર્યો, ડોશી તે મેણું બોલીરે,
બહુ છે બળીયો બહુ બળવંતો,
એવો છે તો તારા બાપનું વેર લેને.
ત્યાંથી અઇલોચનને ઝાળો લાગી, આવી રહયા ઘર આંગણેરે.
કે મારી મા મારો બાપ કેણે માર્યો
બાર બાર વર્ષે દીકરા બાપ કેમ સાંભળ્યો,
ડોશી તે મેણું બોલીરે,
તારો બાપ તે કાળા કૃષ્ણુએ માર્યો;
ખભે કોડો લઇ અઇલોચન ચાલ્યા, જઈ રહયા વન વચેરે,
વનરે વગડાનાં લીલાં વૃક્ષરે વાઢયાં.
ડાળાં ડાળાં પડયાં મુકયાં થડીયાં ઉપાડયાં,
લાકડાની બાંધી ભારીરે;
ત્યાંથી અઇલોચન સુતારી ઘેર આવ્યો,
ભાઇરે સુતારી તું મારો પેટી ઘડી તું મને આલરે,
બોતેર ખાનાનો એક કોઠો.

ત્યાંથી અઇલોચન લવારી ઘેર આવ્યો;
ભાઇરે લવારી તું મારો વીરો, આ મને પેટી જડી આલરે.
છત્રીસ તાળાં ને બત્રીસ કુંચીઓ;
ત્યાંથી અઇલોચન ચીતારા ઘેર આવ્યો.
ભાઇરે ચીતારા તું મારો વીરો પેટી ચીતરી આલ સારીરે,
ત્યાંથી અઇલોચન દરજીડા ઘેર આવ્યો.
ભાઇરે દરજી તું મારા વીરા, આની મને ગાદી સીવી આલરે.
પેટી ઉપાડી અઇલોચન ચાલ્યો,
જઇ રહયો વગડારે વચ્ચે વડની છાંયે પેટી મુકીરે,
બ્રાહ્મણ વેશે કાળો કૃષ્ણજી આવ્યા.
કયાં જાઓ છો મારારે જજમાન, કૃષ્ણનું વેર વાળવા જાઉંરે;
કહો ગોરજી કાળા કૃષ્ણ કેવારે હશે,
તુજ સરખા ને તારા જેવા દેહીનુ પ્રમાણું આલેરે,
લ્યો મારા ગોરજી દેહીનું પ્રમાણું.
ત્યાંથી અઇલોચન પેટીમાં સમાણા, કાળા કૃષ્ણે તાળાં અટકાવ્યાંરે.
ગોર મારા મને બહાર કાઢો,
કોણ તારો ગોર તું કોનો સુજમાન, હું છું કાળો કૃષ્ણરે.
પેટી હતી તે આકાશે ઉડાડી,
આકાશના દેવતારે જગાડયા આ જુદ્ધ કોણે માંડયારે;
અઇલોચનને કાળા કૃશ્ણએ માંડયાં,
પેટી હતી પાતાળે પછાડી, પાતાળના શેષનાગ ડોલ્યારે
આવાં તે જુદ્ધ કોણે માંડયાં.
અઇલોચન ને કાળા કૃષ્ણે માંડયું, તેનો થયો ખળભળાટરે,
ત્યાંથી અઇલોચન મૃત્યુરે પામ્યો.

ખભે પેટીને કાળો કૃષ્ણજી ચાલ્યા, જઇ દ્વારકા ગામરે,
પેટી હતી તે સુભદ્રાને આપી.
જોજોરે એની આ પેટી ઉઘાડતાં સાચવીને રાખજો પાસરે
નણંદ ભોજાઇ બે સમારે જુવે.
નણુદલ તમારા ભાઇ શું લાવ્યા તે મુજને દેખાડોરે,
પેટી હતી તે સુભદ્રાએ ઉઘાડી.
ભાઇનું કહ્યું સુભદ્રાએ ન માન્યુ શ્વાસમાં શ્વાસ સમાઇ ગયોરે
પહેલોરે માસ એળેવળે ગયો,
બીજેને માસ સહીયરને સંભળાવ્યું ત્રીજાને મરમ ન જાણ્યો.
ચોથે માસે માતાને સંભળાવ્યું.
પાંચમે મારો બાંધોને રાખડી છઠે તે કઢીયલ દુધરે,
સાતમેને માસે ખોળો ભરાવ્યો,
ખોળો ભરાવીને મહીર વળાવ્યાં આઠમાનો મરમ ન જાણ્યોરે.
નવમેને માસે અભેમાન્યું જનમ્યા,
સોનાની સળીએ નાળ વધેર્યો પાણી સાથે દુધડે નવરાવ્યારે,
ચીર ફાડીને બળોત્યાં કીધાં.
જાદવનારે પારણા બંધાવ્યા ચોખા હાથે મોતીડે વધાવ્યારે,
સાત પાંચ વરસના અભેમાન્યું થયા,
લઈ પાટીને ભણવા ગયા, ભણીગણી તવછંદા થયા.
પોતાના કાકા સગાઇઓરે લાવ્યા,
ઓતરા અભેમાન્યુ તારીરે નારી વઇરાટની કુમારીરે.
લીલા ને પીળા વાંસ વઢાવો નવરંગી ચોરી ચીતરાવીરે.
ત્યાંથી અભેમાન્યુ પરણવા ચાલ્યા, સારા તે શુકન થાયરે.
ત્યાંથી અભમાન્યુ સરોવરીએ આવ્યા. સુકા સરોવર લીલાં થાયરે.

ત્યાંથી અભેમાન્યુ ચઉટામાં આવ્યા ચઉટામાં ચમર ઢોળાવોરે.
ત્યાંથી અભેમાન્યુ જાનીવાસે આવ્યા સાસુજી પોંખવા આવ્યાંરે,
ત્યાંથી અભેમાન્યુ તોરણે આવ્યા મામાજી કન્યા પધરાવોરે,
ત્યાંથી અભેમાન્યુ ચોરીમાં આવ્યા મામાજી દો કન્યાદાનરે,
દાદાજીએ આપ્યાં ઘોડીલાનાં દાન,
બીજું તે મંગળ ચોરીમાં વરત્યું માતાજી દો કન્યાદાનરે.
માતાજીએ આપ્યાં ગાવડીઓનાં દાન,
ત્રીજું તે મંગળ ચોરીમાં વરત્યું વીરાજી દો કન્યાદાનરે,
વીરાએ આલ્યાં વેલડીઓનાં દાન;
ચોથું મંગળ ચોરીમાં વરત્યું ભાભીજી દો કન્યા દાનરે:
ભાભીએ આલ્યાં ગોદડીઓનાં દાન
ત્યાંથી અભેમાન્યું પરણીને ઉઠયા માતાને પાએ લાગ્યારે
પોતાની માએ આશીશરે આપી.
ઘણું જીવો દીકરા ઘણો આવરદા ઓતરા તારી નારીરે.
જોજે અભેમાન્યુ તારીરે ગોરી ગોરી છે ગુણવંતીરે
અમારા તે કુળમાં એવીરે રીતે વર સાથે કન્યા ન હોયરે
પહેલાંરે પહોરના શમણાંરે લાગ્યાં
આરે શમણામાં કોરા કાંકણેરે નંખાં;
આરે શમણામાં દીકરી બાળ પંપાળ. તારા શમણા પડો શુકા લાકડેરે
ત્રીજાતે પહોરના શમણાંરે લાગ્યા;
એરે શમણાં કેરાં ઘરચોળા પહેર્યા.
શમણાં દીકરી બાળપંપાળ , સમણાં પડો રાંઠી રેંટીએરે
ત્રીજેરા પોહોરના શમણમાંરે લાગ્યાં.
આરે શમણાં રાયકા આણેરે આવે;

ઓરે શમણાં દીકરી આળ પંપાળ શમણાં ડો સમુદ્ર બેટમાંરે.
ચોથેરાં પહોરના શમણુંરે લાગ્યાં;
બાળુડો અભેમાન્યુ જુધ્ધે ચઢે છે, ઓતરાને આણાં આવ્યાંરે.
ઓતરાના બાપની ઉંચી હવેલી;
રેશમના દોરા, ઓતરાના માથામાં ગુંથેરે;
વીરૂડી સાથે રતનો સ્વારી વેગે આવતો દીઠો.
મારીરે મા તમે પોઢેલાં જાગો મા મારા આણેરાં આવ્યાંરે
ઘણુંરે જીવો દીકરી એ શુંરે બોલ્યાં,
બારીએ રહી ઓતરાએ પુછ્યું,
ક્યાંથી આવ્યા વીરા કયાં તમે જાશો,
બાલુડો અભેમન્યુ જુધ્ધે ચઢે છે ઓતરાને આણે આવ્યારે
બારીએથી ઓતરાએ પડતાંરે મુક્યાં ન રહી શુદ્ધ ને સાનરે
ઓતરાના દાદાએ ડોસીડા જગાડયા, ચુંદડી કાડો માડો આજ સારીરે
સારી સારી કાડેને નુકસાની નીસરે, દાદે ડોસીડાને મારવા લીધો.
ઓ મારા દાદા શીદને મારો છો. ઓતરાના કરમનો વાંકરે,
ઓતરાના દાદે મારૂડીયાં જગાડયા. ચુડલો કાઢ બહુ સારોરે
સારાં સારાં કાઢે નંદાએલી નીસરે.
દાદે મારૂડીઆને મારવા લીધો
ઓ મારા દાદા શીદને મારો છો ઓતરાના કરમનો વાંકરે
ઓતરાના દાદે સોનીડા જગાડયા કાઢ આજ શશીરરે,
સારી સારી કાઢે નંદાએલી નીસરે
દાદે સોનીડાને મારવા લીધો
ઓ મારા દાદા શીદને મારો છો, ઓતરાના કરમનો વાંકરે,
ઓતરાના દાદે માળીડા જગાડયા ગજરા કાઢને મોઘા મુલનારે

ખીલેલા કાઢે ને કરમાએલા નીકળે, દાદે માળીડાને મારવા લીધો
ઓ મારા દાદા શીદને મારો છો ઓતરાના કરમનો વાંકરે.
ઓતરાના દાદા મોચીડા જગાડયા,
મોજડીઓ કાઢી મોંઘા મુલનીરે;
રાતી રાતી કાઢેને કાળી નીકળે દાદે મોચીડાને મારવા લીધો
ઓ મારા દાદા શીદને મારો છો, ઓતરાના કર્મનો વાંકરે,
ઓતરાના દાદે સરઇયા જગાડયા સારૂ સારૂ કંકુ કાઢોરે,
કંકુ કાઢેને કાઝળ નીસરે દાદે સરઈયાને મારવા લીધો;
ઓ મારા દાદા શીદને મારો છો ઓતરાના કરમનો વાંકરે;
પછી સાસરવાસે ઓતરા વળાવ્યાં,

વળામણાં.

કે મને મારીને રથડા ખેડરે. બાળા રાજારે૦
કે મને યુધ્ધે તે સાથે તેડરે. બાળા૦
કે મને યુદ્ધ જોયાના રસ કોડરે. બાળા૦
કે આપણ સરખા સરખી જોડરે. બાળા૦
કે લાવ હું ધરૂં હથીયારરે. બાળા૦
કે કૌરવનો કરૂં સંહારરે બાળા૦
કે છોડી યુદ્ધ નીકળો ઘેરરે બાળા૦
કે તમને આપું મારા બાપનું રાજરે. બાળા૦
કે નારી કેશ સમુળા કાઢેરે, બાળા૦
કે રથ ઉપર દેહ પછાડેરે. બાળા૦
કે રથ ખેડો તો કાઢું મારા પ્રાણરે. બાળા૦

કે મારા સસરા મેંણા બોલ્યારે. બાળા૦
કે વહુ આવતી ભમરાળીરે. બાળા૦
કે મેંતો દીઠી નથી પગની પાનીરે ઓતરા રાણીરે૦
કે તારૂં રૂપ દેખી યુધ્ધે ન ચડતરે. ઓતરા૦
કે મેંતો નથી દીઠી નાકની દાંડીરે. ઓતરા૦
કે મામા કૃષ્ણનો જાજે વંશરે, ઓતરા૦
કે મને પાટા બાંધીને પરણાવ્યોરે. ઓતરા૦
કે મને સમરથ સાસરી દેખાડરે, બાળા૦
કે મને સાસરી જોયાના રસ કોડરે બાળા૦
કે મને કાંકણ દોરા છોડાવરે, બાળા૦
કે મને સમરથ સાસરી દેખાડરે. બાળા૦
કે મને ઘુંઘટ તાણ્યા રસ કોડરે. બાળા૦
કે મને દીયર દીવડો દેખાડરે. બાળા૦
કે મને હોળી રમ્યાના રસ કોડરે. બાળા૦
કે મને નાનીશી નણદી દેખાડરે. બાળા૦
કે મને ઢીંગલે રમ્યાના રસ કોડરે. બાળા૦
કે મને સમરથ સાસુજી દેખાડરે. બાળા૦
કે મને પાયે પડયાના રસ કોડરે. બાળા૦
કે મને જોડની જેઠાણી દેખાડરે બાળા૦
કે મને જાડે લીડયાના કોડરે. બાળા૦
કે મને વાદીલી દેરાણી દેખાડરે. બાળા૦
કે મને વાદ લીધાના રસ કોડરે, બાળા૦
કે મારૂં માથું વાઢીને ગડો ખેલરે, બાળા૦
તારી કેડની કટારી મને આલરે બાળા૦

કે મારી જમણી કુખ ધરા સુરરે. બાળા૦
કે તારી જમણી કુખ ન ધરીશરે. ઓતરા૦
કે તારી કુખે મોતીગર દીકરોરે ઓતરા૦
કે તે દેશે શ્રી રામનું નામરે ઓતરા૦
કે સરી રાખશે બાપનું નામરે. ઓતરા૦
કે તેથી સરશે તમારૂ કામરે. ઓતરા૦
કે તારી ઢાલડીના ઓઠે મને રાખરે. બાળા૦
કે તારી આવતાં ઝીલશે બાણુરે, બાળા૦
કે ઝાલી ઝાલી ઘોડલીઆની બાગરે, બાળા૦
કે મેલો મેલો ઘોડલીઆની બાગરે, બાળા૦
કે મારા ચઢયાછે ભાઇબંધ દેખરે ઓતરા૦
કે મેંતો ધાવતા બાળ વછોડયારે, બાળા૦
કે મને તેના પ્રાયશ્ચીત લાગ્યારે, બાળા૦
કે મેંતો છાણે છાણું ભાગ્યુંરે, બાળા૦
કે મને તે પ્રાયશ્ચિત લાગ્યુંરે, બાળા૦
કે મેંતો દીવે દીવો કીધોરે, બાળા૦
કે મને તેના પ્રાયશ્ચિત લાગ્યારે, બાળા૦
કે હું તો પથરે પાનીઓ ધોતી, બાળા૦
કે મને તેનાં પ્રાયશ્ચિત લાગ્યારે, બાળા૦
કે મેં તો વેતી નીક દીધા પગરે, બાળા૦

ગરબી ૧ લી.

ગીરધારીરે વાલમ વાત વિચારો મન મોહન આંખ ન મારો,
મનમોહનરે મુકો મારગ જાવા, કેમ રોકી જમુના જાવા. ટેક.

રસીયારે પ્રીત તમારી જાણી, મારી ભાગશે દણીનો દોણી,
કહું વિઠલરે રહેજો અમથી અળગા શીદ મને જાતાં વળગો.

ઝુલ.

નવ પાલવડો મુજ તાણોરે; જુગતીની રીતે નવ જાણોરે,
હું જાણું જદુવિર શાણોરે, કહું કેશવરે મુકો કાવાદાવા
કેમ રોકો જમુના જાવા. ૧

નહી આપું દાણ દહીનું આજે, નથી લાવી તમારે કાજે,
મુકો પાલવરે ફાટે ચુંદડી મારી, હું સમજી વાતો તમારી.

ઝુલ.

મુકો મહીં મારાં ઢોળાશેરે, મારી ચીર ચુંદડી ભીંજાશેરે,
હરી લાણ હસતા થાશેરે, પ્રભુ હસશે ફંદ કરો કેમ આવા,
હરી જાયછેરે સાથ સૈયરનો મારો, મેં જાણ્યા તને ધુતારો,
નહી સરશેરે અરથ હરિવર અમશું, કહું છું મોહન સાચું તમશું.

ઝુલ.

ન કરો નયનનો ચાળોરે અમે દઈશું જદુવિર ગાળોરે,
લજવાશો કામણગારારે શામળીયારે શીખ કહું સમજાવા.
કેમ રોકો જમુના જાવા. ૩

નવ નાખોરે છાતીએ હાથ હઠીલા, કહું વચન તો પડસો વીલા;
મુખ પલકેરે ચુંબન કરવા કાજે, એવી વાત જવા દો આજે.

ઝુલ.

મુકો હાર હૈયેથી તુટેરે, મારી ચોળીની કસ વછુટેરે,
વળી મહીનું ગોરસ ફુટેરે, ગોરધનનારે સ્વામી બળ્યા કેમ આવા.
કેમ રોકો જમુના જાવા.

ગરબી ૨ જી.

રાગ ઉપર પ્રમાણે.

મેં જાણીરે જીવણ તારી પ્રીતી, નવ સમજો સ્નેહની રીતી; ટેક.
વનમાળીરે વનમાં વાત જે કીધી મારી સાસુએ સમજી લીધી.
વળી નણદીરે કાનો કહી બોલાવે, મને મેણાં દઇને ખીજાવે,
મારો પરણ્યો મને દુખ દેછેરે, વળી વચન વિલાકીન કહેછેરે,
તેથી અંતર બળતું રહેછેરે, નથી તોડી પ્રીતમ તુજથી પ્રીતી,
નવ સમજો સ્નેહની રીતી. ૧
શામળીયારે હાક મને શીદ મારો; ના સાન કરી સમજાવો
સહુ વાત જાણેરે તારી મારી કહે કેમ કરૂં ગીરધારી,

ઝુલ.

કહે કેમ શામળીયો આવેરે, વળી શીત કરી બોલાવેરે,
કરી સાન થકી સમજાવોરે માટે કહું છું રે મોહન તારી રીતી,
નવ સમજો સ્નેહની રીતી, ૨
કહે સાસુરે વહુજી ર'જો ઢંગે કેમ જાઓ શામળીઆ સંગે,
વહુ કાલરે વાર લાગી કેમ વાટે મળ્યો મોહન જુમના ઘાટે;

ઝુલ.

શાને ચુડી નંદાઇ તારીરે કેમ ફાડી કંચુકી નારીરે,
વાત જાણું છું સારી નઠારીરે, તમ જોડીરે પાતળીયા શું પ્રીતી.
નવ સમજો સ્નેહની રીતી. ૩
માટે મોહનરે આવવું નહી ઘેર મારે હું આવીશ જુમના આરે,
શી સુખ દુઃખ વાત કરીશું વનમાં કેમ નર જાણે ગોકુલમાં.

ઝુલ,

નથી જુદી હું તમથી પ્યારારે, નવ રહેશો મુજથી ન્યારારે,

છાળી પ્રાણજીવને તમો મોરારે, કહે ગોરધનરે કોથકી હું નવ બીતી,
નવ સમજો સ્નેહની રીતી. ૪

ગરબી ૩ જી.

(નરસીંહજીની–રાગ ઉપર પ્રમાણે.)

નરસીંહજીરે વડોદરાના વાશી તુજ ચરણે કોટીક કાશી,
અવનીમાંરે ઉત્તમ નામ તમારૂં આવ્યા છો ભક્તને સારૂં.
તમે માર્યોરે હીરણ્યાકસ્યપ વારૂ પ્રલ્હાદ ઉગારણ સારૂ.

ઝુલ.

કીધું મોટું કામ મોરારીરે, બહુ બહુ ભક્તજનોને તારીરે,
વસ્યા વડોદરે ગીરધારીરે, તુજ ભજન કરે મટશે શોક ઉદાશી.
તુજ ચરણે. ૧

બળતી છેરે જ્યોત અખંડીત સારી, ભર્યા ટાંકા ઘીના ભારી,
કરતકની શુદ ચૌદશે જે વાર, મળે મંડળી જન અપાર,
તહાં ભરાય લોક હજારોરે, મળે માલ લેનારને સારોરે,
નહી આ દર્શનનો વારોરે, ત્યાં રહી છે ઝળહળ જ્યોત પ્રકાશી,
તુજ ચરણે. ૨

તુળશી વાડીએરે પ્રભુ પુનમે જાય, બહુ ભીડ લોકની થાય,
તહાં ઓછવરે રૂડો કરે હરીજન, કરે, ભાવિક સહુ દર્શન.

ઝુલ.

પ્રભુ ધરતા નવા શણુગારરેરે વરઘોડો શોભે અપારરે,
સુખપાલે બેસે મોરારીરે તુળશી શું રે લગ્ન કરે સુખવાશી,
તુજ ચરણે. ૩

મધ્ય રાત્રેરે પરણીને આવે વાલો, ચૌટામાં ચતુર રૂપાળો,
બહુ વીધથીરે વાજાં ઉત્તમ વાજે, પ્રભુ સુખપાલે બીરાજે,

ઉડે છે આતસબાજીરે, ઝુંડ જોઇને થઇએ રાજીરે,
રહયો શબ્દ ગગનમાં ગાજીરે, બલીહારીરે, ગોરધન હું દાશી
તુજ ચરણે કોટીક કાશી. ૪

ગરબી ૪ થી

(રણછોડજીની રાગ ઉપર પ્રમાણે.)

લટકાળારે શ્રી રણછોડ રૂપાળા મન મોહન મોરલીવાળા. ટેક.
શામળીયારે સુંદર રૂપ તમારૂં દેખી મન મોંહન મારૂ
અણીયાળીરે આંખલડી અલબેલા, છો કાન કુંવર વરઘેલા

ઝુલ.

મંદીરે તો ગગને ગાજેરે દરવાજે દુદંભી વાજેરે.
પ્રભુ ડાકોરમાંહી બીરાજેરે, ભકત તણારે છોજી પ્રતીપાળ.
મન મોહન મોરલી વાળા. ૧

ગુણવંતાને ગોરધન કર ધાર્યો, કાળજવર કંસને માર્યો.
બંધનથીરે માતાપીતા છોડાવ્યા, વગી ગોરધન ઘોર ચરાવ્યાં.

ઝુલ

છે અકળકળા અવિનાશીરે, તમે મારી પુતના માશીરે;
વળી થયા મથુરાં વાશીરે, ગોકુળમાંરે બનીયા આપ ગોવાળ
મન મોહન મોરલીવાળા ૨

દેવળમાંરે સિંહાસન શુભ છાજે, તે સ્વામ બીરાજે;
સુરતમાંરે અલોકીક ભાસે, જ્યાં ઝળહળ જ્યોત પ્રકાશે

ઝુલ

સુખ સજ્યા સુખમય શરીરે રેશમ ગાદી બહુ ભારીરે;
મંદીરની બલીહારીરે શાભો છોરે સુંદર ત્યાં રઢીયાળા,
મન મોહન મોરલીવાળા. ૩

મસ્તક પરરે મુગટ મણીમય શોભે ભકત તણાં મન લોભે,
કેશરીઆરે ધરીઆ વાઘા લાલ, ચંદન કીધું પ્રભુ ભાલે,

ઝુલ

કર મધે મોરલી ધારીરે, સામે ઉભા ગીરધારીરે,
ગોવર્ધન બલીહારીરે, પાયે લાગુરે જશોદાજીના બાળ.
મન મોહન મોરલી વાળા ૪

ભાગ ૯ મો

માળાની ગરબીઓ.

બાઇ કામણગારો કાન માળા ચોરીરે,
જ્યારે પુછશે સાસુ પેર, સઇયર મોરીરે;
જો ઉડીને છેલડો સહું તો વીપ્રીત ભારો આજેરે.
માણસને શું મોડે કહીએ, નિરલજને શી લાજ. મા૦ ૧
ગોળ પોતાનો ચોરી ખાઇએ, રહીએ સણગટ વાળીરે;
સ્વારથે મુજ સામું જુવે, વરણાગીઓ વનમાળી. મા૦ ૨
સાસુ મારાં છે અતિ સાપણ, નણદલ નાર ઠગારીરે,
કુલ પહેલાં ચાસર ગુંથે, કેડ ન મેલે મારી. મા૦ ૩
પરણ્યા અમારી પેર ન જાણે, નહિ રહ્યાનો ઠામેરે,
રામકૃષ્ણ પ્રભુ રંગનો રસીયો, શરણે રાખશે શામ, મા૦ ૪

ગરબી ૨ જી.

મારી સાસુ પુછસે વાત માળા કયાં ગઇ રે;
વહુ કાલતી તારે કંઠે મેં દીઠી નહીરે;
લાડકડી વહુ માળા તમારી મે કાનને કંઠે દીઠીરે;

આવડી ડાહી તને કેમ કરી, વાત કરે છે મીઠી,
શા માટે તને આપી છે, ને શો કીધો ઉધારોરે:
શાં માટે મારા મંદીર પધારે મોહન કામણગારો,
કાનો ચંચળ ચડતે વેશે નરનો સંગ છાજેરે;
હરી સંગાથે હસતાં દેખી હઈડાં મારાં દાજે.
હાણ થવાનું દુઃખ નથી પણ હરી પેઠે તે મારું રે;
રામ કૃષ્ણ પ્રભુ રંગનો રશીઓ કદીયો ન છુટે નાથું.

ગરબી ૩ જી.

મારી બાઇજી સમજે મનમાં સમ હું ખાઇશરે.
મારી નણદલને નહી ગમે તો મહીયર જઈશરે, ટેક.
બઇજી ગુધવ નામે માળા ટોટલીએ-ભરાવીરે,
ઘેલી થઇ ઘર કામજ લાગ્યું, વળતી વિગત ન આવી. સ૦
શું સમરી આકાશેથી આવી, ગગને ગોર થઈ ચાલીરે,
વંદ્રાવનમાં ગઉ ગઉ ચરાવતાં ગોવિંદને હાથ લાગી. સ૦
અમો વહુવારૂ નાના માટે બોલતાં મુખ બીજેરે,
મોહનનું મુખ મીઠું કરાવી માળા માગી લેજે, સ૦
પેરે પેરે પુછી જોજોને બોલ્યું ન પડે બહારરે,
રામકૃષ્ણ પ્રભુ રંગનો રસીઓ, સઉની લે સંભાળ. સ૦

ગરબી ૪ થી.

તારે નણદલ બોલી વાત સમ શા ખાશોરે,
જ્યારે આવશે મારો ભાત સાચ્ચા થાશોરે,
કહેવાદે મારા ભાઇને, એને કાનુડો બહુ વાલોરે,
મોહનને કહીએ રૂડા દીસો છો, માળા મારી આલો.
કે દહાડાનું કરણફુલ તે, ક્યાં આવી વીસારીએરે,

તે મેં ક્હાનને કાને દીઠું જાણે છે સઈયર મારી. સમ૦

હારને નીત નિરખ્યા વિના વહુને અન્ન ના ભાવેરે,

શામળીઓ સાહેબો થઈને, વહુજી માટે આવે. સમ૦

વહુને અતિ ઘણો વહાલો છે શામળીઓ સામવરરે,

રામકૃષ્ણ પ્રભુ રંગનો રસિયો, મથુરાનો ભગવાન. સમ૦

પ્રેમની ગરબીઓ.

ગરબો ૧ લી.

ક્હેવા દેને ક્હાન તારી માને ક્હેવા દેને ક્હાન,

વહાણાનો વઢવાઢ વઢે છે રવી ઉગમતે ભાણ, તા૦ ૧

બિવરાવે ને બીજી નારી, ખરૂં લોહું આરસપાણ, તા૦ ૨

વંદરાવનની કુંજગલીમાં, હલકું પીપળીયાનું પાન, તા૦ ૩

બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ વળ્યાં અમારાં વાન., તા૦ ૪

ગરબી ૨ જી.

ક્હાન માગ્યો દ્યો, જસોદાજી ક્હાન માગ્યો દ્યો,

આજની રજની રંગભેર રમતાં,
પ્રભાતે પાછો લો, જશોદાજી, ૧

કલાં કાંબીને અણુવટ વિંછુવા,
હાર હઈયાનો લો જશોદાજી, ૨

હસ્તિ ઘોડાને માલ ખજાના,
વહાલ સજીુતી લો. જશોદાજી. ૩

મીરાંબાઈ કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ,
ચરણકમળ ચિત લો. જશોદાજી. ૪

ગરબી ૩ જી.

લીધુંરે લટકે મારૂં મન લીધુંરે લટકે, ટેક.

વંદ્રાવનમાં વેણુ વગાડે,
વાંસ તણે કટકે મારૂં મન લીધુરે લટકે. મારૂં ૧

ગાતર ભંગ કર્યા ગિરધારી;
અમને માર્યા છે ઝટકે. મારૂં ૨

પાટ પિતાંબર હરીએ પહેર્યાં;
મોહી હું તો પીળુડે પટકે. મારૂં ૩

મીરાંબાઈ કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ
ચરણ કમળ ચિત અટકે. મારૂં ૪

ગરબી ૪ થી.

મહી ઢળશે મારૂં, મોહનલાલ મહી ઢળશે મારૂં;
લાખ બે લાખનું હાર નંદાશે શોભીતું સારૂં. મો૦ ૧
તમે વનમાળી ન કરો આળી, અમે વહુવારૂ. મો૦ ૨
ફુલ પડે તેથી ચોરસું ગુંથે લોક બોલે ન્યારૂં, મો૦ ૩
મીરાંબાઇ કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ ચરણકમળ વાંરૂં. મો૦ ૪

ભાગ ૧૦ મો.

ગરબીઓ.

(હાંરે ચાલો ડાકોરમાં જઇ વશીએ—એ રાગ.)

હાંરે મારા સમ મોહન મળજો;
હાંરે મારી આશા પુરણ કરજોરે, મારા. ૧

હાંરે મારે ઘેર આજ નથી વાલા;
હાંરે મારે ઘેર ભણી વળજોરે. મારા. ૨

હાંરે હું આવી પણ આપ મળ્યાં નહી;
હાંરે કહી કયારે હવે મળશોરે. મારા. ૩

હાંરે હરિ ભટના હરિ રંગ રસીયા,
હાંરે મગી હવે દુઃખ મારૂ હરજોરે. મારા. ૪

ગરબા ૨ જો.

હાંરે લટકાળો ગિરિવરધારી.
હાંરે મને મારી નેન કટારીરે લટકાળો ગીરીવરધારી,
હાંરે આજ મળ્યા વહાલ જુમનાની તીરે;
હાંરે એની રૂપ રસીક છબી ન્યારીરે લટકાળો ૧
હાંરે શામળીયાએ કહ્યું સાનમાં,
હાંરે મને પ્રાણ થકી ઘણા પ્યારારે લટકાળો ૨
હાંરે હરી ભટનાં હરિએ કર્યું કામણ;
હાંરે મારી શુધબુધ સર્વે વિસારીરે. લટકાળો ૩

ગરબી ૩ જી.

હાંરે મારા સમ કાલે મલજો
હાંર પેલું વચન બોલ્યા તે હરિ પાળજોરે. મારા૦ ૧
હાંરે રસ્તે આગળ ન કરીયેરે વહાલા,
હાંરે મારી સાચી વાત સાંભળજોરે. મારા૦ ૨
હાંરે ગણી પ્રીત કર્યા પછી ગીરધર,
હાંરે પેલા લોક ડરાવ્યા ન ડરજોરે. મારા૦ ૩
હાંરે હરિભટના હરિ છો હજુ કાચા,
હાંરે તે માટે પાછા વળજોરે. મારા૦ ૪

ગરબી ૪ થી.

હારે જુમનાની તીરે વહાલો,
હાંરે જીવણને જોવા ચાલોરે, જુમ૦ ૧
હાંરે જુમનાજીને તીરે વહાલો ધેન ચરાવે,
હાંરે મોરલી બજાવે નંદલાલોરે. જુમ૦ ૨
હાંરે ઘણે દહાડે ઘેર આવ્યા નહી જાવા દેઉં,

હાંરે મટે મનુષ્યદિહીનો લાહોરે. જુમ૦ ૩
હાંરે હરિભટના હરિ છો રંગ રસીયા,
હાંરે માટે ઘેરીને ઘરમાં ઘાલો. જુમ૦ ૪

ગરબી ૫ મી.

હાંરે લાજો ચતુર કાંઇ લાજો લાજો;
હાંરે તમે આવી અમને શું બાઝોરે. ચાલો૦ ૧
હાંરે વળગીયા ચુમી ન કરો વહાલા,
હાંરે તમે શોર કરો શીદ ઝાઝોરે. ચાલો૦ ૨
હાંરે દેખે દુરીજન થાઓ સમજણાં,
હાંરે અમે ઝીલીએ ને તમે ગાજોરે. ચાલો૦ ૩
હાંરે હરિભટના હરિને કરીએ હુંકારા;
હાંરે માટે હેત ઘણેરાં અમને દાઝોરે ચાલો૦ ૪

ગરબી ૬ ઠી.

હાંરે મોહન મળતા નથી હમને,
હાંરે વાલા માન શું આવ્યું તમનેરે, મોહન૦ ૧
હાંરે હુંતો ઘેલી થઇ ઘર ધંધો ભુલી.
હાંરે આ તનમન સોંપ્યું તમનેરે. મોહન૦ ૨
હાંરે પ્રભુ આકુળ વ્યાકુળ થઈ છું.
હાંરે માટે મનની વાત કહું છું રે. મોહન૦ ૩
હાંરે હરિભટના હરિ ના મળે તો !
હાંરે હવે પ્રાણ તજુ પલમેરે. મોહન૦ ૪

ગરબી ૭ મી.

હાંરે વિઠલ માં વળગો હમને;
હાંરે પ્રભુ લાજ નથી કંઇ તમને. વિઠલ૦ ૧

હાંરે સઉ સખીયો ગઇ મુજને રોકી
હાંરે રહો પરા કહું તમનેરે   વિઠલ૦ ૨
હાંરે ઘેર જઇ સઉ સખીઓ કહેશે,
હાંરે તેની બીક ઘણી છે હરિ મન   વિઠલ૦ ૩
હાંરે હરિ ભટના હરી આજે જવાદો,
હાંરે વાલા કાલે મળીશ હું તમનેરે.   વિઠલ૦ ૪

ગરબો ૮ મી.

હાંરે મોહનની મોરલી વાગી,
હાંરે હું તો નિંદ્રાથી જાગીરે.   મોહન૦ ૧
હાંરે હું તો ઘરમાં સઉ નિંદ્રામાં મુકયાં
હાંરે ગઇ સખી જ્યાં જ્યાં બડભાગીરે.   મોહન૦ ૨
હાંરે વાલા પ્રેમ ધરીને રાસ રમાડયા,
હાંરે મારા મનની પુરી કરી હાંસરે,   મોહન૦ ૩
હાંરે મારા ભવની ભાવટ ભાગીરે.
હાંરે મારી વહેની વેદના ત્યાગીરે.   મોહન૦ ૪

ગરબીઓ.

મારા મનગમતા મહારાજ મારે ઘેર આવોરે,
હું તો તલશું તારે કાજ, હસીને બોલાવોરે,   ટેક.
વીલંબ ન કરશો વિઠલારે આવો આમ ઘર આજ,
પેરે પેરના પકવાન પડાવું ત્રીકમ તારે કાજ.   મારે. ૧
મનમાં હતું જે માવજીરે, મુખથી કેમ કહેવાય,
આવી શકો તો આવજોરે, મારૂં જોતામાં જોબન જાય.   મારે. ૨
આ જોને આંગણીએ ઉભા, રંગીલા રણુછોડ,
રાધેના સ્વામી પ્રભુ અંતરજામી પુરો મારા મનના કોડ.   મારે. ૩

ગરબી ૨ જી.

જેનો પીઉડો પરઘેર જાય સખી શું કરીએરે,
અમથી એકલડાં નવ રહેવાવ, વિયોગે મરીએરે. ટેક.
રૂપ જોવંતા રશીઓ રૂડો. પરાણે કરે છે પ્રીત,
અણુતેડયો આંગણીએ આવે, એવી એવી એની રીત, સ૦
બોલાવ્યો બોલે નહીરે કાને કહીએ વેણુ,
શેરડીએ સામો મળેરે વાલો નીચાં તે ઢાળે નેણુ સ૦
છળ ભેદમાં છાનો રમેરે, અમને વાયદે વાય,
રાધેના સ્વામી પ્રભુ અંતરજામી, વાલો અરથ પડે ઓળખાય. સં૦

ગરબી ૩ જી

જાઓ જુઠડા બોલા કહાન, જાઓજી જાણ્યારે,
એવા ધુતારાના ઢંગ પરઘેર માણ્યારે. જા.
વાટ જોવંતા રજની વીતી આવ્યા ઉગમતે સુર,
કામણગારા કાનજીરે. વાલે અમને વિસાર્યો છે દુર. જા.
પરનારી શું પ્રીતડીરે કીધી ઠામોઠામ,
અહીં આવીને શું કરેરે, જેનો ઘેર ઘેર હોય વિશ્રામ. જા.
કોના મંદીરોમાં કાનજીરે કીધી લીલા લહેર,
રાધેના સ્વામી અંતરજામી મેં જાણી તમારી પેર. જા.

ગરબી ૪થી.

મને કૃષ્ણ જોયાના કોય સધ્યર ચાલોરે.
ઉમયાજીને લાગુ પાય હરિવર આવોરે.
દેરે દેરે દીવા કરૂં ને પુજું શંકર દેવ,
કામણીઓ વર પામવારે, હું તો કરૂં સંભુજીની સેવ. સ૦
ગોકુળની ગોવાલણીરે, હીડે મલકતી ચાલ,

એના ઉપર મોહન મોહી રહયારે, એનું મુખડું તે લાલ ગુલાલ સ૦
સાસુ મારી જસોમતીરે, સસરો શ્રી નંદલાલ
કંથ કોડીલો મારો કાંનજીરે; મારૂં સાસરૂ ગોકુળ ગામ સ૦
કાળંદ્રીને કાંઠડેરે નહોતાં નીર્મળ નીર
વસ્ત્ર તે વીટલો હરી ગયોરે હુંતો શેનેરે ઢાંકુ શરીર. સ૦
ગાય શીખેને સાંભળે રાણી રાધાજીનો રાસ;
નરનારી વૈકુંઠ પામશેરે, ગુણ ગાય નરસઇયો દાસ. સ૦

ગરબી ૫ મી.

તારી મોરલીએ મહારાજ, મન હરી લીધારે;
મારી ગઇ છે સુધને સાન કામણ કીધારે.
સાંભલતાં શુધબુધ ભુલીને તન મન વ્યાકુળ થાય,
પુત્ર પતિ પરિવાર સઉકો મને મંદિર ખાવા ધાય મ૦
અંતરમાં વ્યાકુળ થયારે વિસરી ભોજનપાન
અવળા આભુષણ પહેરીયાંરે મેં તો નેપુર ઘાલ્યા કાન. મ૦
સેથે કાજળ સારીયાંરે, સિધુરે નયણે રેખ,
એકાએકથીરે ઉતાવળીરે નિસરી આવી તે દેખાદેખ. મ૦
સન્મુખ આવી ઉભાં રહ્યુંરે નયણે નિરખ્યા નાથ
લક્ષ્મણના સ્વામીને રંગે રમતાં મેં તો હરખે જોડયા હાથ.
મન હરી લીધારે

રાસલીલાની ગરબીઓ.

ગરબી ૧ લી.

(જગતમાં ઠરેરે જે જન બોલે જુઠું જગતમાં એ રાગ)
વનમાં લેઇ જઇરે મુંજને ભુલાવી કાનુડે

આંખતણે અણસારે મુજને સાન કરી સમજાવી,
મેં જાણ્યું આજ રજની રમવા હેત કરી બોલાવી વન. ૧
મંદીરથી હું બહાર નીસરી, આવી એની પાસે
કર ઝાલી મુજને લેઇ ચાલ્યો જાણ્યું કંઈ લઇ જાશે, વન. ૨
અઘોર વનમાં ઉભી રાખી કહ્યું ખાવા કંઇ લાવું,
સામગ્રી બહુ ભાત ભાતની જલદીથી લઈ આવું વન, ૩
એમ કહી મારગ ચાલ્યો બોલ્યો વેણુ રસાળું
વાટ જોતાજ રાત પડી ગઇ ઉભો રસ્તો નીહાળું વન. ૪
ઘન ગાજેને ઘોર અંધારી રાત વીજળી ચમકે;
હું ગભરાણી કાંઇ ના સુજે કાળજડું મારૂં ફટકે, વન. ૫
દાદુર મોર બપઇઆ બોલે ઝરમર મેઉલો વરસે.
વનવગડામાં હું એકલી પીયુ વીના જીવ તલસે. વન. ૭
વીરહણી જવાળા શરીરે વ્યાપી તેથી થઈ હું ઘેલી;
એક દુઃખમાં બીજું થયું બાઇ વરસાદે કરી એલી. વન. ૮
ચાલ પહોર રામે અથડાણી, ના રહી દુઃખમાં બાકી
મયારામની પ્રિતિ સારૂં ફરી ફરી હું થાકી. વન. ૯

ગરબી ૨ જી રાગ ઉપરનો.

હું તો એકલીરે મુજને અઘોર વનમાં મેલી.
હું ગભરાણી માર્ગ ન સુઝે, અકળાએ જીવ જાશે;
અરે દઇવ તેં આ શું કીધું પુઠે વાતો થાશે. હું તો૦ ૧
વેરણ મારી માવડી મને પહેલેથી ના મારી;
ઉછેરીને મોટી કરી ત્યારે સંગે ક્યો ગિરધારી. હું તો૦ ૨
ત્યારે મુજને વનમાં લાવ્યા આ સુખને હું પામી.
કોની આગળ કરૂં વાર્તા દુઃખની ના રહી ખામી. હું તો૦ ૩

શું કરૂં હવે કોના પાસે જઇ વિસામો ખાઉ
રેણી નીગમી રવી પ્રગટ થયો મારગ ચાલી જાવું. હું તો૦ ૪
શું જાણું એ કયાં ગયો મુને વગડામાં મેલી;
મુજ સરખી રસ્તે મળી કોઇ સુઘડનાર અલબેલી, હું તો૦ ૫
તેની વાંસે ગયા હશે એ કપટીકુંજવીહારી,
મયારામનો પ્રિતમ પ્યારો થઇ ગયો વ્યભિચારી. હું તો૦ ૬

ગરબી ૩ જી.

મુજને દગો કર્યોરે પેલા નંદજીના છઇએ,
માતા તાતનું કહ્યું ન માન્યું ન કર્યું કોઇનું વાર્યું,
અઘોર વનમાં તેડી લાવી કર્યું પોતાનું ધાર્યું. મુજ૦ ૧
મારાથી છળભેદ કરેને કયા ગયો શું જાણું;
રાત દિવસ વનમાં અથડાવું ધીરજ કઇ પેરે આણું. મુજ૦ ૨
અરે વિશ્વંભર આ શું કીધું કોઇ નારે ભરમાવ્યો;
વહાલપણામાં વેર કરીને ગયો તે પાછો ન આવ્યો. મુજ૦ ૩
તેનો શોક ઘણેરો મુજને મનમાં સમજી રહીએ;
સુખ દુઃખ કર્મે ભોગવવું તે કોની આગળ કહીએ. મુજ૦ ૪
શાને કાજે વેરી થઇને આ વનમાં ભરમાવી
રસ્તે દુઃખ પામુ ઘણું એને દયા કાંઈ ના આવી. મુજ૦ ૫
એવો નિર્દય થઇ ગયો એને કોણ શીખામણ આપે,
શોક સમુદ્રમાં હું પડી મારૂં કાળજડું કાપે. મુજ૦ ૬
હે પરમેશ્વર કહું છું તુજને મ્હારે તે શું કરવું,
અકળામણ આવે ઘણી આ જીવ્યાથી ભલું મરવું. મુજ૦ ૭
એક વિચાર મનમાંયે કરૂં જાઉં વંદ્રાવનની વાટે,
મયારામનો પ્રિતમ મળશે જમુનાજીને ઘાટે. મુજ૦ ૮

ગરબી ૪ થી.

કાનો ક્યાં ગયોરે, અહિંયાં કોણ અમારૂ બેલી;
બીક ઘણેરી લાગે મુજને નિદ્રા નાવે જાગું;
ગિરીવરધારી કુંજવિહારી ચરણે એને લાગું; કાનો૦ ૧
શ્રી નારાયણ શ્રી પુરૂષોતમ વારે મારી ધાજો;
આ વનમાં અંધારી રાતે સહાય આવીને થાજો, કાનો૦ ૨
રૂદન કરતાં રવિ પ્રગટ થયો ને લાગી તાલાવેલી;
ઘેર જતાં ઘરના સૌ પુછે ગઇતી ક્યાં એકલી. કાનો. ૩
કસુંબે રંગેથી તારી સાડી ચરણા ચોળી
વરસાદે ભીંજાઇને આવી કોને રંગમાં રોળી. કાનો. ૪
તો સારૂં હું ઘેર જઇશ કયમ એકે દિશા નવ સુઝે,
કોની આગળ વાત કરૂં હું શરીર થરથર ધ્રુજે. કાનો. ૫
એવામાં એક નારી દીઠી મહીંવેચવાને જાતી;
ઉભી રહે બાઇ મારા સમ તુજને દીઉં છે મદમાતી. કાનો. ૬
કરજોડી તુજને પુછું છું ખબર હોય તો કેહને,
નંદજીના કુંવરની મુને ભાળ બતાવી દેને. કાનો. ૭
હા બાઇ મેં હમણાં દીઠો તો કદમખંડીની પાસે,
મયારામનો પ્રીતમ તુજને જલદી ભેગો થાશે. કાનો. ૮

ગરબી ૫ મી.

હું તો ઘેલી થઇરે રેલા કાનુડાને સંગે,
ખબર મારી શું કહું તુજને દીલડા કેરી વાત,
સાન કરી મુજને તેડી ગયો મંદીરમાં મધરાત. હું તો, ૧
શું જાણું એણે શુ કીધું શું મુજને ખવડાવ્યું,
શું ચેતક લગાડયું મુજને તેમાં ચિત્ત ભરમાવ્યું. હું તો. ૨

તે દહાનું મન ફુટક્યુ કે આગળ જાઇને કહીયે;
અહરનીશ કરૂં સમરણુ એનું એ વિના કેમ રહીરે, હું તો. ૩
પ્રથમથી સહુ વાતો કરતાં છે કાનુડો કપટી,
મુજને ભેળવી ભુરકી નાંખી તેમાં હું ગઇ લપટી હું તો, ૪
નાત જાત મરજાદ તજીને કોઇની બીક ન આણી,
કામકાજ ઘર ધંધો ભુલી લાલચમા લોભાણી. હું તો. ૫
એની મારી વાત સાંભળી કો દયા મન લાવો.
હરેક રીતે એને સમજાવી મંદીર તેડી લાવો. હું તો. ૬
તો એની સંગે રમીને દુખડાં મારાં વાસું;
ચેટક મારા ભવનું દુર થઇ સુખ સાગરને પાસું. હું તો. ૭
તુજને મોકલું એ નહી આવે એનો નહિ વિશ્વાસ
મયારામના પ્રિતમ વિના હું ઘણી થઈ ઉદાસ. હું તો. ૮

ગરબી ૬ ઠી

મુજને દગો કરીરે પેલો ક્યાં ગયો કાનુડો ટેક.
પહેલેથી મુજને હેત દેખાડી, કપટે કરતે વાતો,
મુજ સરખી અલબેલી મુકી પરમંદીરમાં જાતો, મુજ૦ ૧
આડું અવળું ઘણુંએ કરૂં કંઇ ન ફાવતો લાગ;
તાહરી સમજે દેખું વાટમાં,ઉતારી લેઉ પાઘ મુજ૦ ૨
શી એમાં એની તે શોભા કરતો નથી વીચાર,
દુરિજન વ્રજનાં લોક જાણશે, હાંસી કરશે વ્રજનાર. મુજ૦ ૩
જ્યાં મારે મંદીર આવે, કરજોડી રહું ઉભી;
કોઈ શોક્યે એને ભરમાવ્યો, શા વાંક મને દુભી. મુજ૦ ૪
એના મનનું હારદ સમજી, વળતો ઉત્તર આપું;
શા માટે નગણો થઈ બેઠો, તનમન એને શોપું. મુજ૦ ૫

માટે જઇ કહેજે કાનને થઈ રહેજે હુંશીઆર;
જેની ગરજ હોય તો મળેજ એકજ વાર. મુજ૦ ૬
મારા મનમાં એવું આવે એના ઉપર મરીએ.
નહી તો જોગ ધારણ કરીને વંદરાવનમાં ફરીએ. મુજ૦ ૭
બહેની મારી વાત સાંભળી કોઈ દયા મન લાવો;
હરેક તરેહ એને સમજાવી, મંદીરમાં તેડી લાવો. મુજ૦ ૮
એને શીખામણ દેઇ સમજાવે, તેની થઇ હું દાસી;
મયારામના પ્રીતમજી, આ વૃજમાં થાસે હાંસી. મુજ૦ ૯

ગરબી ૭ મી.

રાધીકાજી શ્રી કૃષ્ણને રાસલિલાનું સુખ સાંભરે છે.
ને છેલટે રાધા કૃષ્ણનો સમાગમ થાય છે)

વનમાં ભુલી પડીરે પેલો ક્યાં ગયો કાનુડો. ટેક.
અઘોર વનમાં મુજને મેલી, ત્યાં કોણ અમારૂં બેલી. વન૦ ૧
ગોકુળ ગામની ગોવાલણી સહુ મહી વેચવા ચાલી;
મારગ મળીયા માવજી, ત્યાં રોકી રાધે પ્યારી, વન૦ ૨
મારગ મળીયા માવજી, મને રોવા સરખી કીધી;
માથા ઉપર મટુકડી, ઉઠાવીને લીધી. વન૦ ૩
જસોદાજી લાલ તમારો આડા અવળી ચાલે;
સોળ સહસ્ત્ર ગોપીમાં, કાનજી મનમાંને ત્યાં માલે. વન૦ ૪
આગળ પાછળ મહેલ તમારા, વચમાં અમારી મેડી;
અગાશીમાં અમેજ રમતાં, સાંન કરી શીદ તેડી. વન૦ ૫
મોર મુગટને કાને કુંડળ, હરખે વાગે તાળી;
આગળ પાછળ ગોપીઓ નાચે મધ્યે નાચે વનમાળી.

ભમરા ખાતા ભુધરજીએ એવી માયા કીધી,
હરી તો અંતર ધ્યાન થયા એક સખી સંગાથે લીધી. વન૦ ૭
પુરૂષોતમને પગલે પગલે જોતી જોતી જાઉં,
નારાયણના દર્શન વિણુ હું આકુળ વ્યાકુળ થાઉં. વન૦ ૮
જોતામાં એક અબળા દીઠી તેને પુછી વાત,
રાધા કહે અભિમાન આવ્યું ત્યારે તજ્યો અમારો સાથ. વન૦ ૯
ઝાડે ઝાડે જોતી ચાલું જઇને ઝાલુ હાથ,
તમાલ જાણી ત્રીકણુજીએ પ્રેમ ભીડી બાથ. વન૦ ૧૦
વૃંદાવનની કુંજગલનમાં મળીયાં રાધે પ્યારી,
મયારામના પ્રીતમ મળતાં વેળા અમારી વાળી. વન૦ ૧૧

ગરબી ૮ મી.

(રાધા કૃષ્ણના સમાગમ થયા પછી રાધા શ્રીકૃષ્ણને કહે છે.)

વાલમ ક્યાં ગયા તારે સાચુ બોલો મારા સમ,
છેતરપંડી કરી મુજબ સાથે; મેં અવગુણ શો કીધો,
સાચુ બોલે કુંજબીહારી, કોઈ સંગે લાવો લીધો. વાલા૦ ૧
તમારે સ્નેહ બંધાણી, છેક માયા ઉતારી,
મુજ સરખી અલબેલી મુકી કોણ મળી ધુતારી. વાલા૦ ૨
ભરોશો પુરણ રાખી તમ સાથે લોભાણી
આ વૃજના નર નારીમાં હું ઘેર ઘેર ગવાણી. વાલા૦ ૩
વેણુ વગાડી મોહ પમાડયા શરદ પુનમની રાતે;
હેત દેખાડી વાલમ અમને રાસ રમાડયા ખાંતે વાલા૦ ૪
એવું સુખ આપી દુઃખ દીધું શા માટે મોરારી;
હું અબળા નિર્બળ રહું છું કેમ દીધી વીસારી. વાલા૦ ૫
વાટ તમારી જોતાં જીવણ સઉ દીશે જોઉં ન્યાળી;

બાર વન ચોવીસ, ઉપવનમાં દીઠાહ નહી વનમાળી વાલા૦ ૬
જેવું હેત તમારૂં હૈયે તેવું મારૂં જાણો;
એ રંગ રસીઆ વનમાળી, તમે મારી વાત પરમાણો. વાલા૦ ૭
એમ કહી કંઠે કર નાંખ્યો શીદ કરો છો હાસી,
મયારામના પ્રીતમની હું થઈ રહી છું દાસી. વાલા૦ ૮

ગરબી ૯ મી.

ગીરધારી વાલજીરે મારી ગાવલડી સાંભળો.
સાંજ પડે સંભારી લાવો આડે વહી દોવરાવો,
દુધ ભાતમાં સાકર ભેળું વાંળુ કરવા આવો. ગીર૦ ૧
વ્હાણુંને પોહોર વહેલો ઉઠી શેર વલાણું સાવા,
ઘી તાવડીમાં લોટ સેકાવું ખાંડ ભળીને ખાવા. ગીર૦ ૨
ઘરમાં નથી કોઇ નાનું મોટું કોઇની બીક ન ધરીએ,
એક રાત વાસો આવો તો બોલાચાલી કરીએ. ગીર૦ ૩
ગોવાળીઆને ગર્વ શો છે જે તેડે ત્યાં જઇએ,
નરસૈયાના સ્વામી મળે સૈ વાતે સુખીયાં થઇએ. ગીર૦ ૪

ગરબી ૧૦ મી,

(વાંસળીનો આહોરીયા)

ધુતારા ઘરઘરણી તારી વાંસળીરે લોલ,
વાંસળીએ કાંઈ ઘેલું કીધું ગામજો ધુતારા ટેક
સખી નાતાં ધોતાં વલોવતાં નીસરયાંરે લોલ
દળતાં પડતાં રમતાં મુકયાં બાળજો. ધુતારા. ૨
સખી સાસુ સસરો જેઠ જેઠાણી સ્હારે લોલ,
કંથજી પડતી મુકી રીસજો ધુતારા. ૩
સખી મધરાતે મોહનજી બેઠા કદમ ચઢીરે લોલ.

ગોપીજનના હરીયાં છે કંઇ ચીરજો, ધુતારા ૪
સખી અવળાં વસ્ત્રને અવળાં આભુષણુ પહેર્યાંરે લોલ,
કાન તણાં લઇ કે ધાલ્યાં કાશજો. ધુતાર. ૫
સખી રામકૃષ્ણુ પ્રભુ ભલે પધાર્યા સેરીએરે લોલ,
ગોપીજનને પુરી છે કંઇ આશજો. ધુતારા. ૬

ગરબી ૧૧ મી

હસવા સરખી હરીશું મારે ગોઠડીરે લોલ,
હરવા સરખુ બ્રીજમંડલ શુભ ધામજો.
સખી ન્હાતાંરે ગાતાંરે ગુણુ ગોવીંદનારે લોલ, હસવા. ૧
તીરમાં તીરથ કેશવરાયનું રે લોલ,
પીવું મારે પ્રેમતણું રસપાનજો. હસવા. ૨
પ્રિત હમારી નિર્મળ નંદકુંવર શું રે લોલ,
ભાત હમારી ભુદરજીશું ભળતીજો. હસવા. ૩
રામકૃષ્ણુ પ્રભુ ભલે પધર્યા શેરીએરે લોલ,
ગોપી સઘળી ગુણુ તમારા ગાયજો હસવ. ૪

ભાગ ૧૧ મો.

રાસલીલાની સાખીઓ.

રૂડી શરદ પુનમની રાતરે સુંદીર વેણુ વાગે વેણુ વાગે
મારો વાલોજી રમીયા રાસરે, વેણુ વાગે વેણુ વાગે સુંદીર ૧
વાલે નટવર ધરીયો વેશરે સુંદીર
એના ધુધરીઆળા કેશરે સુંદીર સુંદીર. ૨

ગોપી અતિ ઉતાવળા આવોરે સુંદીર,
મોતી મુક્તાફળેજ વધાવેરે, સુંદીર. ૩
દેહીની શુધબુધ સઘળી વીસારીરે સુંદીર,
નયણે નીરખ્યા તે શ્રી વનમાળીરે. સુંદીર. ૪
ગોપી આવ્યાં તે પુર્વની પ્રીતરે સુંદીર,
જઇ મળીયાં તે રંગની રીતરે. સુંદીર. ૫

સાખી.

કેમ આવ્યાં તમે કામની એમ બોલ્યા જુગલકીશોર;
અડધી નીશાએ વનમાં આ વેળાએ ચાલે ચોરરે.

કામની કેમ આવ્યાં કેમ આવ્યાં,

આ વનમાં તે શું છે કામ રે કામની,
તમો જાઓ તમારે ધામરે. કામની. ૨
સહુ લોકમાં તે કલંક થાશેરે કામની;
આ ધર્મ તમારો જાશેરે. કામની. ૩
તમો ઘરનાં તજી સહુ કામરે કામની,
સ્વામી સુતી મુકીને ધામરે, કામની. ૪
શ્રી પ્રભુજી એમ કહે છે રે કામની,
પછી ગોપી તે ઉત્તમ દેછેરે; કામની. ૫

સાખી.

પ્રભુ તમે તે જોબન તજાવ્યા પ્રભુ તજાવ્યો સંસાર,
પ્રભુ તમોએ વનમાં તેડીઆં પ્રભુ તમો કરો છો તુચ્છકારરે,
શ્રી નંદના ૧

તારી છેલાઇ જોઇને હું તે, છાકીરે શ્રી નંદના
મને વાલુ નથી તમ પાખીરે,

હવે લોપી તે કુળ કેરી લાજરે શ્રી નંદના,
પ્રભુ આવ્યા તમારે કાજરે શ્રી નંદના ૨
મને આલો આનંદરસ દાનરે શ્રી નંદના
મને લાગ્યું તમારૂં ધ્યાનરે શ્રી નંદના ૩
હમે શરણ આવ્યા તહારીરે શ્રી નંદના.
એ મોરલી સુણીને બીહારીરે,

સાખી.

વચન સુણી વૃજનારના થેઇ થેઈ રમીયા રાસ,
રૂમઝુમ વાગે ઘુઘરી વૃજ સુંદરીની પુરી વાલે આશારે,
શ્રી ગીરધારી ગીરધારી.
વૃજ સુંદરીની સંગે વાલો ડોલેરે શ્રી ગીરી૦
મુખે જે જે શબ્દ બોલેરે. શ્રી ગીરી૦ ૧
મુખે ગાયને લે છે તાળીરે શ્રી ગીરી૦
એક એકના વચ્ચે હાથ ઝાલીરે. શ્રી ગીરી૦ ૨
કોઇ સખી તે ધણો ગુંથેરે શ્રી ગીરી૦
કોઈ સખી અધરરસ લુંટેરે. શ્રી ગીરી૦ ૩
ત્યાં જુમનાં વહે છે ગંભીરરે શ્રી ગીરી૦
જુવે તેના મન થાય સ્થીરરે. શ્રી ગીરી૦ ૪
સહુ દેવતા ત્યાં જોવાને આવેરે શ્રી ગીરી૦
તે તો પુષ્પ થકી વધાવેરે. શ્રી ગીરી૦ ૫
ત્યાં સુંદ્ર રહયો છે કરજોડીરે શ્રી ગીરી૦
શું વર્ણવું બુદ્ધ થોડીરે. શ્રી ગીરી૦ ૬
પ્રભુ મુખે મોરલી ધરીછેરે શ્રી ગીરી૦
ખટ મહીનાની રજની કરી છે રે. શ્રી ગીરી૦ ૭

વહુ રાસ રમીને આવ્યાં ઘેરરે શ્રી ગીરી૦
તેની કોઇએ ન સમજી પેરરે. શ્રી ગીરી૦ ૮
ધન્ય ધન્ય આ વૃજની ભુમીરે શ્રી ગીરી૦
જુએ તેનું તો મન રહે લોભીરે. શ્રી ગીરી૦ ૯
ધન્ય ધન્ય આ વૃજની નારીરે શ્રી ગીરી૦
રામ ક્રીડા કરે શ્રી મોરારીરે. શ્રી ગીરી૦ ૧૦
જે ગાય શીખે આ રાસરે શ્રી ગીરી૦
તેની શ્રી કૃષ્ણ પુરે આશરે. શ્રી ગીરી૦ ૧૧

દાણલીલા.

રાધા—પાલવડો મેલો મોહનજી મારગડે મને જાવાદો,
આવતાં આપીશ દાન તમારૂં મહી મારૂં વેચાવા દો. ૧
શ્રીકૃષ્ણ—વેચતાં તને કોણ ખાળે છે સાંભળ રાધે પ્યારી,
મહી ગોરસનું દાણજ દોની વહેલી થાને વૃજનારી, ૨
રાધા—નારીને તું ના બોલાવીશ છાનો રહેને છોગાળા,
કહણ રાજ કંસરાયનું ગણ ચારી ખા ગોવાળા. ૩
શ્રીકૃષ્ણ—હું ગોવાળીઓ તું ગોવાલણ ફરી ગમે આવજે.
કંસ સરિખા હીઆયતીને, સાથે તેડી લાવજે. ૪
રાધા—તેડી લાવું દો મને જાવા રોકી રહ્યા વ્રજનારી;
રઘુનાથના સ્વામી શામળીઆ ઘેલા દીસો છો ગીરધારી. ૫
શ્રીકૃષ્ણ—ઘેલો છું પણ દાણ ન મુકું દોકલડો એક ઓછો;
ગીરધારીએ ગોકુળ વાસ્યું ઇંદ્ર કરતાં હું મોટો, ૬
રાધા—મોટો છું ત્યારે મથુરાથી અરધી રાતે શું આવ્યો,
પર ઘેર રહીને પેટ ભરતો તને દાણી કોણે કહાવ્યો. ૭
શ્રીકૃષ્ણ—વાકા બોલી વાર કરે છે કંઠ હઇયાનો હાર તોડું,

દાણ દહીંનું દેરે અબળા નહીં તો માથાનું માટ ફોડું. ૮
રાધા—હાર નહી તુટે માટ નહીં ફુટે ન્યાય નગરમાં પુછાશે,
રઘુનાથના સ્વામી શામળીઆ કહો ગોકુળ કેમ રહેવાશે. ૯
શ્રીકૃષ્ણ—ગોકુળ રહો કે જાઓ અત્યારે દાણ દધીનું નહી મેલું;
ચીર હર્યાં તે ગયા વીસારી, કામનીઓ કારણ પેલું. ૧૦
રાધા—નંદતણે ઘેર નવલખ ગાયો, નહોતું તે ધન ફાવ્યું છે,
માતા તારી મહી વેચતી હમણાં રાજ્ય આવ્યું છે. ૧૧
શ્રીકૃષ્ણ—હમણાં હમણાં કરતી રહેજે, મેણા દેતી મઈયારી.
ધુતપણામાં તું ધુતારી, ઠગ પણામાં છું ઠગારી. ૧૨
રાધા—તું ઠગારો તારી માનો પાળેલો, તારી માને મેણાં દેવરાવે.
રઘનાથના સ્વામી સામળીઆ, ઝાઝુ તે શું કહેવરાવે. ૧૩
શ્રીકૃષ્ણ—કહયા પ્રમાણે લેતો નથી, પણ તું મોઢુ નથી રાખતી.
અમો છીએ રાજા મહારાજા, અમને નથી તું ઓળખતી. ૧૪
રાધા—ઓળખું છું તું આવ્યો નાશી મહાવનમાં તું છાનો છું.
જાદવ કુળ મધે જન્મ છે તારો, નંદતણે ગેર નાનો છું. ૧૫
શ્રીકૃષ્ણ—માતા જસોદા વડાં વડભાગી, તેના છીએ અમો અધીકારી
મોટા મુનીવર મર્મ ન જાણે, ગોકુળ વસીએ ગઉચારી. ૧૬
રાધા—ગઉ ચારી ગોપી ઘેર વળતાં, અમને તમે ઓધારયાં;
રઘનાથના સ્વામી શામળીઆ, તમે જીત્યા અમે હારયાં. ૧૭

દાણ લીલા.

રાધા—તમે અજાણ્યા અમે જાણીએરે;
મારો પાલવડો નવ તાણીએરે;
તમે સમજી રહો મનમાંયરે;
શામળીઆ વહાલા રહો વેગળારે. તમે વહાલા રહો૦ ૧

શ્રીકૃષ્ણ—નારી શું સમજાવે મુજનેરે,
હું તો નહિરે જાવા દઉં તુજનેરે,
તારી મરડીને રાખીશ બાંયરે,
મહિયારી રાધા દો દાણુંશુંરે   તમે રાધા૦ ૨

રાધા—અલ્યા બાંહ્ય શું મરડીશ વીઠલારે,
મેં તો તુજ સરીખા ઘણા દીઠલારે,
કપર છે કંસનું રાજરે,
શામળીઆ વહાલા રહો વેગળારે, તમેવ્હાલા૦ તમેરાધા૦ ૩

શ્રીકૃષ્ણ—નારી કંસ થકી શું થાય છે રે.
એવાં કંઇક આવે ને કંઇક જાય છે રે,
તારાં ઉરના ઉતરાવીશ હારરે,
મહિયારી રાધા દો દાણુંશુંરે.   તમે રાધા૦ ૪

રાધા—અલ્યા હાર હઇયાનો ટુટશેરે,
મારી દહીની મટુકી ફુટશેરે,
ઘેર સસુડી દેશે ગાળરે. શામળીઆ વ્હાલા રહો વેગળારે.

શ્રીકૃષ્ણ—નારી ગાળને આળ નહી ચળેરે
જેનું લેણું હોય તે લઉંરે;
એવાં દાણ મેલ્યાં કેમ જાયરે.   મહિયારી૦ ૬

રાધા—અલ્યા દાણી તે કંઇનો કાવીયોરે
મથુરાથી ગોકુળ આવીયોરે;
મારી નંદતણે ઘેર ગાયરે.   શામળીઆ૦ ૭

શ્રીકૃષ્ણ—નારી ગાય ચાર્યામાં શી લાજછેરે,
એ તો પોતપોતાનું કાજ છેરે;
એમાં મેલણીઆં નવ હોયરે.   મહીયારી૦ ૮

રાધા—અલ્યા મેણા માણુસને લાગે ઘણાંરે;
સુણો વઢતાં જ્યારે બે જણાંરે,
તને નિર્લજને નહિ લાજરે; શામળીઆ૦ ૯

શ્રીકૃષ્ણ—નારી લાજે તે કાજે નહી સરેરે,
અહીંઆ બીક તો કોની ધરેરે
આવ મળીએ આપણ જણ બેયરે. મહીયારી૦ ૧૦

રાધા—એવું નીર્લજ મા બોલો શામળારે,
તારા ઉરમાં ઉતારીશ આંબળારે;
મુકો મુકોરે અમારો હાથરે. શામળીઆ૦ ૧૧

શ્રીકૃષ્ણ—નારી હાથ ન મેલું તારયરોરે.
અહીંયા અમલ ચાલે આહયરોરે,
માટે દાણના દોકડા મેલરે. મહીયારી૦ ૧૨

રાધા—અલ્યા નંદબાવાનો તું છોકરોરે;
તારી પાસે પૈસો નથી રોકડોરે;
અલ્યા આવડો મચ્છર કેમ હોય રે; શામળીઆ૦ ૧૩

શ્રીકૃષ્ણ—નારી ભખુભાણની તું છોકરીરે;
તારી પાસે નથી પાઇ રોકડીરે;
આવડો કેમ અભીમાન હોસરે. મહીયારી૦ ૧૪

રાધા—હુ તો વિનંતી કરૂં છું કચારનીરે,
સ્વામી રઘનાથ હારી તમ થકીરે;
મહીનું તે દાણ ન હોયરે. શામળીઆ૦ ૧૫

દાણ લીલા

ગોપી—અલ્યા કહાનજી તું તો ક્યાં વેલો થયો જો.
તું તો શેનું માગે છે દાણ જો.

મહીની મટુકી મારી ફુટશે જો.
ગોરસની થાશે હાણુ જો ઘેલું શું બોલે ગોવાળીઆજો. ૧
અલ્યા નવ જાણીશ કોઈ બાપડી જો,
કોઈ મળશે માથા ફેરી નાર જો,
મારગ મુકીને રહેને વેગળો જો.
મામા કંસ થાશે જાણુજો. ઘેલું શું બોલે૦ ૨
શ્રીકૃષ્ણ—તારો કંસ કબુદ્ધિ નર શું કરે જો,
મારી સંગે છે સઘળો સાથ જો,
અલી દાડી તે દાણુ ચોરી જાતી જો;
આણે દહાડે આવી મારે હાથ જો ઓછી તું જાત આહીરનીજો ૩
ગોપી—અલ્યા હાથની તે હોંશ રખે રાખતો જો.
હાથે ચારી જાણે છે આય જો.
પાલવ મુકીને રહે વેગળો જો,
મારી વ્રજમાં થાશે હાણુ જો. ઘેલું શું બોલે૦ ૪
કૃષ્ણ—અલી વ્રજમાં વસીને વેર વાળશું જો,
રખે રાખતી હઈયામાં હામ જો,
નંદજીના નામ પ્રતાપથી જો,
હું તો છેદું તારા કંસને ઠામ જો. ઓછી૦ ૫
ગોપી—અલ્યા કંસે કર્યું તે કેમ વીસરે જો,
ભાઈ હણ્યા પોતાના ત્યાંય જો,
નાસી છુટયો લાડકાજો,
આવી રહ્યો છે વનમાંય જો ઘેલું શું બોલે૦ ૬
કૃષ્ણ—અલી વ્રજમાં વસીને વેર વાળશું જો,
તું તો જોજે અમારાં કામજો,

અવનીનો ભાર ઊતારવા જો,
ધર્યું નંદકુંવર ઘેર નામ જો. ઓછી૦ ૭

ગોપી—અલ્યા સાચું કહેતામાં દુઃખ લાગશે જો,
પેટ માટે ચારે છે ગાય જો,
તું આવડો મોટો એમાં થયો જો,
તુને કોઇએ ન આપી કન્યાય જો. ઘેલું શું બોલે૦ ૮

કૃષ્ણ—અલી આહીરની કન્યા અમો શું કરૂં જો,
અમો સદા કહેવાયે બ્રહ્મચારીજો;
રખે પડછાયો પાડતી જો.
તું તો ધાબળાનો ઓઢનારજો. ઓછી૦ ૯

ગોપી—અલ્યા લાખ ટકાની મારી લાબડી જો,
હીરા જડીત અમારો છે હારજો,
ઓછી પટોળી મારી પહેરણે જો.
તું તો કામળીનો ઓઢનાર જો. ઘેલું શું બોલે૦ ૧૦

કૃષ્ણ—જેનો બ્રહ્માએ તાણો તાણ્યો જો,
એનો શંકર વણનાર જો,
તેણે ઓઢણુ મારો કામળો જો,
તેનો શેષ ન પામે પાર જો. ઓછી૦ ૧૧

ગોપી—અલ્યા શેષ સરખું તન તારૂં જો,
અમો ચંપકવરણી નારજો,
અલ્યા કાયા કનકને વેર વાપીયું જો,
તો પશુ તણો પીઢાર જો, ઘેલું શું બોલે૦ ૧૨

કૃષ્ણ—તું શાને નીસરી મહી વેચવાજો,
અલી બેસી રહેજે ઘરમાંય જો,

દોલત ઘણી છે તારા બાપને જો,
તું શાને આવી અહીંયાય જો. ઓછી૦ ૧૩
ગોપી—આ વાટે સદા મહી વેચતાં જો,
જઇ પુછો જસોદા માય જો,
બાંધી મુઠી સવા લાખની જો,
ઉઘાડીએ તો પત જાય જો. ઘેલું શું બોલે૦ ૧૪
કૃષ્ણ—અલી ઘણી ઇચ્છા છે મહી ચાખવા,
મીઠી મેળવણીનો સ્વાદ જો,
ફીકું પડશે તો પાછું આપશું જો,
તું શાને કરે વીવાદ જો. ઓછી૦ ૧૫
ગોપી—અલ્યા ગોરસ કેરૂં કોણ ગજું જો,
જેટલું પીએ તેટલું પાયજો,
વચન વેર વાધ્યું ઘણુંજો,
કદી મન મેળાવો થાયજો. ઘેલું શું બોલે૦ ૧૬
કૃષ્ણ—અમે દાણને મને શું દુભીએ જો,
તું તો દાસી દીસે છે રીસાળજો,
હસીને તાળી લે હાથમાંજો,
તું પ્રીત કરીને રસ આલજો. ઓછી૦ ૧૭
ગોપી—અલ્યા માગ્યાં મુક્તાફળ પામીએ જો,
હઠ કરે કંઇ નહી હોય જો;
મન આણને કંઇ વીવેકજો. ઘેલું શું બોલે૦ ૧૮
કૃષ્ણ—અલી વીવેક ઘણો છે મન માહરેજો,
ગાવાલણી લાગી પાયજો,
નંદજીના કુંવર કૃપાળનેજો,

જવા નહી દઉં નીરધારજો,
આપ્યા વીના કેમ છુટશોજો · ઓઢી૦ ૧૯
ગોપી—તારા મનનો વીચાર મેં જાણીઓજો,
હઠ શાને કરો છો આપજો,
મનમાં મન મળી ગયું જો,
જેમ સાકર ભળે દુધ માયજો. ઘેલું શું બોલે૦ ૨૦
કૃષ્ણ—મીઠાં વચન તારા માનુની જો,
સાકર સરખા બોલજો.
પ્રીતનો બાંધ્યો તુજ પાસ છું જો,
આ આપું તમોને કોલજો, ઓઢી૦ ૨૧
ગોપી—રાઢ ભાગીને રસ આપીયો જો,
ઉલટ તો અંગે ન માય જો,
જે કોઇ શીખે ને સાંભળે જો, ઘેલું શું બોલે૦ ૨૨
તો ફરી ન આવે ગર્ભવાસ જો;
દાણલીલા દીનાનાથની જો,
ગુણ ગાય રતનીઓ દાસ જો. ઓઢી૦ ૨૩

દાણ લીલાની સાખીઓ, આહેરીયાં, ગરબીઓ, વગેરે ગોવાળીયાનાં.

શ્રીકૃષ્ણ—ઉંચીને અલબેલડી રાધે સાંભળને કહું વાત;
વંદ્રાવનને મારગ જાતાં કોણ છે તારી સાથ.
ઉભીરે બીજની નારીરે, પુછું પરણી કે કુંવારીરે;
આવ્યા વિના આંખડી કાળીરે, બાજુબંધ બેરખાવાળી. ૧

રાધા—સાસુવાળી તેને ઘેર બેઠી, તારે શી પડપુછ;
મારગ મુકી રહે વેગળો, તારે મોઢે નથી મુછ,
ચાલ્યો જા પાસરી વાટેરે; સાખું નંદરાયને માટેરે;
તું તો ક્યાનો કાનુડો દાણીરે, પાઉં તને પાંદડે પાણીરે;
કૃષ્ણ—શી છે તારી જાતડી કીયું છે તારૂં ગામ;
કોણ તારા છે માત પીતા, શું છે તારૂં નામ; ઉભી૦ ૩
રાધા—આહીરની અમે જાતડી ગોકુળ મારૂં ગામ,
ભખુભાણની હું બેટડી રાધા છે મારૂં નામ. ચાલ્યો૦ ૪
કૃષ્ણ-બોલતી નો'તી તે બોલવા શીખી, આવડું બોલી આજ;
વંદ્રાવનમાં નીત ફરે છે તુજને તે શી લાજ. ઉભી૦ ૫
રાધા-લાજવાળા છો તે હું જાણું ઢાંકી રાખો આપ;
વંદરાવનનો મારગ મેલી નીત તપાસો લાગ. ચા૦ ૬
કૃષ્ણ-ઝાઝા રાખે મેંઢડાં ગોપી. ઝાઝી રાખે ગાય;
છાશ પીને મોટી થઇ, ભરવાડની જાત કહેવાય ઉભી૦ ૭
રાધા-ગોકુળથી આવી ગોવાલણી, મથુરાથી આવ્યો કહાન;
મારગમાં એકઠાં થયાં તું શેનુ માગે છે દાણ, ચા૦ ૮
કૃષ્ણ-ગોકુળની ગોવાલણી, મથુરાને મારગ જાય;
આડા કાન ફરી વળ્યો, તારા પ્રીતે પાલવ સાય. ઉભી૦ ૯
રાધા-હું બેટી ભખુભાણની, રાધા મારૂ નામ,
દાણ લેવાની ઇચ્છા હોય તો આવજે ગોકુળ ગામ, ચા૦ ૧૦
કૃષ્ણ-નંદ બાવાનો નાનડીયો, કહાનજી નામ પ્રમાણ
દાણ લીધા વગર જાવા દઉં તો નંદબાવાની આણ. ઉભી૦ ૧૧
રાધા-આણ માનુ તો કંસની, બીજી ન માનું કોય,
નવનંદ મારે નેહડે વસે, તારો નંદતો કોણજ હોય. ચા૦ ૧૨

કૃષ્ણ—કંસ તે તારો કોણું છે, મેં વશ કીધો સહુ ઠામ,
સંભાળીને બોલજ રાધા શુદ્ધ ગઇ કે સાન. ઉભી૦ ૧૩
રાધા—શુદ્ધ નથી માહરી, તારી ગઈ જેમ હોય;
સાંભળ છઇયા નંદના, તારે મન વિચારી જોય. ચા૦૧૪
કૃષ્ણ—મનમાં શું વીચારે રાધા, દાણ લેવાના સહી;
તારી માને શું કહીયે, તને વેચવા મોકલી અહીં. ઉભી૦ ૧૫
રાધા—આવોને ગોપીના વહાલા, સાંભળ કહું તે વેણ.
તારી માને શું કહીએ, તારી પાસે ચરાવે ધેન. ચા૦ ૧૬
કૃષ્ણ—મેણાં બેણાં કરતી રહેજે મહીયારી મદમાતી;
છાશ પીને દહાડા કાડે, તું તો રંગે થઇ છે રાતી. ઉભી૦ ૧૭
રાધા—કહાનજી કાળા ન કરો ચાળા, મોરલીઓવાળા:
અડધી રાતે શું નાઠા તમે, ભરીને ઉચાળા ચા૦ ૧૮
કૃષ્ણ—દાણના દોકડા લઇશું રોકડા બીજી ના કર વાત;
તારે મારે ઝઘડો થયો, ફોડીશ મહીના માટ. ઉભી૦ ૧૯
રાધા—દાણના દોકડા, આપીશ રોકડા બીજું ન થાયે આળ
દાણ લીધામાં શું સમજે તું નાનું સરખું બાળ, ચા૦ ૨૦
કૃષ્ણ—મહીયારી તું મદમાતી હુ નાનું સરખું બાળ;
બાળપણું તુજને દેખાડું થાવા દે સંધ્યાકાળ, ઉભી૦ ૨૧
રાધા—સંધ્યાકાળે તું શુ બતાવે સાંભળ કાળા કહાન;
મહી વેચીને આવતાં, આપીશ તારૂં દાણ ચા૦ ૨૨
કૃષ્ણ—તું રંગીલો રૂપની રૂડી હું છબીલો કાન,
મહી ખપે કે ન ખપે તું આપને મારૂં દાન ઉભી૦ ૨૩
રાધા—મહીનાં દાણ હોય ન મોહન, મનમા સમજો પેર,
મહી પીવાનો ખપ હોય તો આવજે મારે ઘેર. ચા૦ ૨૪

કૃષ્ણ—ક્યારની તું મેણાં દઈને કીધાં અદકાં વેર;
હેત કરી તું આપવા આવે હવે લાગે કડવાં ઝેર, ઉભી૦ ૨૫
રાધા— કહો તો હરી ઘેરથી આપું, કહો તો પાઉં આંય:
હિમાના સ્વામી શામળા તમે મનમાં ન લાવશો કાંઇ આ૦ ૨૬
આવો છઇડા નંદનારે તમે ગોકુળનાં મહીયારી;
વાત તો વિચારીને કહીએ, મારગથી અળગા રહીયેરે આ૦ ૨૭

કાન—ધુતારી ધુમટા વાસારે આંજ્યા વીના આંખડી કાળીરે,
ઉંચી ને અલએલડીરે પાતળીઆ અરિધાન;
જોબનીયાનું જોર ઘણું હું ઉતારૂં અભીમાન ધુતારી. ૧
ગોપી—નાની વયમાં નામજ કાઢ્યું લોક કરે વખાણ.
મ્હોં ખાય ને આખડી લાજે માંહો માંહે શું દાણ,
ચાલ્યો જા પાંસરી વાટેરે સાંખું છું નંદરાયને માટે. આ૦ ૨
કાન—આ ગોકુળમાં ઘણી વસે છે મોટી જાત આહીર.
વહેવાર વાતે લજ્જા શાની છે વઢકણાંની રીત. ધુતારી. ૩
ગોપી—પાંધરી વાટે તે લડેરે જેને હોય એ બાપ,
એક દાણ લખાવી લાવ્યો કંસ રાયની છાપ ચા૦ ૪
કાન—છાપ તો તારો બાપ કરે છે સેંકડો ભ્રખુભાણ,
હમો કુંવર નંદરાયના, ઘણું કંસને તણ સમાન. ધુતારી૦ ૫
ગોપી—સમજી બોલો શામળારે, લોક સાથે શા લાડ;
ભીખ માને જીવવું માનો પરમેશ્વરનો પાડ. આ૦ ૬
કાન—ગોપી ગાળ દીધી અદકેરી ને જોરાવરનો જોરો,
ભીખ માગ્યાની પેર કહું તું કાન ભરતી ઓરો. ધુતારી૦ ૭
ગોપી—કાન ધર્મનું કામ શું છે સમજી મનની વાત,

એવો કો દેખતી નથી કે અડકાડી શકે હાથ આ૦ ૮
કાન—આવે નારી ઇન્દ્રાણી તો જાયે મુકી માન,
તારૂં સર્વસ્વ લુંટી લઉં સુંદરી તો મારૂં નામ છબીલો કાન૦૯
ગોપી—૭ વરસનું છોકરૂં ને ચોરી પીતો છાસ,
સર્વસ્વ આપું શામળા તું આવ મારી પાસ ૧૦
કાન—તું મદમાતી મહીઆરી હું નીકટ નાનું બાળ,
બાળપણું તમને દેખાડું થાવા દે સંધ્યાકાળ ૧૧
ગોપી—વિવાદ કરતાં દીવસ વિત્યો, અબળા આકળી થાય,
પ્રેમાનંદ પ્રભુ જાવા દેજો, ગોપી લાગી પાય.

ગોવાળીયાના હારીયાં.

દુધ પીઓ જાવા દો અમને શાને રોકો છો વન,
એકલડી વન કેમ રહું, ધ્રુજે છે મારૂં તન દુધ૦ ટેક.
કુંમળી આગળી મરડાશે મુકોને મારો હાથ,
હું આવી આગળ થકી પુઠે આવી સઇયર સાથ. દુધ૦ ૧
દીવસે પરણ્યા પીયુ સાથે ઉભા રહ્યું નવ જાય,
નંદજીના સમ આળમાં રહે તો પર શું કેમ બોલાય. દુધ૦ ૨
પીયુ મારો ચતુર નથી તે, શું જાણે બોલવાની રીત,
તેણે હું પ્રીછુ નહી, જે પુરૂષ કહેલી પ્રીત દુધ૦ ૩
જે રસ જેણે ચાખ્યો નહીરે, તે શું જાણે નેહ;
નેન નચાવો છો ઘણાં, હું પ્રીછુ નહી કાંઈ તેહ. દુધ૦ ૪
તમ સરખી હોય તેને ચાહો મુકોની મારે હાથ,
બાળપણે એવું કરો જે, આગળ વાધે લાજ, દુધ૦ ૫
કાલ પીતા પરણાવશેરે ઉત્તમ સુંદરી નાર,

પરની ઘર વસે નહી એ વેદનો વ્યવહાર. દુધ૦ ૬
સુખ ટળે શરીરનું એ કાઇ શું લાગે મન,
જીતવ્યું તો નવ પામીએ અતી દોહીલા દુરીજન. દુધ૦ ૭
ચતુર હશે તે જાણુશેરે ચતુરાઇની પેર,
મેં મન તારૂં ઓળખ્યું અવસરે આવજો ઘેર. દુધ૦ ૮
મારગમાં ન બોલાવીયેરે, આવતાં દેખે લોક,
ભાલણુ પ્રભુ રઘનાથજી, કો આળ ચઢાવે લોક, દુધ૦ ૯

જા જા નંદના ગોવાળીયાં, તું શેનું માગે દાણુ,
જો આવીશ ઢુંકડો તો કંસરાયની આણુ જાઓ ટેક.
ઘેર જાઇ પુછ માતનેરે, છાશ વેચાતી કાલ,
દાણી થઇ વનમાં રહયો, કોની શીખ્યો તું ચાલ. જાઓ. ૧
મસ્તક ઉપર પાઘડીને, અણીવાળાં લોચન;
કરમાં કાળી કામળી કાં વદે મીઠાં વચન. જાઓ. ૨
અંગ માં મોડીશ આવડું તું રાખજે તારો ભાર;
ચંચળ ચાળા ક્હાન તારા હું તો તારી નાર નહી. જાઓ. ૩
મેં તને નિરમય સાંભળ્યોરે, વસતે વંદ્રાવન;
ભરમે ભોળી ન જાણુતો, અતિ કઠણુ છે મારૂં મન. જાઓ. ૪
પાધરે મારગ ચાલીયેરે, ગોવાળીયાની સાથ;
છેલપણું નવ કીજીએ, ભાલણુ પ્રભુ રઘુનાથ. જાઓ. ૫

ઉભી રહે આહેરડી, તું બોલતી વાંકા બોલ;
તારી આંખડી તે મેં ઓળખીરે, અવર નહી કેની તોલ. ઉભી૦ ૧
મારગે છોડી અબોલડોરે, હીડતી મોશાડ;

શેરી જોઇને ચાલીએ, ઘેર કંથ મારા હોય. ઉભી૦ ૨
સતી સામું ન ભાળીએરે, નીચું જોઇને ચાલ;
પરપુરૂષથી વેગળી રહે તેની આંખલડી ઓળખાય. ઉભી૦ ૩
દાણુ લાગે દામનું રે, અહીં નથી કંસનો ભાગ,
વણુ પ્રીતે આવે નહી, આવે તો મારો ભાગ. ઉભી૦ ૪
આવતાં આવી કામની, હું જે માગું તે આપ.
ભાલણુ પ્રભુ રઘુનાથજી, અંતર આણી થાય. ઉભી૦ ૫

ઓરે આવશે આહીરડા મેં જાત જાણી.
જુલમ કરો છો જોરાવરારે કંસ રાયને કહીશું
નીત ઉઠીને દુઃખ દો છો તારૂં ગોકુળ મુકીને જઇશું, ઓરે૦ ૧
અમે હાણી તે નંદરાયને મન માને તે લઇશું.
કહેજે તારા કંસ રાયને હમે ઉતર દઇશું. ઓરે૦ ૨
તારા સરખાં ઘેર ઘણાંરે અમને પાએ પાણી,
તારૂં બોલ્યું સાંખું હું તો નંદકુંવરનો જાણી. ઓરે૦ ૩
પાધરે મારગ ચાલીએરે ગોવાળીઆની સાથ,
છેલપણું નવ કીજીએ ભાલણુ પ્રભુ રઘુનાથ. ઓરે૦ ૪

છબીલા નંદનારે, તારી ચાલનો ચટકો જો,
છોરા આહીરનારે તારા મુખનો મટકો જો,
ચટકો તારી ચાલનો, પવનીએ કંગરકોર
ઘુમકે ઘુમક ઘુઘરી બાજે, નેનમાં નાચે મોર. છબી૦ ૧
તાણીને બાંધે પાઘડીરે ઢળકતો મુકે તોર,
શેરીએ લથડતો હીંડે, મુખ મોરલી ઘનઘોર, છબી૦ ૨

મુખ દેખડાવીને ઘેલાં કીધાં જાણે હરાયા ઢોર,
ભાલણ પ્રભુ રઘુનાથજી, ચીતડાના ચોર. છબી૦ ૩

બ્રખુભાન કેરી બેટડી રાધા છે મારૂં નામ,
દધી તણો જો ખપ કરો તો આવજો ગોકુળ ગામ. બ્રખુ૦ ૧
લંપટ સંપટ નાથજીરે કપટી કાળા કહાન,
દધીતણું જો દાણ લેશો તો કંસન થાશે જાણ. બ્રખુ૦ ૨
વંદ્રાવનની વાટમાં તમે શાને રોકો છો વાટ,
તારી માતા તો આવડું મોટું લેતી મહીનુંમાટ. બ્રખુ૦ ૩
રાધા તો દાણ નહીં આપેરે તમારૂં શું જોર,
પીતા મારા જો જાણશે તો, કરશે પાંસરા દોર. બ્રખુ૦ ૪
સીધે મારગ ચાલીએરે ગોવાળીઆની સાથ,
છેલપણું નવ કીજીએ ભાલણ પ્રભુ રઘુનાથ. બ્રખુ૦ ૫

ભાગ ૧૨ મો.

ઉંઢાણીના હારીયાં.

વેગળો રહેને વરણાગીયા.
ઉઢાણી લેઇને કૃષ્ણ વંદ્રાવન ગયાતા,
હાંરે હું તો શોધી વળી નવખંડમાંજીરે વેગળો૦ ૧
" અલ્યા મહીની મટુકી મારી ફુટશે.
" મારી મોતન કેરી લટ ટુટશે જીરે. વેગળો૦ ૨
અલ્યા મોહન તારા ફંદામાં,
" મારી દામણી ત્રુટી તે તારા છંદમાં જીરે, વેગળો૦ ૩

" મારૂં લાખ ટકાનું ચીર ફાટશે,
" અલ્યા ખેંચ માં ખેંચ માં ફાટશે જીરે. વેગળો૦ ૪
" અલ્યા લાલ છડી તારા હાથમાં,
" મુને રોકી તે જમુનાના પાટમાં જીરે. વેગળો૦ ૫
" સવાલાખનો હાર મારી કોટમાં,
" અલ્યા તાણમાં તાણમાં તુટશે જીરે. વેગળો૦ ૬
અલ્યા દાસ રાધેના સ્વામી રાંકડા,
" હું તો મોહી રહી મુછના આંકડા જીરે, વેગળો૦ ૭

આજની ઘડી રળીઆમણી;
હારે મારા વાહાલાજી આવ્યાની વધામણી જીરે. આજ૦
,, પુર્યો પુર્યો સોહાશેણુ સાથીઓ જીરે,
,, ઘેર મલપતો આવે તે હરી હાંથીઓ જીરે. આજ૦ ૧
,, સખી લીલુડા વાંસ વઢાવીએ,
,, મારા વાલાજીના મંડપ રચાવીએ જીરે. આજ૦ ૨
,, સોહાસેણુ ચાર તેડાવીએ,
,, મારા વાલાજીને મોતીડે વધાવીએ જીરે, આજ૦ ૩
,, સોહાસેણુ મળજો જે ઘડી.
,, મારા પ્રભુજી પધારે તે ઘડીજીરે. આજ૦ ૪
,, રસ મીઠડાએ અતી મીઠડા,
" મહેતા નરસૈયાના સ્વામી કોઇએ દીઠડા હોજીરે. આજ૦ ૫

દાણ લીલાની ગરબીઓ,

હાંરે દાણુ માગેરે દાણુ માગે
,, નારી મીઠડીના બોલ બાણુ વાગે. દાણુ૰
,, કાન કીયા મુલકનો સુબો,
,, હાંરે મારા મારગ વચ્ચે ઉભો, દાણુ૰ ૧
,, મારા મારગ વચ્ચે વશિયોરે. દાણુ૰ ૨
,, કાન કિયા મુલકનો દાણી.
,, મારી નવરંગ ચુંદડી તાણીરે. દાણુ૰ ૩
,, કાના કિયા મુલકનો મહેતો,
,, મારા મારગ વચમાં રહેતોરે. દાણુ૰ ૪
,, કાન જળ જુમનાંને આરે;
,, એમાં કોણુ જીતે ને કોણુ હારેરે. દાણુ૰ ૫
,, કાન નથી સાકર નથી મેવા;
,, ખાટી છાશમાં શું આવ્યો લેવારે, દાણુ૰ ૬
,, મહેતા નરસઇના સ્વામીને વારી,
,, ગઉ ગોવાળીયામાં ચારીરે. દાણુ૰ ૭

ગરબી ૨૭

જવાદો મને શાને રોકો છો વાટમાં,
હાંરે દાંણુ લેવા સરખા નથી ઘાટમાં જવા૰ ટેક.
આજતો અમારે પ્રભુ કામનો દીન છે,
હાંરે મારે એકલા જવું છે નાતમા. જવા૰ ૧
મારારે સમ મારી ગાગર નંદી,
હાંરે જળ ભરવા જુમનાજી ઘાટમાં, જવા૰ ૨

સઘળી સહિયરો ઉભી જમુનાંની તીરે,
હાંરે તેને વચન આપ્યાં છે હાથમાં, જવા૦ ૩
મોતીના નાથને સંગે લઈને,
હાંરે જાવું સહિયરોના સાથમાં. જવા૦ ૪

ગરબી ૩ જી

વાત કહું ઉભી રહેને અલબેલી,
હાંરે દાણ રીત ના ઘટે જાઓ મેલી. હું વાત૦ ટેક.
આવો આજ રૂમઝુમ કરતા,
હાંરે આજ થયાં છે સંગની સાહેલી; હું વાત૦ ૧
ઘુંઘટ તાણીને જોરમાં જાઓ છો,
હાંરે નથી દેતી જવાબ મન મેલી, હું વાત૦ ૨
ધ્યાન ધરીને શું ધ્યાનમાં જાઓ છે,
હાંરે આજ ઓળખી કરવી છે મારે પહેલી. હું વાત૦ ૩
મોતીના નાથ તું છું પ્યારી,
હાંરે ઘણે દહાડે થઇ છું આજ ભેળી, હું વાત૦ ૪

ગરબી ૪ થી

જમીન પર જાળનાં દાણ કોણ લે છે;
હાંરે નથી જાણ્યું લેવાવાળો રહે છે; જમીન૦ ૧
નથી સાંભળ્યું પૃથ્વી ઉપર.
હાંરે લેવાવાળો અહીંયાં કોણ રહે છે. જમીન૦ ૨
નિત્ય નવાનવા ચાળા કરો છો.
હાંરે એવી કોણ શીખામણ દે છે. જમીન૦ ૩
વચન કાઢો છો પ્રભુ વઢવા સરીખાં,
હાંરે કોણ વસ્તી તમારીમાં રહે છે. જમીન૦ ૪

મોતીના નાથને એમજ કરીને,
હારે ગોપી રસ્તો ગોકુળનો લે છે. જમીન૦ ૫

ગરબી ૫ મી

છબીલી દાણુની રીત કોણે કહાડી,
દાણ આપો છબીલી લાડી. છબીલી ટેક

શ્રી જુમનાજીના રે મોટારે આર,
હાંરે જળ ભરવાને આવોને દહાડી, છબીલી. ૧

વંદ્રાવનને મારગ જાતાં,
હાંરે હું તો લેઇશ લાગંત મારી. છબીલી. ૨

એવાં વચન પ્રભુ કોઈએ ન સાંખે,
હાંરે એતો સાંખે તે પરણી નારી, છબીલી. ૩

મોતીના નાથને સર્વસ્વ સોંપ્યું,
હાંરે ગોપી રાજી કર્યા છે મોરારી. છબીલી. ૪

ગરબી ૬ ઠી.

હરિ રશિયા મુજને જાવા દીજે, તારૂ દાણુ થાય તે લીજેરે,
રશિયા મુજને ટેક.

હાંરે હુતો ગોકુળની બીજનારી, હાંરે હું તો મહી વેચવાને ચાલી
„ મારગડે આળ ન કીજીયેરે રશિયા મુજને. ૧

„ મારી સંગની સાહેલીઓ ચાલી હાંરે માથે મહીની ગોળી,
„ લ્યો ખાટા ગોરસ પીજોરે;

„ હુતો ભખુભાનની છોડી હાંરે મને રોકી રહ્યા ગીરધારી
„ મારગ અળગા રહીયેરે. રશિયા મુજને.

„ બાઇ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરનાગર તનમન અર્પણ કીજેરે,
રશિયા મુજને.

ગરબી ૭ મી

હાંરે મારા ચીર દો વનમાળી હાંરે હું છું અબળા નારીરે;
મારાં ચીર ટેક.

,, વાલો ચીર હરીને કદમ ચડી બેઠા,
હાંરે હું છું જળમાં ઉઘાડી રે મારાં ચીર. ૧

,, ચીર કે બદલે પીતાંબર લેઉગી,
,, જા જલશેસે જાઉં ન્યારીરે મારાં ચીર. ૨

,, પાહે પત્ર કરી નીકળી રાધે.
,, કૃષ્ણ હસત દે તાલીરે. મારાં ચીર. ૩

,, બાઇ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરનાગર,
,, તમો પુરૂષ હમો નારીરે. મારાં ચીર ૪

ગરબી ૮ મી

હાંરે બેની આપનો શામ ખોટો.

ક્યા દોષ દઉં કુબજા કોરે બેની આપનો ટેક.

આપ ગએ કાગળ નહિ ભેજ્યો,
ક્યાં કાગળનો ટોટોરે. બેની આપનો. ૧

ગોકુળ મેલી વાલો મથુરા પધાર્યા.
ત્યાં માર્યો કંસરાય મોટોરે. બેની આપનો. ૨

બાઇ મીરાં કહે પ્રભુ ગરધર નાગર,
મારૂં મહી પીને થયો મોટોરે. બેની આપનો. ૩

ગરબી ૯ મી

હાંરે કુબજાને જાદુ ડારો,
બસ કીનો શામ હમારોરે કુબજાને જાદુ. ટેક

જાદુકી પુડીયા સડ સડ મારી,

ક્યારે કરત વઇદ બીચારોરે;
આણી તેરે ગંગાને પેલી તીરે જુમના. કુબજાને
બીચમેં વહે જળ ધાડોરે,
ઇત ગોકુળ ઇતિ મથુરા નગરી;
જાવ પીઓ જળ ખાઓરે કુબજાને૦ ૩
કુબજાસે વાલો રંગ રમત હે
હમકુ દુર કર ગયો ન્યારોરે. કુબજાને૦ ૪
બાઇ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણુ,
આખર શામ હમારોરે. કુબજાને૦ ૫

ભાગ ૧૩ મો.

ચુંદડીની ગરબી.

રસીયાજી મુકો હમારી ચુંદડી.
જવાદો જીવણુ જળ ભરવા કાજજો.
સખી કહેશે કયાં લાગી આવડી,
મોટી મોહન લોકડીયાની લાજજો. રસીયાજી૦ ૧
બેરો છો મુજને જાણી એકલી,
પાછળ આવે સઇયરોનો સાથજો,
મનસુબો મનનો હું જાણી ગઈ.
એમ કરે નટવર નહિ આવું હાથજો. રસીયાજી૦ ૨
દુરીજન કંઇક કહેસે મારા કંથને.
રસીયા તને રીસ ઘણી છે મનજો
સાસુડી મુજને બહુ સંતાપશે,

નણદી મુજને કહેશે કઠણ વચનજો; રસીયાજી૦ ૩

એવી તે વિદ્યા કોણે શિખવી,
નીત ઉઠીને આવડો શો ઉધમાતજો,
મોટપણે મોટમ કંઈ આવી નહિ,
છેલ તમારી ના ગઇ છોકરવાદજો, રસીયાજી૦ ૪

આઘા રહો અડશો માં અલબેલડાં
આળ કરી તે સાંખે બીજી નારજો,
શાણા થઇ વળગો છો શા કારણે;
હું નહી સાખું તમારો કાંઇ ભારજો. રસીયાજી૦ ૫

ઘેર જઇ કહીશું તમારી માતને
મુજ સાથે ના બોલો વાંકુ વેણજો,
પાતળીયા પાલવ મુકો માહરો,
ઉર ઉપર શા માટે નચાવો નેણજો રસીયાજી૦ ૬

આજ પછી તમ સાથ બોલું નહિ,
ઢંગ તમારા જાણ્યા જાદવ રાયજો,
શું કરીએ શામળીઆ સાચું કહું,
તમ સાથે મુજ મનડું આતુર થાયજો. રસીયાજી૦ ૭

સ્વારથ તો સફળ થશે મન રીઝવે,
નવ જાણો કંઇ પ્રીત કર્યાની રીતજો,
શું સમજો ચારી જાણો ગાવડી,
ઘણી કઠણ છે પર શું કરવી પ્રીતજો. રસીયાજી૦ ૮

મન વિના કોઇને ના બોલાવીએ,
માણસ માંહી જાય પોતાનો તોલજો;

આગળથી ચર્ચા જોઈએ તે તણી,
ત્યાર પછી મન ગમતાં કહીએ બોલજો. રસીયાજી૦ ૯
આતુરતા તમ કરતાં અમને ઘણી,
લાજ તજીને મુખડે ના કહેવાય જો;
પ્રાણ ગએ પ્રીત કદીના મુકીએ.
મારગ વચે રોકેથી શું થાય જો રસીયાજી૦ ૧૦
વાલાજી વાચું તે કરીયે માહારૂં,
કોણ વારની કહું છું જોડી હાથજો.
મારગડો મુકીને અળગા રહો.
કર જોડીને વિનંતી કરે રઘુનાથજો. રસીયાજી૦ ૧૧

ગરબી ૨ જી.

કહાન કાળારે મારી ચુંદડીના ચોર;
છઇયા નંદનારે મારા કારજાની કોર કહાના ટેક
ચુંદડી ચોરીને પ્રભુ કદમ ચડયા,
સાહેલીના સંગમાં મારી નજરે પડયા. કહાન૦ ૧
અજબ તરેહની ચુંદડીને માંહી ઝાઝો રંગ,
વેગળા રહો વરણાગીયા મારૂં શામ થાશે અંગ. કહાન૦ ૨
લાખ ટકાની ચુંદદડીને છેડે, ઝાઝા રંગ;
શ્રીકૃષ્ણજી લાડ લડાવે તેમાં શાનો પાડ, કહાન૦ ૩
ચુંદડી આપો તો પ્રભુ પાયે લાગુરે;
નરસઇયાના સ્વામી પાસે માન માગુરે કહાન૦ ૪

ગરબી ૩ જી.

કૃષ્ણ બોલ્યારે નિકળ જળથી તું બહાર,
આપું ચુંદડીરે લેને ગોપીઓ નાર,

ચીરના વખાણ કરે માલ નથી એમાં
નગ્ન થઈ હમણાં નાહી દંડ દીધો તેમાં કૃષ્ણ૦ ૧
સુંદરી તારીનો ખપ નથી મારો
સહુ સખી બાર આવો લ્યોને એત્યારે કૃષ્ણ૦ ૨
સહુ સખીએ વિચાર કર્યો જાવું હવે ઘેર
કૃષ્ણ કેરૂં કહ્યું માની કરીએ એવી પેર કૃષ્ણ૦ ૩
હારી સહુ બહાર આવ્યાં જોડીને બેઉ હાથ.
ચીર આપી આશા પુરી નરશઇયાંને નાથ, કૃષ્ણ૦ ૪

નંદજીનો ગરબો,

તમેરે નંદજી ગોકુળ સંચરોરે.
ઉતરવો જમુનાજીનો ઘાટજો;
મારી માને નહી હોય ગોઠતુંરે
જસોદા જોતાં હશે વાટજો. તમેરે૦ ૧

નકરે માત પિતા તે તમે કર્યુંરે અમને બહુ લડાવ્યાં લાડજો;
અમને નાનેથી મોટા કર્યારે તેના શા માનુ પાડજો. તમે૦ ૨
મારી છે પચરંગી લાકડીરે તમે વાઇતી વેણુ રસાળજો.
તેને તમે સંભારીને મુકજોરે, રખે લઇ જતા ગોવળજા. તમે૦ ૩
મારી સહસ્ત્ર ગોરી ગાવડીરે, તેને તમે હાથ ફેરવી જોજ્યોજો
કહે રઘુનાથના સ્વામી નંદનેરે, અમપર કૃપાદ્રષ્યે રહેજ્યો જો તમે૦ ૪

ગરબી ૨ જી

નયણે નીરને નંદજી બોલીઆરે, અમથી એકલડાં ન જવાયજો,
વાટડી જોતાંને રોતાં હશેરે. કાનજી ત્યાંય તમારી માયજો
હું તો રાખીશ મારા મનનેરે, તમારી માની સમ કયમ રહેશેજો
માટે ગોવીંદ ગોકુળ આવજોરે, દુરજન મેણુલીયાં બહુ દેશજો, ન૦

કહો કોણ વંદ્રાવન ગઉ ચારશેરે, સાંજે કોણ આવશે ઘેરજો,
હસતાં વાણુલીયે કોણુ ઉઠશેરે, કહો કોણુ જાણે તમારી પેરજો. નં૦
કુંવર કોને લાડ લડાવશુંરે, કોને વળગાડશું દામીજો;
કોને જમાડીને જમશું અમારે. કહોને રઘુનાથના સ્વામીજો.

ગરબી ૩ જી.

જશોદા પુછે પિઉને પ્રેમશુંરે નંદજી ઉત્તર ન આલેજો,
મુખથી બોલે પણુ બોલાય નહીરે લલના બેલડીયા બહુ સાલેજો;
કારણુ કોને મારા કંથજીરે, કુંવર કયાં મેલી આવ્યાજો;
સરવશ સોંપ્યા વસુદેવનેરે, દુખના મેર કયાંથી લાવ્યાજો,
આપણે મીત્રાઇ વસુદેવનેરે, આપણે કયાંનું હતું વેરજો.
આવી આપણા સુતને ભેળવ્યોરે તે રાખ્યો પોતાને ઘેર જો;
કહો કંથજી ત્યાં તમે નવ બોલીયારે. આપણે ખોયો છઇયો છેઢીજો
એ રઘુનાથનો સ્વામી ગોવાળીઓરે અમપર નજર ન જોડીજો

ગરબી ૪ થી.

વ્રજમાં વ્રજ વનિતા વાતો કરેરે મોહનજી મથુરામાં રહયોજો;
જેને નંદને ગોકુળ મોકલ્યારે વિઠલ વસુદેવના થયાજો.
અહીંના સુખમાં ગાયો ચારવીરે બીજું આહીરીયામાં રહેવુંજો,
ત્યાં સહુ પુછીને વાતો કરેને મથુરા નગરીમાં શું કહેવુંજો
મથુરા નગરી હરીને મન વસીરે બીજું કંસરાજનું રાજજો;
લક્ષ્મી દેખીને લલચાઇ ગઇરે માટે ગોકુળ કીધું તાજજો.
એ મુદત મનોહર શામળોરે સજની સઉને લાગે મીઠાજો,
એ રગનાથનો સ્વામી ગોંવાળીઓરે ત્યાં તો રાજા થઇને બેઠો

પરચુરણ ગરબીઓ.

ચંદ્રાવળીની ગરબીઓ.

મારે માથે મટુકીને મહીડાંની ગોળી મહીરે વેચે ચંદ્રાવળીયે,
વેચંતી સેચંતી નગરમાં પેઠી કાનુડો છેડલો સાહી રહયોરે.

ભાગ ૧૪ મો.

ગરબી ૧ લી.

તમને શું કહીએરે કામણગારા છો
ગોપીજન વલ્લભરે પ્રાણ હમારા છો;
પુછું છું તમનેરે સાચું કહો અમને;
મારા સમ મોહનરે નહી ફુલાવું તમને
હઇયાપર હાજરરે ખાંતે ખુપ્યા છે
તમ સરખા જીવણરે કાંઇ એક ઘેલ્યા છે;
આ દુર્બળ લાતારે ચંદન ચળકે છે,
મુખને તંબોળરે લોલક લટકે છે,
આતે શું અચરતને આવ્યા સેજડીઓ,
રણછોડના સ્વામીરે અચરતની ઝડીઓ.

ગરબી ૨ જી.

વારૂ છું વાલમરે અમને અડશોમાં
ધાટેને ધાટેરે અમને વઢશોમા
અમે વહુનારૂરે લાલ લાજ ભર્યા
બોલતા બીજેરે કંથે કેદ કર્યા
સાસુડી સુણશેરે નાણદલ બની છે:
પ્રીતલડી છે પણુરે તમને છાની છે,

તમે કોના કુંવરરે કહો અમને લાલજી,
પાળેલા કહીનેરે સૌકો સાદ કરે,
એમાં શાતોલજરે પરઘેર પેટ ભરે,

મનગમતાં કીધારે લજા લોપીને
રણછોડના સ્વામીરે ધન્ય આ ગોપીને:

ગરબી ૨ અજવાળી રાતની

આસો માસે સરદ પુનમની રાતજો,
ચાંદલીઓ ઉગ્યોરે સખી મારા ચોકમાં.

સસરો મારો દેરા સરખો દેવજો,
સાસુડી મારી દેરારે કેરી પુતળી. ૧
જેઠ મારો અશાડીલો મેહજો.
જેઠાણી ઝબુકે વાદળ વીજળી, ૨

દિયર મારો ચાંપલીઆનો છોડજો,
દેરાણી ચાંપલીયા કેરી પાંખડી. ૩
નણદલ માહારી વાડીમાં વેલજો,
નણદોઇ તે વાડી માંહીનો વાંદરો. ૪

પરણ્યો મારો ચતુર સુજાણજો,
તાણીને બાંધેરે નવરંગ પાઘડી. ૫
એ પાઘડી દશ દશ આંટાજો,
આંટેને આંટેરે નવરંગ પાઘડી, ૬

ગોરીનો પરણ્યો વહાણ કમાવા જાય જો;
વહાણેથી લાવેરે ખારેક ટોપરાં. ૭

ખારેક ખાય તો ખટકે ગોરીની દાઢજો,
ટોપરું ખાયે તો ગોરીને કુચા વળે. ૮

ગરબી ૩ જી જસોદાના બાળ ભવની

દુર ખેલન મત જાઓ મેરે લાલડુ દુર મિલેગા હોઉ; ટેક.

મચ્છારૂક સંખાસુર માર્યો લાયો વેદ છોરાઉ;
ચાર વેદ બ્રહ્માકો દીનો મેં તહાં ન દેખા હાઉરે. દુર૦ ૧
દુર ખેલના મત જાઓ મેરે લાલન દુર મીલેગો હાઉ,
વારાહરૂપ ધર પર્વત લાયે પૃથ્વી દાઢ ચઢાઉ;
બ્રહ્મા લક્ષ્મી નિશદીન આવે માં મેં તહાં ન દેખા હાઉ. દુર૦ ૨
નરસીંહરૂપ અવતારમેં બડે અસુરકો ભે ઉપજાઉ,
બડો દેવ હીરણ્યાકશ્ય માર્યો મેં તહાં ન ગેખા હાઉ. દુર૦ ૩
વામન રૂપ છેલ્લો બલ રાજા પગલાં ત્રણ ચઢાઉ,
ઇંદ્રાસન ઇંદ્રકો રાખા મેં તહાં ન દેખા હાઉ. દુર૦ ૪
ફરશુરામ અવતારમે બડે બડે અસુરકો ભે ઉપજાઉ,
ક્ષત્રી મારી નક્ષત્રી કીધી મેં તહાં ન દેખા હાઉ. દુર૦ ૫
રામચંદ્ર અવતારમેં દસ મુસ્તક છેદી લાઉ.
સોનેકી લંકા ખાખ કર ડારી મેં તહા ન દેખા હાઉ. દુર૦ ૬
જમનાકે તીર ધેન ચરાઇ ભુજ બની બિચરાઉ,
શેષ પાતાલ કાલીનાગ નાથ્યો મેં તહાં ન દેખા હાઉ. દુર૦ ૭
બાંધો મન મોહન ભક્તવત્સલ બળ જાળ,
જમના અર્જુન વૃક્ષ ઓધારે મેં તહાં ન દેખા હાઉ. દુર૦ ૮
બાલપનમેં મૃતિકા ખાધી ચઉદ લોક દે જલાઉં,
સુરકે સ્વામી તેરી અદભુત લીલા મુખે કહી ન જાય. દુર૦ ૯

ગરબી ૪ થી.

હાથ વછુટી મારી મટકી ફુટી દધી વેચંતા લુટીરે,
પીતલ લોટા જળે ભરાવું દાતણની ચતુરાઇરે, હાથ૦ ૧
ચીની તે પ્યાલા તેલ ભરાવું મર્દનની ચતુરાઇરે,
ત્રાંબા કુંડી જળ ભરાવે નાહાવણની ચતુરાઇરે. હાથ૦ ૨

સેવ સુંવાળી લાવશી રંધાવું, ભોજનની ચતુરાઇરે, હાથ૦ ૩
પાન સોપારી લવીંગ મંગાવું મુખવાસની ચતુરાઇને. હાથ૦ ૪

ગરબી ૫ મી.

ઝુમકહાર શીદ તોડયો હો રાજ મારો ઝુમકહાર શીદ તોડયો,
હારની પડી છે ત્રણ ઓળો હોરાજ મારો ઝુમકહાર શીદ તોડયો,
જળ જુમનાનાં નીર ભરવાં ગયાંતાં ઘટ્ટ મારો શીદ ફોડયો. હો૦
વંદ્રાવનને મારગ જાતાં કાંડુ ઝાલીને હાર તોડયો. હો૦
વંદ્રાવનને ચોકે રમતાં કુડાં વચન કોણ બોલ્યો. હો૦
પ્રીત કરી પણ કરતાં ન આવડી નંદ આહીરનો છોરો. હો૦
મીરાંબાઈ કહે પ્રભુ ગીરધરનાગર આવ્યાને નટવર ઓરો. હો૦

ગીરબી ૬ ઠી.

ગગરી ઉતારરે વનમાળી મટુકી ઉતારરે વનમાળી
ઉતાર ઉતાર જલદી ઉતારરે વન૦
મેરે શીરપર હો ગઈ ભારી. ગગરી૦ ટેક.
સુનેકી ગગરીને રૂપલા ઉઢાણી ભર ગઇ રાધે પ્યારી ગ૦ ૧
જળ જુમનાકી ચીકણી મટુકીયાં લગ ગઈ રાધે પ્યારી, ગ૦ ૨
મેં પ્હેરી કસુંબલ સાડી તેરી મુગટકી છબી ન્યારી ગ૦ ૩
મેં પ્હેરી જરકસકી ચોરી તેરે મોરલેકી છબી ન્યારી ગ૦ ૪
મેં પ્હેરી મોતનકી માળા તેરે ગજમાળકી છબી ન્યારી ગ૦ ૫

ઇશ્વર પુજવા વિષે.

ગરબી ૭ મી.

(હું તે ઇશ્વરને પુજવા નીસરીરે લોલ એ—રાગ)

શામ સલુણા કુંવર નંદનારે લોલ,
તે મને નાંખી ફંદમારે લોલ શામ૦ ૧

હું તો ઝબકીને જોવા નીસરીરે લોલ
ઓઢવાનું વીસરીરે લોલ શામ૦ ૨
હું તો ગાવલડીને દેવા નીસરીરે લોલ
વેલો લીધોને તામડી નીસરીરે લોલ શામ૦ ૩
હું તો દર્શન કરવાને નીસરીરે લોલ
સાળુ પહેર્યાં ને ચોળી વીસરીરે લોલ. શામ૦ ૪
હું તો જુમના તે જળને નીસરીરે લોલ,
ગાગેર લીધી ને ઘડો વીસરીરે લોલ. શામ૦ ૫
જમતાં તે જીવણ સાંભર્યારે લોલ,
કોઠે ન ઉતરે કોળીઆરે લોલ. શામ૦ ૬
વલવના સ્વામી શ્રી હરીરે લોલ,
તન મનથી હું તમને વરીયે લોલ. શામ૦ ૭

ગરબી ૮ મી.

આવના આવના આવનારે, શામ મોરી ગલીમેં આવના;
આવના તો દુરસે બતાવનારે શામ મોરી ગલીમેં આવના
તેરેરે ખાતર બાગ બનવાયો ફુલનો હાર ગુંથાવનારે શા૦ ૧
તેરેરે ખાતર દહી જમાયો પ્યાલા ભરી ભરી પાવનારે શા૦ ૨
શેવ સુવાળી લાવશીરે રૂચી રૂચી ભોગ લગાવનારે શા૦ ૩
લવીંગ સોપારીને એલચીરે પાનુંકી બીડીયાં ચાવનારે શા૦ ૪
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરનાગર ચરણકમળ ચીત લાવનારે શા૦ ૫

ગરબી ૯—છેલની.

હાંરે અલ્યા વાંકી ન પહેરી પાઘડી;
„ તારી પાગડી પાટુઓ ખવરાવશેજીરે વેગળા રહેને વરણાગીઆ

,, અલ્યા નેણુ કટાક્ષ નવ કીજીએ.
,, તારાં નેણુલાં તે મેણુલાં ખવરાવશેજીરે. વેગળો૦ ૧
,, અલ્યા બંગી લલાટ નહી લેખીએ
,, અલ્યા પાન બીડા નવ છાથીએ,
,, તારાં પાન તે ભાન ભુલાવશેજીરે. વેગળો૦ ૩
,, અલ્યા વગર વિચાર્યું નવ બોલીએ
,, તારૂં તોલ બોલવા થકી થશેજીરે. વેગળો૦ ૪
,, અલ્યા વિશેષ કેશ ન વધારીએ
,, તારા કેશ તે વેશ વધારશેજીરે વેગળો૦ ૫
,, અલ્યા કડકડતાં કેડીઆં ન પહેરીએ,
,, તારાં કેડીઆં તે બેડીઓ ઘલાવશેજીરે. વેગળો૦ ૬
,, હાંરે અલ્યા વહે મઢીશ નહીં ઓરડાં
,, જશે વેઢ બનીશ જોગે જાંગલાજીરે. વેગળો૦ ૭
,, અલ્યા હીરકોરી ધોતીઆ ન પહેરીએ
,, તારા ધોતીઆં ધુળ ધલાવશેજીરે વેગળો૦ ૮
,, અલ્યા ચમકતી મોજડી ન પહેરીએ,
,, તારી મોજડી તે રોજડી કરાવશેજીરે વેગળો૦ ૯
,, અલ્યા ખભા દુશાલા ન નાંખીએ,
,, તારા દુશાલા નામ ડુબાવશેજીરે. વેગળો૦ ૧૦
,, અલ્યા અત્તર ફુલેલ ન વહોરીએ;
,, તારાં ફુલેલ તેલ કઢાવશેજીરે. વેગળો૦ ૧૧

ગરબી ૧૦ મી.

મારૂં સોનાનું છે બેડું રે છેલ છબીલા છોગાળા,
મારી રૂપાની ઉઢાણીરે છેલ છબીલા૦

હું તો સરોવર પાણી ગઈતીરે   છેલ છબીલા૦
મને કાલે બળદે મારીરે.   છેલ છબીલા૦
મારા આછા સાળુ ફાટયારે.   છેલ છબીલા૦
ઓ ગોલેળ ગામના દરજીરે   છેલ છબીલા૦
મારા આછા સાળુ ભારોરે   છેલ છબીલા૦
મારી સાસુ ન જાણે શીવ્યારે,   છેલ છબીલા૦
મારી નણંદ ન જાણે ઓટયાંને   છેલ છબીલા૦
મારી જેઠાણી ન જાણે ઢાંકયારે   છેલ છબીલા૦
તારો સાંધવાનોનો સવૈયોરે,   છેલ છબીલા૦
તારો ઓટ[illegible] રૂપયોને,   છેલ છબીલા૦

ગરબી ૧૧ મી.

મારારે સ્વામી બોલોને વાલા,
જશોમતી નંદ તણા લાલા   મારા૦ ટેક
ઘેલીરે થઇ ગોકુળમાં ભમતી,
બીજારે કોઈની વાતો નથી ગમતી.   મારા૦ ૧
એવીરે તમને કોણ મળી હુતી,
જેણે મારૂં ચીતડું લીધું લુંટી.   મારા૦ ૨
વાલારે તારી વાટલડી જોતી,
આંસુડી બરી ભરીને રોતી   મારા૦ ૩
ભુંડારે લોક ભરમાવ્યારે હમને,
તેથી તમો મળતા નથી હમને   મારા૦ ૪
વાલારે તમને કશું નહિ કહીશું;
મોહન તારી મરજી મુજબ રહીશું.   મારા૦ ૫

ઝાઝું રે હવે શું કહીએ તમને,
મોહનવર મેહર કરો હમને   મારા૦ ૬
એવું સુણી આવ્યા ગીરધારી
દીધું આંલીંગન ત્યાં મોરારી,   મારા૦ ૭

ગરબી ૧૨ મી મેંદી વિષે.

મેંદી મેંદી શું કરોને મેંદી મોટાં ઝાડ.

એક ડાળું હલાવીએ તો ડાળાં હાલે ચાર સહીયર મેદી લેશોરે.
મારી સાસુએ એમ કહ્યાં જે વાસીદાં વાળી મેલ.
મેં ભોળીએ એમ સાંભળ્યાં જે કચરા વેરી મેલ.   સહીયર
મારી સાસુએ એમ કહ્યાં જે પાણી ભરી મેલ.
મે ભોળીએ એમ સાંભળ્યાં જે બેડાં ફોડી મેલ
મારી સાસુએ એમ કહયાં જે રાંધણું રાંધી મેલ;
મેં ભોળીએ એમ સાંભળ્યાં જે કહલડાં ફોડી મેલ.   સહીયર.

ગરબી ૧૩ મી.

અચકો મચકો કારેલી

તમને કઇ વહુ ગોરાં ગમશે લાલ અચકો મચકો કારેલી
અમને રૂખી વહુ ગોરાં ગમશે રાજ   અચકો.
એ ઠીંગણીને શું કરશો રાજ   અચકો.
એ ઠીંગણી કામણગારી રાજ   અચકો.
એને ઉંચી નીચી મેડીએ બેસારશું રાજ   અચકો.
એને ટોપલો ઘરાણું ઘાલશું રાજ   અચકો.

ગરબી ૧૪ મી,

સુણ ચતુરસુજાણ પરનારી શું પ્રીત કદી ન કીજીએ
જેણે પ્રીત કરી પરનાર તણી, એને હાડે રૂધણ થાશે ઘણી;
એણે કુળની લજ્યા કાંઈ ન ગણી સુણ. ૧
તમે પહેલા મળશો કુતીને, તારૂં સરવસ લેશે ધુતીને;
પછી રહેશે અંગ ભભુતીને સુણ. ૨
તમે બેઠા મુછો મરડીને, તારૂં કાળજું ખાશે કરડીને;
નહી મુકે નસ આંતરડીને.
તને પ્રેમના પ્યાલા પાઇને, તારૂ સરવે લેશે વાહીને;
તને કરશે ખોખુ ખાઇને. સુણ. ૩
પ્રીતમના સ્વામી છો પ્યારા તમને ગોપીઓ કરે કાલા વાલા;
તમો દરશન દોને મોરલીવાળા. સુણ. ૪

ગરબી ૧૫ મી.

ગરજી તમને મેં દીઠા ગીરધારી,
મતલબીયા છો મોહન મોરારી ગરજી૦ ટેક.
મનેરે માયારે લાગી છે તારી
મારે મન ઝાઝી છે મોરારી
વાલારે મને શા માટે વિસારી. ગરજી૦ ૧
પહેલીરે મને ખબર આવી પડતી
એની સાથે પ્રીત નહિ કરતી;
વાલા મને મેલી ગયા રડતી ગરજી૦ ૨

મેંતો જાણ્યું ઉજળુ તે દુધ હશે,
તેનેરે બાને વાહી મને છાશે;
રહીતી હું તો મારા વિશ્વાસે. ગરજી૦ ૩
જશોદા કાન તમે કાળા
કર્યો બહુ આંખ્યો તણા ચાળા;
તે પર હું તો મોહી છું નંદલાલ ગરજી૦ ૪
હવેરે હરજી ઘણું થયું ગીરધારી,
ક્ષમા કરો ચુક થઈ છે અમારી
થઇને રહી છું દાસી તમારી. ગરજી૦ ૫
પ્રાતમના સ્વામી મને મળીયા,
દુઃખરે મારાં જન્મ તણાં ટળીયાં,
ગોવીરે સહુ આનંદથી મળીયાં. ગરજી૦ ૬

ગરબી ૧૬ મી.

નહી મેલુંરે નંદના બાલ છેડલો નહીં મેલું,
તારે છેડલે ચંપા ચાર કે છેડલો નહીં મેલું,
સાત પાંચ ગોપી ટોળે મળીને, વચમાં કાનુડો કાળોરે
કાળો છે પણ કામણગારો; એની આંખલડીનો ચાળો. છેડ૦ ૧
વાંકી મેલે પાઘડીને કાને જુઠા મોતીરે;
જેનો વર વરણાગીઓ તેની બાયડી હઇડે રોતી. છેડ૦ ૨
કચકડાની ડાબલીને, મહી ભરી છે મેશરે,
જેનો વર વરણાગીઓ, તેની બાયડી કાળી મેશ. છેડ૦ ૩
કુળાં પીરસુ કાતરીયાને; આંબા પીરસુ ધોળારે,

મન ભાવતો મગદળ પીરસુ, પુરણપોળી. છેડ૦ ૪
મુંબાઈની ઉંચી નારી ધોળકડી ધુતારીરે,
નડીયાદનું નાક વઠાણું સોરઠકી બલીહારી. છોડ૦ ૫

ગરબી ૧૭ મી.

કાળજડું માર્યું કોર્યું રે છેલછબીલા,
તેં તો ચીતડું મારૂં ચોર્યું રે રાજ રંગીલા,
વાલાજી અમે ગોરી સહુ ગુમાને ભરેલી,
તેં તો સઘળું નાંખ્યું ઢોળીરે. છેલ છબીલા૦ ૧
વાલાજી મારા રીતો તે સ્ત્રીના પુરૂષને પીડે,
સહુને દમતે હીંડેરે. છેલ છબીલા૦ ૨
વાલાજી નરના મોહની નારીરે વાત સાચી.
તુજ આગળ વિદ્યા કાચીરે. છેલ છબીલા૦ ૩
વાલાજી અબળા આતુર પણ આચુરતા નવ દાખે,
ક્રીડા ભંગ કરી નાખેરે. છેલ છબીલા૦ ૪
વાલા મારા ચીતડાની વાત કહું છું છેલી.
તુજ માટે લજ્જા મેહલીરે. છેલ છબીલા૦ ૫
વાલાજી દયાના પ્રભુ મંદીરમાંરે આવો ભાગ્ય મોટું,
સેજલડીએ પાય પલોટુંરે. છેલ છબીલા૦ ૬

ગરબી ૧૮ મી.

અને મળીયા છે મોરારી પનઘટ જાતાં
મારી આંખલડી તો ઠારીરે, પનઘટ જાતાં.

વાહ્રાજી મારા ઓચીંતાની આવીરે ગોરી,
જુમનાની તીરે રોકીરે, પનઘટ જાતા. ૧
તોલ્લાજી મારા આવી ઉભા છે મારી જોડે,
બેડલીયું મારૂં ફોડેરે પનઘટ જાતાં. ૨
વાલાજી મારા હાર હીરાજીનો તોડયો,
મારો પોચો સાહીને મોડયોરે પનઘટ જાતાં. ૩
વાલાજી મારા સાસુડી ઘેર સંતાપે;
નાની નણુદી બહુ રંજાડેરે પનઘટ જાતાં. ૪
વાલાજી મારા રવીદાસના છો સંગી,
મારા જનમોજનમના સંગીરે પનઘટ જાતાં. ૫

ગરબો ૧૯ મી.

અમને છમકતે શું છાંડેરે, છેલ છબીલા;
આવડો આમ ઉપર શું આડોરે, રાજ રંગીલા. ટેક.
વાલાજી મારા ચણટે સંભાળી ચાલો,
ગોવીંદજીગાળો ખાશોરે છેલ છબીલા. ૧
વાલાજી મારા હેરણીઆ આવીને શું હેરો,
કાંઈ રાજા છે કંસ કેડેરે છેલ છબીલા. ૨
વાલાજી મારા ચકતી ચાલે રંગ લાગ્યા,
મારે ભય તો સહુનો ભાગ્યોરે છેલ છબીલા, ૩
વાલાજી સહીની મટુકી મારી ફુટે.
કાંઇ મોતન માળા ટુટેરે છેલ છબીલા. ૪
વાલાજી તારી આંખ દીસે કાંમણગારી,
તેને મોહી છે વ્રજની નારીરે છેલ છબીલા. ૫

વાલાજી મારા સ્વામી, રવીદાસના સોહાગી,
મને પ્રીતિ તમારી લાગીરે છેલ છબીલા.

ગરબી ૨૦ મી.

પાતળીયા પાલવ મેલોરે, પાયે પડું છું.
છબીલા છેડો મેલોરે પાયે પડું છું. ૧
વાલાજી મારા વંદ્રાવન વણજે જાતાં,
શીદ મને રોકોછોરે પાયે પડું છું. ૨
વાલાજી મારા મહી છલકાશે મારૂં,
કોઇ જઇને કહેશે ભુંડુંરે પાયે પડું છું. ૩
વાલાજી મારા કામ ઘણું છે ઘેર મારે;
શું રોકો જુમના આરેરે પાયે પડું છું. ૪
વાલાજી મારા લો જાણે એને વારૂં,
અમે સાસુની વહુવારૂરે પાયે પડું છું. ૫
વાલાજી મારા કંથને કપરો જાણી,
કાંઇ સજા દે પરમાણોરે પાયે પડું છું. ૬
વાલાજી મારાં સ્વામી રવીદાસના સોહાગી,
મને માયા તારી લાગીરે પાયે પડું છું. ૭

ગરબી ૨૧ મી.

કાંચલડી કંકોડીને વાડકીમાં પાણી;
ન્હાનો વર નવડાવા બેઠી સમડી લઈ ગઇ તાણી,
લાલ કેમ કરીએ. ટેક.
મારા કરમે કજોડું લાલ કેમ કરીએ,
મારે જુગમાં વગોણું. લાલ કેમ૦

મારે સાહ્યરોમાં મેણું. લાલ કેમ૦
ટોપલામાં ઘાલી હું તો કાકાબળીઆ ગઇતી,
કાકેબળીયે પુછ્યું તારો શો સગો લાગે. લાલ કેમ૦
બાઈજીનો બેટો ને નણદીનો વીરો,
નહાનો છે પણ કંથ. લાલ કેમ૦
રોટલા ઘડું ત્યારે ચાણકીરે માગે.
હબ લઇને ઢીકો મારે હયડામાં સાલે, લાલ કેમ૦
પાણીડાં જાઉ ત્યારે છેડે વળગ્યો આવે,
ધબ લઇને ઢીકો કારે હઇયામાં સાલે. લાલ કેમ૦
હાથ પગ દોરડીને પેટ મોટું ગોળી,
ઉકરડે જઇ કળશે બેસે, સમડી પાડે ઢોળી, લાલ કેમ૦

ગરબી ૨૨ મી.

સોના કેરૂં બેડલું મોહન રૂપલા ઉઢાણી હાથે, મો૦
સરોવર પાણી સંચર્યો, મો૦ કલાને કાંકર નાખીઓ. મો૦
ઘડો ફુટયો નીર વહી ગયાં; મો૦ નણંદ દેશે ગાળ. મો૦
સાસુ અમારી ખીજશે, મો૦ ચોદીશ ચાલ્યાં નીર. મો૦
દેરાણી જેઠાણી મારશે, મો૦ વાલા શોકયનું છે ઘેર સાલ. મો૦

ગરબી ૨૩ મી.

ખેલત કાંકણી ઝળકી ઓ રસીયા,
સોના તે કેરૂં મારૂં બેડલું હો રસીયા, રૂપલા ઉઢાણી હાથ. ખે૦
વાટે જતાં વટેમાર્ગુ હો રશીયા, ભાઈ વીરા ઘડુલો ચડાવ. ખે૦
તારો ઘડો તે ગોરી તોછડો હો૦ તું તો સારા ઘરની નાર. ખે૦

તારા સરખા તારા જેવડા હો ર૦ તેતો મારા બાપના ગુલામ, ખે૦
કુડ મરડીને ઘડો મેં ભર્યો હો ર૦ તુટી મારા કમખાની કસ ખે૦
ભાઇ દરજીડા વીરા વીનવું હો ર૦ ટાંકા મારા કમખાની કસ ખે૦
ટાંકે ટાંકે મેલ ઘુઘરા હો ર૦ હઇડે લખજે મોર. ખે૦

ગરબી ૨૪ મી.

જીરે ઝુલવાને આવો રાજ. ટેક૦
શ્રી ચંદરભામાજીના બાગમાં જીરે ઝુલવાને૦
ધારો છો તે વાત આજ લાગમો જીરે, ઝુલ૦
મળ્યો રાધકાં ચંદરાવાળી જીરે ઝુલ૦
મસલત કરીએ બે એકઠાં મળીએ જીરે, ઝુલ૦ ૨
ત્યાં તો વાટીકામાં હીંડોળો મંગાવીએ જીરે ઝુલ૦
માંહી પ્રાણજીવન પધારાવીએ જીરે ઝુલ૦ ૩
ઘમર ઘટા છે ઘણી વૃક્ષની જીરે ઝુલ૦
ન્યુનતા નથી એક વક્ષની જીરે; ઝુલ૦ ૪
લલીતાનાં વચન સુણી છેડલો જીરે ઝુલ૦
તતક્ષણ પધાર્યા અલબેલડો જીરે ઝુલ૦ ૫
હીડોળે બેઠાં છે બન્ને બેલડી જીરે ઝુલ૦
ઝુકી ઝુકી ઝુલાડે સાહેલડી જીરે. ઝુલ૦ ૬
વીધવીધના વાજીંત્ર વીણા વાય છે જીરે ઝુલ૦
નવિતમ નારી હીંડોળા ગાય છે જીરે ઝુલ૦ ૭
રસ તણો સમુદર લુરાં ખાય છે જીરે ઝુલ૦
તેમાં દાસ દયો ગુણ ગુણ ગાય છે જીરે. ઝુલ૦ ૮

ગરબી ૨૫ મી. ઉંદરની

ઉંદર કેર કરે છે રે દુઃખડાં કોને કહેવા જાઇએ.
અમને નીત્ય નડે છેરે ઘરમાં કેમ કરીને રહીએ;
ઘર મબ્યેરી દોડી આવે બીછાંના પર બેશે,
ફુંકી ફુંકી ચાંચજ મારે, ખબર ન તેની રે છે ઉંદર૦ ૧
ચાંર પહોરની રજની માંહે, એક ઘડી નવ જંપે,
નીંદરામાં જાગી ઝબકી, તવ મારી કાય કંપે, ઉંદર૦ ૨
પોથી પુસ્તક કાપી નાખ્યાં બાકી ન રાખ્યું એક;
ઝાલી ઝાલી થાકી ગયો, પાર ન આવ્યો છેક, ઉંદર૦ ૩
ધોતી પોથી કાપી ખાધી, દોરી કાપી આખી,
અબોટીયું અંગરખું કાપ્યું, તેના સુરજ સાખી ઉંદર૦ ૪
જળ પીવાનું બોટી ગયાને તેલ ઢોળી દીધું;
બરણીમાં બાકી રહ્યુ તે સરવે મળીને પીધું ઉંદર૦ ૫
ચુંચુંચુંચું ચીસો પાડી. લીંડી ઝાઝી પાડે,
ઢંઢેરીને હાંકી કાઢે ત્યારે દોટયો ઝાઝી કાઢે. ઉંદર ૬
ગણપતીની ચોથ કદીએ તે કરવાં નથી ચુંકયાં;
લસલસતા લાડુ કરી ઉંદર મામાને મુકયા, ઉંદર ૭
દીવો જો બળતો રાખું તો દીવેટ તાણી જાય,
એમ કરીને ઉંઘી ગયા તો લંકા જેવું થાય; ઉંદર ૮
જે દીવસ ગામ ગયાહતા, તે દીવસના ઘરમાં પડીયા;
કોઠી પેટી કાથી ખાધી, એ રીતે મને નડીયા; ઉંદર ૯
પાંજરા મુકી મુકી થાકયો. તોએ ઝાલ્યો નવ ખુટે;
ખાવાનું ઉઘાડી નાખી, જાણે ગોળનું ગાડું લુંટે ઉંદર ૧૦
એ પ્રાણીને શું કરીએ મને રીસ રહી છે વ્યાપી

માળા તારી ફેરવાળી બોધુભી મુખમાં આપી, ઊંદર ૧૧
નીત નીત દુઃખડાં અમને દે છે ક્યાં ઘર મેલી જાઉં નાસી,
ભકત પીતાંબર એમ કહે એને મળજો વાઘની માસી. ઊંદર ૧૨

ભાગ ૧૫ મો

ગરબો.

(પુનમ ચંદના—એ રાગ.)

બહેનો પતિવ્રતા નિજ ધર્મ તમે સ્વીકારજોરે
રહેજો પતી સેવામાં હાજર રેજો દીનને રાત;
પામો મુકિત પદને સુખ ઘણું સંસારમાંરે. ૧
સત્ય વચન સૌ બોલજો નીજ પતી સંગાથ,
સાસુ સસરા સર્વને સાચી કહેજો વાત.
રાખી નમ્રતાને માન થકી બોલાવજોરે,
વર્તી સદગુણથી રાખો સહુને પ્રસન્ન. પામો ૨
નેત્ર નેહ નવ રાખશો, પર પુરૂષની સાથ,
પીતા પુત્ર ગણી તેહને બોલો સૌ સંગાથ;
ઠઠ્ઠા મશ્કરી કરીને બહુ નવ બોલવુંરે,
વળી એકાંતે નવ કરવો શુભ વિચાર પામો. ૩
દાગીના નવ પેખવા નીત જોવું પતી મુખ,
સદગુણમાં રહેજો તમે અગણીત પાય પામો સુખ,
લડવું વઢવું ને ગુસ્સામાં કંદી નવ બોલવુંરે
રહેવું સંતોષે જે આપ્યું જુગદીશ પામો. ૪

પતીનો પ્રકૃતી જો હોય અતીશે આકરીરે,
સંતોષે બુઝાવવી સામો ન કરવો કાળ;
હસવું રમવું ને સુખેથી દીન ગુજારવારે,
તેથી થાશે સઉ કુળનું કલ્યાણ. પામો૦ ૫
ધન સંપતી વાસના પટકુળ જુદા રંગ,
સર્વ ફોગટ જાણજો, ધરજો સદગુણ રંગ,
મળશે પરમેશ્વર આપે મુક્તીફળ સાતમાંરે
કહે લક્ષ્મણ ગણપત, હેતેધરી મન હોંશ. પામો૦ ૬

સાઇયર સુખકર સંસાર શીયલ ભુષણ સજીએ.
એવી નવાગુણા નરનાર, તનમનથી તજીએ,
પર નરનારી પ્રેમ દીપકમાં પડી પતંગ સમાનરે;
સુજશ શરીર સળગાવી મુકે કંઇક નષ્ટ નાદાન—
અવર અખંડીત અંત અનુપમ, નહી મળે એને નાકરે
શીયળ વીના એવા સદગુણ સહુ જેમ સોમલ સંપાક—
વ્યભીચારીને સઉ સંસારી. કરે અધીક ધીક્કારરે
ચરપોળે પકડતાં પડીયાં મ્હોટા જનને મારે—
જાર કર્મથી જેહ જગતમાં કરે કલંકીત કુળરે
આકુલમાં અંગારા ઉઠ્યા ધર્મ કરમમાં ધુળ—
વેર વિરોધ વધે વ્યભીચારે નીશ્ચત ધનનો નાશરે;
શિવસુત કેશવ શીયળવંતાના દેવ સરીખા દાસ.

સખીઓ નીજ નીજ નીતી ધર્મ સદા સંભાળીયેરે,
પરમ પતિવ્રતા પટકુળ પરીધાન

સસરા સાસુ માતપીતાની સેવા સાચવોરે;
ભાવ સહીત ભકતીથી નીત ભજીએ ભગવાન,
એવા ઉત્તમ ગુણથી ઉભય સુકુળ અજવાળીએરે
નજરે નજર ન જોડીએ. નાથ વિના નરસાથ;
પર નરને ન આપીએ તાળી હાથો હાથ;
હસવું રમવું એકાંતે બેસવુંરે
પતી વીણુ પતીના સદ મિત્રોની સંગાથ—એ૦
નાથ વિંના કરવી નહિ વિનોદ રસની વાત.
વિશ્વ વિરૂદ્ધ ન વર્તવું ભલે તાત કે ભ્રાત;
સજની ભ્રષ્ટ થવું નહિ સુખરી સદ આચારથીરે
નીરલજ નટખટની સોબત તજવી સુજાત—એ૦
કુષ્ઠી કદરૂપ કુબડો નીરધન નીરબળ કાય;
મતી હીન પતીત પતી મળે એ સતીને સુરરાય;
જોડી પગ અંગુડે દ્રષ્ટી આધુ ઓઢીએરે,
સુખકર સાસુથીયે સૌ સાથે સંગ સદાય—એ૦
ઉંચે સ્વર ન ઉચરવું મુકીને મરજાદ;
કુલીન બ્હેન કરવો નહિ વડીલથી વીવાદ
ચંચળ ચાલે ચતુર ચટક મટક નવ ચાલીએરે,
શીવસુત કેશવની શીખામણુ અંતર યાદ—એ૦

વીછીં વીશે ગરબી.

અરરર માડીરે છાણાને વીણવાં ગઇતી, માo વીછુડો
અરરર માડીરે સોબત સઇયરની થઇતી માo વીછુડો
અરરર માડીરે છાનો માનો લપાયો માo વીo
અરરર માડીરે વાંકો વળીને ડંખ માર્યો. માo વીo
,, ,, નાસતા તેને ભાળ્યો; માo વીo
,, ,, આછી લહેરો આવી. માo વીo
,, ,, સહીયર તેડી લાવી. માo વીo
,, ,, પડદાને બંધાવો માo વીo
,, ,, સસરાં અહિંયા આવો માo વીo
,, ,, ગાડી બેસવા લાવો માo વીo
,, ,, કાળુપુર લઇ ચાલો. માo વીo
,, ,, વીંછુડો ઉતારવા માo વીo
,, ,, વીંછુડે વેર વાળ્યાં માo વીo
,, ,, હરખ હઇયાંના ટાળ્યા માo વીo
,, ,, ભોજનીઆ ન ભાવે માo વીo
,, ,, સુતા નીદ્રા ન આવે માo વીo
,, ,, ઓ મા ઢોલીઆ ઢાળાવો. માo વીo
,, ,, પરણ્યાને બોલાવો માo વીo
,, ,, શીરાને કંસાર કરાવો માo વીo
,, ,, પરણ્યો કોળીયાં ખવરાવે માo વીo
,, ,, વીંછીની વેદના ભારી માo વીo
,, ,, દુનીયા રહી છે હારી માo વીo

" " વીતે તે સહુ જાણે. માં૦ વી૦
" " ગાયું તેરે ટાણે માં૦ વી૦
" " ચકલાલે ચીત ચાઇ માં૦ વી૦
" " ગરીબ રસીક ગાઈ. માં૦ વી૦

માકણુની ગરબી.

માંકણુ કઇડે છે માંકણે માંડયો ઉતપાત માકણુ કઇડે છે;
હવે કોને કહીયે વાત માંકણુ કઇડે છે,
હવે કયાં જઇ રહીએ રાત, માંકણુ કઇડે છે;
માંકણુ ચાંચડ જુ જતીને માર્યાનું બહુ પાપરે;
અડધી રાતે ભગવન્ત સમર્યા માંકણુને પરતાપ. માં૦ ૧
નવી વહુને માંકણુ કઈડયા કઈડયા સારી રાતરે
ખાટલે પાથું ઘશી ઘશીને બઇડે પાડી ભાત, માં૦ ૨
મીરાંબાઇને માકણુ કઈડયા ચટકે ચડી રીસરે,
ખાટલો ખંખેરવા કાઢયો ત્યારે ભાંગી નાખી ઇસ. માં૦ ૩
માકણુ મુવા મસ્તીખોરા આવે લારોલારરે
દીવાનું દીવલજ ખુટયું તોયે ન આવ્યો પાર માં૦ ૪
એકને મુકી બીજો ઝાલ્યો ત્રીજો નાસી ગયોરે
ઉતાવળથી ઝાલવા ગઇ તે દીવો રાણો થયો, માં૦ ૫
આખી રાત વણી મુઇ પણ તોયે ન ઓછાં થાયરે
કાંઇ ખાટલાના પઇયામાંને કાંઇ ભીંતોમાં જાય. માં૦ ૬
વેણ્યા વીના વધી જાય; પછી ન આવે પારરે.
એક જો વેતે જીવતો હોય તો તેનો આલે વીસ્તાર માં૦ ૭
ખાટલા ખંખેરીને તડકે ગોદડા નાંખોરે;
ભીતે જો માકણુ જતાં હોય તો તે નજરમાં રાખો. માં૦ ૮

વાહરાની ગરબી.

નવે નગરથીરે વાંદરોરે આવ્યો;
પ્રભાભાઇનું ઘર પુછતોરે આવ્યો
મેંડલીએ દીધાં માનરે વાંદરા.
નવરાવી ધોવરાવીને પાટલે બેસાડયો
આંખજ આંજીને ટીલડો તાણ્યો
એટલે આવ્યા ડાહ્યાભાઇરે.
રૂરી ગધેડા વાંદરા શું ઘાલ્યો,
હું રૂપાળો વાંદરો શુ. ઘાલ્યો;
હું છોગાળો વાંદરો શું ઘાલ્યો,

કુવરની ફજેતી

પ્રથે પ્રભુને નમી કહું કુવડના ખેલ સર્વ લોક સાંભળે
કામની કાઢી મેલ જુઓ ફજેતી કુવડની નારની   જુવો૰ ૧
છે ધોવાની આંખડીને નાહ્યાનું નેમ
આ કુભારજા કરમે ભાગી ઘર ચાલે કેમ   જુવો૰ ૨
સાસુ દે શીખામણ ત્યારે સામી લડવા લાગે
સમી સાંજે સુવે ત્યારે પોર દીસસે જાગે   જુવો૰ ૩
પોર દહાડે પડી ન ઉઠે ઉભી ન કરે ખાટ.
ગોળાઓ એની ઠીકરી જેવી લોટે વળ્યો કાટ,   જુવો૰ ૪
ગોળાઓ બેડું ઝારીઓ વળી ખાંભણું સેવાવ,
ઘરમાં ન વાસીદુ વાળે અંગ એના બાળ.   જુવો૰ ૫
ચોખુ દાતણુ ના કરે દાંત મેલા ઘાણું
લોક સર્વે સાંભળો જઇ ક્યાં કરૂં પંખાણુ.   જુવો૰ ૬

આઈ છઇયાંની મા કેવાણી ભરતાં ન આવડે પાણી
જોવું હોય તો જોઈ લેજો ભુંડણ વીખાણી; જુવો૦ ૭

કાચો કરે રોટલોને, સાક જાણે ખાણુ,
ધેંસમાં ન મીઠું નાખે દાળ મોળી છાણુ, જુવો૦ ૮

રસોઇ કરીને ચોક ન કરતી અમોટ
ઉંધે માથે ઘંટી તાણો કુતરા ચાટે લોટ જુવો૦ ૯

સાસુની મારી શોકલડી કુવડ ઘેર ઘેર ફરતી
સાસું મારી શોકલડી શા માટે નથી મરતી, જુવો ૧૦

હાથ પગે મેલ વળ્યો અંગ મેલું એનું,
મુખે ભમે માખીઓ તે કામ ચોખું શેનું. જુવો૦ ૧૧

મેલ ભર્યો કાપડાને સાલ્લો કાળો મેશ
ચેણુમાં જુવો પડી જાણે કચરાની ભેંસ જુવો૦ ૧૨

ચીક બાઝયું ચોટલામાં પડી જુવો લાખ.
જે નરે આ નારી વરી તેનું જીવતર રાખ જુવો૦ ૧૩

ફુલે સાસુ નણદી ધણીને દંભે દહાડી
ઓળખો નહિ તો ઓળખી લેજો આ કુભારજા લાડી જુવો૦ ૧૪

પુન્ય કરે જ્યાં પાડોશી ત્યાં આડી જીવ વાય,
અભ્યાગત આંગણે દેખી ઘરમાં નાશી જાય જુવો૦ ૧૫

દે શીખામણ સ્વામી તારે કુવે પડવા જાય;
લોકો કેરા થોકમાં ફજેતીઓ લુંટાય જુવો૦ ૧૬

ધણી જ્યારે માર મારે ત્યારે દે સરાપ
જો તને હું જીવન આપું તો તુજ મારો બાપ જુવો૦ ૧૭

આવી તડુવડ દેખી ધણી બળાતો બોલે આપ
શા માટે આડો ન ઉતર્યો પરણવા જતાં સા જુવો૦ ૧૮

આ કુવર નાર તણા અવગુણ અધીર

કહેનારને દોષ ન દઇએ કરમે લખ્યા લેખ, જુવો. ૧૯
આવી જેને નાર મળી તેને તો સંતાપ;
તે પુરૂષને માથે ભાગી, પાંચ મળીયાં પાપ જુવો. ૨૦
નરનારી સહુ સાંભળો, કોઇમાં ધરસો રોશ.
દીઠી એવી દાખવી દેશો માં મન દોશ; જુવો. ૨૧
ચમનલાલ તો સાચું કહે ડાહ્યાની નજર પુગે
આ નારથી કુવેડ માથે કુવડ માથે શીંગડાં ન ઉગે જુવો. ૨૨

ભાગ ૧૬મો

માણીગરની સાખીઓ

ગરબી ૧ લી.

મોહોલે પધારો મહારાજ માણીગર મોહોલે પધારો,
નારી જુવે છે વાટ માણી મારા શા છે અપરાધ માણી.
એમ રૂદન કરે રાધા નાર. માણીગર ટેક
શીશી ભાગ્યો સાંધતા મન ભાગ્યું કુવેણ મા. ૧
સોનું કરીને સાચવ્યું કરમે નીકળ્યું કથીર;
ચીંતામાં ચતુરાઈ ઘટે, મારા શેરીએ સુકાણા શરીર, મા. ૨
ચંદ્ર તુ જેને પુજતી, કરતી સોમવાર;
ઘટી એક મોડા ઉગજો મારા પિયુડા પિયુ મીલાવણહાર. મા. ૩
સાહેલી સાગર ઉલટયો રત્ન તણાયાં જાય;
કરણ પટ ભરે મુઠડા; તેના શંખલે હાથ ભરાય, મા. ૪
જોબન જાતાં જાણતી, કરતીજ મોંઘા મુલ;
થોડું થોડું રાખતી, જેમ માલણ લાવે ફુલ; મા. ૫
પ્રીત એસી કીજીએ; જેહો ડંકણ ખાર

આપ જલે પર રીઝવે. ભાગ્યાં સાંધે હાડ મા, ૬
મીત્ર મીત્ર સબકું કહત, તાલી મીત્ર અનેક;
વીપત પડશે શીર લહે, એવો જગમાં જવલે એક મા, ૭

ગરબી ૨ જી.

માણીગર આવો મારે મહોલે માણીગર આવો;
વ્હાલા સાતે લોચન લલચાવો મારે મહોલે માણીગર આવો;
ઘણા દીવસની ધવાઉ છું જુઠી તે આજે લઇએ લહાવો મા૦ ૧
ના નવ કહેશો કયા કહો મળશો, નહી આવે અવસર આવો મા૦ ૨
મન માની મોજો માણીશું ફરીતો હેવે નહીં ફાવો મા૦ ૩
જયારે ત્યારે પણ હું છું તમારી શીદને નાથ તલસાવો. મા૦ ૪
અવર સુધારસ સુખનો સાગર, આજ પીઓ ને પાઓ. મા૦ ૫
રસીક રાય છો દયાના પ્રિતમ, માટે મારો છે દાવો, મા૦ ૬

ગરબી ૩ જી

વાસલડી વાજો સાંજે આજ વાંસલડી વાજો.
સ્વામી ભુલી માં જાજો, સાંજે આજ વાંસલડી વાજો. ટે૦
જે જેમ કરવું હોય તે રીતે, તો ગીરધારી વિશે ગાજો સાંજે. ૧
કોઇને ના કહેશો કદી કોઇ પુછે: તો સમે જુગતે ખાજો, સાંજે૦ ૨
નંદ જશોદાજી તો છે ભોળાં તેને વીવેક વાહજો, સાંજે૦ ૩
આપ તો સદા સુખી છો પણ આજ સુખ મારૂં થાજો, સાંજે૦ ૪
મારા દોશ ના વિચારશો વાલતદીન બંધુ થાજો, સાંજે૦ ૫
દયાના પ્રિતમ જાણી દાસી પોતાની, પ્રેમરસ પુરણ પાજો. સાંજે ૬

ગરબી ૪ થી

ફુલી અલબેલી આવ્યા વહાલો ફુલી અલબેલી;
વિરહ દુઃખ નાંખ્યું છે રેલી, આવ્યા વહાલો ફુલી અલબેલી. ટે૦

શ્યામ સુંદરનું મુખ નીરખી ગોપીકા થઈ ઘેલી; આ૦ ૧
વિરહ અગ્ની ઓલાયો અંતરનો, થઈ આનંદની હેલી આ૦ ૨
તેમ ફુલી જેમ પાસે રંગ મહા રત્ન મણી પેલી આ૦ ૩
મહાલક્ષ્મીને દુર્લભ વસ્તુ, તે પ્રેમ થઈ શહેલી, આ૦ ૪
દયાના પ્રીતમની સંગે રમતાં; વાધી પ્રેમની વેલી, આ૦ ૫

ગરબી ૫ મી.

ગીરધારી ગોપી રૂપ એક ગીરધારી ગોપી,
જેમ પ્રતીબીંબ સંગ રમે બાળક એમ લીલા ઓપી રૂપ૦ ૧
કાશીમાં મુકીને શ્રી ગોકુળમાં પ્રેમવેલ રોપી, રૂપ૦ ૨
વ્રજવનીતાને વશ થયા વીઠલ વેદ વચનંને લોપી, રૂપ૦ ૩
શુદ્ધ ચીતે પ્રેમરસ ના પીધો શું થયું પહેરે ટોપી, રૂપ૦ ૪

સાખીઓ શામશાઓ

ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા ગોકુળથી વંદ્રાવન રહું,
તે મુજને દેખાડ વાલા થેઇ થેઈ રાસ રમાડ વાલા,
રાસ રમ્યાના કોડ વાલા, જે જે શ્રી રણછોડ વાલા
સરસ્વતી માતારે વીનવું, ગણપત લાગુ પાય:
અલબેલી અંબા આશ પુરજો, ગુણ શેવક તમારા ગાય વાલા,
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા.
ગાંબા સુત રીપુ તોડાગર તાબરખ અસ્વાર
તો માતા પીતા ભુસણ તો વેરી સામ જુહાર વાલા
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા (ભગવાન) ૨
ચંદન ભરી તલાવડી મોતીડે બાંધી પાળ;
સરોવર પાણી સંચર્યા, રાધા રાણી પાણીડાંની હાર વાલા.
ગોકુળીએ લઈ ચાલ વાલા,

પત્થર મટી થઇ પ્રેમદા, ભોજન કરતાં ગામ;
અરધું અંગ ફરે કુદડી, તેનું અજીઠું સહુકો ખાય વાલા,
ગોકુળીએ લેઈ ચાલ વાલા, (ઘંટી) ૪
ડુંગર ઉપર દેવડી, સોનાની ઘડે સોનાર;
કાનજી ઘડાવે વેળીયા; રાણી રાધા ઘડાવે હાર વાલા,
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા. ૫
પાંચ વેંતની પુતળી મુખ લોઢામાં દંત
નારી સંગે નીત રમે, તમે ચતુર વીચારો ચીત વાલા
ગોકુળીએ લેઈ ચાલ વાલા (સાબેલું) ૬
કુવા ઢાંકણુ ઢાંકણું ખેતર ઢાંકણુ વાડ.
બાપનું ઢાંકણુ બેટડો, ઘરનુ ઢાંકણુ નાર વાલા
ગોકુળીએ લેઈ ચાલ વાલા.
લંકાં લપેટણુ સીતા હરણુ નહી લંકાપતી રામ,
જીસ કારણુ કઉરવ હણ્યા મોકલાવો મારા નાથ વાલા
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા. (ચીર) ૮
મગ મગ જેવડાં મોતીડાં, આડાઅવળાજ વેહ;
જુવા માબાપનાં છોરૂવાં તમને આવડો શો સ્નેહ વાલા,
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા.
સોપારી જેવડું સારંગડું તલનો ત્રીજો ભાગ.
એ સારંગડે બે રત્ન મળ્યાં. એક ધરતી ને બીજું આભ વાલા,
ગોકુળીએ લેઈ ચાલ વાલા (આંખની કીકી) ૧૦
ડુંગર ઉપર દેવડી ઉપર કળાયમ મોર,
રાજા તારા મહેલમાંમેં તો દીઠું અંધારૂં ઘોર વાલાા.
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા, ૧૧

વેંત જેવડી વરખડી ને ઢાલ જેવડું ફુલ;
કાંચા કમળ ઉતરે, તેનું પાકે ચાચે મુખ વાલા;
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા, (કુંભારનો ચાક) ૧૨
ખંભાતી ગાડા જોતર્યાં મહી ભર્યું છે હીર;
પીઉજી હોય તો મુલવે મારાં ફાટી ગયાં ચીર વાલા,
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા, ૧૩
નગરમાં નાગી ફરે વનમાં પહેરે ચીર;
તે તો તમે લાવજો મારી સગી નણદના વીર વાલા,
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા. (સોપારી) ૧૪
ખંભાતી ગાડાં જોતર્યાં મહી ભર્યાં છે દાંત;
પીઉજી હોય તો મુલવે, મને રાતા ચુંડાની ખાત વાલા,
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા ૧૫
ગાય વીયાણી ગાંદરે વાછરડું. વાડા માંહી,
નારી ઝુલે પારણે, તેના છોરૂડાં લશ્કરમાંહી વાલા,
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા (ભંડુક)૧૬
આંબલી થડ ચીકણી, ટુંકા ટુંકા પાન
પીઉજી બેઠા સભામાં, તેને કેમ કરી કઇ સાન વાલા,
ગોકળીએ લેઇ ચાલ વાલા. ૧૭
નારી રીટી નર થયો સુરા પહેલો ધાય;
આઠ માસ રણ ગોગવી પછી નારી થઇ ઘેર જાય વાલા,
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા, (ગોફણનો ગોરો) ૧૮
પાટણ દીવો પ્રગટીયો, મેશ પડી મેવાડ,
આંજનારી આબુગઢ વસે, એનો છેલ વસે ગુજરાત વાલા,
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા, ૧૯

પડી પડી પણ ભાગી નહી, કકડા થયા બે ચાર,
વગર પાંખે ઉડી ગઇ, તેનો ચતુર કરોને વીચાર વાલા
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા, (રાત) ૨૦
આંબો વાવ્યો દક્ષિણ દેશમાં ઉગ્યો અમદાવાદ;
ફાલ્યો ફુલ્યો માળવે વેડાયો ઝાલાવાડ વાલા;
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા, ૨૧
આઠ કડકે નીપજ્યો બે નારી નર ચાર;
તેમાં બે નપુશક વસે તમે તજ્યો ભરથાર વાલા
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ. (પલંગ) ૨૨
તનના કરૂં ત્રાજવા મનના કરૂં બજાર,
હઇયાની કરૂં હાટડી, હું તો વણુજ કરૂં વેપાર વાલા.
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા. ૨૩
નારીને તે નર ઘણા ઝાઝાં સાથે પ્રીત;
નારી પહેલો નર મરે તે તો કોના કુળની રીત વાલા
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા. ૨૪
જળમાં પેસી ઘર કરે, ઝાઝા જળમાં નાથ,
માથુ વાઢે મરે નહીં એતી ખાલ એંચે જીવ જાય વાલા
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા. (ડાંગર) ૨૫
આંબો ટેબે મોરીઓ, કોણ સોંપુ રખવાળ
પેલો પાડોશી પાટલો, મારો પરણ્યો નાનેરો બાળ વાલા,
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા, ૨૬
બાપેજન્મી બેટડી, બેટડીએ જનમ્યો બાપ;
ચતુર નર સમ કહો. એતો બેટી કે બાપ વાલા.
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા (આંમલી) ૨૭

ઉંચી ગોરી ઉજળી જળ ભરવાને જાય.
કાંટો વાગ્યો પ્રેમનો, એ તો ઉભી ઝોલાં ખાય (૨૮)
ગોકુળીએ લેઈ ચાલ વાલા;

હસ્તી ચઢણું ગઢ રંગણુ, વેશ્યા વલ્લભ જેમ;
પીઉ પધારો તેને હાટડે, મોકલવો તેવું તેહ વાલા;
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા, (સીંદુર) ૨૯

આંગણે વાવું એલચી, શીચાવું નાગરવેલ,
પરણ્યો હોય તો પાળજે નીકળ મહીયર વળાવી મેલ:
ગોકુળીએ લઇ ચાલ વાલા. ૩૦

ત્રણ મુખ ને તેર પગ, સાંભળો ચતુર સુજાણ;
નર ઉપર નારી ચઢે, પછી થઇ છે તાણા તાણુ વાલ,
ગોકુળીએ લઇ ચાલ વાવા. (દુઝણી) ૩૧

દરીએ મોતી નીપજે, નહી મોતીનું મૂળ;
ભાગ્યો દાણો નહિ મળે, એક બીજું મન વાલા,
ગોકુળીએ લઈ ચાલ વાલા,

ભાગ ૧૭ મો.

ગરબીઓ.

ચાલ સખી સેલાણી આવ્યો મારા બાગમારે—એ રાગ.

તમે વીસરી વીસરી વીસરી રાજ મને બંસી વજાડી
કહાના વીસારી. ૨૬૦

મુને મુકી ગયા બાળે વેશમારે,
શીખી સુધ ન લનલેશ. મને૦ ૧

દાસી જાણીને આવો મારા મહેલમાંરે,
વીના છત્રપતિ તો નથી ચેન. મને૦ ૨

મને નીદ્રા ન આવે સેહેજે એકલીરે,
બીના બાલમ કટે કેસે રેન, મને૦ ૩
મારા જોબનના પુર વહી જાય છેરે
તમે આવી માણો મહારાજ, મને૦ ૪
કોઇએ ભરમાવી દીધો મારા છેલને જો,
કીધાં ઘાયલ પ્રીતમ તારા નેણુ મને૦ ૫
ઓધવ સંદેશો કેજો મારા શામનેરે
વહેલા વળો ત્રીભોવન રાજ, મને૦ ૬
કરજોડી ઓધવ કહું નાથનેરે,
વહે વ્યાકુલ સદા વ્રજનાર. મને૦ ૭
એવું સુણીને રાજ પધારીઆરે,
ગોપી આનંદ ઉર અપાર. મને૦ ૮

....

મને માયા લગાડીરે મોહનીરે,
મોહની મોહની મોહનીરે,
રાજ અમને માયા લગાડી મોહનીરે, ટેક૦
હું તો હાલું ચાલું ને મને સાંભળેરે,
જોઉં જોઉંરે પ્રીતમ તારી વાટ. મને૦ ૧
વાલો જુમનાની તીરે એકલોરે,
ત્યાં તો ખોબલે ઉરાડે નીર. મને૦ ૨
મુંબઇ શહેરના તે મોતી વાપર્યાંરે,
તે તો આવ્યાં અમારે દેશ. મને૦ ૩
પાતળીઓ હોય તે મુલવેરે,
અલબેલી દરીયા પાર. મને૦ ૪

કાઠીઆવાડની તે કાંબીઓ વાપરીરે,
તે તો અમારે દેશ, મનો૦ ૫
છબીલો હોય તે મુલવેરે,
છોગાળો દરીઆ પાર, મનો૦ ૬
સુરત શહેરનાં સાળુ વાપર્યારે,
તે તો આવ્યા અમારે દેશ, મનો૦ ૭
પાતળીઓ હોય તે મુલવેરે,
શામળીઓ દરીઆ પાર. મનો૦ ૮
હવે મોહન મથુરાથી આવીયારે,
સર્વે વસ્તુની વોરંત થાય. મનો૦ ૯
તમે નિર્દય કઠોર નંદલાલ છોરે,
કીધા ચાવલ ન લીધી સંભાળ. મનો૦ ૧૦
એવું સુણી પ્રીતમ પધારીયારે;
આવી કીધી લીલા લહેર. મનો૦ ૧૧

ગરબી દક્ષીણી ભાષાની.

(ગોકુળીએ લઈ ચાલોરે, ઓધવરાજ હમને એ રાગ.)

તુમહી મોલા વીસરૂ કે પેલારે જાદવ નંદકૃષ્ણ;
લબાડ વચન દીલારે જાદવ નંદ,
ગોષ્ટી વીજયાચી કોણુલાગી સાંગુ
સાંગ્યા તી તુમચે પાય લાગુરે. જાદવ૦ ૧
હરીચી વાટ મી આહોનીશ પાહુ
કૃષ્ણ ગીજેએ કુઠે જાઈરે,
દર્શન દો મોલા કૃષ્ણ મોરારી,
યા મી તુમાપર વારીરે. જાદવ૦ ૨

સબાડ શપત તુમી અમચી ખાતા
સવચીમાં ધરી જવું ન રહતારે,
સવતીયાં ટોંડ મીતાં પાહયાચી નહી,
સત્ય સાંગુ અમીસાઇરે, જાદવ૦ ૩
અશે આયકુતી હરી રાધા ધારી આલે,
હામીચે સ્વામી પ્રસન્ન ઝાલેરે. જાદવ૦ ૪

ગરબી વૃજભાષાની.

શામળા ઠાડી રહું કે ઘર જાવું ઠાડી ઠાડી કમળાવુંરે
શામળા રહું કે ઘર જાવું, ટેક૦
કબહી ઠાડીરે મેં તો તુમારે આંગણીયે
સાકર માંખણ પાવુંરે શામળા૦ ૧
વંદરાવનની કુંજંગલનમાં;
ગોવીંદ પ્રભુના ગુણ ગાવુંરે, શામળા૦ ૨
જળ જુમનાંમે પનીયાં ભરન ગઇ,
ચોઇ સુરત લપટાવેરે શામળ શામળા૦ ૪
સુંદર જળ જુમનાજીકો નીરમલ
નિત્ય ઉઠી ગંગામાં ન્હાવુંરે શામળા૦ ૪
પુરષોતમ પ્રભુકી છબી નીરખત
ચરણકમળ ચીત લાવુંરે શામળા૦ ૫

....

ઝુલીયાઇ માળા કુંજનકે બનમેં
કુંજનકે બનમેં, કુંજનકે બનમેં, બંસી બજાઇ ધુમ બનમેં;
ઝુલીઆઇ માળા૦ ટેક૦

શ્યામકી ખાતર મેં તો જોગન બન જાવુંગી
હોંશ રહી મનકી મનમેં. ભુલીઆઇ૦ ૧
જલ જમુના મેં પનીયા ભરન ગઈ,
ડર લગી અંગીયા ભીતરમેં ભુલીઆઇ૦ ૨
પુરષોતમ પ્રભુકી છબી નીરખત,
ભીંધુ ગયે મોહન બનમેં. ભુલઆઇ૦ ૩

(છોડી બમનકી અગીયાકુ અતર ઉગાકે ચલી—એ રાગ)

બ્રખુભાનકી લલી શામળાઆસે નેહડા લગાકે ચલી.
આવોજી શામળે મેરી લગી, ઠાડે રહો લાલાજી મેં કબકી ખડી,
બ્રખુભાન૦ ૧

હાથમેં ગજરા, ગુલાબકી છડી,
પાંઉસે ઝાંઝર બજાવતી ચલી. બ્રખુ ભાન૦ ૨
આંખોમે ભરે સુરમોને મુખમાં ભરે પાન,
છોટીસી ઉમર રાધા બોતસા ગુમાન. બ્રખુભાન૦ ૩
બાઇ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર;
ગોવાલણી મીલ ગયે જુમનાકે તીરે. બ્રખુભાન૦ ૪

ભાગ ૧૮ મો.

લાવણી ૧ લી.

હે નાથ અમારો હાથ કેમ ઝાલો છો;
શું વાંકા વાંકા વિઠલ કેમ ચાલો છો;
મારે માથે મહીનું માટ ખોટી નહી થાઉં;
નહી આપું દધીનું દાણ સમ હું ખાઉં;

માટે વીઠલ કહું છું વાત વેગળા રહેજો,
કાંઇ કહેવા હોય તો અળગા રહીને કહેજો;
તમે મનના માન્યા મન માલો છો,
શું વાંકા વાંકા વીઠલ કેમ ચાલો છો.
અણીયારી તમારી આંખ ભ્રકુટી ભારી;
મોહીત કરે છે વૃજને વાંસરી તારી;
પણ હું નહી તેવી સમજી લેજો વાલા
નહી સરે એથી અહીં કાંઇ નંદલાલ
જેવો પોતે તેવા સહુને જાણો છો
શું વાંકા વાંકા વીઠલ કેમ ચાલો છો
મુકોને પાલવ ફાટે ચુંદડી મારી.
ફુટશે મહીનું માટ ઘેલા ગીરધારી
કોમળ આ મારો કર મરડાઇ જાશે
નંદાશે બીલોરી છંદ જાન બહુ થાશે.
ગોરસ માટપર હાથ કેમ ડાલો છો.
શું વાંકા વાંકા વિઠલ ચાલો છો.
ટુટશે ચોળીની કસ વાગશે વાલા;
મરડાશે પાવડી મારી નંદના લાલા,
તને નિર્લજને શી લાજ હું તો લાજું છું.
કોઈ દેખે દુરીજન લોક તેથી ભાગુ છું.
સ્વામી ગોરધનના પ્રીતે ડોલો છો.
શું વાંકા વાંકા વિઠલ કેમ ચાલો છો.

મીરતારી કહો હો નાર વાત સાંભળજે,
આપને દધીનું દાણુ પછી પરવરજે,
બહુ દેખી તારા જેવી નાર હમારી
આવી સમજાવવા આંખે કાજળ સારી,
વળી ટીકડી કીધી ભાગ ગાલપર ટબકી
ગલામે મોહનમાળા કાળી કંચકી;
શ્રી કૃષ્ણ કહે તું કહ્યું મારૂં કરજે
આપી દધીનું દાણુ પછી પરવરજે
હું તોડું હાર હવે ગળાનો તારો
જુમનાના ઘાટપરે દાવો દાણનો મારો,
તે કારણ નારી મહી તારા લુટીશું.
આ રૂપ રંગ ને જોબનનો રસ લઇશું.
તે પછી રાધીકા કરવું હોય તે કરજે
આપીને દધીનું દાણુ પછી પરવરજે
તારૂં મુખડું જોઇને મન હરખે છે મારૂં
ઉભીરે છબીલી નાર માટ ઉતારૂં
બેશોને શીતળ છાય સંગ છે સારો
મેળાપ થશે આ વનમાં તારો મારો
શુભ શીખ આપે શ્રીકૃષ્ણ કાનપર ધરજે
આપીને દધીનુ દાણુ પછી પરવરજે
ગુલાબી રંગનો સાળુ કસબી કોરે
ભુજ કટી સિંહના સરખી ચીતડુ ચોરે
પાયે નેપુર ને ચોળી રંગ ઘેરી છે
અણિયાળી તારી આંખ ઝાઝી ઝેરી છે

કહે ગોવરધનના નાથ વાત સાંભળજે;
આપીને દધીનું દાણ પછી પરવરજે.

લાવણી ૩ જી.

એવું સુણીને રીસથી બોલી વ્રીજની બાળા
ચાલોને પાધરી મુકીને મનના ચાળા
મારો જાય સાથ સહીયરનો મુકી દેજો
નવ કરો આળ પાંસરા રહેજો
ફુટશે મહીનું માટ દધી ઢોળાશે
મારી મોહન નવરંગી સાડી ભીંજાસે.
મને ડર લાગે દુરીજનનો કાનજી કાળા,
ચાલોને પાધરા મુકી મનના ચાળા
જાણીને વાત આ નણદલ મારી નડશે
સાસુના આગળ સાચાં જુઠાં કરશે
મારી સાસુ દેશે ગાળ આળ ચઢાવે
પરણ્યાને કહીને માર મુને ખવડાવે
હુ કહું છું એટલા માટે મોરલીવાળા
ચાલોને પાધરા મુકી મનના ચાળા
નારી જોર કરે જુગજીવન અહીં નવ ચાલે
કરો છો ઢોંગ ધુત્યાનો કોઇ નવ આવે
મેં જાણ્યું તારૂં જોર ઢોર ચારીને
કાઢયું છે મોટુ નામ માસી મારીને
ફરતા વનમાં તમે ઓઢી કામળી કાળી
ચાલોને પાધરા મુકી મનના ચાળા
શું સમજે રસ ગોરસનો લેવા કાન

નાનડીઆ નંદના બેસો છાના માના
હું સાંખી રહી છું બોલી બાળક જાણી
કો મળશે માથાની છુ નાર કાનુંડા દાણી
કહો ગોવર્ધનના નાથ મોરલીવાળા
ચાલોને પાધરા મુકી મનના ચાળા

ભાગ ૨૯ મો.

લગ્નમાં ગવાતાં ગીતો.

ગીત ૧ લું કંકોત્રી.

કંકુ છાંટી કંકોતરી મોકલે કોડે કહાવે સુભદ્રા બ્હેન
વીરા વહેલા આવજો૦
દેવ દુદાળાને લાવજો એ છે પારવતીનો પુત્ર વીરા૦
શ્રીકૃષ્ણ બળદેવ બે બાંધવા પવિત્ર પીતા વાસુદેવ વીરા૦
પાંચ પાંડવ તે દાસ તમ તણા હસ્તીશ જપે તમારૂં નામ વીરા૦
જગત જનેતા દેવકીની રોયના અંજના દેવી તમારા માત
વીરા વહેલા આવજો૦
ભત્રીજા ભલા ભાવતા તમ આવે થાશે સુખડીત
વીરા વહેલા આવજો૦
રાણી રૂક્ષમણી ને રેવંતી સતભામા ને જાંબુવતી
વીરા વહેલા આવજો૦
બીંડ ભંજન તમારી ભાબીઓ સહસ્ર એકસોને આઠ
વીરા વહેલા આવજો૦

કંથ દીયરીઆને કોડ ઘણું ભાઇ ભવતારણુ ભગવાન વીરા૦
સાથે જાદવ સઘળાને લાવજો બીજી ઉત્તમ વરણુ અનેક વીરા૦
વેદ વાંચતાં વિપ્રને લાવજો બીજો સર્વ કુટુંબ પરીવાર વીરા૦
થોડું લખ્યું ઘણું કરી વાંચજો પ્રભુ નોંધારાના આધાર વીરા૦
પ્રિતીદ્રષ્ટેરે વહેલા પધારજો શેષનાગ નવ પામે પાર વીરા૦
પાને ફુલ ભરાવી છે છાબ અગરચંદન ભર્યો ઓરડારે
જગાડોરે વહુ વનીતા કંથ રાણી રાંદેલને કરે આરતીરે
આરતી અવસર હોયરે રંનાદેવ પહેલાજ પહોરની આરતીરે
પાન ફુલે ભરાવી છે છાલ તો અગર ચંદનના ભર્યા ઓરડારે
જગાડોરે નવી વહુના કંથ રાણી રાંદેલને કરે આરતીરે
આરતી અવસરે હોયરે રંનાદેવ બીજા પહોરની આરતીરે
પાન ફુલે ભરાવી છાબ તો અગરચંદનના ભર્યા ઓરડારે
જગાડોરે નવી વહુના કંથ રાણી રાંદેલને કરે આરતીરે
આરતી અવસરે હોયરે રંનાદેવ તીસરા પહોરની આરતીરે
પાન ફુલે ભરાવી છાબ તો અગરચંદનના ભર્યા ઓરડારે
જગાડોરે નવી વહુના કંથ રાણી રાંદેલને કરે આરતીરે
આરતી અવસરે હોયરે રંનાદેવ ચોથલી પહોરની આરતીરે

ઘાટડીયાળાં નાવારે બેઠાં આદિતની ઘરનારરે રંનાદેવ.
સોળ રંગ શોધ રંગ લાલ કસુંબો. મથુરામાં મોઘા વેચાયરે રંનાદેવ
કેળાં કાતળીયા ને આંબા પાતળીઆ ખડબુચાં છોલાયરે રંનાદેવ
આરેરે આંગણે કુઇરે ચણાવો ધુધટે સમણા પાણીરે રંનાદેવ
ઘાટડીઆળાં નાળારે બેઠાં નથુભાઇની ઘરનારરે રંનાદેવ,

સોળ રંગ સોઇ રંગ લાલ કસુંબો મથુરામાં મોંઘો વેચાયરે રંનાદેવ.
કેળાં કાતરીયાં આંબા પાતળીયા ખડબુચા છોલાયરે રંનાદેવ.

ગીત ૭ મું.

સમીરે સંધ્યાએ નીસર્યાં દેવ ક્યાં જઇ વસશો ૧
વસીશું તે આંબા આંબલી વસીશું સરોવરની પાળે ૨
વસીશું તે નથુભાઇને ઓરડે જે મીઠા બોલી નાર ૩
મીઠી બોલે ને મન પીસે વળી લાગે છે પાએ ૪
પાયે લાગીને શું માગીયાં વણીવના લાજ ૫
અખંડ એ વાત ન ઘાટડી માગ્યા પુત્ર પરીવાર ૬

ગીત ૮ મું.

રાંદેલ માનો રહરોયે સોરંભતો પુજા કોણે કરીરે,
નથુભાઇને ઘેર નવી વહુ તો રાંદેલ પુજા તેણે કરી;

માંડવાનું ગીત ૯ મું.

મારો માંડવો મોગરે છાયોને નેત્ર ઓછડીયોને
માનેત માંડવે કોણુ કોણુ આવ્યું ને કોણુ આવશેરે
હું તો જોઉં મામા કીયા ભાઈની વાટ જેને આવે રંગ રહેશેરે
મારે માંડવે મોતીલાલ આવ્યા હરીલાલ આવશેરે
હું તો જોઉં માણેકલાલની વાટ જેને આવે રંગ રહેશેરે
મારે માંડવે કઈ વહુ આવ્યા કોઈ કોઇ વહુ આવશેરે
હું તો જોઉ મારી કઈ વહુની વાટ જેને આવે રંગ રહેશેરે.

મારે માંડવેરે અંબાવહુ આવ્યાં જીવકોર વહુ આવશેરે
હું તો જોઉં મારી ઇચ્છા વસુની વાટ, જેને આવે રંગ રહેશેરે,

ગીત ૧૦ મું.

ઉંચા મંડપ મોગરે રચાવો, મેં તો કોડે પગરણુ માંડીઆરે
મંડપ ઉપર જાજમો પથરાવો, મેં તો કોડે પગરણુ માંડીઆરે
જાજમ ઉપર બાજીઓ ઢળાવો, મેં તો કોડે પગરણુ માંડીઆરે;
બાજઠ ઉપર બાજીઓ ઢળાવો, મેં તો કોડે પગરણુ માંડીઆરે;
બાજી ઉપર પરમાળીના પાસા, મેં તો કોડે પગરણુ માંડીઆરે;
રમશે રમશે રાજપીપળીના રાજા, મેં તો કોડે પગરણુ માંડીઆરે;
સામા મળશે નાનાભાઇ દેશાઈ, મેં તો કોડે પગરણુ માંડીઆરે,
હાર્યા હાર્યા રાજપીપળીના રાજા, મેં તો કોડે પગરણુ માંડીઆરે,
જીત્યા જીત્યા નાનાભાઈ દેસાઇ મેં તો કોડે પગરણુ માંડીઆરે,
જીત્યા ઉપર નોબત વગડાવે મેં તો કોડે પગરણુ માંડીઆરે,
હાર્યા ઉપર ગધેડા મુકાવો મેં તો કોડે પગરણુ માંડીઆરે.

ગીત ૧૧ મું.

સુરજ ઉગ્યો કેવડીયાંની કુણમેં કે વ્હાણેલાં ભલે વાયારે
સુતા જાગોરે વસુદેવના નંદ કે વ્હાણેલાં ભલે વાયારે
તમ જાગોરે જાગે સહુ દેવ કે વ્હાણેલાં ભલે વાયારે
લેજો લેજોરે પીતળનો લોટો કે વ્હાણેલાં ભલે વાયારે,
દાતણ કરજોરે તુલસીને ક્યારે કે વ્હાણેલાં ભલે વાયારે,
સુખ લેજોરે પામરીઓ છેડે કે વ્હાણેલાં ભલે વાયારે.
નામ લેજોરે શ્રી નામના નામ કે વ્હાણેલાં ભલે વાયારે
સુરજ ઉગ્યોરે કેવડીયાની કુણસે કે વ્હાણેલાં ભલે વાયારે

સુતા જાગોરે પારવતી વહુના કંથ કે વ્હાણેલાં ભલે વાયાંરે
તમ જાગોરે જાગે સહુ ઢેડ કે વ્હાણેલાં ભલે વાયાંરે
લેજો લેજોરે અધવાના લોટા કે વ્હાણેલા ભલે વાયાંરે
દાતણ કરજોરે ઉકરડાંની ટોચ કે વ્હાણેલાં ભલે વાયાંરે
મુખ લાજોરે મશોતાને છેડે વ્હાણેલાં ભલે વાયાંરે
નામ લેજોરે તમારા બાપનું કે વ્હાણેલાં ભલે વયાંરે

ગીત ૧૨ મું.

કાણે મારાં આંગણાં સમરીયાંરે.
કાણે પુર્યો મોતી કેરો ચોક મારાં આગણાં રળીઆમણારે
કાણે મારાં સામા વાડા ધોળીયારે
કાણે લખીયો હંસને મોર મારા તોડા રળીઆમણારે
ડાહ્યાભાઇએ આંગણાં સમારીયાંરે
મોતી બહેન પુર્યા મોતી ચોક મારાં આગણાં રળીઆમણાંરે
લલુભાઇએ સામા તોડા ધોળીયારે
સુરી બ્હેન લખીયા હંસને મોર, તોડા રળીઆમણારે

ગીત ૧૩ મું.

આવો માણસ બેસો બેસણેરે;
કહો તમારી વાડીયોનું મુલ, માલણ રાણી એમ ભણેરે.
લાખ બે લાખે મારો મોગરોરે
અધલાખે ચાપલીઆનો છોડ. માલણ રાણી૦
લાખ ખરચીને લાને લાલજીરે
લાડાકરે મુજીયાજીને કાજ. માલણ રાણી૦

ગીત ૧૪ મું.

હારે લીલુડા વાંસ વઢાવો તેની રતન ટોપલીઓ મઢાવો,

ટોપલી મોતીલાલના હાથમાં આપો,
મોતીલાલ ધાંચો થઇ ઘેર આવે
મારી ગંગા બહેનને ન ભાવે.
સ્વામી ક્યાં લાગી આવડી વાર
ગોરી તારે મઇયર ગરજણુ માંડયાં
પાછલી રાતનાં દળણાં દળાવ્યા,
પરોઢીયામાં પાણી ભરાવ્યાં
વહાણે વાએ વાસીદાં વળાવ્યાં
બરે બપોરે ભણુગાં ફુંકાવ્યાં

ગીત ૧૫ મું.

ઉગતા સુરજની રજ ખરીરે
એનીરે નજરે કાંઇ શ્રીકૃષ્ણ ઘડીયારે ૧
અતી ગોરારે અતી ફુટડારે;
હું તો તમને પુછું મારાં દેવકીજી વણુજારારે ૨
તમે કેમ શ્રી કૃષ્ણ જોઇયારે
ઘડી બે ઘડીએ ઘડીયાલડા વાગેરે ૩
પહોર બે પહોર જશ્ન આરતીરે
આરતીરે કરો દેવકીની કુખેરે ૪
જેની કુંખે શ્રી કૃષ્ણજી જનઇયારે
ઓરડી ઉસ ને પરસાળે અજવાળાંરે ૫
કળને અજવાળ્યાંરે વાસુદેવ તણાંરે,
ઉગતા સુરજની રજ ખરીરે
એની રજે કંઇ મુજીયાજી ઘડીયારે ૬
એની ગોર ગોરારે અતી ટુકડારે

તો તમને પુછું મારા રૂક્ષ્મણી વણુઝારા. ૭
તમે કેમ મુઝીયાજી જાઇયારે;
ઘડીએ બે ઘડી ઘડીયાળાં વાગેરે. ૮
આરતડીરે કરો રૂક્ષ્મણીની કુખેરે;
જેની કુખે મુઝીયાજી જાઇયારે. ૯
ઓરડીએ ઉભા અને પરસાળે અજવાળારે
કુળને અજવાળ્યાંરે વાસુદેવ તણાં. ૧૦

ઉંચી ઉંચી મેડી મારાં ઘરરે વીવાતાં તો પોઢાશે
નણુદી વસેરે ૧
વીરાની મેડીએ રૂડા કાચ ઢળાવું
ત્યારે ઢળ્યો તો ભમર ઢોલીઓરે. ૨
ત્યાં ચડી પોઢે મારો માડીનો જાયો
તો વાએ ઢોળેરે ભાભી કુટડીરે. ૩
તો વાએ ઢોળતાં ભાભી ગોઠડીએ ચોઢયા
નણુદી પાડોશે ન રાખીએરે ૪
દીઠું અણુદી નણુદી ભુરવસ્વ માંગે
તો નિત્ય ઉઠીને ક્યાંથી આપીયેરે ૫
ઘરની ધણીઆણી તમે એવું શું બોલો
બ્હેન વિના વીવાહ કોણુ મહાલશેરે ૬
સાત સોપારી મારી પાડોશણુને આપું
તો તે મારે અહીયાં મહાલસેરે ૭
ઘરની ધણીઆણી તમે એવું શું બોલો
તો બહેન વીના ગણેશ કોણુ પુજશે ને ૮

ખાને લાડુ મારી ગોરાણીને આપું
તો તે મારે ગણેશ પુજશેરે ૯
ઘરની વહુઆરૂ તમે પાણીડાં જાઓ
તો જમવાને બેસે મરા બેધડીરે ૧૦
ઘરની વહુઆરૂ તમે પાણીડા જાઓ
બારીઓએ બેસે મારા બેનડીરે ૧૧
ઘરની વહુઆરૂ તમે હેરાને ફેરા
તો પાકવાનને ઓરડે મારી બેનઠીરે ૧૨
ખાસડું ખંખેરૂ ગોરી એક આવે
તે રૂપઇયાં ઉછાળે બેનીયા મળોરે. ૧૩
માતાના જાયા તુને દેઉરે આશીષ
તો સાતને દીકરે હિંડજો મલપાતરે ૧૪
વહેવણુની જોઇ તુને દેઉ આશીષ
તો સાતને શોકે આંસુ ઢાળજેરે ૧૫

ભાગ ૨૦ મો.

ગણેશનુ ગીત

ગણેશ પાટ બેસાડીએ ભલા નીપજે પકવાન,
સગા સંબંધી તેડીએ જો પુન્યા હોય મોરાર;
જેને આંગણે પીંપળો તેનો ધન્ય અવતાર;
સાંજે સવારે પુન્યા હોય મોરાર;
જેને પેટે ચાર દીકરા તેનો તે ધન્ય અવતાર;
ચારે વહુઓ પાંચે પડે જો પુન્યા હોય મોરાર;
જેને પેટે તે ચાર દીકરી તેનો ધન્ય અવતાર.

સાચ્ચાં સુચ્યાં ધન વાવરે જો પુન્યા હોય મોરાર;
માંકડીઆની મારી જાટડી બાંધી તે ઘરને બહાર
સાંજે સવારે શેડ કાઢીએ જો પુન્યા હોય મોરાર;
રાતો ચુડો મારો રંગ ભર્યો કોરે તે કમખો હાથ
ઘરચોળે ઘેર ભાગીએ જો પુન્યા હોય મોરારઃ
કાઠા તે ઘઉંની રોટલી ગળગળીઓ કંસાર
ભેગાં બેસીને આરોગીએ જો પુન્યા હોય મોરાર.

ગીત ૧૮ મું.

પીઠી પીઠી ચોળેરે પીતરાણીરે,
પેહલી પીઠી ચડશેરે મારા જીયા વરને.
ઉતરની ચડશેરે પેલી છોડીને
પાકાં તેલ ચડશેરે મારા જીયા વરને
કાચાં તેલ ચડશેરે પેલી છોડીને.
પડતી કેરી ખાશોરે મારો જીયાવર
ગોટાળાને ચુસસેરે પેલી છોડીરે.

ગીત ૧૯ મું.

ઉકરડી નુતરતાં વનમાળીરે,
જડીઓછે સોનાનો ખુટો કે ગુજરમાળીરે
તેની ઘડાશે કોટડી વનમાળીરે
સોવરામેશ જમણા કાને કે શેજરમાળીરે
ઉકરડી નુતરતાં વનમાળીરે
જડીઓ છે લોઢાનો ખુટો કે શેજરમાળીરે
તેનો ઘડાંવેશ દીવડો વનમાળીરે
સોવરાવીશ જમણે હાથરે ગુજરમાળીરે,

ગીત ૨૦ મું.

ઉંડાને કુવે જળ ભર્યોરે ઇ મળ્યો શેવાળ,
આથમણી ડગમગેરે,
હું તમને પુછું રતી વહુરે કેમરે કુશ્ચંદભાઇ દુબળારે,
રાતે રમે રાણે સોગટાંરે દહાડે દેસાઇઓનો સાથ
આથમણી ડગમગેરે.

ગીત ૨૧ મું.

પાત્ર વીનાનો લાડવો વનમાળીરે,
પીરસ્યો છે ઇચ્છા વહુને ભાણે કે ગુજરમાળીરે
જમતાં મનસુખભાઇ સાંભર્યા વનમાળીરે
ઘાલ્યો છે કાંચળીમાંય કે ગુજરમાળીરે.
ભરી સભામાં પડી ગયો વનમાળીરે,
ગધેડી થઇ છે ફજેત ગુજરમાળીરે;

ગીત ૨૨ મું.

જીરે આજ મેં તો અડદા પર્વત નોતર્યારે
અડદા તમે તો મારે પાપડ વણવા જોગ,
મારે સજન મેળાવો જે મળ્યોરે,
જીરે આજ મેતો ચોળા પર્વત નોતર્યારે
ચોરા તમે તો મારે વડીઓ મુકવા જોગ;
મારે સજન મેળાવો જે મળ્યોરે
જીરે આજ મેં તો મગ પર્વત નોતર્યારે
મગ મારે તો તમે પીઠી કરવા જોગ,
મારે સજન મેળાવો જે મળ્યારે.

ગીત ૨૩ મું.

સોનાનો થંભ હીરે જડયોરે,
થંભનું નામ ન જાણું વીવા ઘેર આપણેરે
થંભનું નામ મોતીલાલ વીવા ઘેર આપણેરે
સોનાનો ગજ હીરે જડયોરે.
ડોશી વાણીયાનું નામ ન જાણું વીવા ઘેર આપણેરે
ડોશી વાણીયાનું નામ ઝવેરબાઈ વીવા ઘેર આપણેરે
લાંબી લેખણે લેખાં લખેરે,
લેખાવટીયાનું નામ ન જાણું વીવા ઘેર આપણેરે
લેખાવટીયા હીમતભાઇ નામ વીવા ઘેર આપણેરે
સાંગા માંચીએ બેઠા પુન કરેરે
પુન્યવંતાનું નામ જાણું વીવાહ ઘેર આપણેરે
પુન્યવંતાં નવલબાઇ નામ વીવાહ ઘેર આપણેરે
ઓરડામાં લક્ષમી વાસો વસેરે
લક્ષમીનું નામ કાશીવહુ વીવાહ ઘેર આપણેરે
બબે કોથળી સોને ભરીરે
નાણાવટીયાનું નામ ન જાણું વીવાહ ઘેર આપણેરે
નાણાવટીયાનું નામ માણેકલાલ વીવા ઘેર આપણેરે
હાથમાં પાટીઓ સોઈ ભલીરે
નીશાળીયાનું નામ ન જાણું લીવાહ ઘેર આપણેરે
નીશાળીયા ભીખાભાઇ નામ વીવાહ ઘેર આપણેરે
લાંબે પરસાળે બાળક રમે રમે
બાળકનું નામ ન જાણું વીવાહ ઘેર આપણેરે

તાંબાના બેડે પાણી ભરેરે
પાણીયારીતું પરસન વહુ નામ વીવાહ ઘેર આપણેરે

ગીત ૨૪ મું.

પાય પાવડાને કે કેસરીયા વાઘા,
કાને સોનાની લોળેરે કોઇ વરઘ વધાવો;
એટલે રણછોડરાય સીમાડે આવ્યા
સીમાડે છત્ર ઢોળાવોરે કોઈ વરઘ વધાવો,
એટલે રણછોડરાય ભાગોળે આવ્યા,
ભાગોળે ભેરો વગડાવોરે કોઈ વરઘ વધાવો.
એટલે રણછોડરાય જાનીવાસે આવ્યા.
કલવો સાળીને હાથરે કોઇ વરઘ વધાવો.
એટલે રણછોડરાય ખડકીએ આવ્યા,
ખડકીનાં ખખડયાં છે કમાડરે કોઇ વરઘ વધાવો,
એટલે રણછોડરાય તોરણે આવ્યા,
પુખણાં સાસુંને હાથેરે કોઇ વરઘ વધાવો,
એટલે રણછોડરાય માયરામાં આવ્યા
મામાજી કન્યાને પધરાવોરે કોઈ વરઘ વધાવો,

ગીમ ૨૫ મું.

ગોતરડો ઉતારોરે ગોરજી વહુ માગે છે સવઇયો ગોરજી—
વહુનો બાપ ભવઇયો ગોરજી વહુ માગે છે સવઇયો ગોરજી
વહુનો બાપ બોકડો ગોરજી વહુ માગે છે બદામ ગોરજી

વહુનો ભાઈ હજામ ગોરજી વહુ માગે છે આરસી ગોરજી
વહુનો ભાઇ પારસી ગોરજી વહુ માગે છે આરસી ગોરજી

ગીત ૨૬ મું.

લાડણો પાન ચાવે ને રસ ઢોળે,
લાડણો તો વળી વળી પાછું જોવે
જાણે મારા બાપા સાથે આવે
જાણે મારા સસરાનો રંગ રાખે
લાડણો પાન ચાવે ને રસ ઢોળે
લાડણો તો વળી વળી પાછું જુવે
જાણે મારી માડી સાથે આવે
જાણે મારી સાસુનો રંગ રાખે
લાડણો પાન ચાવે ને રસ ઢોળે
લાડણો તો વળી વળી પાછું જુવે
જાણે મારા વીરા સાથે આવે
જાણે મારા સાળાનો રંગ રાખે

ગીત ૨૭ મું.

લીલી ઘોડીને પીળો ચાબખો ઘોડી ઘણું ગાજે
લીલડાં જાડીત્ર પલાણ બ્હેવાણુ મારી છન્દો નાચે
છંદે ફુંડાવ્યારે ફુંદણા ઘોડી પણ ગાજે
હોઠ રંગાવ્યા કાળા દાંત બ્હેવાણુ મારી છંદે નાચે

ઘોડી ચઢી જીયાવર સંચર્યા ઘોડી ઘણું ગાજે
મોહી રહયાં ચાર દેવ બ્હેવાણુ મારી છદે નાચે
હવેને વિશ્વનાથરે મોહી રહ્યા ઘોડી ઘણું ગાજે
ગયામાં ગદાધર દેવ બ્હેવાણુ મારી છદે નાચે
ચોથલે ધોળેશ્વર દેવ બ્હેવાણું મારી છદે નાચે
સારોએ મોહી શું કીધાં ઘોડી ઘણું ગાજે

ગીત ૨૮ મું.

બન્યો ઉમલ્યો આવે છે
,, લંકાગઢું વાણુ પુરાવે છે
,, બેનડીની ઝાલ ઘડાવે છે
,, ઉમલ્યો ઉમલ્યો આવે છે
,, સુરતગઢ વાણુ પુરાવે છે
,, ત્યાં થકી સોની તેડાવે છે
,, બેનડીની ઝાલ ઘડાવે છે
,, ઉમલ્યો ઉમલ્યો આવે છે.
,, સુરતગઢ વાણુ પુરાવે છે
,, ત્યાં થકી જડીઆ તેડાવે છે.
,, બેનડી ઝાલ જડાવે છે.
,, ઉમલ્યો ઉમલ્યો આવે છે.
,, અમદાવાદ વાણુ પુરાવે છે
,, ત્યાં થકી પટવા તેડાવે છે.
,, બેનડીની ઝાલ ગંઠાવે છે;
,, બન્યો ઉમલ્યો ઉમલ્યો આવે છે.

,, એની નગરીમાં ધુમ મચાવે છે
,, એનો ઉંઘતી લોક જગાડે છે.

ગીત ૨૯ મું.

એક લીલી તે લીલી લીલડી
એને લીલુડી જડીત્ર પલાણુ રે જગલીલડી
મારા સોય ઘોડાને બસેં હાથીઆ
મારા હાથી દેખીને વેવાઇ બી ગયો
મારી કેમ કરી રહેશે લાજરે જગ લીલડી
મારા કીયાભાઇએ સાનમાં સમજાવીઆ
મારા લલુભાઇએ સાનમાં સમજાવીયા
તમારી ભલેરી રાખીશું લાજરે જગલીલડી
એક લીલી તે લીલી લીલડી
એક લીલુડી જડીત્ર પલાણુરે જગલીલડી
મારા સોય ઘોડાને બસે હાથીઆ
મારા ઘોડા દેખીને વેવાઈ બી ગયા
મારી કેમ કરી રહેશે લાજરે જગલીલડી
મારા કીયા ભાઇએ સાનમાં સમજાવીયા
મારે મણીભાઇએ સાનમાં સમજાવીયા
તમારી ભલેરી રાખશું લાજરે જગલીલડી

ગીત ૩૦ મું.

આ મારૂં વાજીંત્ર કરે ઝમકારા
જેમરે વાગેરે સાજન મળેરે
વાગતું વાગતું પોળમાં પેઠું

તો ઘરરે વેવાઇનાં કયાં છે રે
ઉંચલા અવાસને નીચલા દરવાજા
ત્યાં મોતી જડયા તોરણુ બારણેરે
ચોકમાં ચંપો પરસાલે નાગરવેલ
તો ગોરીએ દીવા અજવાળાયારે
સાત દીકરડા તું જણુ મોરી ગોરી
તો જેમ દ્રવ્ય ખરચુંને રવ ચડેરે
એક દીકરડી તું જણુ મોરી ગોરી
તો સાજન જમાડું ઘર આંગણેરે
બાપે માયરામાં આપીરે બેટી
તો માડીએ આપી જોટડીરે
રાસ રચું બેનને સાસર આપો
તો ભેંસ દોવા તામડીરે
ચીરના ચંદરવા જાદરના ગાલેચા
તો મછલી બંદરના ચોરસારે
બુરાનપુરી ગોરી વીજા પુરી ઝાઝી
તો નવારે નગરના વાડકારે
ત્રાંબા તરીયા પીતળના અખરીયાં
તો નવારે સુખડના પાટલારે
એટલું લેઈ બેન સાસરે જજો
તો લાજ વધારજો આપણીરે

ભાગ ૨૧ મો.

ગીત ૩૧ મું.

મારા નવલા વેવાઇ તમને લીનવું તારી સાંકળ શેરી વળાવને
મારા મોટાનું સાજન આવશે મારા ઉકરડા દેખીને લાજશે:
તારા છઇયા છોકરાને મારશે, તારા ઘઇડાં બુઢાને દાટશે,
તને નફટને નહી લાજરે તને નિર્લજને શું કહીયેરે

ગીત ૩૨ મું.

કુંવર હેલો દઇ ઘોડે ચડીયા એમના વેરીને ધાસકા પડીયા,
દહી દુધનાં ગોરસ ખાટાં, એમના વેરીનાં હઇયાંરે ફાટયાં;
ઇહા દુહુના ગોરસ ભરીયાં એમના વાલાનાં હઇયાંરે ઠરીયાં.

ગીત ૩૩ મું.

વરતે બહુરે હોંશીલો વરતોં બહુરે ખાંતીલો;
એની મરઘાનયણી જુવે વાંટરે નગારા વાગે ધીમે ધીમે
વરને તો સોનીડાની શેરી વચ્ચે સંચર્યોરે
વરને ઉતારીયો વસાવતાં લાગી વારરે
વર તો મોળીડાની શેરી વચ્ચે સંચર્યોરે
વરને ખુપ વસાવતાં લાગી વારરે નગારાં૦
વર તો ગાંધીડા શેરી વચ્ચે સંચર્યોરે
વર શ્રીફળ વસાવતાં લાગી વારરે. નગારા૦
વર તો ડોશીડાની શેરી વચ્ચે સંચર્યોરે
વરને શીરબંદ વસાવતા લાગી વારરે. નગારાં૦
વર તો તંબોળીડાની શેરી વચ્ચે સંચર્યોરે
વરને પાન વસાવતાં લાગે વારરે નગારાં૦ ઇત્યાદી

ગીત ૩૪ મું.

તો જમ જમરે જમઈડા કલવો તારી સાસુ પીરશેછે કલવો.
તારી સાસુએ પીરસ્યો છે કલવો તારી સાસુ હઇયાની ભોળી,
તને ઘીમાં નાખશે બોળી તારી માડી તેહઇયાંની કપટી,
તને મીઠું નહીં આપે ચમટી તારી ગાંઠે આવડો શો મચકો;
તને ગોળ ન આપે કરી ધચકો.

ગીત ૩૫ મું.

મારી ઉંઘણુ વેવણુ જાગરે તારા ઘર પછવાડે થઇ રહ્યા છે સોરરે
મારા પગ સુજી થયા થાંભલા પેલી વેવણુને લઇ ગયા જાંગલા
મારા પગ સુજી થયા આરસી પેલી વેવણુને લઇ ગયા પારસી.

ગીત ૩૬ મું.

શેરી શેરી ઘુઘુરડાં વાગે છે.
કોઇ ઉમરાવ જાદા આવે છે.
કોઇ જાણુ કેરો પીછાણુ કરો,
પેલા નવલા વેવાઇને જાણુ કરો,
પેલા કોકીલા વહેવાઇને જાણુ કરો.
તારી શેરી છે સુંવાળી રે.
તારી ઘરઘણીઆણી કાળી,
અમારી જાનમાં આવ્યા મોટારે
વહેવણુ જળ ભરી લાવે લોટારે
વહેવણુ લેજેરે કંકાવટી
તારે બારણે આવ્યા નાણાવટી
વહેવણુ લેજેરે સોપારી
તારે બારણે આવ્યો વેપારી

વહેવણુ લેજોરે સુપડલું
તારા ચુલા પછાડી ગારોરે
તારે દીકરી જણ્યાનો વારોરે
તારા ચુલા પાછળ ઈંટરે
તારે દીકરી જણ્યાની રીતરે
તું તો દીકરી જણી જણી બાકીરે
આંબા કેરીની પેઠે પાકીરે

ગીત ૩૭ મું

હળવે હળવે પોખરે મોટાના ટાપારે
બાળા વરને વાગશે સાઠી ચોખારે
રવઇયો ના પોકેશ વહેવાણુ
રવઇયો તારે વલોવા જોઇશું
સાંબેલું ના પોકશ વહેવાણુ
સાંબેલું તારે ખાંડવા જોઇશું
તરાકે ના પોકેશ વહેવાણુ
તારાકે તારે કાંતવા જોઇશું
સળીએ ના પોકેશ વહેવાણુ
સળીઓ તારા બાપનાં પાળીયાં
સંપુટેના પોકેશ વહેવાણુ
સંપુટ તારે દીવો કરવા જોઇશું
ધુંસરૂં તારે ગાડે જોઇશું

ભાગ ૨૨ મો.

ગીત ૩૮ મું

લીપ્યાં ગુપ્યાં ઓરડા સપોલીયું જાય
ફુલચંદની પુંઠમાં સાપોલીયું જાય
જાય મુછો મરડતું સાપોલીયું જાય
જાય ધડાકા લેતું સાપોલીયું જાય
ઓ એના બાપા સાપોલીયું જાય
દીઠું હોય તો કહાડ રે સાપોલીયું જાય

ગીત ૩૯ મું

સુરત શહેર વસે એક સોનીરે ઘડજે વાકડાની પોંચુરે
એની પોંચીએ ઝાઝા હીરારે
બાજુ બંધ સરખી પોંચીરે
મુંબઈ શહેર વસે એક જડીઓરે
જડીઆ જડજે લાકડાની પોંચીરે
એની પોંચીયે ઝાઝા આંબારે
પોંચી લાવે લાકડાના મામારે
બાજુ બધ સરખી પોંચીરે
અમદાવાદ વચે એક ઝવેરીરે
ઝવેરી પારખ લાકડાની પોંચીરે
એની પાંચીએ ઝાઝાં મોતીરે
પોંચી લાવે લાકડાની માશીરે
બાજુબંધના સરખી પોંચીરે.
ત્યાં તો નટવર ચડીયા ઘોડેરે,
વરકન્યા પરનીને ઉઠયારે.

ગીત ૪૦ મું.

અમારૂં જીરૂં તમારી વલીયારી,
એ બેને પરણાવો વહેવાઇઓ સંપજ રાખો.
એ બેને બોલે બનશે વહેવાઇઓ સંપજ રાખો,
અમારા હીમતભાઈ તમારી પરસન વહુ એ બેને પરણાવો
વહેવાઇઓ સંપજ રાખો એ બેને બોલે વહેવાઇઓ
સંપજ રાખો એને બેને જુગતે જુડુ વહેવાઇયો સંપજ રાખો

ગીત ૪૧ મું.

વર કન્યા કંસાર જમે વહેવણુની દાઢ ગળે,
લાડાને કંસાર ન ભાવેરે લાડી ડુચે ડુચે મારેરે.
લાડો તો સકાળમાંથી આવ્યોરે લાડી તોં દુકાળમાંથી આવીરે.

ગીત ૪૨ મું.

વર કન્યા કંસાર જમે જાનઇયાની દાઢ ગળે
કોળીયો કંસાર આપે તો ખઈયેરે
નથી તો આશા મુકી ઘેરે જઇયેરે

ભાગ ૨૩ મો.

ગીત ૪૩ મું.

એક ઝારા ઉપર ઝારીરે એતો કન્યા થઇ અમારીરે
એતો અમારાં કહયાં કરશેરે એની માને મોઢે મુતરશેરે.

ગીત ૪૪ મું.

સામા ઓરડામાં અધમણ જીરૂં,
જીવાવર પરણે હું તો ધંટીએ ના ધીરૂં.

તળીયા ઘીના ઘેબર મને મીઠડાં લાગે,
સામા ઓરડામાં અધમણ અડદી.
જીઆવર પરણે હું તો જોઇને ઠરતી.
તળીયાં વીમાંનાં ઘેબર મીઠડાં લાગે,
સામા ઓરડામાં અધમણ મીજે
જીઆવર પરણે મેંતો અચરજ દીઠું,
તળીઆ ઘીમાંના ઘેબર મુજને મીઠડાં લાગે.

ગીત ૪૫ મું.

લાડી ઓપી પાડી આપી જાનઇયાની માડી આપી
તોય લકધા માડવા હેઠરે
અમે ઇંદરીયો ગઢ જીત્યોરે આનંદ ભલા
લોકો કહે મોતીભાઈ જુઠારે આનં૦
એ તો દીકરો પરણાવી ઉઠયારે આનં૦
લોકો કહેતા ફુલચંદભાઇ સાચારે આનં૦
એતો દીકરો પરણાવીને નાચ્યારે આનં૦

ગીત ૪૬ મું.

અમે આવ્યાતા રંગભેર રમવારે અમે આવ્યાતા પરસન વહુને લેવા
એમે આવ્યાંતાં પરસન વહુને જોવાને
એના જોયામાં શું જોશોરે;

ગીત ૪૭ મું.

ત્રાંબાકુડી તે નગર સોહામણી.
માંહી ભરીયાંરે ગવરીના ઘી સાહેલીરે આંબો મોરીઓ
મારા કીયાંભાઇનાં વાજીંત્ર વાગીઆં.

પેલા વેવાઇનાં પડયારે નીશાન સાહેલી આંબો મોરીઓ.
તાંબાકુંડી તે નગર સોહામણી, મહી ભરીયારે ગવરીના ઘી. અ. સા.
મારા કીયાભાઇની મેડીએ દીવા બળે,
મારા વાડીલાલની મેડીએ દીવા બળે;
પેલા વેવાઇનારે ઘેર અંધારાં.
સાહેલી આંબો મોરીઓ.
માંબાકુડી તે નગર સોહામણી.
માંહી ભરીયારે ગવરીનાં ઘી સાહેલરે આંબો મોરીઓ.
મારી કોઇ વહુને પેરણુ સાડી ભલી,
મારી રતી વહુને પેરણુ સાડી ભલી.
પેલી વેવાણુનેરે લઇ ગયા ચોર.
સાહેલીરે આંબો મોરીઓ. ઇત્યાદી.

ગીત ૪૮ મું.

એના માંડવે નથી કાંઇ વાંસં વળી એના ઘરમાં નથી કોઇ ઘરધણી
એના ઘરમાં કુલચંદ મરઘો માલે પેલા વખતા બીચારાનું કાંઇ ન ચાલે
એના આણ્યા તાણયાને શુંએ ગઇએ, એના માગ્યાતાગ્યાને શુંરે ગઇએ.
પુંજીભાઇના પરહારને શુંરે ગઇએ.

ભાગ ૨૪ મો.

ગીત ૪૯ મું.

ઉઠો વેવાઇ ભીત પડે;
ભીત પડે તો પડવા દો, ઠાલુ દોઝખ ભરવા દો,
આગળ કુલચંદ પરણ્યાતા ઠાલું દોઝખ ભરયું તું
હવે પાનાભાઇ પરણે છે ઠાલુ દોઝખ ભરે છે

ગીત ૫૦ મું.

એના ઘર પછવાડે ઇંટ પડી એને દીકરી જણ્યાની રીત પડી,
એના ઘર પછવાડે બાવળીઓ એને દીકરી જણ્યાનો વાવળીઓ;
એના બારણે ગોમતીનો ગારો એને દીકરી આપ્યાંનો છે વારો;

ગીત ૫૧ મું.

જીરે સરસ્વતી સ્વામીને વીનવુંરે,
જીરે ગણપત લાગુ પાય મારૂ તોરણીયું હીરે જડયું.
મારે હીમતભાઇને ધીરજલાલનાં જોડવાંરે,
પેલો વેવાઇને બીલાડીની જોડ. મારૂં૦
મારી રતી વહુ ને જીવકોર વહુનાં જોડલાંરે,
પેલી વેવાણને ભુંડણોની જોડ. મારૂં૦

ગીત ૫૨ મું.

પેલો વેવાઇ બાઈ કુંવારોરે મારૂજી દયારામનો કેતડો,
એને કુતરી સાથે પરણાવોરે મારૂજી૦
એ કેમ કરી બોલડાં બોલેરે મારૂજી૦
કુતરી ભસશે, વેવાઇ બોલશે એમ કરી બોલડાં બોલેરે,

ભાગ ૨૫ મો,

સીદ્ધરાજ અને જસમા ઓડણની ગરબી.

ગાજે પાટણ પુરમાં ગરવી ગુર્જરનો ધણીરે;
સાચો સબળો પેલો સોલંકી સીદ્ધરાજ
જેની કીર્તિ વ્યાપી રહી આ જગમાં ઘણીરે
તેણે લોકો કાજે વાવ કુવા બંધાવીઆરે
મોટા માન સરોવર દેવળ ધર્મ વિશાળ

પોશી સર્વ પ્રજા શતરૂ સર્વ નમાવીઓરે
તેણે પાટણ પાસે એક સરવર આદર્યુંરે
ખોદે ખાડા ત્યાંતો માળવી ઓડણ અનેક
નાખે ઓડણો મટોડા માથે લઇ પળુરે
પાળે વડની ડાળે ઝુલે બાળક પારણેરે
માટી લેતાં જસમા ઝુલાવે નીજ બાળ
વળતાં મુખડું દેખી જાય કુંવરને વારણેરે
સાદા વેષે ફરતાં રાજાએ દેખી પરીરે
જાતે રૂપાળી રંગીલીને પરમ ચતુર,
પાસે જઇને રાજા કહે છે સુણ તું સુંદરીરે,

સીધરાજ-માટી સારવાને આ કોમળ કાયા કરી નથીરે
પાળે બેસીને રીઝાવ તું તારૂં બાળ
બીજી ઓડણો છે કામ કરે તારી વતીરે

જસમા-જસમા કહે છે રાજા કામ કરી ખાવું ગમેરે.
મુજને બેસી રહેતા વાંધે અંગમાં રોગ;
મારા નવરા દહાડા બેઠા નવ જાયે કદીરે.

સીધરાજ-જસમા જંગલમા વસવાને તું સરજી નથીરે.
મારા નગર તણો તું આવીને જો નોક
પાટણપુરની શોભા હું તુજને શું કહું કથીરે

જસમા-નરે અંધારી શેરીને ઉંચી મેડીઓરે;
તેમાં માણસ આડે ચાલ્યાનો નહી માગ
જાણે ઉનાળે ઉભરાતી દેખું કીડીઓરે;

સીધરાજ-જસમા માણસ બહુ દેખીને શું ઘેલી બનીરે;
તારા હલકા મનમા ઉઠે હલકા ધાટ;

ન કળે પ્યાખરની ખીસકોલી સાકર સ્વાદનોરે

જસમા-રાજા મેલાં મન માણુસના મેલા શહેરનારે;

મેલી ગલીઓમાં મારે છે દુરગંધ

મેલા ઝેર તણા જીવો છે જીવે ઝેરસાં

સીધરાજ-જસમા દરબારો તેં દીઠા નથીરે;

તેમાં બાગ બગીચા ખીલે ફુલ ગુલાબ;

મોટા હોજ ફુવારાં ઉડે જોસથી રે

જસમા-રાજા જંગલ આગળ બાંગ બગીચાં ધુળ છેરે

જેવો સુરજ આગળ તારાનો છળકાટ

મારા જંગલની મોજો તો મોંગે મુલ છે રે,

સીધરાજ-જસમા જંગલની વાતો આજ તું આજે વિસારજે

મીઠા નરધાં સારંગ કેરા સુર

ગાયન સુણવાને કાજે તું મહેલે પધારજેરે

જસમા-રાજા નવ રીઝું સારંગી કેરા સુરથીરે;

મેના સુર બપઇયા ટેંન્યા મુજ કાન

વાતો કોલયના ટોકાની તો કેહેતા નથીરે

સીધરાજ—ઓડણ આવો તો ઉતારૂ મેડી માળીએરે

રેહેજો મિત્ર સહોદર સર્વ સંબધી સાથ;

તમને પ્રિય જનોને માની નીશદીન પાળશું રે.

જસમા—મારે ઓડણને ઉતરવા જોઇએ ઝુંપડીરે,

મેડી માળે ચડતાં મુજને આવે ફેર;

પડતાં પગ ભાંગે ને કાયા થઇ જાય કુબડીરે.

સીધરાજ—ઓડણ આવો તો પીરસાવું મેવા ચુરમારે,

ઝુલે હાથી ઘોડા ગુર્જરેપ તેને દરબાર;

તેને દેખીને હરખાશો ઓડણ, ઉરમાંરે.

જસમા—મારે ઓડણને તો વાળુ જોઇએ વેંશનારે,
રાજા શું છે મારે હય હાથીનું કામ;
દહીંને દુધ મજેનાં ભારે ભુરી ભેંશનાંરે

સીદ્ધરાજ—ઓડણ માગી લ્યોને આછા સાળુ ઓઢણાંરે
હીરા માણેક મોતી સોનાના ભંડાર;
આવી કંચનવરણી કાયાપર શોભે ઘણુંરે

જસમા—છાયલ ટકશે આછા સાળુ તો ફાટી જશેરે,
નાંખુ ઘાસ ચણોઠી ગંઠી કંઠે હાર;
પહેરૂં ફુલતણી માળા તો પરણ્યો રીઝશેરે.

સીદ્ધરાજ—જસમા કહે તું મુજને કેવો છે તારો પતીરે;
તારા જેવી સમજુ નારી જેને ઘેર:
એના જેવો સુખીઓ આ જગતમાં બીજો નથીરે

જસમા—પેલો કેડ કસીને કામ કરે મારી પતીરે,
જેના મોળીઆમાં બહેકે છે બહુ ફુલ;
જેના કોદાળીના ઘાથી ધરતી ધ્રુજતીરે

સીદ્ધરાજ—જોને કામ કરતાં એ ન્યાળે તારા ભણીરે,
એના મનમાં તારો પુરો નહી વિશ્વાસ;

જસમા—રાજા સાચાને ભય લેશ નથી સંસારમાં,
મારા પતિને મારો સંપુર્ણ વિશ્વાસ;
હુંતો અન્ય જનોને બાઇ ગણી રહું ભારમાંરે.

સીદ્ધરાજ—જસમા રાણાને રાજાને હું તાબે કરૂંરે,
મોટા મહારથી પણ ન આપે સામો બોલ;
તારા આગળ હું નવ અમલ ચલાવવા આદરૂંરે,

જસમા—રાજા કાયા ને માયા પર બળ નૃપનું વર્ત્યુંરે
પ્રભુએ જીવ ધર્યો છે જુદો કાયા માંય;
માટે ભુપ તણું પણ તે પર ન ચાલે કશુંરે.

સીદ્ધરાજ—જસમા દ્રઢતા તારી દેખી વિસ્મય થાય છેરે,
આવા દંપતીને પણ આખર હોય વિયોગ;
મિથ્યા આ જગના સુખ માટે મન મુંઝાય છેરે.

જસમા—રાજા કોઇ ન જાણે કાલે મારૂં શું થશેરે
એવી અલ્પ જીંદગી માણે સૌ લોક;
રૂડી રહેણી સુખ પરલોકે પુરણ આપશેરે
એવું કહીને જસમાં ટોપલી લઇ પાછી ફરીરે
રાયે લીધો વળતી પાટણ કેરો પંથ;
થઇ છે જસમા પતિવૃત્તની જેને ખાતરીરે,

ભાગ ૨૬ મો.

સતી સાવિત્રી ચરિત્રનો ગરબો

(પુનમ ચાંદાની ખીલી પુરી અહીંરે) એ રાગ.

કવિ—રૂડા અશ્વપતિ રાજાની ડાહી દીકરીરે,
જેનું સતી શિરોમણી સાવિત્રી છે નામ,
જેણે સ્વામીને છોડાવ્યો યમપાશથીરે,
જેણે સકળ જગતમાં અમ્મર કીધુ નામ
તેના ઉત્તમ ગુણની ગરબી ગાઓ સુંદરીરે. ૧
રાજા એક હતો ઘરડો ને આંખે આંધળોરે,
તેનું શત્રુએ લઈ લીધું રાજ્યાસન.

તેથી જંગલમાં જઇ બાંધ્યું તેણે ઝુંપડુંરે;
તેને સત્યવાન નામે લાડકડો તન,
કરતો માતપિતાની સેવા પુરા પ્રેમથીરે; ૨
જેની કંચનવરણી કાયા વાણી મીઠડીરે,
મીઠા મહેરામણના જેવો ગુણ ગંભીર;
ઘરડાં અંધ પિતામાતાની જાણે લાકડીરે;
કરતો માતપિત્તાની આજ્ઞાને આધીન,
તેની સાથે વરવા સાવિત્રીએ આદર્યુંરે, ૩

નારદ—ત્યાંતો નારદજી સમજાવે બાળા ઘેલડીરે.
તેની સાથે વરતાં થાશે મોટી હાણ
એનો આવરદા તો એક વર્ષ બાકી રહ્યોરે
માટે ના કરતી તું વગર વિચાર્યું કામ
બીજા રાજકુંવર રૂપાળાની સાથે વરોરે. ૪

સાવિત્રી—ત્યારે સાવિત્રી બોલી નારદજી સાંભળોરે,
લખિયા લેખ લલાટે મિથ્યા નહિ થાનાર
મ્હેંતો મનથી માન્યો તે પરમેશ્વર માહરોરે
મ્હારો નિશ્ચય કોટી કલ્પે નહિ ફરનાર,
માટે એ વરની સાથે સગપણ મારૂં કરોરે. ૫

કવિ—જોઇ અડગપણું પુત્રીનું રાજાએ પછીરે,
દીધું સત્યવાનની સાથે કન્યાદાન,
રૂડી રાજ્યમહેલની વસનારી વગડે વસીરે
ત્યાગી અંબર જુના વસ્ત્ર કર્યાં પરિધાન;
સ્નેહ સ્વામી સસરા સાસુની સેવા સજીરે. ૬

જેણે કઠણ ભૂમિપર પાય કદી દીધો નથીરે;
જેના પડતા બોલ ઉપાડે દાસી દાસ,
જેની કોમળ કાયા ફુલ શય્યાપર લોટતીરે,
તેણે પર્ણકુટીમાં પ્રેમે કીધો વાસ;
મનથી માન્યું મારા વઇભવમાં બાકી નથીરે. ૭
ત્યાં તો જળના રેલાસમ દિવસો જાતા હતારે,
બાળા નારદજીનાં વચનો કરતી યાદ,
મનમાં ભય ધરતી નવ કરતી કોને વારતારે
મનથી ગોઠવતી શું કરવા તેના ઘાટ,
રજની દિવસ વિચારો એના એ મનમાં થતારે. ૮
દા'ડા ચાર રહ્યા આવરદાની અવધી તણારે
સતીયે તે સમયે ત્યાં અન્નજળ કીધું ત્યાગ.
જોડયું ચિત્ત પ્રભુમા ધારીને શુભ ધારણારે
સોંપ્યું શ્રીહરિના ચરણે પોતાનું ભાગ્ય,

સાવિત્રી—મારી વ્હારે ચડજો હે દિનબંધુ શામળારે. ૯
જાણ્યું સાસુ સસરે વહુઅર સંકટ વેઠતીરે,

સાસુ સસરા—શાને માટે કરતી અન્ન ઉદકનો ત્યાગ,
શાણી શા માટે તું કારણ કંઈ કહેતી નથીરે;
કસ્ટે કરમાશે કોમળ આ ત્હારી કાય,
વહુઅર આ વયમાં વ્રત કરવાં યોગ્ય તને નથીરે ૧૦

કવી—દુખમાં દા'ડા ચાર વિતાવ્યા વ્રત વિધિએ કરીરે;
આવ્યો સ્વામી સ્વર્ગ સિધાવા કેરો દિન,

સાવિત્રી—આજે ના થાઉં અળગી હું મારા નાથથીરે;

કવી—એવો નિશ્ચય કીધો સાવિત્રીએ મન,
સ્વામી સંગે રૈંવા તૈયારી છાની કરીરે, ૧૧
ત્યાં તો સત્યવાન માબાપ તણે ચરણે નમેરે;
કરમાં લઈ કોવાડો કાષ્ટ કાપવા જાય,
ત્યારે સાવિત્રી સ્વામીને છાની વીનવેરે,

સાવિત્રી—આજે વન જોવાની મુજને ઇચ્છા થાય,
માટે સંગાતે લઇ જાઓ સ્વામી મુજનેરે. ૧૨

સત્યવાન—ઘેલી નારી ત્હારી છે કોમળ કાયા ઘણી,રે
ત્હારી કનકલતા સરખી કાન્તિ કરમાય.
વ્હાલી વગડામાં ઝાઝા કંટકને કાંકરારે;
ત્હારી પંકજ સરખી પગ પાની છુંદાય,
માટે હઠ મેલી અલબેલી ઘરમાંહી રહોરે, ૧૩

સાવિત્રી—સ્વામી તમ સંગાતે જંગલ મંગલ લાગતુંરે,
ઘરમાં તમ વિણુ મુજને ધરતી ખાવા ધાય.
હું તો પગલે પગલે પંથે તમ પુઠે રહુંરે;
મુજથી આપ વિના એકલડી નહિ રહેવાય,
માટે સંગાતે લઇ જાઓ સ્વામી મુજનેરે. ૧૪

સત્યવાન—નારી જો મુજ સંગે આવ્યાની ઇચ્છા કરોરે,
આજ્ઞા માગો જઇને માતપિતાની પાસ.
આજ્ઞા આપેતો ચતુર ચાલો મુજ સંગમાંરે,
વ્હાલી વડીલ જનોની આજ્ઞા નવ લોપાય,
લખિયું શાસ્ત્ર પુરાણે જાણો છો સરવે તમોરે. ૧૫

સાવિત્રિ—આજ્ઞા માંગીને ચાલ્યાં આનંદે દંપતીરે,
પંથે કરતાં પ્રેમે વિધવિધ વાત વિચાર.
મુખ મલકાવે પણ સાવિત્રિને ચિન્તા અતીરે;
રાખે પળ પળ પોતે સ્વામીની સંભાળ.
મનમાં ધીરજ ધારેને સંભારે શ્રીહરિરે. ૧૬
આવ્યાં ગાઢા વનમા નરનારી બે સાથમાંરે,
વીણ્યા પુષ્પ અને ફળ ઇચ્છાની અનુસાર,
વળતી કોવાડો લીધો પોતાનાં હાથમાંરે.
લાગ્યો કાષ્ટ કાપવા સત્યવાન તે વાર,
એનો આવરદા તોતે સમયે પુરો થયોરે. ૧૭
લાગ્યો થાક ઘણો ને અંગો લાગ્યાં ધ્રુજવારે,
આવી તમ્મરને રૂંધાયા તેના પ્રાણ
મુકી કાષ્ટ કાપવા આવ્યો સાવીત્રી કનેરે.

સત્યવાન—વ્હાલી ઓચિન્તી આવે છે તનમાં તાણ,
શાણી નહિ સમજાતું દુઃખ ઘણું થાતું મ્હનેરે. ૧૮

સાવિત્રી—મારા નાથ તમારાં સંકટ હરજો શ્રીહરીરે,
તમને કુળદેવી વનદેવીની રક્ષાય,
ઘરડાં માતપિતાની સેવાના પુણ્યે કરીરે;
વ્હારે આવીને વિશ્વેશ્વર કરશે સ્હાય.

કવિ—એવું કહીને બેઠી મસ્તક ખોળામાં ધરીરે. ૧૯
ત્યાં તો યમરાજા આવી સામા ઉભા રહ્યા,રે
જેના વસ્ત્ર તણો દીસે છે રાતો રંગ
તેને માથે છે મુગટ ને કુંડળ કાનમાંરે

દેખી સાવીત્રીને કાયે છુપજ્યો કંપ.
તો પણુ ધીરજને ધારી બોલીસુંદરીરે. ૨૦

સાવિત્રિ—કે છે સાવિત્રી કોણુ તમે સાચું કહો,
નક્કી લાગો મુજને દેવતણા અવતાર
આવ્યા શા માટેને શું કરવા મનમાં ચાહોરે;
મારા મનમાં શંકા થાયે અપરંપાર. ૨૧

કવિ—એવું બોલી શિર નમાવી સાવિત્રિ રહીરે

યમરાજા—હું તો છું યમરાજ સાંભળ એ શાણી સતીરે,
આવ્યો છું તારા સ્વામીને લેવા કાજ.
એના આવરદાની આજ અવધ પુરી થતીરે,
ત્હારા સ્વામીનો સ્નેહ હવે વિસાર. ૨૨

કવિ—નાખી પાશ પકડયો સુક્ષ્મ દેહ એવું કહીરે,
દેખી બંધાયેલા સ્વામી કેરા દેહનેરે
સતીએ તે સમયે કરવા માંડયું કલ્પાંત

સાવિત્રિ—બાંધીને ક્યાં લઇ જાઓ છો મારા નાથનેરે.

કવી—એવું કહીને દીધો યમરાજને સાદ,
ચાલી પડછાયાની પેઠે પાછળ સુંદરીરે. ૨૩

યમરાજા—બોલ્યા ત્યાં યમરાજા સાંભળ હે શાણી સતીરે;
જા તું પાછી ત્હારા આશ્રમમાં આવાર
ત્હારા સ્વામીની કર અંતક્રિયા વિધિએ કરીરે;
જેથી થાએ તેના જીવ તણો ઉદ્ધાર,
નારી નાહક શ્રમ કરવાથી ફળ કંઈએ નથીરે. ૨૪

સાવિત્રિ—બોલી સાવિત્રી સુણો યમરાજ વિનતીરે.
મ્હારા નાથ વિના હું પાછી નહિ ફરનાર,

જ્યાં લઇ જાશો ત્યાં આવું પણ સંગ તજુ નહીરે
સ્વામી વિના છે સુનો સઘળો સંસાર,
જાતાં એકલડી ઘરજીંવ્યાથી એકલડી મરવુંભલુંરે. ૨૫
પુછું યમરાજ હું ઉત્તર આપો મુજનેરે;
જગમાં નરનારીનો સત્ય સંબંધ મનાયા
મ્હારો પતિવ્રતાનો ધર્મ કેમ સચવાય
તેનો ઉતર આપીને વળતી ડગલું ભરોરે. ૨૬

યમરાજ—શાણી અમૃત સરખી વાણી ત્હારી સાંભળીરે,
મ્હારા અંતરમાંહી ઉપજે છે અનુરાગ,
ત્હારી ઇચ્છામાંથી આવે એવું એ સુંદરીરે;
તારા સ્વામીના જીવિત વિણુ બીજું માગ્ય,
ત્હારી ઇચ્છા પુરણુ કરવા તું ઉભો અહીને. ૨૭

સાવિત્રિ—મ્હારા સસરા છે ઘરડાને આંખે આંધળારે
ત્હેની રત્નસમી બે આંખે સારી થાય,
આવે તેજ સુરજના સરખું બન્ને આંખોમાંરે;
અંગે વૃદ્ધપણાનું દુઃખ કદી નવ થાય,
એવું બોલીને સાવીત્રી કર જોડી રહીરે. ૨૮

યમરાજ—ત્હારા સસરાની આંખો નારી સારી થશેરે;
વધશે સુરજના સરખું આંખોનું નુર.
ત્હેની વૃદ્ધપણાની પીડા સઘળી વામશેરે;
માટે જા પાછી પુત્રી આવી બહુ દુર,
ઝાઝું ચાલ્યાથી એ શાણી શ્રમ તુજને થશેરે. ૨૯

સાવિત્રિ—બોલી સાવિત્રી કર જોડી યમરાજ સુણોરે,
મહારે વસવું જોઇએ સદાય સ્વામી પાસ,

મુજને શ્રમ નવ લાગે સ્વામી સંગે આવતાંરે
સ્વામીથી દુર વસતાં તનમાં પ્રગટે ત્રાસ:
જગમાં નાથ વિના નારીનું જીવ્યું ધીક્કાર છેરે, ૩૦
તમને જોતામાં યમરાજ શ્રદ્ધા મુજને થતીરે,
મ્હારા મનમાં ઇચ્છા પ્રશ્ન કર્યાની થાય.
શાણાઓ કે' છે કરવી સજ્જનની સંગતીરે,
તેના પુણ્ય જન્મના પુણ્યેથી બંધાયા,
સજ્જનોની સંગતીનું ફળ મિથ્યા જાતુ નથીરે. ૩૧

યમરાજ—પુત્રી વાણી ત્હારી અમૃત સરખી લાગતીરે,
મ્હારા અંતરમાં ઉપજાવે છે અનુરાગ
ત્હારા સ્વામીના જીવિત વિના બીજું ફરીરે;
મ્હારી પાસેથી પુત્રી મનગમતું માગ્ય
ત્હારી ઇચ્છા પુરણ કરવા હું ઉભો અહીંરે. ૩૨

સાવિત્રી—મ્હારા સસરાનું રાજ્ય દબાવ્યું દુશ્મનેરે
તેથી કીધો છે વગડામા આવી વાસ.
તેનું રાજ્ય ગયેલું સરવે પાછું સાંપડેરે,
નિત્યે ધર્મ રહે અંતરમાં પુરી વાસ,

કવિ—એવું બોલીને સાવીત્રી કર જોડી રહીરે. ૩૩

યમરાજ—પુત્રી સસરા ત્હારા રાજ્ય ગએલું પામશેરે,
મળશે મનગમતા વૈભવ ઓ શાણી નાર,
ત્હેની ધર્મ વિષે દ્રઢ શ્રદ્ધાની વૃદ્ધિ થશેરે;
પાછી વિચાર હવે પુત્રી નવ કરતી વાર,
ત્હારી દેહે દુઃખ થશે ઓ કુળવંતી સતીરે. ૩૪

સાવીત્રી—મ્હારા દુઃખ વિશે બાકી સી ? યમરાજા કહોરે.
મ્હારી નજરે બંધાયેલો દેખું નાથ,
મ્હા મે શું સુખ ભોગવવાને જાવું આગ્ર રે,
સુખમાં દુખમાં પણ રેવું સ્વામીની સાથ.
મ્હારે સ્વર્ગ તણાં સુખ શું કરવા સ્વામી વિનારે
રાખો સકળ જગતને નિયમ મહી નિત્યે તમેરે
આપે કર્મ તણાં ફળ સર્વને તત્કાળ.
રાજા રંક શત્રુને મીત્ર ગણો સરખા તમેરે,
તેથી નામ તમારૂં ધર્મરાય કહેવાય,
શરણે આવેલાનું સંરક્ષણ કરતા તમેરે,

યમરાજ—શાણી વચનો ત્હારા અંતર મ્હારૂં હારતારે
જેવા તરસ્યાને પાણીથી તૃપ્તિ થાય;
પુત્રી ના શરમાતી મ્હારી પાસે માગતારે.
બીજું ત્હારા સ્વામીના જીવિત સીવાય,
ત્હારી ઇચ્છા પુરણ કરવા હું ઉભો અહીરે,

સાવિત્રી—મ્હારા તાત તણું ઘર પુત્ર વિના સુનુ દિસેરે,
ત્હેને આપો ગુણીયલ સો પુત્રો યમરાય,
તેનો વંશ તણી આ વિશ્વ વિશે કીર્તી વધેરે;
મ્હારાં માતપિતાના સંકટ સરવે જાય.

કવિ—એવું બોલીને કરજોડી રહીરે

યમરાજ—ત્હારા તાત તણે ઘર ગુણીયલ સો પુત્રો થશેરે
થાશે દશે દિશામાં વંશ તણો વિસ્તાર
ત્હારા માતપિતાના સંકટ સર્વ ટળી જશેરે,

તુજને આપ્યું ત્હારી ઇચ્છાની અનુસાર.
આવી દુર ઘણે પુત્રી જા તુ પાછી હવેરે,

સાવિત્રી—મ્હારા સ્વામીની સંગે છું તો ક્યાં દુર છુરે;
મારૂ મન તો દોડે છે એથી પણ દુર
સ્વામી સંગે રે'વું એ ભુષણ સતીઓ તણુંરે;
ત્યાગી કાયાને છાયા ક્યાં જાએ દુર,
સ્વાથીના વિરહે સતીઓનું જીવવું દોહલુંરે,
રાખે પુર્ણ ભરોસો સજ્જનનો જગતા જનોરે.
વિનંતી કરતા સજ્જનનો રાખી વિશ્વાસ
શતરૂં મિત્ર સદા સરખા માને છે સજ્જનોરે,
આવે નહિ સુરજમાં અંધારાનો ભાસ.
સજ્જનની સજ્જન્તા કહિયે પલટાતી નથીરે;

યમરાજા—ત્હારાં વચનો શાણી અમૃતથી પણ મીઠાંરે
મુજને સંભાળતાં આવે પ્રેમ અથાગ
મ્હારી પાસેથી વરદાનો ત્હારા હિતનારે.
ત્હારા સ્વામીના જીવિત વીણુ બીજું માગ,
ત્હારી ઇચ્છાને આધીન બની ઉભો અહીંરે.

સાવિત્રી—મુજને આપોતો યમરાજા માગું એટલુંરે,
મ્હારા સ્વામીથી સો પુત્રો મુજને થાય.
મ્હારા કુંળનું આ જગમાંહી માન વધે ઘણુંરે
મ્હારી વડીલ જનોના ચરણે પ્રીતી થાય
એવું બોલીને સાવીત્રી કર જોડી રહીરે.

યમરાજા—તુજને તેજસ્વી સો પુત્ર ઓ બાળા થશેરે,

ત્હારા લેળનું ઝાઝુ વૃધશે જગમાં માન;
ત્હારી વડીલ જનોનો ચરણે પ્રીતી વધશેરે
માટે જા પછી ઘર તું થાશે હેરાન,
એવું બોલીને યમરાજા લાગ્યા ચાલવારે. ૪૪

સાવિત્રી—આપો ઉત્તર મારા પ્રશ્ન તણો આ વાર.
મોટા માણસના વચનો મિથ્યા જાતાંનથીરે,
બોલ્યું અણબોલ્યું મોટા જનનું નવ થાય:
જાયે પ્રાણ પરંતુ વચન થકી ફરતા નથીરે. ૪૫
થાવા સો પુત્રો વરદાન તમે આપ્યું મનેરે,
તે તો કેમ સત્ય થશે મહારાજ;
બાંધી લઇ જાવા ધારો છો મારા નાથનેરે,
પળશે કેમ કરીને વચન તમારૂં આજ;
કવિ— એવું બોલીને સાવીત્રી કરજોડી રહીરે. ૪૬

યમરાજા—પુત્રી ધન્ય તને સાચો છે નિશ્ચય તાહરોરે.
બાળા ત્હેં મુજને વચને બાંધ્યો આ વાર,
આજે નિશ્ચયના બળથી ત્હેં વશ મુજને કર્યોરે,
લે આ છોડું છું પુત્રી તારો ભરથાર;
પામ્યો વર્ષ ચારસોનું આયુષ તારો પતીરે. ૪૭
મ્હારા સૌ વરદાનો ફળશે તુજને દંપતીરે,
જગમાં ઘર ઘર નરનારી ગુણ ત્હારા ગાય;
પામી સુખ જગતમાં અંતે થાશે સુગતીરે.
કવિ—એવું કહીને અંતરધ્યાન થયા યમરાય,
વાગ્યાં દેવ દુઃદુભી પુષ્પ તણી વૃષ્ટિ થઇરે. ૪૮

વળતી આવ્યાં આશ્રમમાં સંગાતે દંપતીરે.
સતીના અંતરમાં આનંદ અતિ ઉભરાય,
સહુને વીતકની વાતો વિસ્તારીને કહીરે,
પ્રેમ લાગ્યાં બન્ને વડિલ જનોને પાય.
આપો અંતરની આશિષો સૌ નરનારને ૪૯
સરવે વરદાનો યમરાજાના સાચાં થયાંરે,
મળિયા વૈભવ સઘળા પામ્યાં સુખ તમામ;
અંતે શ્રીહરીને સરણે વસીને સુખીયાં થયાંરે.
બોલો જય જય કહે છે મિત્ર ગુલાબીરામ,
ગાતા શિખતાં સરવે સદવર્તન શાળી થજોરે ૫૦

સમાપ્ત

મનુસ્મૃતી

મુળ સહિત ગુજરાતી સરળ ભાષાન્તર આપણા ધર્મશાસ્ત્રનો મનુસ્મૃતિ એ સર્વ માન્ય ગ્રંથ છે. આર્યશાસ્ત્ર વેદમાં મુખ્ય શ્રુતિ અને સ્મૃતિ એ બે અંગ છે. તેમાં સ્મૃતિએ આપણને દુનિયાના, અને ઇશ્વરના કાયદા સમજાવી ખરૂં શું અને ખોટું શુ એ બતાવી આપ્યું છે. **ખરૂ પુછો તો આપણા હિંદુ ધર્મનો** પાયોજ તેમના ઉપર છે. આપણા આચાર, વિચાર, કર્મ ધર્મ, પરસ્પરનો સંબંધ આપણી ફરજો, આપણે શું કરવું જોઇએ, શું ન કરવું જોઇએ, અમુક કામ કરવાથી શું ફળ મળે ? રાજા તથા પરમાત્માના કેવા કાયદા છે ? એ સર્વ અમુલ્ય વિષયો શીખવાનું સ્મૃતિએ મુજબ સાધન છે. કોર્ટ અદાલતમાં હિન્દુના કાયદા તરીકે આ પુસ્તક ગણાય છે. હિન્દુઓના ન્યાય ચુકવતી વખતે યાતો ધર્મ સંબંધી કોઇ જાતનો વાંધો ઉઠે અથવા પાપકર્મ થયું હોય તો તેનાથી નિવૃત થવાનું સાધન આ મનુસ્મૃતિ છે. કાગળ ગ્લેજ ઉંચા. પાકું સોનેરી પુંઠું મોટી સાઇઝના ૪૭૫ પૃષ્ઠ હોવા છતાં કિંમત માત્ર રૂ.-૪ પોસ્ટજ ૧૨ આના જુદા.

અરેબિયન નાઇટસ.

ખુબીનો ખજાનો અકલનો ભંડાર, અને વારતાઓનો મહાસાગર આ અરેબિયન નાઇટસનું પુસ્તક છે. આમાં ન્હાની મોટી અસંખ્ય વારતાઓનો સંગ્રહ છે. વારતામાં પેટા વારતા એવી એવી ઘણી વારતાઓ હોવાથી એકવાર વાંચવા લીધા પછી તે હાથમાંથી હેઠે મુકવાનું મન થતું નથી. દુનીયાની દરેક

ભાષામાં તેનાં ભાષાન્તર થયેલાં છે. અને તે સર્વની હજારોની સંખ્યામાં વેચાય છે. સો સારા પુસ્તકોમાંનું તે એક પુસ્તક છે. રાજા અને રંક બધાને સરખો આનંદ આપે તેવું આ પુસ્તક છે. ઘણા વખતથી આની આવૃતી મળતી ન હતી ને હમણા જ તેની ચોથી આવૃતી બહાર પાડવામાં આવી છે કાગળ ગ્લેઝ ઉંચા પાકુ સોનેરી પુઠુ મોટી સાઇઝના લગભગ ૬૦૦ પ્રષ્ટ છતાં કીંમત રૂ. ૪॥ પોષ્ટેજ ૧૦ આના જુદા રફ કાગળ પાકું પુઠુ કીંમત રૂ. ૩॥ પોષ્ટેજ ૧૦ આના જુદા.

ધી એવરીડે કૉરસ પૉન્ડેન્સ

(કિંવા) હંમેશનો પત્રવ્યવહાર.

આ પુસ્તકમાં ગુજરાતી સાથેજ ઇંગ્રેજીમાં પત્રવ્યવહાર કેમ કરવો તેની સંપુર્ણ માહિતી આપેલી હોવાથી ખાસ ઉપયોગી છે. આમાં જમવાનું નિમંત્રણ નિમંત્રણનો સ્વીકાર. અસ્વીકાર, ઉઘરાણી, રીપોર્ટ, દાક્તરને બોલાવવા સંબંધી ભલામણપત્ર; ભેટ મોકલવા સંબધી, બેંકમાંથી રૂપીયા મંગાવવા બાબત, મકાન ખાલી કરવા, નોકર રાખવા, અકસ્માત માટે દીલગીરી, પારસલ મંગાવવા બાબત, રજા માટે ચીઠી, રજા રદ કરવા બાબત, રેલ્વેનો ડબ્બો રીઝવર્ડ કરવા બાબત, ભુલી ગયેલી વસ્તુ મંગાવવા બાબત, સ્નેહીની માંદગી માટે દીલસોજી, તેનું ઉત્તર, સ્ટીમર સંબંધી પુછપરછ, તેનો જવાબ, પુત્રનો પિતા પ્રત્યેનો કાગળ, બહેનનું ભાઇ પરનું પત્ર, હીસાબી કારકુનની જગ્યા માટે અરજી; રજા માટે અરજી રાજીનામા માટે અરજી; મ્યુનીસીપાલ સેક્રેટરીને અરજી, રસ્તે સત્તાધિકારીને અરજી,